

Københavns Doughnut 2025

Denne pdf er interaktiv.

Indhold

Forord

Indledning

Introduktion til Doughnutmodellen

Doughnutmodellen og FN's Verdensmål

Københavns Doughnut 2025

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Evaluering af Københavns Doughnut

Det sociale fundament

De planetære grænser

Bilag: Indeksering

Forord

I København har vi en vision om at skabe fremtidens klimavenlige hovedstad, hvor alle borgere trives. Københavns Doughnut 2025 giver indblik i, hvor vi har udfordringer med at sikre den sociale og planetære bæredygtighed.

København skal være en by, hvor alle har mulighed for at trives. For at sikre en bæredygtig udvikling er det nødvendigt løbende at tilpasse og styrke vores indsatser. Vi står over for betydelige sociale og miljømæssige udfordringer, der kræver både fokus og vilje til forandring. Københavns doughnutmodel giver os overblik over, hvordan byen klarer sig på en række områder såsom sundhed, bolig, ligestilling, biodiversitet, klimaforandringer og luftforurening. Overblikket hjælper os med at identificere de største udfordringer og de områder, hvor der er behov for handling.

Mange københavnere, både børn og voksne, oplever udfordringer med deres mentale sundhed. Flere føler sig ensomme, flere børn trives dårligt i skolen, og skolefraværet er stigende. For mange unge står stadig uden for job eller uddannelse, og andelen af erhvervsskoleelever i København, der mangler en læreplads, er meget højere end i resten af landet.

Samtidig overstiger københavnernes ressourceforbrug de planetære grænser. Københavnerne udleder i dag ca. 10

ton CO₂e om året pr. borger, mens vi ifølge FN's klimapanel ikke burde udlede mere end 4,9 ton CO₂e. Københavns Doughnut 2025 bidrager netop til at opbygge mere viden om og brugbare data på området, så vi kan tage kvalificerede beslutninger for fremtiden.

Udfordringerne er ikke nye, og der findes ingen enkle løsninger. Forandringer tager tid, og selv når vi sætter nye initiativer i gang, kan der gå år før, at resultaterne for alvor viser sig. Men vi ved, at handling er nødvendig, og vi arbejder allerede med en bred vifte af initiativer på tværs af forvaltningerne for at skabe en mere socialt retfærdig og klimavenlig by.

Vi har besluttet en omfattende tværgående indsats, der skal øge trivslen blandt børn og unge ved bl.a. at forbedre de fysiske rammer i skoler og dagtilbud. Derudover vil vi styrke indsatsen for, at flere elever består folkeskolen og dermed får et stærkere fundament for videre uddannelse og livsmuligheder. Samtidig står vi på tærsklen til en ny og ambitiøs klimastrategi, der frem til 2035 skal vise vejen til en mere klimavenlig hovedstad.

Jeg håber, at Københavns Doughnut 2025 vil være et nyttigt redskab for alle, der ønsker at bidrage til byens bæredygtige udvikling. Sammen kan vi sikre, at København forbliver en by for alle – nu og i fremtiden.

Lars Weiss
Københavns overborgmester

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Lars Weiss', written in a cursive style.

Indledning

Doughnutmodellen er en model for bæredygtig udvikling, hvor menneskelige behov ønskes tilgodeset inden for planetære grænser. Modellen er formet som en doughnut og kombinerer *de planetære grænser* med *det sociale fundament*.

I 2023 blev det besluttet at implementere doughnutmodellen i Københavns Kommune som et pilotprojekt i form af en årlig statusrapport. Københavns Doughnut 2025 er tredje og sidste udgave i pilotprojektet. Rapporten giver et overblik over, hvordan København præsterer på udvalgte indikatorer, herunder på hvilke områder København særligt overskrider de planetære grænser og ikke sikrer det sociale fundament tilstrækkeligt i forhold til kommunens målsætninger. På den baggrund skitserer Københavns Doughnut 2025, hvilke områder der har et særligt løsningsbehov.

Mange af de udfordringer, der fremhæves i Københavns Doughnut 2025, er ikke nye for Københavns Kommune, og der arbejdes allerede aktivt med en bred vifte af indsatser for at imødekomme dem. Der kan være mange årsager til at udfordringerne endnu ikke er løst. Det kan fx skyldes, at udfordringerne ofte er komplekse, at forandringer tager tid, at der kan være behov for justeringer eller supplerende tiltag, samt at mange af de nye initiativer endnu ikke har haft tid til at skabe målbare resultater. Samlet peger rapporten på, at København har en række uløste udfordringer relateret til jordens klima- og økosystemer, trivsel, sundhed, bolig, beskæftigelse, uddannelse, infrastruktur og valgdeltagelse.

Derudover præsenterer rapporten to hypotetiske eksempler på, hvordan doughnutmodellen kan anvendes i praksis: Co-teaching og Cirkulært boligbyggeri. Eksemplerne er udvalgt, fordi de afspejler aktuelle temaer i Københavns Kommune og samtidigt relaterer sig til flere problematikker inden for de sociale og planetære grænser. Eksemplerne illustrerer, hvordan en konkret indsats kan have både positive og negative konsekvenser på tværs af doughnutmodellens dimensioner.

Da Københavns Doughnut 2025 markerer afslutningen på et treårigt pilotprojekt, indeholder den en evaluering af Københavns Doughnuts rækkevidde og anvendelse, både internt i kommunen og blandt eksterne aktører.

Introduktion til Doughnutmodellen

Et koncept for bæredygtig udvikling

Doughnutmodellen er en model for bæredygtig udvikling – formet som en doughnut. Modellen er udviklet af den engelske økonom Kate Raworth. Doughnutmodellen kombinerer de planetære grænser, udviklet af forskere inden for de såkaldte jordvidenskaber (Earth System Science), og det sociale fundament, som tager afsæt i FN's Verdensmål.

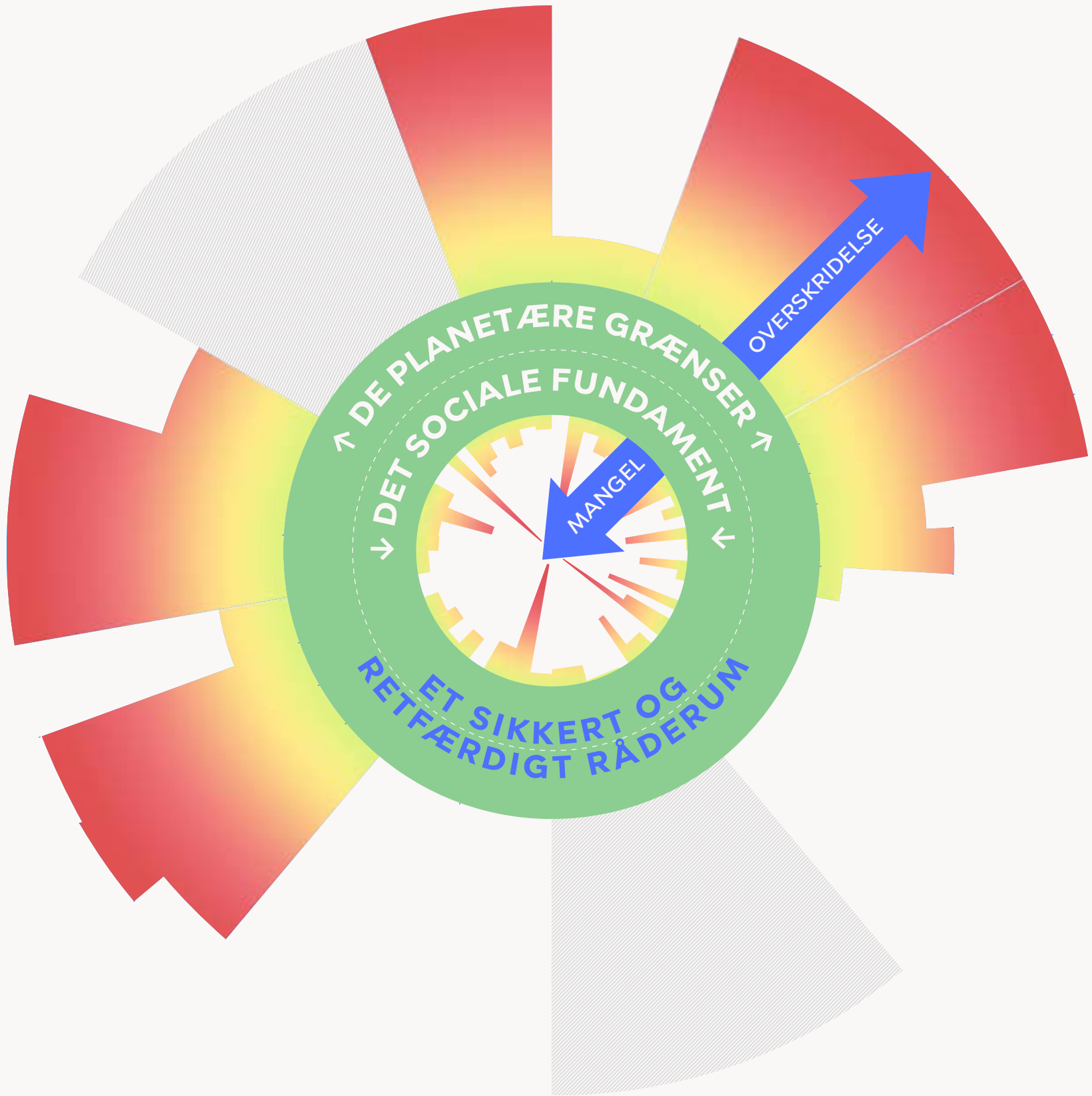
Ifølge modellen skal et samfund tilstræbe at ligge mellem den inderste cirkel, det sociale fundament, og den yderste cirkel, de planetære grænser. Økonomiens udvikling skal vurderes på evnen til at tilvejebringe menneskers behov, det sociale fundament, uden at overskride det miljø- og klimamæssige råderum, de planetære grænser. Der er ikke tale om en økonomisk model i traditionel forstand, men nærmere en visuel sammenstilling af forskellige indikatorer.

Det sociale fundament

Doughnutmodellens inderste cirkel beskriver *det sociale fundament*. Det sociale fundament dækker over, hvad borgere har brug for til at trives og leve et værdigt liv. Fx behovet for mad, drikke, bolig, men også uddannelse, lighed og indflydelse.

De planetære grænser

Doughnutmodellens ydre cirkel, *de planetære grænser*, beskriver de klima- og miljømæssige begrænsninger, som klodens biofysiske og økologiske systemer opererer under. En overskridelse af de planetære grænser påvirker klodens kritiske og livsunderstøttende processer og sætter den langsigtede stabilitet i klodens jordsystemer i fare.

Et sikkert og retfærdigt råderum

Området mellem den yderste cirkel og den inderste cirkel kaldes for *et sikkert og retfærdigt råderum*. Begrebet beskriver et rum, hvor samfundet kan eksistere i balance med jordens klima og miljø.

Om Københavns Doughnut 2025

Københavns Doughnut 2025 er tredje udgave af Københavns årlige doughnutrapport, som er et pilotprojekt, der udvikles over en treårig periode fra 2023 til 2025.

De udvalgte indikatorer i Københavns Doughnut opdateres løbende med nye indikatorer, der afspejler ændringer i politiske ambitioner, nye tilgængelige datakilder – eller nye udfordringer. Det skal derfor også understreges, at Københavns Doughnut 2025 ikke kan sammenlignes med Københavns Doughnut 2023 og Københavns Doughnut 2024 på alle dimensioner, idet anvendte opgørelsesmetoder kan være ændret, og nye indikatorer er kommet til, mens andre er udgået. Fx præsenteres der med Københavns Doughnut 2025 nye indikatorer for københavnernes spildevandsudledninger. Indikatorerne er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne.

For hver indikator er der identificeret en relevant grænseværdi, der skal illustrere, hvor langt København er fra et 'sikkert og retfærdigt råderum' i relation til den specifikke dimension. I det sociale fundament er grænseværdierne sat på baggrund af kommunens politiske målsætninger eller benchmarks, som er baseret på relative sammenligninger. Derved afspejler modellens grænser i det sociale fundament også det politiske ambitionsniveau på flere områder. I forhold til de planetære grænser er der forskning, der kan danne grundlag for relevante grænseværdier. Som noget nyt inkluderer Københavns Doughnut 2025 også dimensionerne kemisk forurening og forsuring af havene. Dermed bliver alle relevante dimensioner i Københavns Doughnut belyst.

Doughnutmodellen og FN's Verdensmål

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling blev vedtaget af verdens stats- og regeringsledere på FN-topmødet i 2015. Målene skal frem mod 2030 sætte verden i kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på.

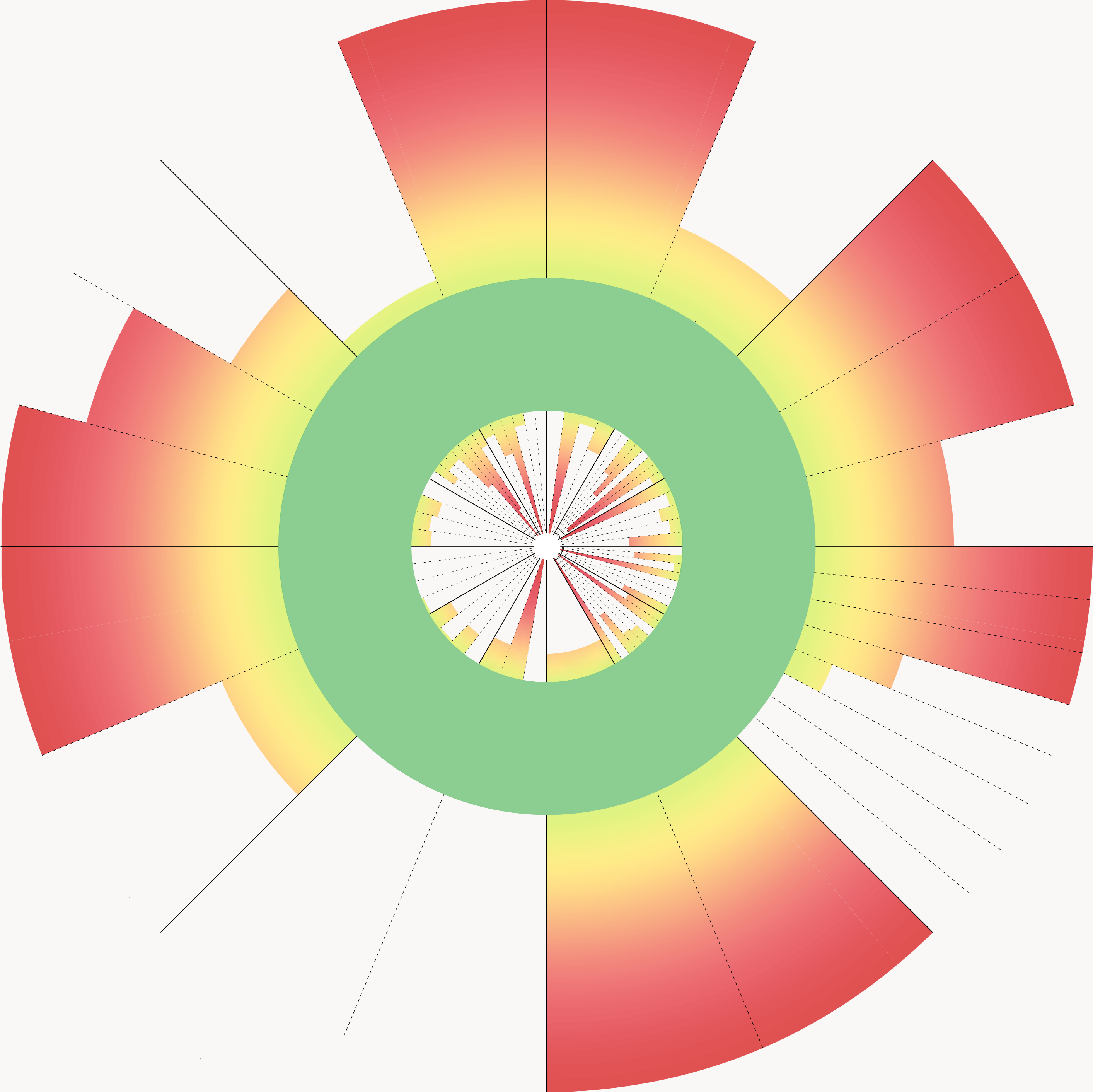
Verdensmålene består af 17 konkrete mål og 169 delmål. Målene har bl.a. fokus på at udrydde ekstrem fattigdom og sult på globalt plan, at arbejde for mindre ulighed og at stoppe klimaforandringerne. De 17 verdensmål er lige-stillede og indbyrdes afhængige. FN's Verdensmål er også kendt som Sustainable Development Goals.

De 12 dimensioner i doughnutmodellens sociale fundament er baseret på de internationalt vedtagne sociale minimumsstandards, som FN's Verdensmål skitserer, mens de plantære grænser i doughnutmodellen i vid udstrækning er relateret til en eller flere af de verdensmål, der omhandler jordens klima- og økosystemer.

Flere af indikatorerne i Københavns Doughnut afspejler derfor kommunens operationalisering af FN's verdensmål. Dette fremgår af rapporten ved, at relevante indikatorer er markeret med etiketter for de specifikke verdensmål, som de afspejler. På den baggrund skitserer rapporten også på hvilke områder, der er et særligt løsningsbehov, hvis Københavns Kommune skal bidrage til realiseringen af de 17 verdensmål.

Københavns Doughnut 2025

Klik på Doughnuttens
indre og ydre inddelinger
og gå på opdagelse i data.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

København står over for udfordringer i både det sociale fundament og de planetære grænser. For mange af udfordringerne er der allerede iværksat initiativer for at løse dem.

For nogle af de sociale indikatorer lever København ikke op til sine målsætninger på området eller klarer sig dårligere end sammenlignelige områder. Samtidig overskrides de planetære grænser markant på flere områder. For at kunne vise, hvor København er længst fra mål, er der for hver indikator beregnet en indekssværdi, som udtrykker, hvor stor en del af målsætningen København opfylder, eller hvor langt fra grænseværdien København befinder sig.

En indekssværdi under 1 for indikatorer inden for det sociale fundament betyder, at København ikke lever op til områdets målsætning. For at afgrænse og dermed sikre fokus på indikatorer inden for det sociale fundament, hvor København særligt ikke lever op til målsætningerne, defineres indikatorer med en indekssværdi under 0,7 til at udgøre et særligt løsningsbehov. Det er indikatorer, hvor København er mere end 30 procent fra at opfylde målsætningen.

En indekssværdi over 1 for indikatorer inden for de planetære grænser betyder, at København overskrider disse grænser. Det vil sige, at Københavns påvirkning af naturen og jordens livsunderstøttende processer har nået et omfang, hvor det nuværende aktivitetsniveau for en gennemsnitlig københavnere overskrider de fastsatte grænser og dermed bidrager til at bringe de underliggende jordsystemer i fare – enten som følge af vores direkte eller indirekte forbrug af jordens ressourcer, eller som følge af de affaldsmængder, der påføres naturen.

I dette kapitel beskrives de indikatorer, hvor der er et særligt løsningsbehov. På side 14 fremgår en oversigt over alle løsningsbehovene.

Undervejs i rapporten vil løsningsbehov markeres således:

LØSNINGSBEHOV

Københavns Doughnut 2025 peger på en række løsningsbehov. Mange af de udfordringer, der fremhæves i rapporten, er ikke nye for Københavns Kommune, og der arbejdes allerede aktivt med en bred vifte af indsatser for at imødekomme dem. I dette kapitel beskrives initiativer relateret til de identificerede løsningsbehov, som forvaltningerne allerede arbejder med.

En stor del af løsningsbehovene var også løsningsbehov i tidligere publikationer til trods for et stort fokus på at løse dem. Det kan skyldes, at udfordringerne ofte er komplekse, at forandringer tager tid, at der kan være behov for justeringer eller supplerende tiltag, samt at mange af de nye initiativer endnu ikke har haft tid til at skabe målbare resultater. Herudover er der løsningsbehov, hvor der ikke allerede eksisterer indsatser.

¹ Se bilag *Indeksning for uddybning*

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Jordens klima- og økosystemer

København står over for store udfordringer med at holde udnyttelsen af jordens ressourcer og økosystemer inden for de planetære grænser. Det er kun dimensionen ferskvandsforbrug, som ikke overskrides. De forbrugsbaserede udledninger af drivhusgasser overskrider de planetære grænser med mere end en faktor 2. Samtidig overstiger den forbrugs- og produktionsbaserede udnyttelse af biosfæren de planetære grænser med mere end en faktor 5. Siden 1987 har Danmarks økologiske fodaftryk svaret til et ressourceforbrug, der ville kræve næsten fem jordkloder, hvis alle levede som en gennemsnitlig dansker. 11 procent af Danmarks befolkning bor i Københavns Kommune, hvorfor en effektiv indsats i København vil reducere danskernes aftryk betragteligt. Københavns Kommune arbejder allerede målrettet for at reducere byens miljø- og klimabelastning, men har ikke formuleret sammenhængende målsætninger for de planetære grænser.

For at nedbringe de geografiske CO₂e-udledninger arbejder kommunen ud fra Klimaplan 2025 (2012). I forlængelse heraf har Københavns Kommune vedtaget Energistrategi for København (2024), der udstikker retning for, hvordan energisektoren skal omstilles og brugen af biomasse i energiforsyningen reduceres med et mål om at blive klimaneutral og på længere sigt klimapositiv. Det skal bl.a. ske gennem elektrificering af fjernvarmenettet og transportsektoren, CO₂-fangst og yderligere reduktioner i energiforbruget. Grøn mobilitet, med udvikling af den kollektive infrastruktur og forbedring af cykelinfrastrukturen, står også centralt i Kommuneplan 2024. Kommuneplan 2024 har ligeledes fokus på udvikling af den tætte, stationsnære 15-minutters by, hvor flere bor tættere og på mindre plads. Her skaber de fysiske rammer for hverdagslivet forudsætningerne for en bæredygtig livsstil, da de daglige gøremål, som fx arbejde, indkøb, uddannelse, kultur- og fritidsaktiviteter og sundhedsfaciliteter, ikke er mere end et kvarter væk med cykel eller gang. Grøn mobilitet reducerer også luftforurening og støj.

De forbrugsbaserede CO₂e-udledninger og de geografiske udledninger adresseres i den kommende Klimastrategi 2035. Strategien sigter mod at halvere klimaaftrykket pr. københavnere, herunder også klimaaftrykket fra kommunens egen virksomhed. Herudover har Københavns Kommune i 2024 vedtaget Ressource- og Affaldsplan 2030, som skal reducere affaldsmængderne gennem genbrug og reparation og dermed behovet for nye ressourcer.

Gennem Biodiversitet i København – Strategi 2022-2050 og den tilhørende Handleplan 2022-2025 arbejdes der med 26 forskellige indsatser for både at bevare og forbedre den eksisterende biodiversitet (fx kortlægnings- og monitoreringsprogrammer, naturpleje og -genopretning) samt skabe ny biodiversitet i byen (fx puljer til fremme af biodiversitet i kommunale bygge- og anlægsprojekter). Derudover er der en række indsatser, der skal øge viden og uddannelse om natur og biodiversitet samt skabe flere frivillige fællesskaber omkring biodiversitet.

For at reducere udledningen af kvælstof og fosfor arbejdes der på at forbedre spildevandsbehandlingen i henhold til Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018. Her arbejdes der med optimering af renseprocesser på byens almene renseanlæg for at mindske forureningen af vandmiljøet.

En ny vision for Vores København (2024) er vedtaget for teknik- og miljøområdet og skal sikre, at høj livskvalitet går hånd i hånd med nytænkende byudvikling frem mod 2035. I arbejdet samles 44 eksisterende strategier og handleplaner i 12 mere sammenhængende og tværgående indsatser med fokus på at udvikle en mere klimavenlig, grøn og inkluderende by, hvor nye samarbejdsformer skal invitere flere til at engagere sig i og tage medansvar for byens udvikling.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Trivsel og sundhed

Mange københavnere - både voksne og børn - oplever udfordringer med deres mentale sundhed, og udfordringerne er blevet mere udbredte de senere år. Blandt de voksne oplever en stadig større del at føle sig ensomme og flere angiver selv, at deres mentale helbred er forværret. Blandt børn er der flere, som oplever at trives dårligt i folkeskolen, hvilket også kommer til udtryk ved et stigende skolefravær. København har samtidig ligestillingsmæssige udfordringer inden for trivsel og det mentale helbred. Flere kvinder end mænd oplever udfordringer med deres mentale helbred og endnu flere non-binære og transkønnede har meget lav trivsel og oplever at blive forskelsbehandlet. Herudover er rygning også en sundhedsmæssig udfordring i København, hvor hver 7. københavnere ryger. For at imødekomme disse udfordringer arbejder Københavns Kommune med en række forskellige indsatser.

Trivselsstrategi for Københavns børn og unge 2024-2030 fokuserer på at skabe fysiske rammer, der understøtter trivsel, såsom forbedrede skole- og dagtilbudsmiljøer og udvikling af grønne områder til leg og samvær. Derudover styrkes indsatsen for tidlig opsporing af mistrivsel samt lettere adgang til støtte, mens særligt udsatte børn og unge får målrettede forløb.

På tværs af aldersgrupper sigter Handleplan for bedre mental sundhed 2019-2025 mod at styrke fællesskaber og forebygge psykiske udfordringer. For voksne indebærer det sociale mødesteder og aktiviteter, der modvirker ensomhed, samt fokus på mental sundhed på arbejdspladser gennem forebyggende tiltag og rådgivning. Derudover tilbydes stresshåndteringskurser og gratis psykologsamtaler til borgere med depression eller angst.

For at reducere ensomhed blandt seniorer er der iværksat tiltag under Et godt liv i fællesskab – Københavnernes politik for det gode senior- og ældreliv 2024-2027, som skaber øget adgang til aktivitetscentre, frivillige netværk og fællesskabsarrangementer. Derudover er der særlige initiativer for ældre med svækket helbred eller tab af netværk, såsom besøgsven-ordninger og støtte til seniorbofællesskaber. Kommunen har udviklet digitale løsninger, der styrker kontakten til familie og netværk, samt aktiviteter der fremmer fysisk og mental trivsel, herunder gåfællesskaber og motionstilbud.

Københavns Kommunes kønsligestillingsredegørelse 2024 samler en række initiativer, der skal fremme ligestilling blandt københavnere. Heriblandt har Jobcenter København i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen siden 2021 haft fem socialkontrol-vejledere, som rådgiver medarbejdere, der møder borgere udsat for negativ social kontrol. For at styrke pigemiljøer, rekruttere flere piger og ændre kulturer og strukturer i fodboldverdenen har Kultur- og Fritidsforvaltningen fra 2020 til 2024 indgået pigepartnerskaber med otte fodboldklubber. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen tilbyder i samarbejde med LGBT+ Danmark gruppesamtaleforløbet Transit for trans-, nonbinære og kønsdiverse personer samt personer med overvejelser om deres kønsidentitet i alderen 15-25+ år. Formålet er at styrke deltagernes mentale sundhed og sociale trivsel gennem identitetsafklaring og netværksdannelse.

For at reducere antallet af rygere samarbejder kommunen med forskellige aktører i partnerskabet Røgfrit København 2025 (2012), der sigter mod, at maksimalt 4 procent af byens befolkning ryger i 2025. Som en del af indsatsen tilbydes gratis rygestop- og nikotinstopkurser.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Bolig, beskæftigelse og uddannelse

Københavns Kommune står over for en række udfordringer inden for bolig, beskæftigelse og uddannelse, som påvirker borgernes levevilkår og inklusion i samfundet. Antallet af hjemløse borgere pr. indbygger er næsten dobbelt så højt som i Danmarks seks øvrige største byer. Antallet af unge uden for beskæftigelse eller uddannelse er fortsat højt og steg fra 2021 til 2022. Derudover har København markant flere unge fra erhvervsuddannelsernes grundforløb, der mangler en læreplads, sammenlignet med landsgennemsnittet. Samtidig ligger kommunen ifølge Beskæftigelsesministeriet på en 63.-plads af kommunernes resultater opgjort som forskellen mellem den faktiske og forventede andel af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse. Københavns Kommune arbejder aktivt på at styrke inklusionen i samfundet gennem adgang til bolig, arbejde eller uddannelse.

For at understøtte implementeringen af den nationale hjemløserreform og ambitionen om at afskaffe langvarig hjemløshed er det med Kommuneplan 2024 muliggjort, at der kan bygges flere skæve boliger, samt plejeboliger til udsatte ældre. Kommunen er i dialog med almene boligselskaber og andre aktører for at sikre boliger til social anvisning og arbejder for et tættere samarbejde med andels- og privatboligsektoren. I flere kommende byudviklingsområder er der muliggjort skæve boliger.

For unge i alderen 18-24 år er der i København udarbejdet en særlig indsats, Styrket indsats til unge i hjemløshed 2024-2027. Indsatsen er et samarbejde mellem Hjemløse- og udsatteenheden i Københavns Kommune, Jobcenter København og NGO'en WeShelter. Indsatsen skal sikre en mere fleksibel og koordineret hjælp til unge i ustabile boligsituationer med fokus på hurtig stabilisering gennem samarbejde mellem gadeplansmedarbejdere, myndigheder og civilsamfundet. Derudover udvikles metoder til at inkludere de unge i sociale fællesskaber og sikre langsigtede løsninger på hjemløshed.

For at reducere andelen af unge uden job eller uddannelse (NEET) har kommunen Københavns Kommunes Ungeindsats (KUI, 2019), som tilbyder den unge en fast kontaktperson og sammenhæng i de kommunale tilbud. Indsatsen suppleres af en digital platform, der samler relevante oplysninger på tværs af forvaltninger, samt et styrket samarbejde mellem kommunale aktører for at sikre en koordineret indsats. Fremadrettet udvides indsatsen med en ny tværfaglig og helhedsorienteret uddannelses- og beskæftigelsesindsats i Valby, Vesterbro og Kongens Enghave. Indsatsen skal bl.a. være særligt opsøgende for at nå målgruppen, tilbyde øget behandlingstilbud og oplyse om kultur- og fritidsaktiviteter.

På et generelt plan arbejder kommunen for at øge arbejdsudbuddet gennem initiativer i Erhvervsstrategi 2024, som omfatter opkvalificering af ledige med kompetencer, der matcher virksomhedernes behov inden for digitalisering og grøn omstilling samt en indsats for at få flere voksne til at tage en erhvervsfaglig uddannelse.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Byens infrastruktur

Københavns infrastruktur tilpasses den voksende befolkning for at sikre tilstrækkelig kapacitet, reducere trængsel og opretholde et velfungerende serviceniveau. Samtidig er der stadig udfordringer med trafiksikkerhed. Selvom antallet af alvorlige trafikulykker faldt i 2023, var 189 personer stadig involveret, hvilket er langt fra målet om nul dræbte eller alvorligt tilskadekomne inden 2025. Mange københavnere udsættes desuden for trafikstøj på sundhedsskadelige niveauer i deres bolig, og cykelparkeringskapaciteten er ifølge 44 procent af københavnernes utilstrækkelig. På idrætsområdet er antallet af faciliteter pr. indbygger markant lavere end i Danmarks seks øvrige største byer og antallet af børn og unge, der er medlem af en idrætsforening, er markant lavere end i resten af landet. For at imødekomme disse udfordringer arbejder Københavns Kommune med en række forskellige indsatser.

For at forbedre trafiksikkerheden har kommunen udarbejdet Nul-vision for dræbte og alvorligt tilskadekomne i trafikken i 2025 (2017). Visionen understøttes af høje sikkerhedsstandarder ved indkøb af køretøjer, årlige trafiksikkerhedsreddegørelser samt en styrket indsats for bedre oversigtsforhold i byrummet. Derudover samarbejdes der på tværs af forvaltninger og organisationer for at sikre en koordineret indsats.

For at reducere andelen af stærkt støjbelastede boliger arbejder kommunen i regi af Handlingsplan for Vejstøj 2024-2029 med at etablere støjskærme langs trafikerede vejstrækninger, forbedre isoleringen i boliger, der ligger tæt på støjende trafik, og anvende støjdæmpende vejbelægningsmaterialer. Herudover ydes der målrettet støtte til støjdæmpende vinduesrenovering i de mest støjbelastede boliger som led i bygningsfornyelsesindsatsen.

Fællesskab København 2025 (2015) har som mål, at 70 procent af de cyklende københavnere skal være tilfredse med cykelparkeringsmulighederne i 2025. Tilfredshed med cykelparkering handler ikke kun om bekvemmelighed, da det er en afgørende faktor for, om cyklen forbliver et attraktivt transportvalg i København. Københavns Kommune har siden Kommuneplan 2009 stillet krav til cykelparkering ved byudvikling og omdannelse for at sikre optimale forhold for cykelparkering. Dette gør sig også gældende med nuværende Kommuneplan 2024, hvor antal af cykelparkeringspladser bestemmes ud fra byggeriets anvendelse og antal m². Af Mobilitetsredegørelsen 2024 fremgår det, at der aktivt arbejdes på at etablere ladcykelstativer ved udvalgte stationer, busstoppesteder og i Middelalderbyen.

Med Regeringens initiativ, "Tættere på - grønne byer og en hovedstad i udvikling" fra 2021 har Frederiksberg og Københavns Kommune fået et ekstra anlægsmåltal på 1 mia. kr. i perioden 2022-2030 til at investere i flere og bedre idrætsfaciliteter. I 2022 blev der vedtaget en investeringsplan for idrætsmilliarden, der skal sikre et reelt løft af idrætsområdet gennem renovering og nybyggeri. Eksempler på kommende idrætsanlæg, der allerede er på vej, inkluderer et nyt fodboldanlæg i Ørestad Idrætspark med flere kunstgræsbaner, kunstgræsbaner i Hekla Park og et beachanlæg i Emdrup parkens idrætsanlæg. Derudover ønsker kommunen at øge svømmehalskapaciteten og har forpligtet sig til at en fonsdialog som supplement til anlægsprojekterne i idrætsmilliarden i henhold til Kultur- og Fritidspolitik 2023-2026.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Valgdeltagelse på tværs af grupper

Der er generelt en lavere valgdeltagelse i København end i det øvrige Danmark. Forskellen er dog særlig markant blandt specifikke etniske grupper og aldersgrupper. Der er således færre københavnere med anden etnisk baggrund end københavnere med dansk baggrund, der deltager i valghandlingen. Denne forskel er markant større end på landsplan.

For at øge valgdeltagelsen blandt vælgere med anden etnisk baggrund har Københavns Kommune ved tidligere valg bl.a. udarbejdet informationsmateriale på andre sprog end dansk og deltaget i ambassadørprogrammer, der skulle motivere minoritetsetniske vælgere til at stemme. I forbindelse med Kommunalvalget i 2025 indgår der ligeledes en række valgdeltagelsesinitiativer i Integrationshandleplanen 2024-2026, som særligt målrettes boligområder med lav valgdeltagelse. Derudover blev der ved forhandlingerne om overførselssagen i 2025 afsat midler til initiativer målrettet ikke-dansktalende borgere.

Københavns Kommune har ved tidligere valg også gennemført målrettede kommunikationskampagner for yngre vælgere, da den demokratiske deltagelse blandt unge er faldende.

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Indikatorer med et særligt løsningsbehov

Det sociale fundament

Indflydelse

- ❗ Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på herkomst
- ❗ Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på alder

Arbejde og indkomst

- ❗ Københavns Kommunes placering på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste af kommunernes beskæftigelsesindsats

Uddannelse

- ❗ Andelen af elever med lav elevtrivsel
- ❗ Udvikling i andelen af unge lærepladssøgende med fuldførte grundforløb
- ❗ Andelen af elever med højt fravær
- ❗ Antal unge uden for uddannelse og beskæftigelse (NEET)

Bolig

- ❗ Antal hjemløse pr. 1.000 borgere
- ❗ Andelen af stærkt støjbelastede boliger over 68db

Sundhed

- ❗ Andelen af voksne københavnere med lav score på den mentale helbredsskala
- ❗ Andelen af voksne københavnere, der ryger dagligt
- ❗ Andelen af voksne københavnere, der har tegn på ensomhed

Netværk

- ❗ Andelen af københavnere, der er medlem af en idrætsforening
- ❗ Antal borgere pr. idrætsfacilitet i Københavns Kommune
- ❗ Andelen af københavnere, der er tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København
- ❗ Antal dræbte og alvorligt tilskadekomne i trafikken i København

Vand

- ❗ Antal boliger uden eget bad i boligen

Ligestilling

- ❗ Andelen af mænd og kvinder med lav score på den mentale helbredsskala
- ❗ Andelen af unge med lav trivsel i skolen opdelt på køn
- ❗ Andelen af unge der oplever at blive forskelsbehandlet opdelt på køn

De planetære grænser

Kemisk forurening

- ❗ Anvendelse af særligt problematiske stoffer pr. indbygger
- ❗ Anvendelse af mistænkt problematiske stoffer pr. indbygger

Klimaforandringer

- ❗ Forbrugsbaserede CO₂e-udledninger pr. indbygger
- ❗ Geografiske CO₂e-udledninger pr. indbygger

Tab af biodiversitet

- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af biosfæren
- ❗ Produktionsbaseret udnyttelse af biosfæren
- ❗ Indeks for intakt biodiversitet

Kvælstof- og fosforudledning

- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)
- ❗ Produktionsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)
- ❗ Forbrugsbaseret udnyttelse af fosfor (P)
- ❗ Spildevandsudledning, kvælstof (N), almene renseanlæg

Arealanvendelse

- ❗ Areal pr. indbygger
- ❗ Antal jordkloder til at imødekomme årligt økologisk fodaftryk

Luftforurening

- ❗ Niveau af NO₂ i København (kvælstofdioxid)
- ❗ Niveau af PM_{2,5} partikler i København (fine partikler)
- ❗ Niveau af PM₁₀ partikler i København (grove partikler)

Forsuring af havene

- ❗ Forbrugsbaserede CO₂-udledninger pr. indbygger
- ❗ Territorielle CO₂-udledninger pr. indbygger

Løsningsbehov og eksisterende initiativer

Litteraturliste

- Københavns Kommune (2012). Klimaplan 2025. Københavns Kommu- ne. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2012). Røgfrit København 2025. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2014). Handleplan for bedre mental sundhed 2019-2025. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2015). Fællesskab København 2025. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2017). Nul-vision for dræbte og alvorligt tilska- dekomne i trafikken i 2025. Teknik og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2018). Københavns Kommunes Spildevands- plan 2018. Teknik og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2019). Københavns Kommunes Ungeindsats (KUI). Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen, Børne- og ung- domsforvaltningen og Socialforvaltningen.
- Københavns Kommune (2022). Handleplan 2022-2025 for Biodiversi- tet i København. Teknik og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2023). Beskæftigelses- og integrationsudval- gets Integrationshandleplan 2024-2026. Beskæftigelses- og integrati- onsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2023). Biodiversitet i København - Strategi 2022-2050. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2023). Kultur- og fritidspolitik 2023-2026. Kultur- og fritidsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Budgetaftalen for 2025. Økonomiforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Energistrategi for København. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Erhvervsstrategi 2024. Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Et godt liv i fællesskab - Københavnernes politik for det gode senior- og ældreliv 2024-2027. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Handlingsplan for vejstøj 2024-2029. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Kommuneplan 2024. Økonomiforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Københavns Kommunes kønsligestillingsredegørelse 2024. Økonomiforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Mobilitetsredegørelsen 2024. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Vores København – Vision for teknik- og miljøområdet i Københavns Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Ressource- og Affaldsplan 2030. Teknik- og Miljøforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Styrket indsats til unge i hjemløshed 2024-2027. Socialforvaltningen.
- Københavns Kommune (2024). Trivselsstrategi for Københavns børn og unge 2024-2030. Børne-og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen.
- Regeringen (2021). Tættere på - grønne byer og en hovedstad i udvikling. Indenrigs- og Boligministeriet.

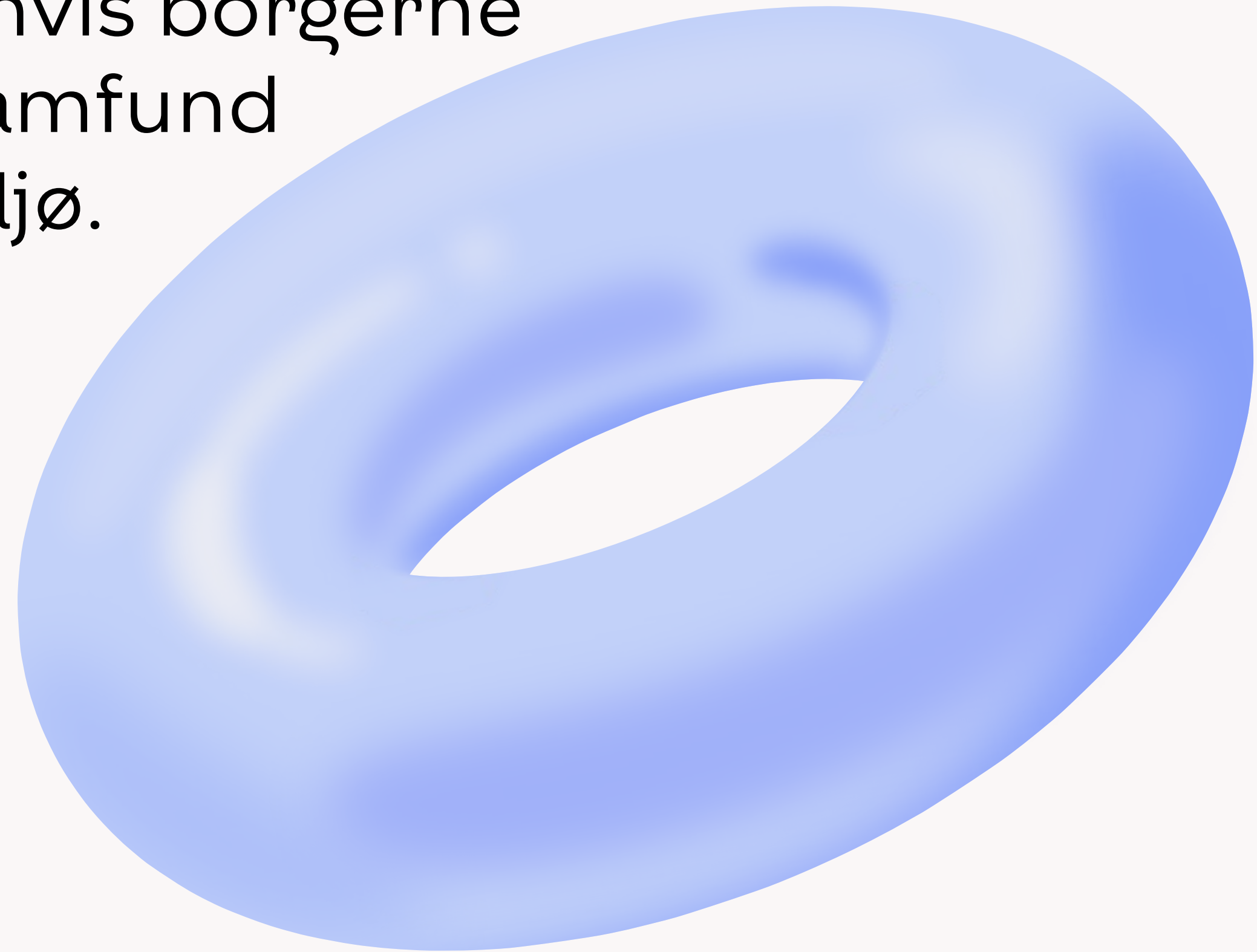
Et doughnutøkonomisk perspektiv

Set fra et doughnutøkonomisk perspektiv viser Københavns Doughnut 2025, at København står over for udfordringer på forskellige områder, der kræver tværgående løsninger, hvis borgerne skal leve i et sikkert og retfærdigt samfund i balance med jordens klima og miljø.

I dette kapitel præsenteres to tænkte eksempler på, hvordan man kan arbejde med løsninger på komplekse udfordringer ud fra et helhedsorienteret perspektiv. Eksemplerne er udvalgt, fordi de afspejler aktuelle temaer i Københavns Kommune og samtidigt relaterer sig til flere problematikker inden for de sociale og planetære grænser.

Doughnutmodellen understreger betydningen af, at der arbejdes inden for grænserne af et sikkert og retfærdigt råderum, hvilket indebærer et helhedsorienteret blik i udviklingen af løsninger på samfundets problemer. Set fra et doughnutøkonomisk perspektiv er det derfor essentielt, at der tænkes hele vejen rundt om en løsning, hvor negative og positive konsekvenser for hver af doughnutmodellens dimensioner afvejes i forhold til hinanden.

De to eksempler er ikke konkrete løsningsforslag til specifikke udfordringer, men derimod eksempler på, hvordan doughnutmodellen kan anvendes.

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Indledning

København står over for en markant boligmangel, som bliver endnu mere udtalt i de kommende år. Siden 2006 er antallet af familier steget med næsten 93.000, mens boliger til privat brug kun er steget med 59.000. Samtidig forventes indbyggertallet i Københavns Kommune at stige med over 120.000 frem mod 2060 (KK, 2025). Boligmangel øger presset på boligmarkedet, hvor priserne stiger, og lavindkomstgrupper risikerer at blive presset ud. For at imødekomme behovet må der opføres endnu flere boliger.

Samtidig er det københavnske ressourceforbrug langt over et bæredygtigt niveau. Hvis alle mennesker på jorden levede som en gennemsnitlig dansker, ville det kræve mere end fire jordkloder at imødekomme behovet (Global Footprint Network, 2024). Byggeriet er en af de største kilder til CO₂-udledning og ressourceforbrug. Det står for 10 procent af de samlede forbrugsbaserede CO₂-udledninger, hvoraf halvdelen kommer fra nybyggeri (SBST, 2024). Desuden står byggeri for ca. 35 procent af affaldsproduktionen i Danmark (Dyck-Madsen et al., 2022).

 Klik på figurerne og læs om de forskellige konsekvenser, og hvordan de kan påvirke doughnutdimensionerne.

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Mindre udvinding af naturressourcer og mere plads til biodiversitet

Cirkulært boligbyggeri reducerer presset på naturen ved at mindske behovet for at udvinde nye naturressourcer og samtidig begrænse mængden af affald. En udbredt tilgang til bæredygtigt byggeri er at erstatte CO₂-intensive materialer som stål og beton med mere klimavenlige alternativer som træ. Dette reducerer dog ikke nødvendigvis det samlede pres på naturen, da brugen af nye materialer stadig kræver udvinding fra økosystemer, der i forvejen er under pres. Derfor fokuserer cirkulært byggeri ikke på at skifte én ny ressource ud med en anden, men på at genanvende eksisterende materialer for at mindske afhængigheden af nyudvundne ressourcer. Presset på biodiversiteten reduceres ved at erstatte nye ressourcer med allerede eksisterende byggematerialer (Ruokamo et al., 2023). Denne tilgang frigiver mere plads til naturen og de arter, der er afhængige af intakte økosystemer.

Cirkulært byggeri bidrager også til at reducere affald. Danmark var i 2022 et af de europæiske lande med den største affaldsmængde pr. person. Genbrug af byggematerialer, der ellers ville blive smidt væk, mindsker ikke blot behovet for nye ressourcer, men reducerer også mængden af affald, der belaster naturen og skader biodiversiteten (Purchase et al., 2021).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Arealanvendelse + | Biodiversitet +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Mindre CO₂-udledning fra byggeri

Cirkulært byggeri vurderes at have et betydeligt potentiale til at reducere CO₂-udledningen i byggebranchen (Møllegård og Schefte, 2024). På verdensplan stammer omkring 9 procent af CO₂-udledningen fra produktion af byggematerialer som tegl, beton og stål (Concito, 2025). Genbrug og genanvendelse af materialer kan mindske behovet for ny produktion og dermed reducere den samlede klimabelastning. Cirkulær økonomi bidrager især ved at forlænge materials levetid og bringe dem tilbage i brug frem for at sende dem til deponi (Purchase et al., 2021).

Hvor stor CO₂-besparelsen er, afhænger dog både af typen og mængden af genanvendte materialer. Fx medfører 100 procent genbrugte betonelementer en CO₂-besparelse på op mod 96 procent sammenlignet med konventionel beton, mens beton med 20 procent genanvendt tilslag (som knust beton) kun reducerer udledningen med 0,3 procent. Tilsvarende ses høje besparelser for blandt andet genbrugte stålprofiler, aluminiumsplader og mursten, der kræver meget høje temperaturer under forarbejdning (Videncenter for Cirkulær Økonomi i Byggeriet, 2021).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Klimaforandringer +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Risiko for miljøfarlige stoffer

Genbrug af byggematerialer kan indebære en risiko for, at gamle, skadelige stoffer som bly eller asbest indgår i nye bygninger. Det skyldes, at sorteringen af miljøfarlige materialer er manuel, dyr og kompleks (Purchase et al., 2021).

Der er endnu ikke udviklet tilstrækkelige testmetoder til at vurdere, hvordan både genbrugte og nye materialer påvirker miljøet over tid – særligt i forhold til udvaskning til vand og jord (Tiruta-Barna & Barna, 2012).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Kemisk forurening –

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Risiko for stigende boligpriser

Cirkulært byggeri er ofte dyrere at opføre på grund af skånsom nedrivning, transport, oprensning og lagring af genbrugsmaterialer (Dyck-Madsen et al., 2022). Derudover mangler der standarder for genbrugsmaterialer, hvilket gør planlægning dyr og besværlig. Problemet er, at uden fælles standarder passer mange potentielt genanvendelige materialer ikke ind i nye byggerier, medmindre bygherren er villig til at gå på kompromis med sine egne visioner for at integrere dem (Benachio et al., 2020). En lang række eksperter peger på, at genbrug af byggematerialer kan være upraktisk, da tidligere bygningers struktur begrænser fleksibiliteten, og tunge materialer som beton kræver dyr transport og opbevaring (Knutsson, 2023). Modulært byggeri kan reducere omkostninger, men øgede koordineringsudgifter opvejer ofte besparelserne (Bertram et al., 2019).

De høje omkostninger kan føre til dyrere boliger, hvilket gør det sværere for lavindkomstgrupper at få adgang til byerne. Virksomheder, der renoverer, har lavere profitabilitet end dem, der bygger nyt, men også mindre økonomisk risiko (Rajala et al., 2022). På sigt kan cirkulært byggeri dog blive økonomisk fordelagtigt gennem mindre affald og lavere ressourceforbrug (Purchase et al., 2021).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Bolig – | Lighed –

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Social dumping og sundhedsrisici

Brugen af genbrugsmaterialer kan skabe arbejdspladser indenfor nedrivning og genanvendelse (Purchase et al., 2021). En undersøgelse fra Danmarks Radio dokumenterede i 2024 problemer med løn og arbejdsmiljø i nedrivningsbranchen, specielt i forbindelse med håndteringen af farlige materialer som asbest på byggepladser. I dokumentaren afsløres, hvordan migrantarbejdere på en byggeplads i Roskilde blev sat til at nedrive asbestplader uden korrekt sikkerhedsudstyr og uden den nødvendige oplæring i håndtering af farlige stoffer. Det medførte alvorlige sundhedsrisici, herunder risiko for lungehindekræft (Svendsen et al., 2024).

Samtidig advarer forskere mod de sundhedsmæssige risici ved genbrugsmaterialer, hvis de ikke håndteres korrekt, hvilket understreger behovet for strenge sikkerhedsforanstaltninger i byggebranchen (Tiruta-Barna og Barna, 2012).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Arbejde og indkomst –

Et doughnutøkonomisk perspektiv

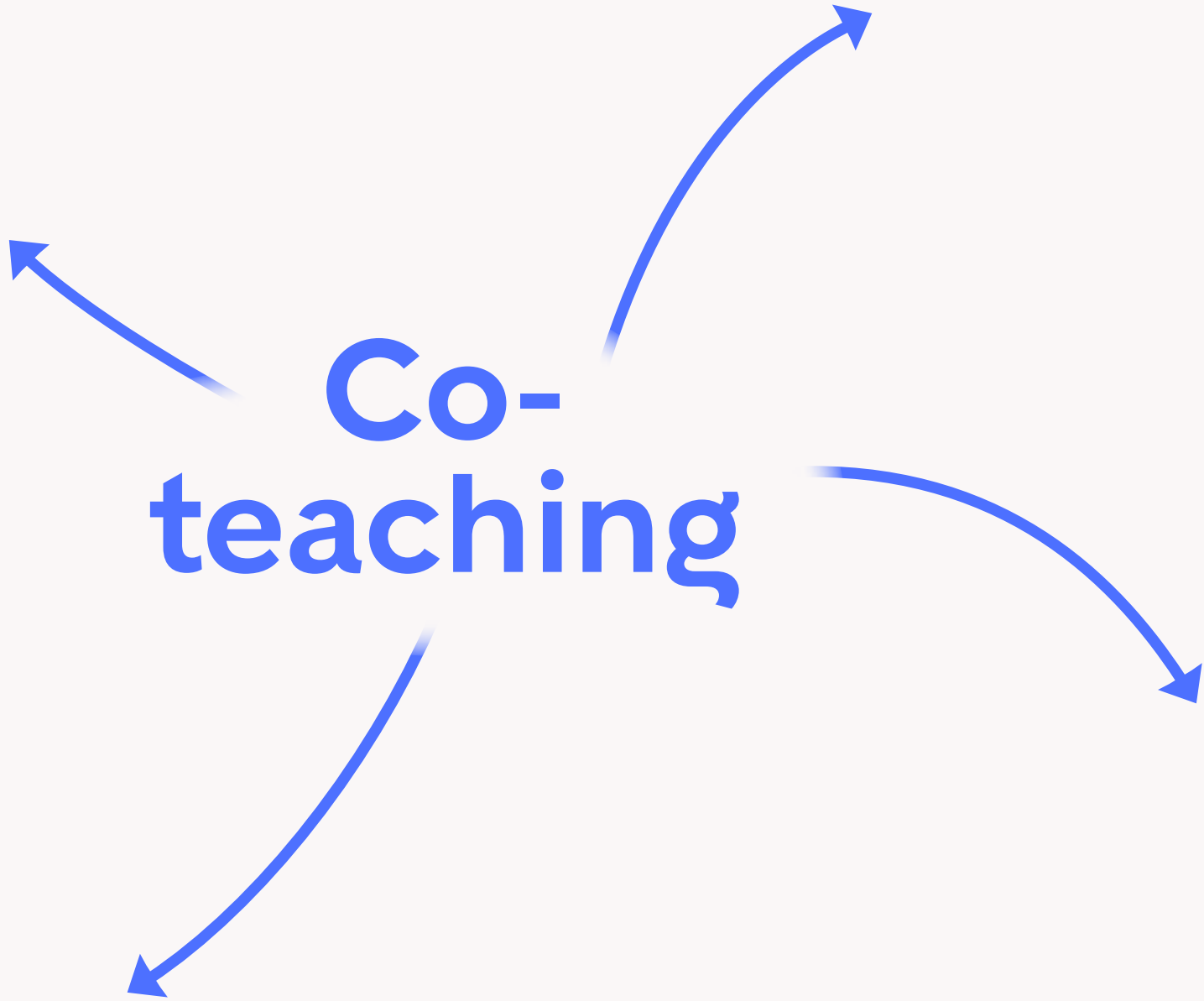
Indledning

De københavnske skoler står over for udfordringer relateret til fravær, trivsel og faglige forskelle mellem elevgrupper. Andelen af elever med et fravær på 10 procent eller mere lå i 2024 på 27 procent, mens 14,5 procent oplever lav trivsel – en stigning på 5 procentpoint siden 2020. Samtidig er der fortsat væsentlige forskelle i karaktergennemsnit mellem elever med vestlig og ikke-vestlig baggrund samt mellem drenge og piger.

Parallelt hermed er andelen af elever i specialtilbud steget fra 4,4 procent i 2017 til 6,1 procent i 2024 (BUF, 2025; BUF, 2024). Specialtilbud spiller en vigtig rolle for elever med særlige behov, men elever der har været i specialtilbud, har også en lavere gennemførelsesrate på ungdomsuddannelser og en svagere tilknytning til arbejdsmarkedet senere i livet. Kun 30 procent har fuldført en ungdomsuddannelse 10 år efter 9. klasse, sammenlignet med 90 procent af elever fra almenområdet. Samtidig er halvdelen af eleverne i specialtilbud uden for arbejdsmarkedet som voksne, og knap halvdelen modtager offentlig forsøgelse (KL, 2024).

Forskning tyder på, at co-teaching, også kaldet to-voksenundervisning, kan afhjælpe disse udfordringer. Det er en samarbejdsbaseret undervisningsform, hvor to undervisere planlægger, gennemfører og evaluerer undervisningen sammen. Metoden kan kombinere almen- og specialpædagogiske værktøjer og dermed bidrage til mere inkluderende læringsmiljøer. Selvom co-teaching ikke kan stå alene, kan det som ét greb blandt flere styrke trivsel, mindske behovet for specialtilbud og forbedre unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse (BUF, 2023).

 Klik på figurerne og læs om de forskellige konsekvenser og hvordan de kan påvirke doughnutdimensionerne.

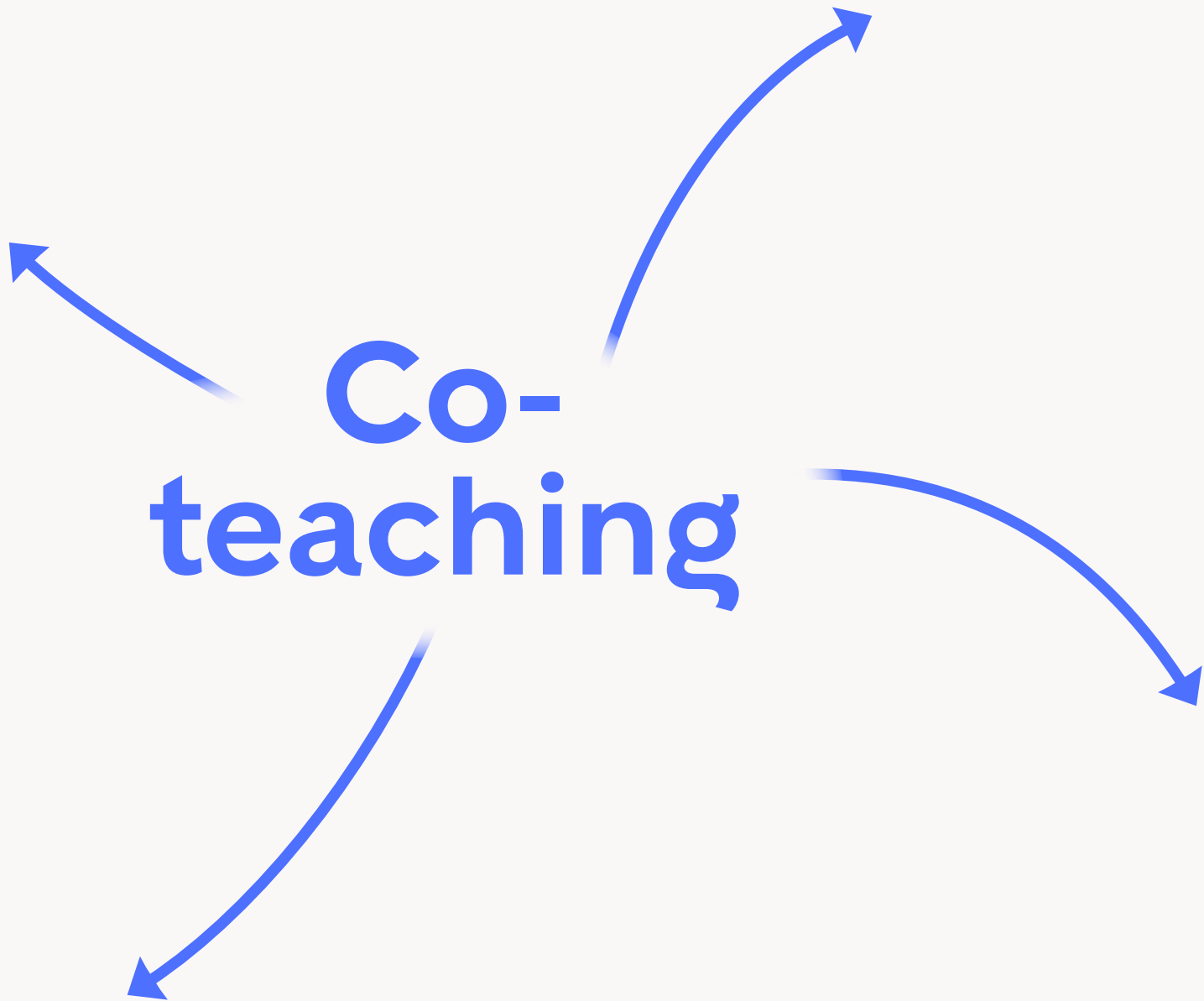
Et doughnutøkonomisk perspektiv

Trivsel og fagligt løft

Co-teaching kan styrke både elevernes faglige niveau og trivsel ved at kombinere almen- og specialpædagogiske kompetencer i klasselokalet. Elever oplever både større skoleglæde, mindre fravær og forbedrede resultater (EVA, 2023; Penney, 2018; Jensen et al., 2024). Co-teaching medfører læringsmæssige gevinster på tværs af fag og klassetrin, uanset om den ekstra voksen er ufaglært, uddannet almenlærer eller har specialpædagogiske kompetencer (Vembye et al., 2023). Denne tilgang sikrer, at både faglige og sociale behov adresseres, hvilket øger engagement og fastholdelse i undervisningen.

Påvirkede doughnutdimensioner:

Uddannelse + | Sundhed +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Kønsbalanceret undervisning

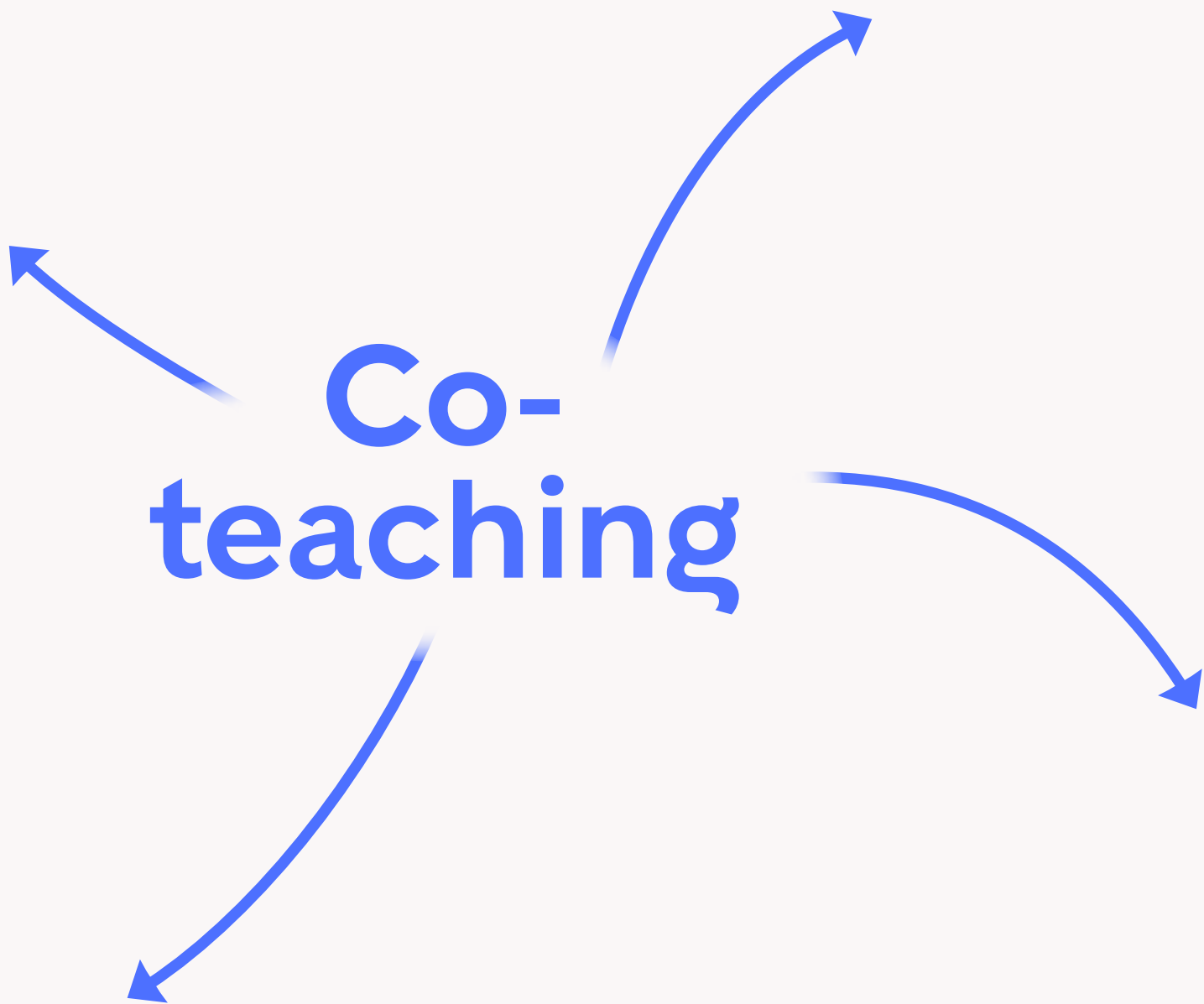
Co-teaching kan bidrage til at mindske kønsforskelle i faglige resultater. Piger klarer sig generelt bedre end drenge i læsning, mens drenge ofte præsterer bedre i matematik (UVM, 2022; Kjeldsen et al., 2024). Ved at muliggøre en mere differentieret undervisning kan co-teaching i højere grad imødekomme elevernes individuelle behov. Derudover viser forskning, at co-teaching kan have en særlig positiv effekt på læsefærdigheder – et område, hvor drenge generelt halter bagefter piger (Hemelt et al., 2021).

Effekten af co-teaching for drenge afhænger dog af ressourcepersonens uddannelsesbaggrund. Drengenes karakterer forbedres kun, når ressourcepersonen ikke er læreruddannet, hvilket tyder på, at nye perspektiver og alternative tilgange i undervisningen kan være afgørende for at opnå positive resultater for drenge. Når ressourcepersonen er læreruddannet, forbedres derimod kun pigernes karakterer, hvilket kan bidrage til at øge kønsforskellen i faglige resultater (Andersen et al., 2014).

Det understreges desuden, at undervisningen bør være mere varieret og praksisorienteret for at modvirke kønsstereotyper og sikre, at alle elever får det maksimale udbytte af undervisningen (UVM, 2024). Co-teaching giver mulighed for at introducere forskellige undervisningsmetoder og pædagogiske tilgange, som engagerer begge køn effektivt.

Påvirkede doughnutdimensioner:

Ligestilling + | Uddannelse +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

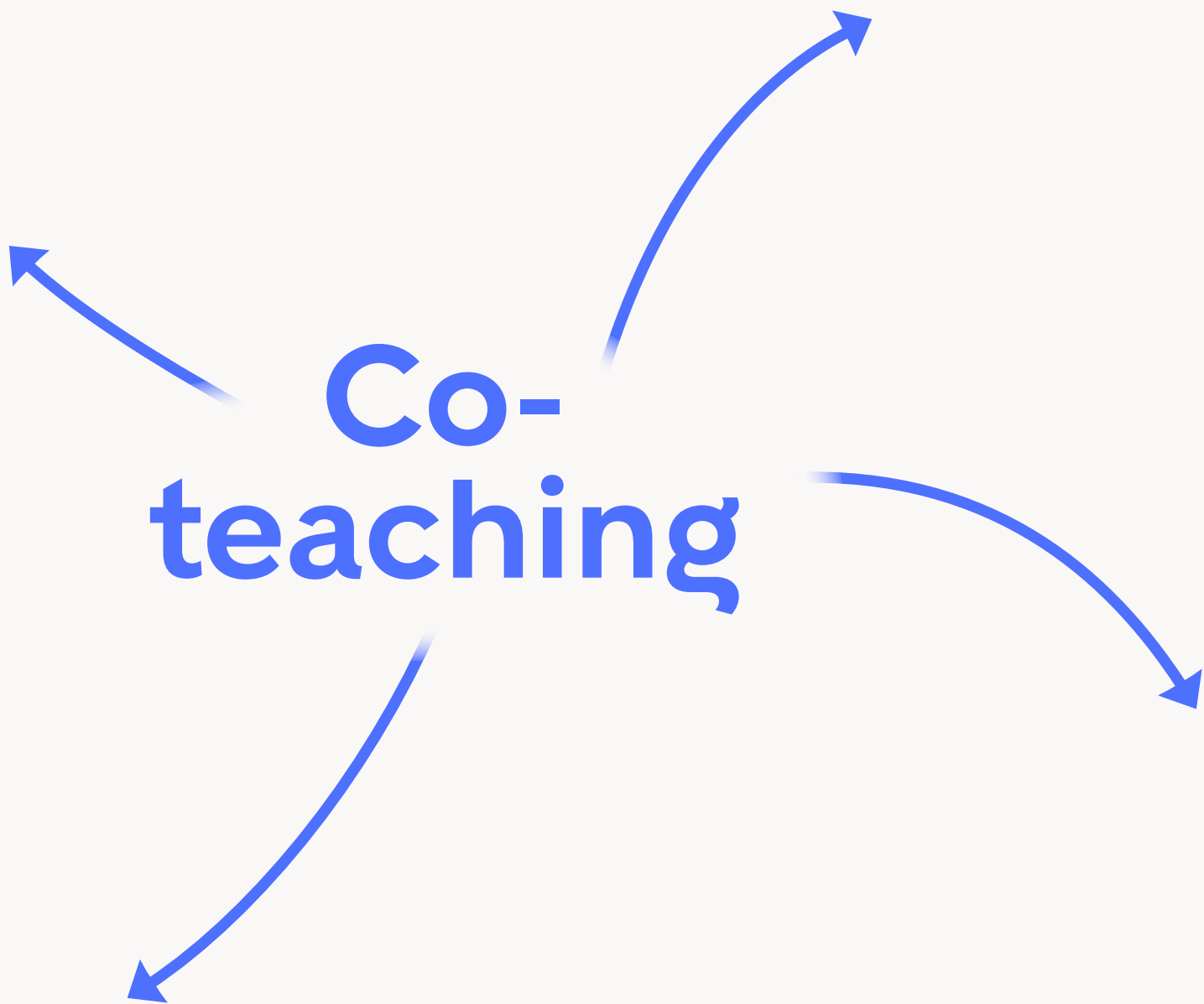
Forebyggelse gennem trivsel

Børn fra hjem med lavtuddannede forældre og økonomiske udfordringer er i højrisikogruppen for at begå kriminalitet (Østergaard et al., 2015). Børn af kriminelle forældre har højere risiko for selv at udvikle en kriminel løbebane (Anker, 2023), særligt hvis de ikke trives fagligt og socialt i skolen (Østergaard, 2015; Balvig, 2021). Glæden ved at gå i skole og at læse i sin fritid reducerer sandsynligheden for at ende i kriminalitet betydeligt.

Studier viser, at ekstra voksenstøtte i undervisningen kan reducere den faglige kløft mellem udsatte børn og deres jævnaldrende (Andersen et al., 2020) og fremme trivsel og engagement (Jensen et al., 2024). Co-teaching kan øge børnenes trivsel og faglige selvtillid, og derigennem mindske marginalisering af udsatte elever. Det har en positiv indvirkning på elevernes sandsynlighed for ikke selv at begå kriminalitet i fremtiden.

Påvirkede doughnutdimensioner:

Lighed + | Uddannelse + | Fred og retfærdighed +
Arbejde og indkomst +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Inkluderende undervisningsmiljø

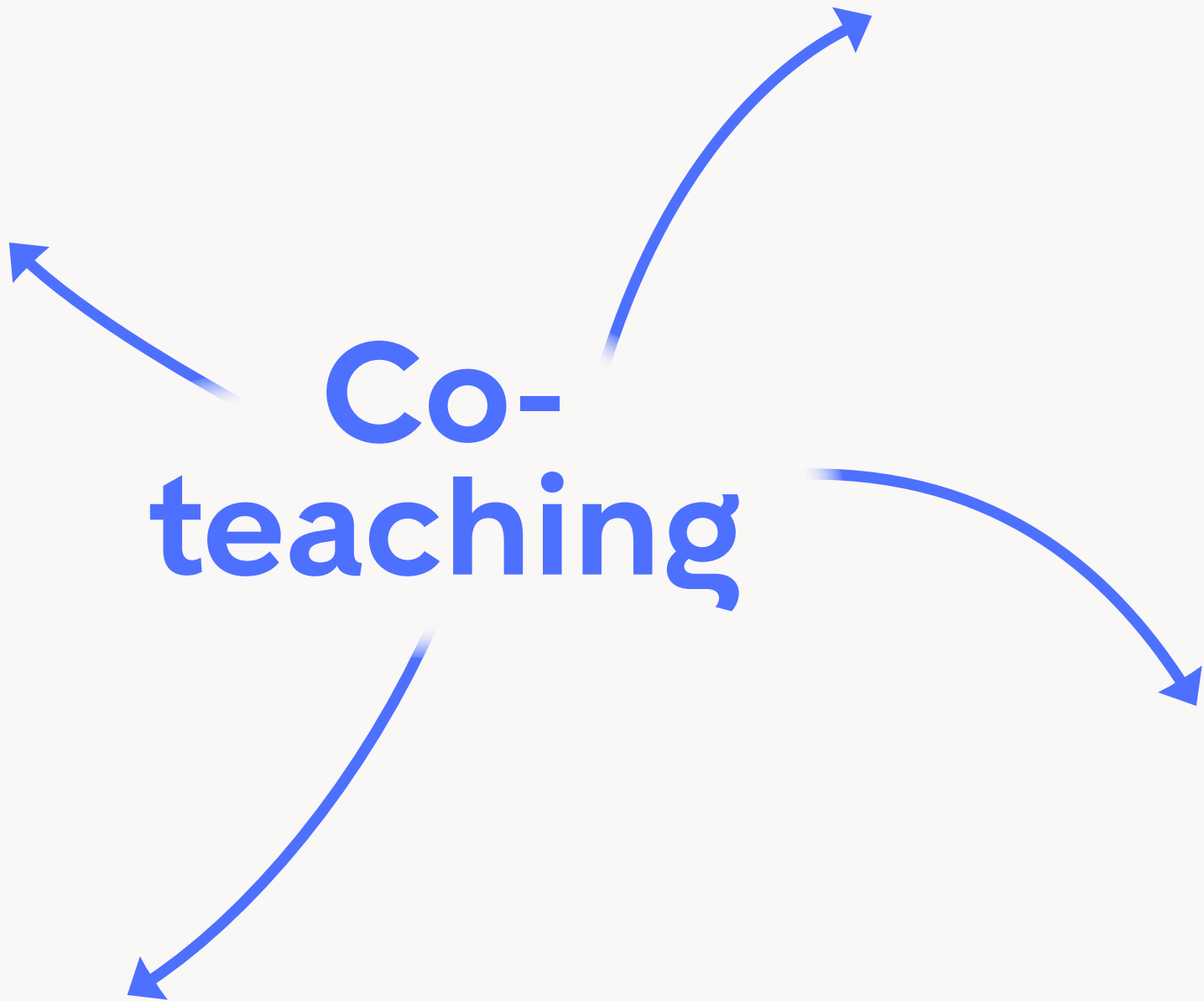
Inklusion af elever med særlige behov kan have mange positive effekter. Specialelever spejler sig i deres klassekammerater, mens øvrige elever udvikler større forståelse for forskelligheder (Austin, 2001). Inklusion kan dog også føre til mere uro, dårligere trivsel og mindre tid til den enkelte elev (Danmarks Lærerforening, 2025).

For at realisere de positive effekter er det afgørende, at elever med særlige behov modtager den nødvendige pædagogiske støtte (Andersen et al., 2024). Co-teaching kan tilføre de ekstra pædagogiske kompetencer og bruges til at styrke inklusion og læringsmiljøer. Forskning viser, at en ekstra voksen i klassen fremmer samarbejde (Scruggs et al., 2007) og øger elevernes deltagelse, bl.a. ved at få dem til at stille flere spørgsmål (Jensen et al., 2024).

Samtidig bidrager co-teaching til underviseres faglige udvikling, hvor speciallærere får større indsigt i fagområder, mens klasselærere bliver bedre til at tilpasse undervisningen (Austin, 2001). Det fremhæves dog, at vidensdeling kræver målrettet kompetenceudvikling for de involverede undervisere (EVA, 2023).

Påvirkede doughnutdimensioner:

Indflydelse + | Netværk + | Lighed +
| Uddannelse +

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Litteraturliste: Cirkulært boligbyggeri

- Benachio, G. L. F., Freitas, M. D. C. D., & Tavares, S. F. (2020). *Circular economy in the construction industry: A systematic literature review*. Journal of Cleaner Production, 260, 121046.
- Bertram, N., Fuchs, S., Mischke, J., Palter, R., Strube, G., & Woetzel, J. (2019). *Modular construction: From projects to products*. McKinsey & Company. CONCITO. (2025): Bygninger. Hentet 13. februar 2025, fra <https://concito.dk/emne/bygninger>
- Dyck-Madsen, S. Høg, E. CONCITO, Jarby, C. og Rådet for Grøn Omstilling (2022): *Cirkulær økonomi i byggeriet - Med fokus på genbrug og genanvendelse af byggematerialer*
- Knutsson, J. (2023). *Reuse and recycling of concrete: Economic barriers and possible opportunities for future profitability (Master's thesis)*. KTH Royal Institute of Technology, School of Architecture and Built Environment, Department of Sustainable Development, Environmental Science and Engineering, Stockholm, Sweden.
- Københavns Kommune (2025). *tabel KKFAM1: Familier efter distrikt, familietype og antal børn*, Hentet 17. marts 2025, fra kk.statistikbank.dk/KKFAM1
- Møllegård, U.N. & Scheffte, A.F. (2024). *Cirkulært byggeri: fra tanke til politisk handling*. Rådet for Grøn Omstilling.
- Purchase, C. K., Al Zulayq, D. M., O'Brien, B. T., Kowalewski, M. J., Berenjian, A., Tarighaleslami, A. H., & Seifan, M. (2021). *Circular Economy of Construction and Demolition Waste: A Literature Review on Lessons, Challenges, and Benefits*. Journal of Construction and Demolition Waste Management, 12(1), 1-23.
- Rajala, P., Ylä-Kujala, A., Sinkkonen T. & Kärri, T. (2022). *Profitability in construction: how does building renovation business fare compared to new building business*. Construction Management and Economics. Vol. 40, Issue 3, pp. 223-237.
- Ruokamo, E., Savolainen, H., Seppälä, J., Sironen, S., Räsänen, M., & Auvinen, A.-P. (2023). *Exploring the potential of circular economy to mitigate pressures on biodiversity*. Global Environmental Change, 78, 102625.
- Social- og Boligstyrelsen (2024). *Byggeriets klimapåvirkning*. Hentet 13. februar 2025, fra <https://www.sbst.dk/nyheder/2024/byggeriets-klimapaavirkning>
- Svendsen, D. L., Futtrup, L. R., Boel, T., & Knudsen, A. H. (2024, 17. oktober): *'Vanvittige billeder': Stort nedrivningsfirma erkender farlige fejl på byggeplads*. DR. Hentet 13. februar 2025, fra <https://www.dr.dk/nyheder/penge/vanvittige-billeder-stort-nedrivningsfirma-erkender-farlige-fejl-paa-byggeplads>
- Tiruta-Barna, L., & Barna, R. (2012). *Potential hazards from waste-based/recycled building materials*. I F. Pacheco-Torgal, C. G. Granqvist, L. F. Cabeza, A. de Magalhães, & J. Labrincha (Red.), Toxicity of Building Materials (s. 391-426). Woodhead Publishing.
- Videntcenter for Cirkulær Økonomi i Byggeriet (2021). *Guide - Hvor meget CO2 spares ved at bygge med cirkulære byggevarer?*

Et doughnutøkonomisk perspektiv

Litteraturliste: Co-teaching

- Andersen, S. C., Beuchert, L., & Nielsen, H. S. (2024). *The Effect of Teacher's Aides on Students with Special Needs*. Forthcoming in Scandinavian Journal of Economics.
- Andersen, S. C., Beuchert, L., Nielsen, H. S., & Thomsen, M. K. (2020). *The Effect of Teacher's Aides in the Classroom: Evidence from a Randomized Trial*. Journal of the European Economic Association, 18(1), 469-505.
- Andersen, S. C., Beuchert-Pedersen, L. V., Nielsen, H. S., Thomsen, M. K., & Rambøll Management Consulting (2014). *2L Rapport - Undersøgelse af effekten af tolærerordninger. Faglig rapport 2014*. TrygFondens Børneforskningscenter. Institut for Økonomi.
- Anker, A. S. T. (2023). *Falder æblet langt fra stammen? Status på den intergenerationelle transmission i kriminalitet. Temanummer: Som mor så datter: social mobilitet i Danmark*. ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed
- Austin, Vance L. (2001). *Teachers' Beliefs About Co-Teaching*. Remedial and Special Education, Volume 22, Number 4.
- Balvig, F. (2021). *Lovlydig ungdom*. Det Kriminalpræventive Råd. ISBN: 978-87-88789-08-9
- Børne- og Undervisningsministeriet (2022). *Fagligt gab mellem drenge og piger - Kortlægning og analyse - Fagligt gab i folkeskolen og på ungdomsuddannelser*. ISBN nr. 87-603-3332-4 (web udgave)

- Børne- og Undervisningsministeriet (2024). *Rapport fra ekspertgruppen om køn - Anbefalinger fra ekspertgruppen om betydningen af køn for faglig udvikling, læring og trivsel i dagtilbud, folkeskole og på ungdomsuddannelser*. ISBN nr. 87-603-3332-4 (web udgave)
- Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune (2023). *Investering i co-teaching med henblik på færre elever i segregerede tilbud*
- Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune (2024). *Specialanalysen 2024*
- Børne- og Ungdomsforvaltningen, Københavns Kommune (2025). *Hovedpointer til Faglighedsdrøftelsen om skole 2025*
- Danmarks Evalueringsinstitut (2023). *Evaluering af pilotforsøg med co-teaching. Analyse*.
- Danmarks Lærerforening (2025). *3 ud af 4 lærere mener, at tolærerordning i undervisningen vil give bedre inklusion*
- Hemelt, S. W., Ladd, H. F., & Clifton, C. R. (2021). *Do Teacher Assistants Improve Student Outcomes? Evidence From School Funding Cutbacks in North Carolina*. Artikel.
- Jensen, V. M., Mikkelsen, M., & Holst Vinther, K. (2024). *Fagligt løft og øget trivsel efter covid-19 - 2. delrapport: Virkninger af initiativet*. Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. e-ISBN: 978-87-7582-359-8

- Kjeldsen, C. C., Kristensen, R. M., Christensen, J. H., & Gonzalez, C. D. V. (2024). *Matematik og natur/ teknologi i 4. klasse - Resultater af TIMSS-undersøgelsen*. Bog.
- KL, Dalgaard, J.F. (2024). *10 år efter specialtilbud*. Analysenotat.
- Penney, J. (2018). *Dynamic Treatment Effects of Teacher's Aides in an Experiment with Multiple Randomizations*. Artikel.
- Scruggs, Thomas E., Margo A. Mastropieri and Kimberly A. McDuffie (2007). *Co-Teaching in Inclusive Classrooms: A Metasynthesis of Qualitative Research*. Council for Exceptional Children.
- Vembye, M. H., Weiss, F., & Hamilton Bhat, B. (2023). *The Effects of Co-Teaching and Related Collaborative Models of Instruction on Student Achievement: A Systematic Review and Meta-Analysis*. Review of Educational Research, 0(0).
- Østergaard, S. V., Steensgaard, A. B., Hansen, A. T., Henze-Pedersen, S., & Østergaard, J. (2015). *På vej mod ungdomskriminalitet: Hvilke faktorer i barndommen gør en forskel?* SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

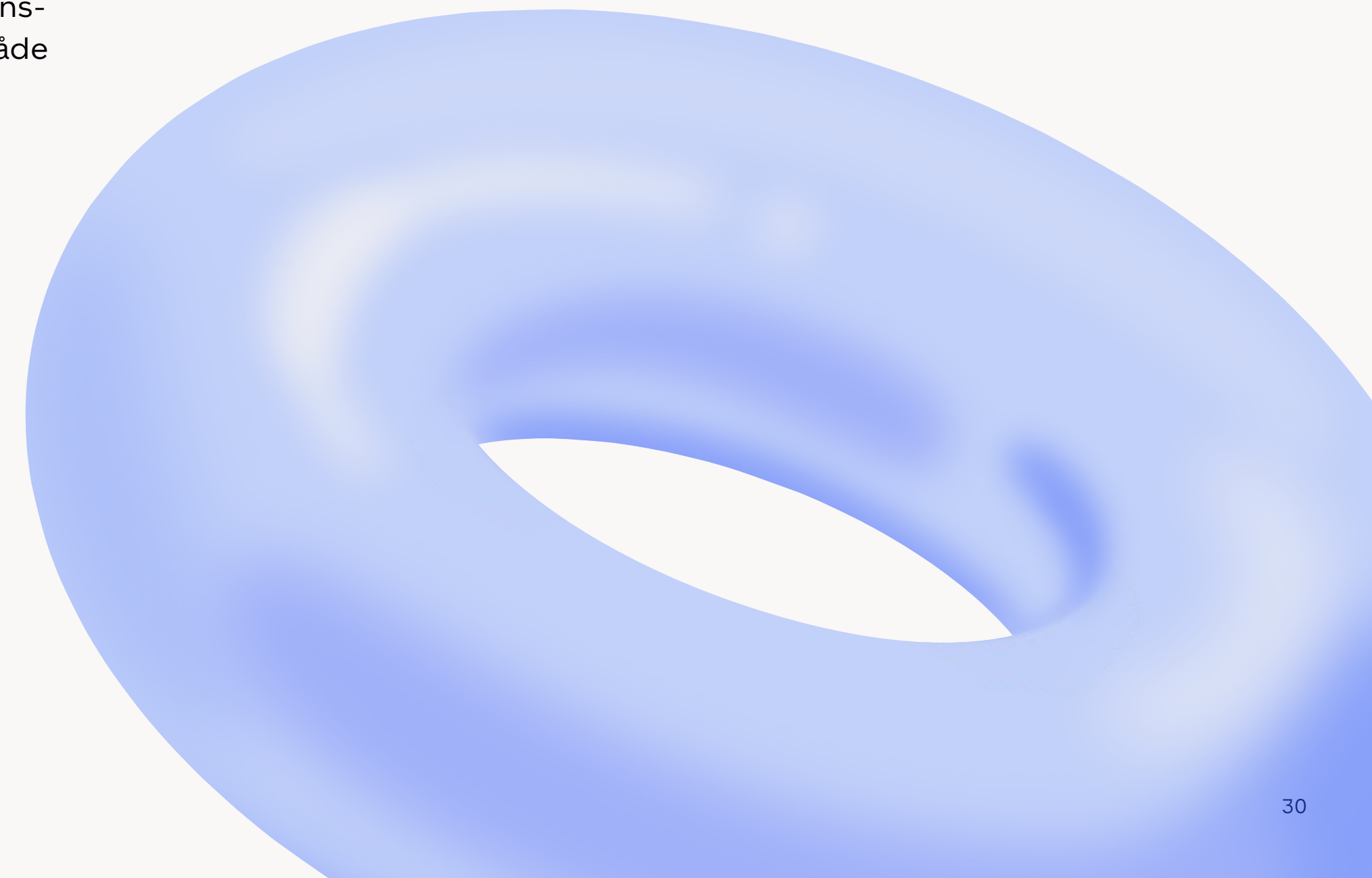
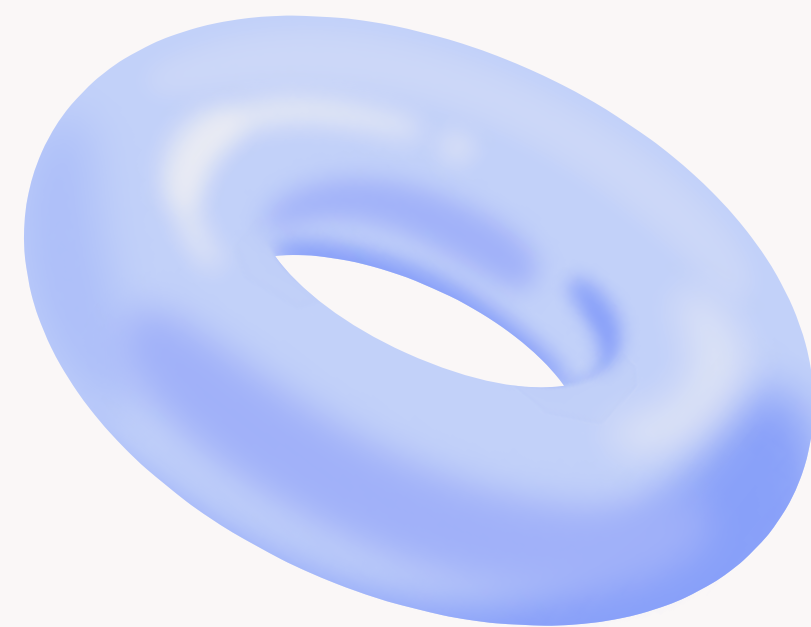
Evaluering af Københavns Doughnut

Københavns Doughnut 2025 markerer afslutningen på et treårigt pilotprojekt. Evalueringen belyser Københavns Doughnuts rækkevidde og anvendelse, både internt i kommunen og blandt eksterne aktører.

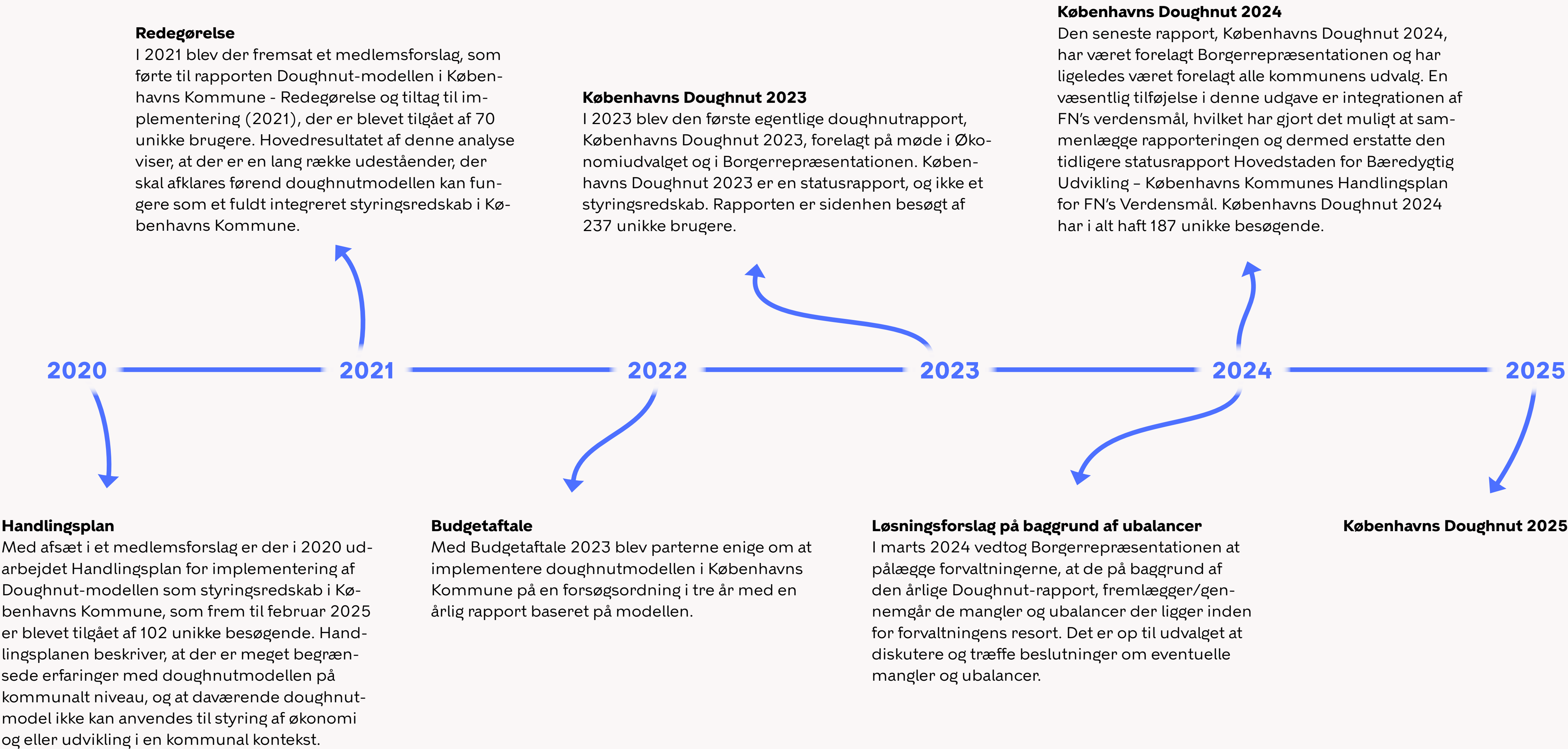
Samlet set er Københavns Doughnut 2023 og Københavns Doughnut 2024 frem til februar 2025 blevet tilgået af 424 unikke besøgende, hvoraf 41 procent er medarbejdere i Københavns Kommune. Til sammenligning har de tilsvarende to udgaver af statusrapporten Status på København, som udkommer hvert år i forbindelse med Økonomiudvalgets budgetseminar, haft 878 visninger i samme periode. Herudover udkommer Status på København også i fysiske eksemplarer.

Selvom de to typer statusrapporter dækker mange af de samme emner, adskiller Københavns Doughnut sig ved at inkludere verdensmålene og mere omfattende indikatorer for de planetære grænser.

Generelt har Københavns Doughnut vakt relativt stor interesse eksternt. Forvaltningen har i alt holdt omkring 20 oplæg om Københavns Doughnut for eksterne parter, herunder nonprofitorganisationer, universiteter, professionshøjskoler, andre kommuner og faglige organisationer både fra ind- og udland.

Evaluering af Københavns Doughnut

Det sociale fundament

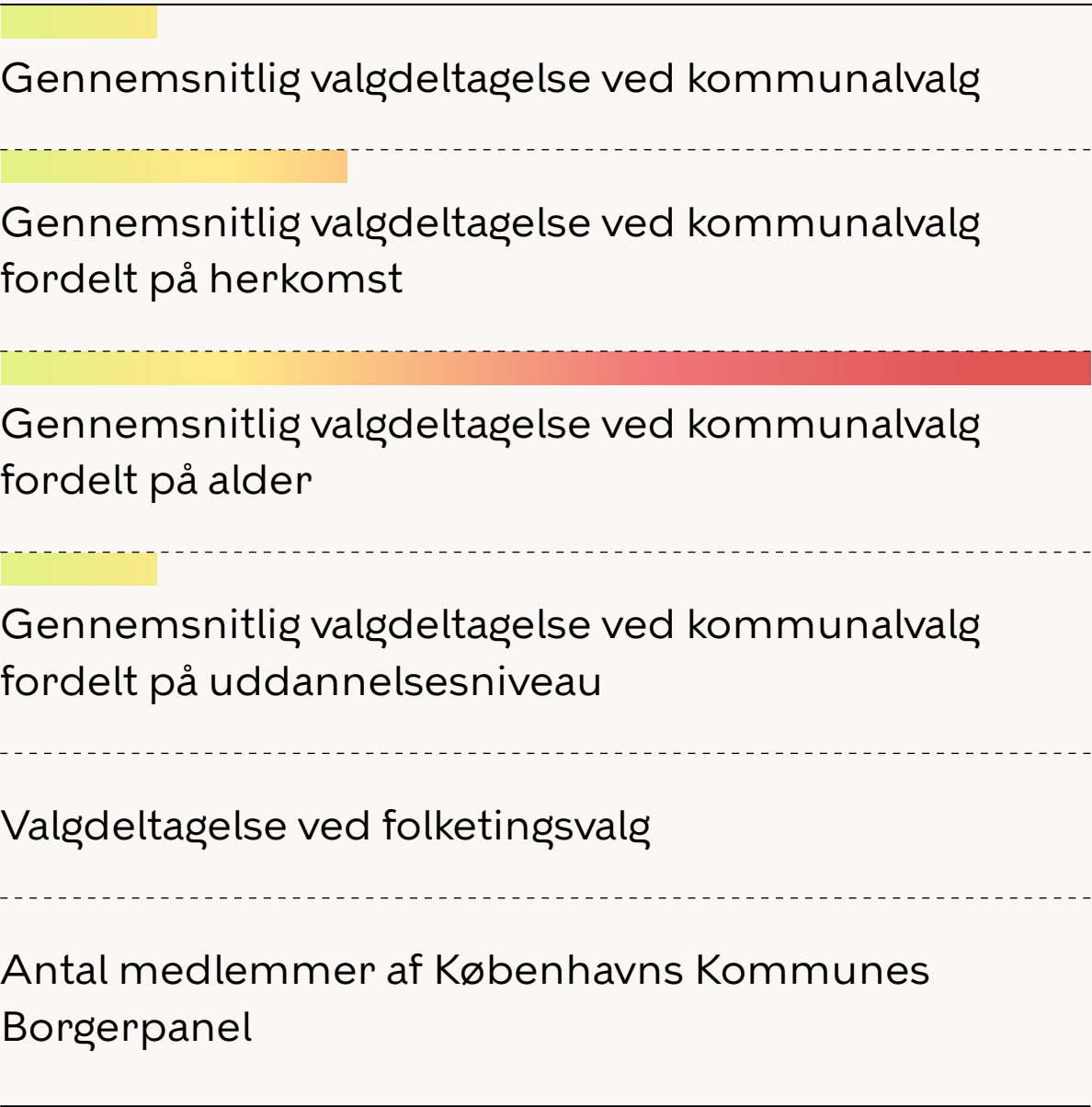
Det sociale fundament er det, der får borgerne til at trives. Eksempelvis behovet for mad, drikke, bolig, men også uddannelse, lighed og indflydelse. Det sociale fundament er i vid udstrækning baseret på FN's verdensmål.

Indikatorerne i det sociale fundament er udvalgt i tæt samarbejde med forvaltningerne og afspejler dermed også eksisterende fokusområder og prioriteringer i forvaltningerne, samt på hvilke områder der er tilgængelige datakilder på nuværende tidspunkt.

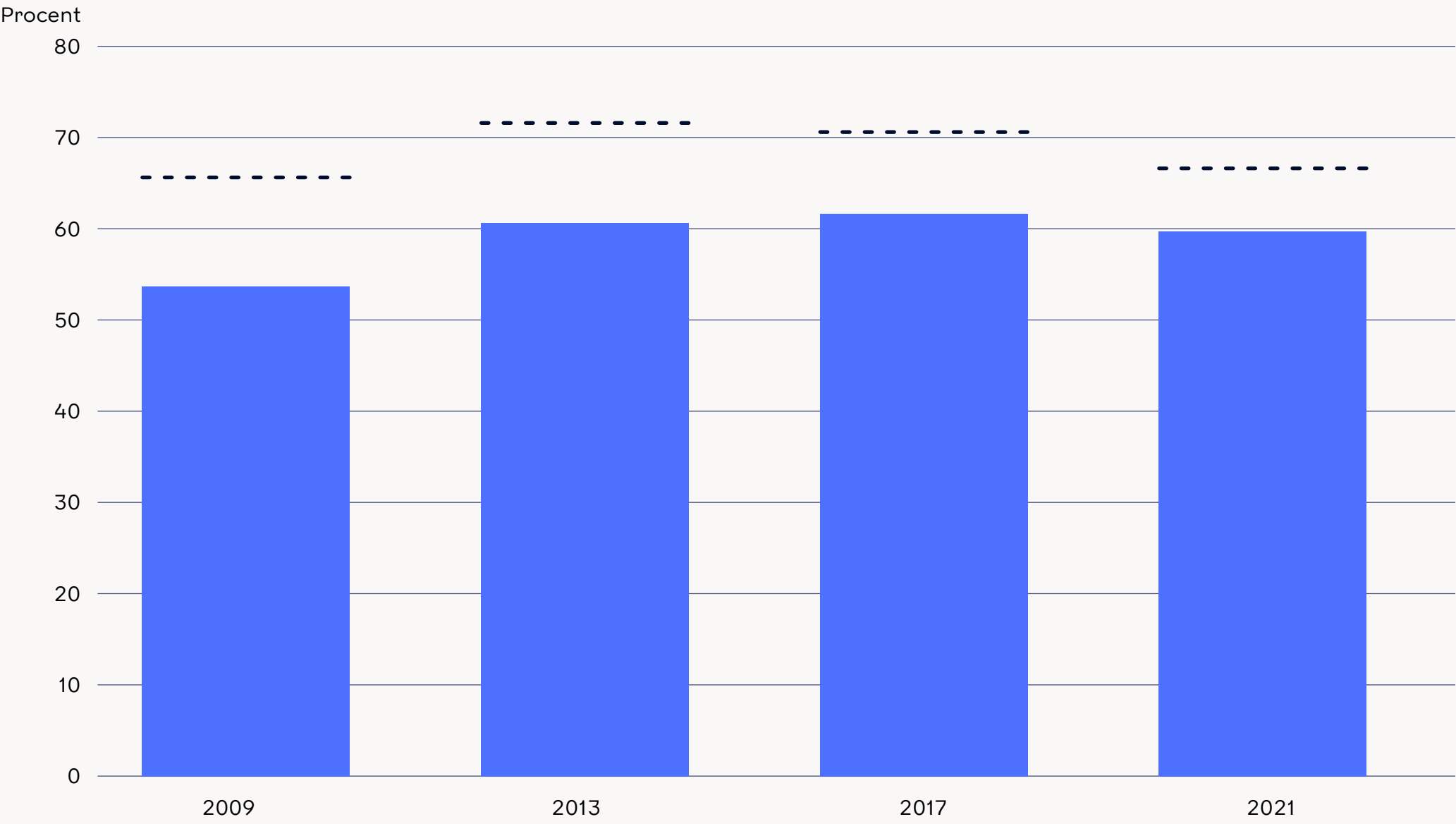
Der eksisterer ingen faglig definition af, hvornår man er inden for grænsen i det sociale fundament. Derfor er grænseværdierne for indikatorer i det sociale fundament i så vidt muligt omfang fastsat på baggrund af kommunens politiske målsætninger. Derved afspejler modellens grænser i det sociale fundament også det politiske ambitionsniveau på flere områder. I tilfælde af, at der ikke eksisterer politiske målsætninger på området, er der anvendt benchmarks baseret på relative sammenligninger. Fx tidligere opgørelser, gennemsnit fra 6-byerne eller et nationalt gennemsnit.

Indflydelse

Alle borgere skal have stemme i og indflydelse på beslutninger, der påvirker deres liv. Demokratiske institutioner, ytringsfrihed, foreningsfrihed og pressefrihed fremmer inkluderende, deltagende og repræsentativ beslutningstagning i det offentlige liv.

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg

Beskrivelse

Valgdeltagelsen ved kommunalvalget i København er lavere end på landsplan. Dette har været tilfældet ved de seneste kommunalvalg, men forskellen er blevet mindre over tid, hvilket primært skyldes, at valgdeltagelsen er faldet på landsplan.

Kilde

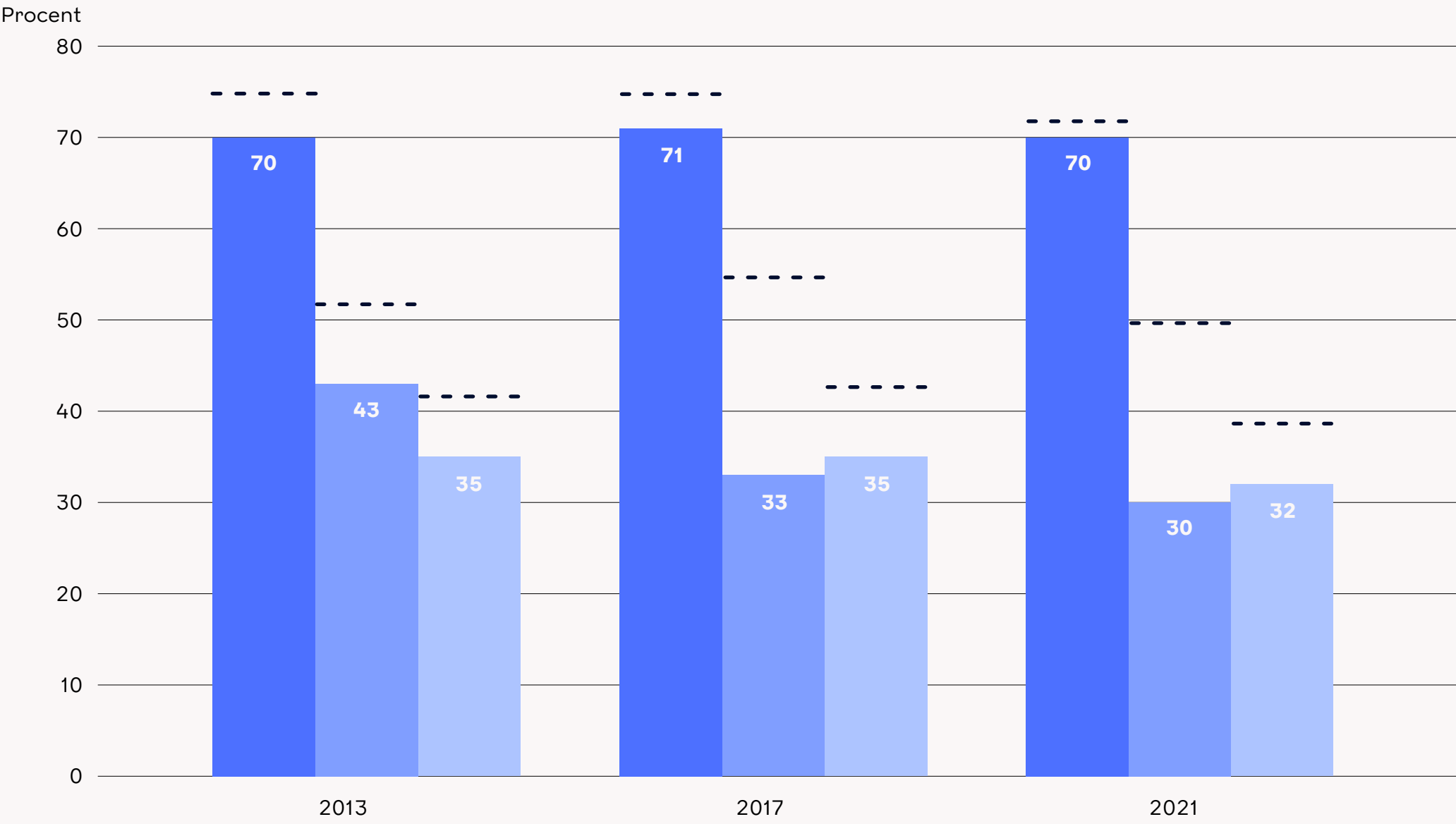
KMDvalg.dk

Eksisterende fokus

Ved det seneste kommunalvalg iværksatte Københavns Kommune en række initiativer for at øge valgdeltagelsen og har generelt et vedvarende fokus på at engagere flere københavnere i det lokale demokrati. Tidligere valgdeltagelsesinitiativer har bl.a. omfattet målrettede kommunikationsindsatser og pop-up-brevstemmesteder.

- København
- Hele landet

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på herkomst

Beskrivelse

Der er stor forskel i valgdeltagelsen blandt vælgere med etnisk dansk oprindelse og vælgere med anden etnisk oprindelse end dansk. Andelen af indvandrere og efterkommere, der stemmer ved kommunalvalget, er mindre i København sammenlignet med hele landet, og denne forskel er steget siden valget i 2013. Ved kommunalvalget i 2021 stemte 30 procent af borgere med indvandrebaggrund i København, mens 50 procent af borgere med indvandrebaggrund i hele landet stemte.

Kilde

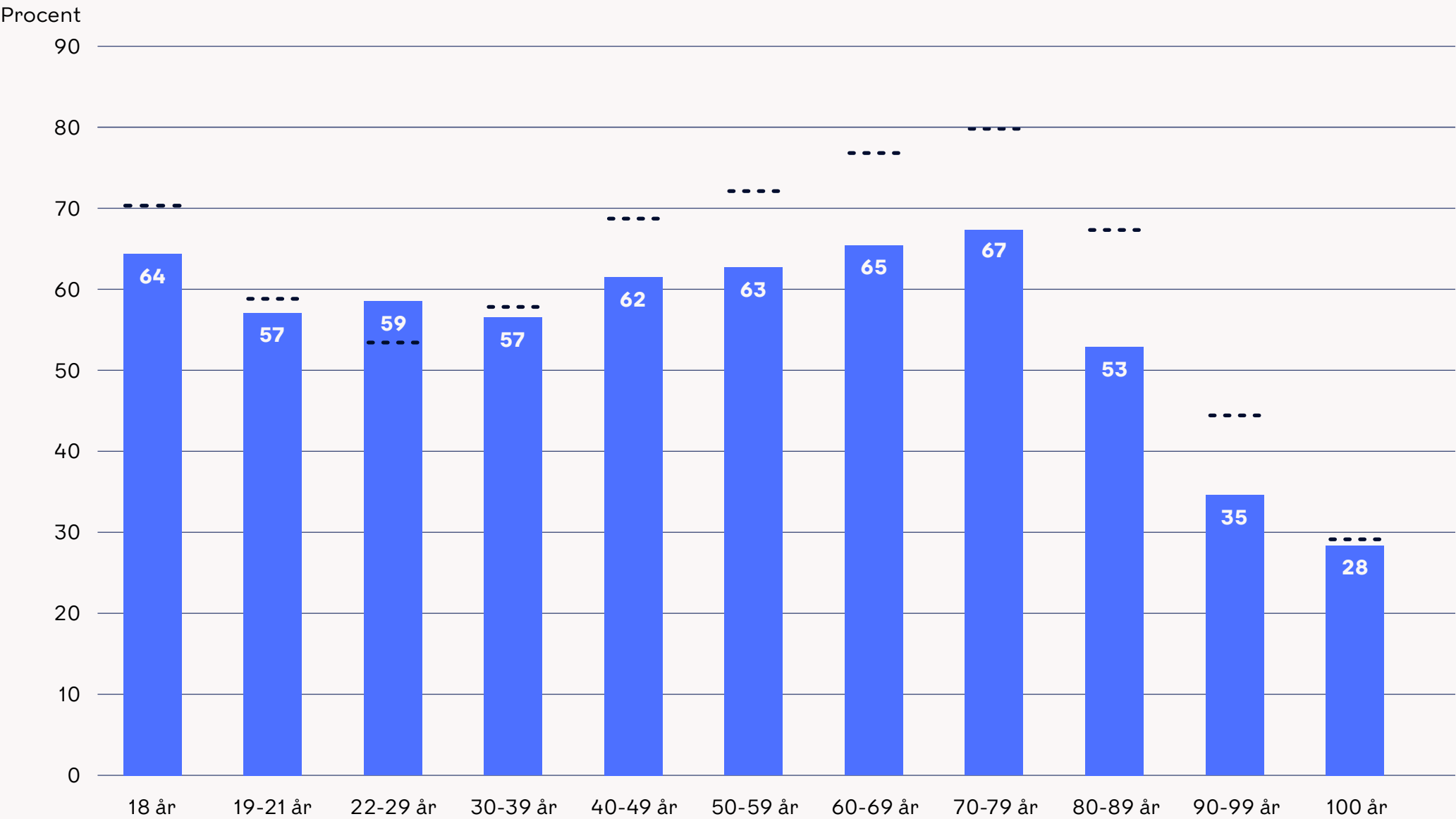
Bhatti, Y., Dahlgaard, J. O., Hansen, J. H., & Hansen, K. M. (2014)., Hansen, K. M. (2018). og Hansen, K. M. (2022)

Eksisterende fokus

Københavns Kommune har ved tidligere valg arbejdet med valgdeltagelsesinitiativer målrettet vælgere med anden etnisk oprindelse, herunder informationsmateriale om valghandlingen samt ambassadørprogrammer. Ved kommunalvalget i 2025 vil der blive udarbejdet kampagner målrettet ikke-dansktalende vælgere.

- Etniske danskere, København
- Indvandrere, København
- Efterkommere, København
- Hele landet

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på alder

Beskrivelse

Der er store forskelle i valgdeltagelsen ved kommunalvalg fordelt på alder. Fx var valgdeltagelsen blandt de 19-39-årige markant lavere end blandt både de 18-årige og 60-79-årige ved kommunalvalget i 2021. Dette gælder både i København og i hele landet. Forskellen i valgdeltagelsen på tværs af aldersgrupper er dog i gennemsnit højere i København sammenlignet med hele landet.

Kilde

Hansen, K. M. (2022)

Eksisterende fokus

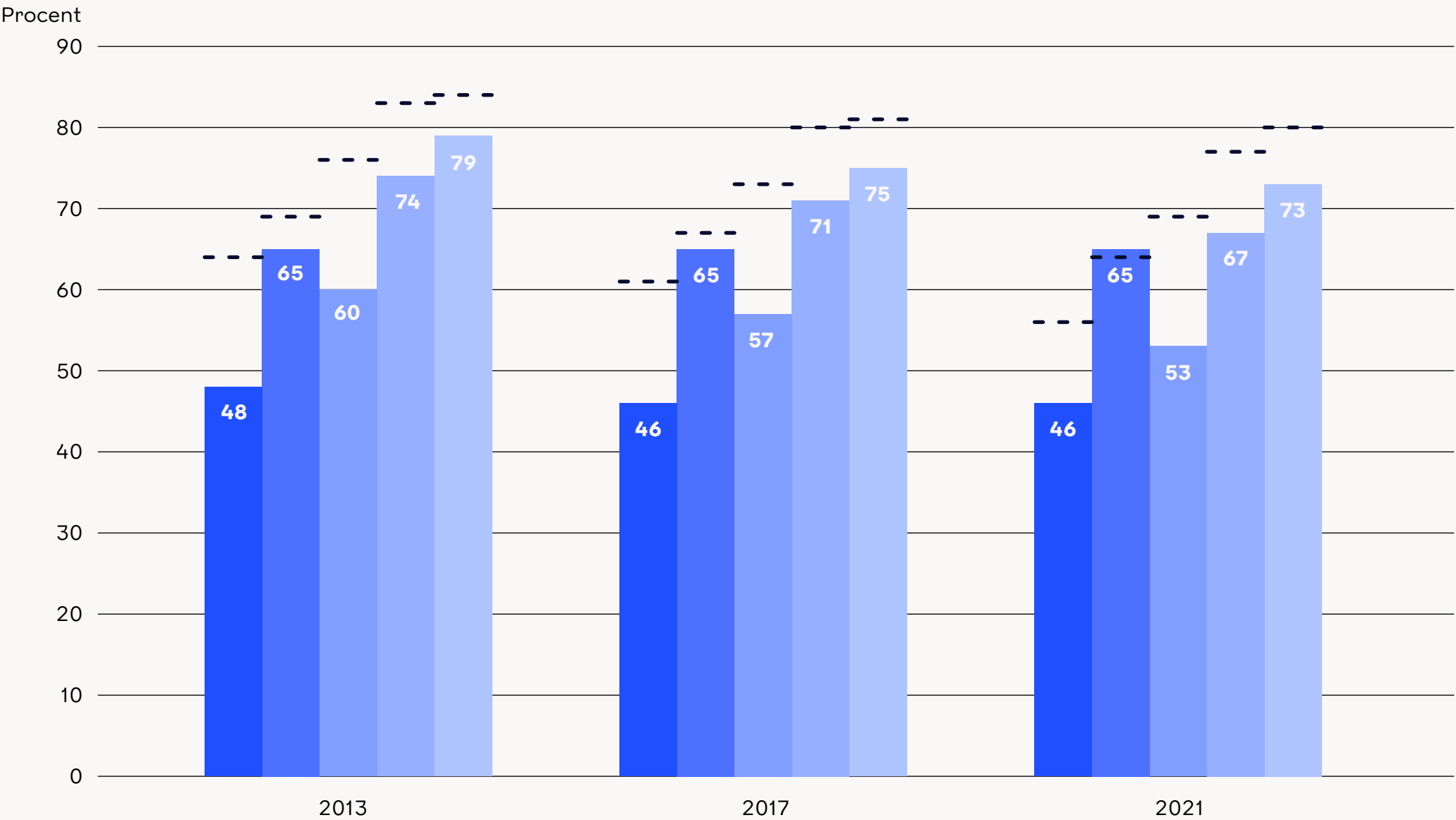
Københavns Kommune har fokus på at øge den demokratiske deltagelse blandt yngre københavnere. Ved tidligere valg er der bl.a. gennemført kommunikationsindsatser målrettet de yngre vælgere.

Ved Europa-Parlamentsvalget i juni 2024 oplevede Københavns Kommune, at betydeligt færre vælgere benyttede muligheden for at afgive en brevstemme i eget hjem. Årsagen til det faldende antal brevstemmer i eget hjem er ukendt.

- København
- Hele landet

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved kommunalvalg fordelt på uddannelsesniveau

Beskrivelse

Både dansk og international forskning peger på, at valgdeltagelsen stiger med uddannelsesniveauet. Ved kommunalvalget i 2021 var der en forskel på 27 procentpoint i valgdeltagelsen mellem de kortest og længst uddannede i København. Dette udgør en større skævvridning på tværs af uddannelsesniveau sammenlignet med hele landet, hvor forskellen ligger på 24 procentpoint.

Kilde

Bhatti, Y., Dahlgaard, J. O., Hansen, J. H., & Hansen, K. M. (2014)., Hansen, K. M. (2018). og Hansen, K. M. (2022)

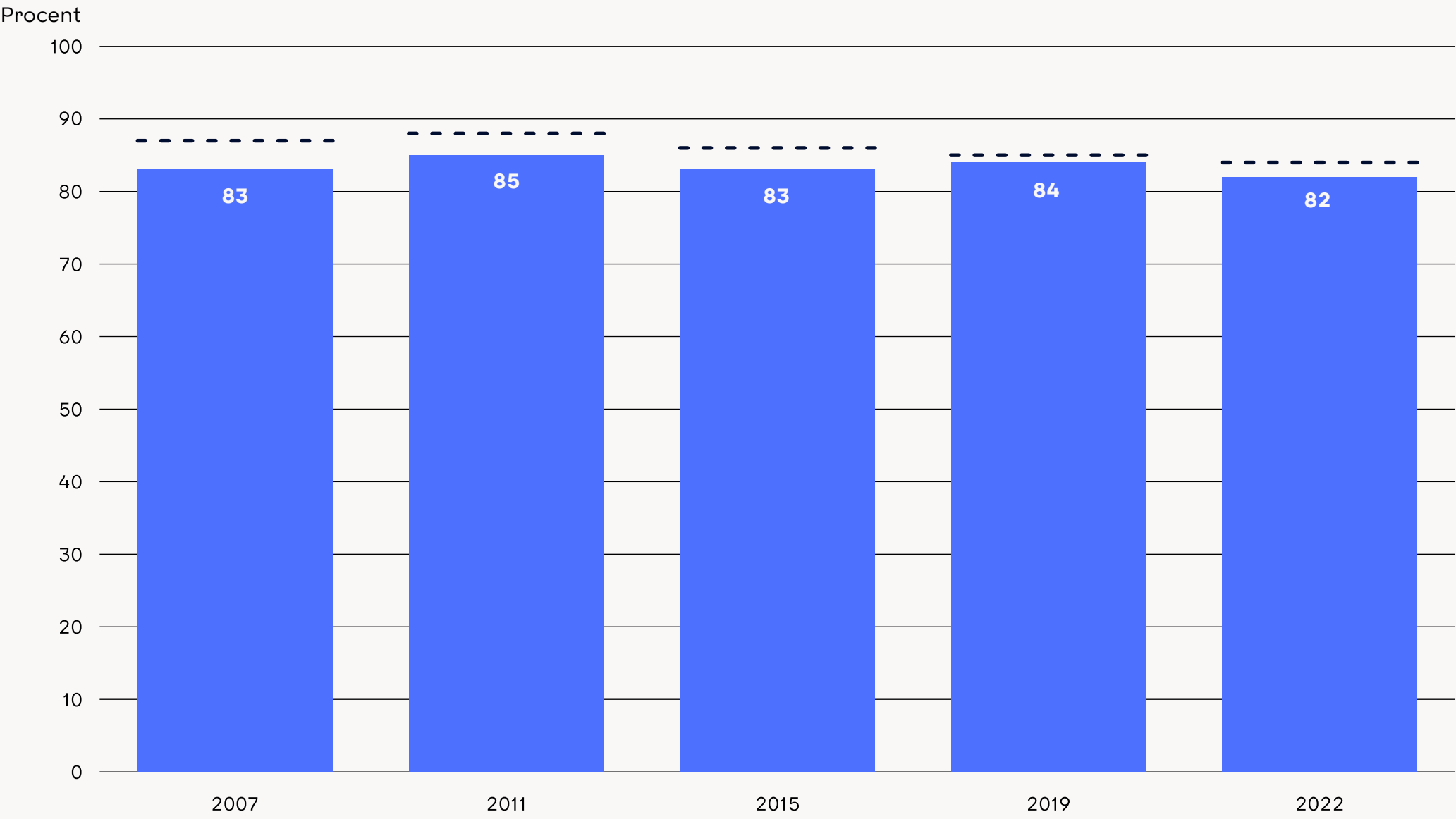
Eksisterende fokus

Københavns Kommune har bl.a. fokus på at mindske skellet igennem afvikling af kampagnen ”giv en dag til demokratiet,” der er målrettet unge på uddannelsesinstitutioner, men også ved at kontakte erhvervsuddannelserne og informere om muligheden for at være tilforordnet ved valg.

- Grundskole, København
- Gymnasial udd., København
- Faglig udd., København
- Kort og mellemlang videregående udd., København
- Lang videregående udd., København
- Hele landet

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Gennemsnitlig valgdeltagelse ved folketingsvalg

Beskrivelse

Ved folketingsvalg stemmer københavnere på niveau med landsgennemsnittet. Stemmeprocenten har været stabil ved de seneste fem folketingsvalg. Generelt er folketingsvalget det valg med den højeste stemmeprocent i Danmark, hvilket også gælder for Københavns Kommune.

Kilde

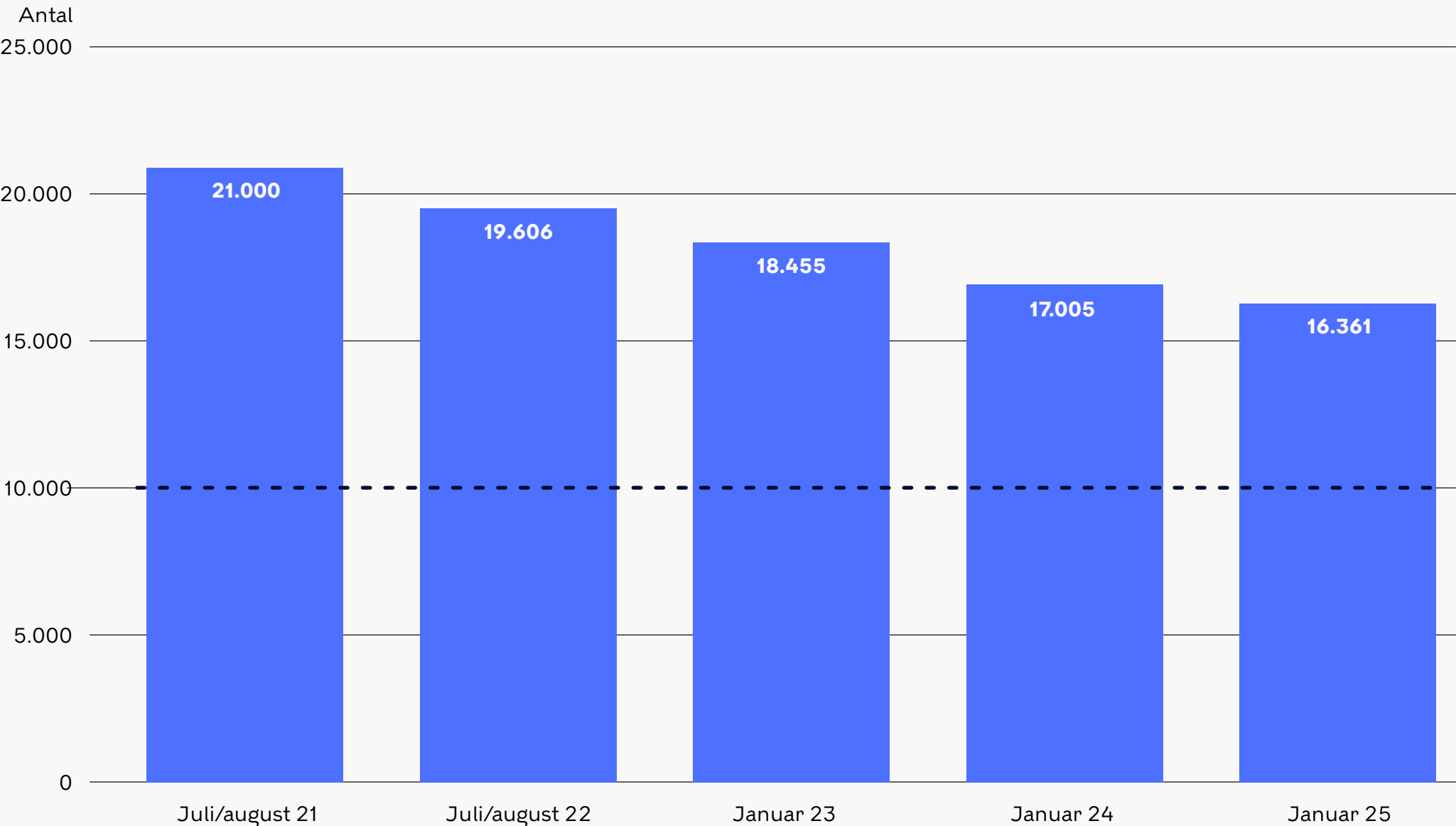
KMDvalg.dk

- København
- Hele landet

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Antal medlemmer af Københavns Kommunes Borgerpanel

Beskrivelse

Borgerpanelet består aktuelt af 16.361 medlemmer (januar 2025). Borgerpanelet er en måde at høre københavnernes holdning til konkrete projekter eller problemstillinger, som fx cykelparkering. Panelet blev i 2021 opdateret fra 3.000 til 21.000 medlemmer. Siden 2021 har der været et jævnt frafald på ca. 6 procent om året. I 2024 blev der gennemført 6 undersøgelser via Borgerpanelet, hvor der blev gennemført 14 undersøgelser i 2023. Den markante stigning i medlems-tallet i 2021 skyldes en større opdatering, hvor tilfældigt udvalgte københavnere over 16 år blev inviteret til at deltage.

Målsætning

Målsætningen er at opdatere medlems-tallet, når det falder til omkring 10.000 personer (opdateringsgrænsen), for at opretholde repræsentativitet i Borgerpanelet.

Kilde

Københavns Kommunes Borgerpanel, 2025

Note

Undersøgelserne er meget varierede lige fra biodiversitet, cykelparkering, område-udnyttelse og til affaldshåndtering. Det er de forvaltninger/enheder, der benytter panelet, der vælger emne for under-søgelsen.

- København
- Opdateringsgrænse

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Arbejde og indkomst

Anstændigt arbejde og tilstrækkelig indkomst.
Arbejde, der er sikkert, meningsfuldt og retfærdigt lønnet, giver husholdninger den nødvendige indkomst til at opfylde mange af deres behov og ønsker.

Beskæftigelsesfrekvensen

Københavns Kommunes placering på
Beskæftigelsesministeriets benchmarkrangliste
af kommunernes beskæftigelsesindsats

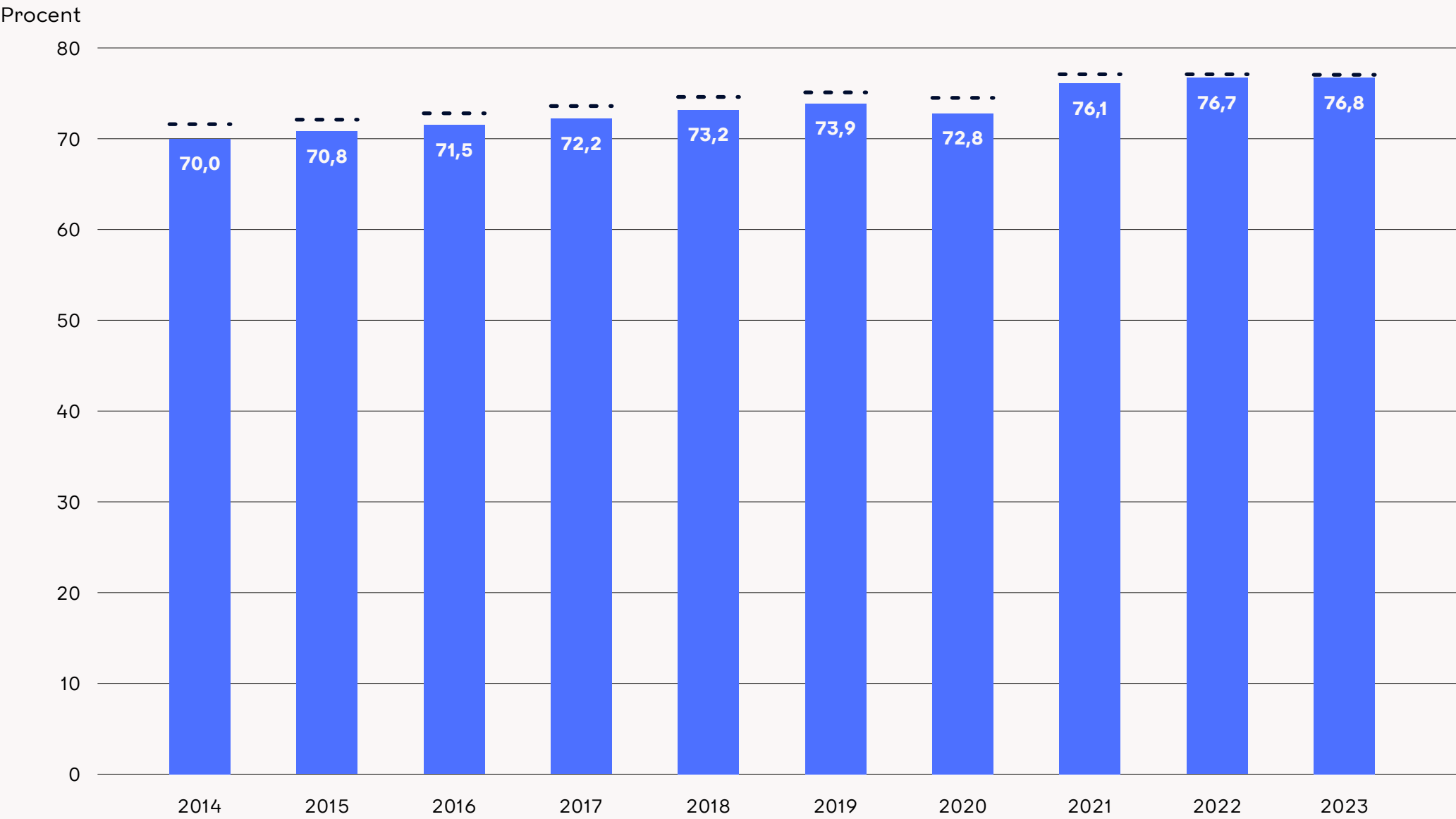
Andelen af børn, der vokser op i økonomisk
fattigdom

Andelen af borgere, der lever i fattigdom

Arbejde og indkomst

Beskæftigelsesfrekvensen

Beskrivelse

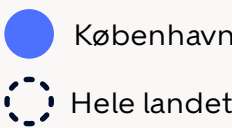
Beskæftigelsesfrekvensen i København lå i 2023 på 76,8 procent, og er steget jævnt med ca. 1 procentpoint om året siden 2014. Beskæftigelsesfrekvensen i København ligger dog stadigvæk lavere end landsgennemsnittet, men differencen er blevet mindre. I 2023 var forskellen mellem København og landsgennemsnittet 0,7 procentpoint, hvilket er den mindste difference i perioden fra 2014 til 2023.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/RAS200)

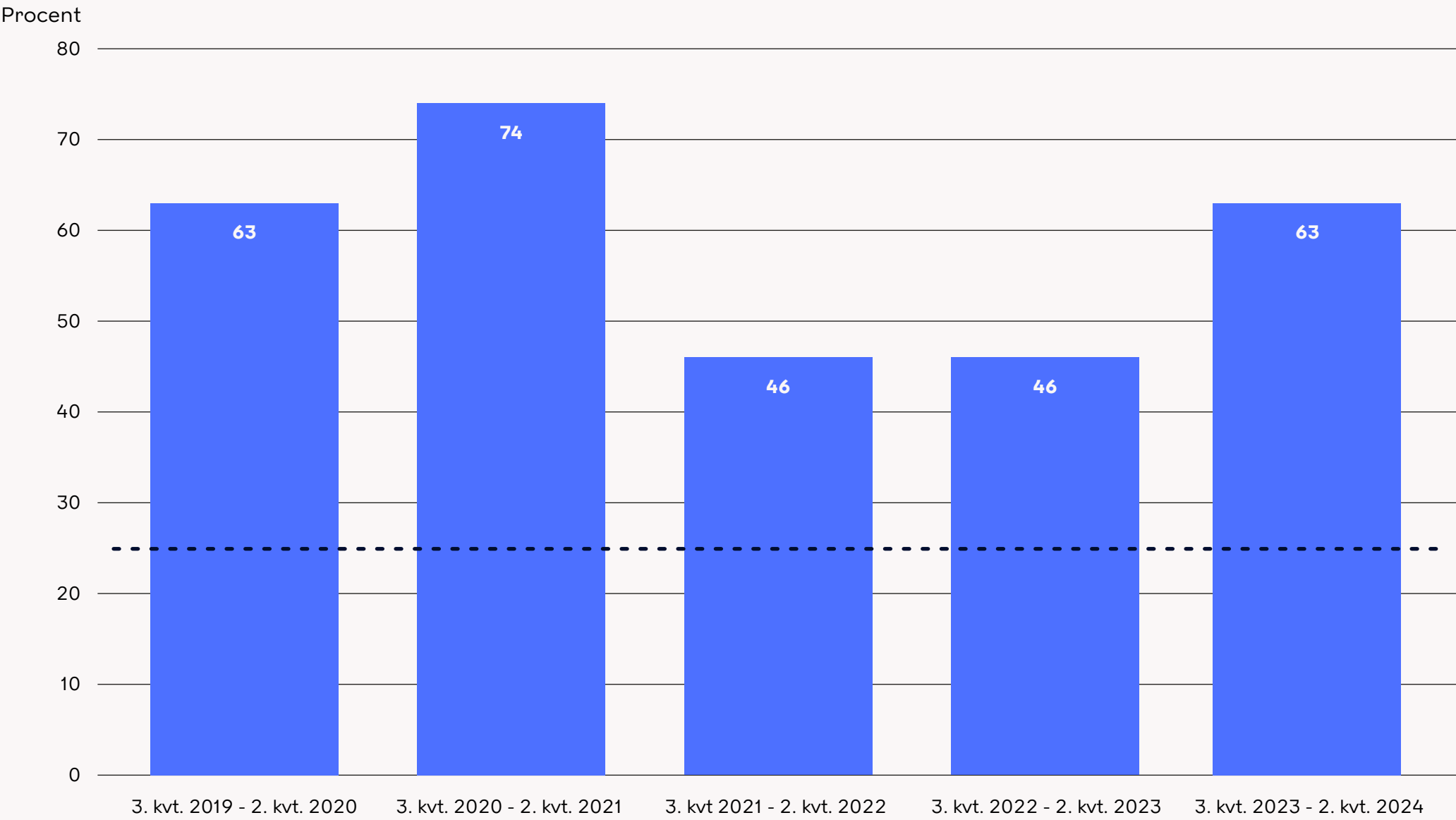
Note

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antal beskæftigede som andel af borgere med tilknytning til arbejdsmarkedet i aldersgruppen 16-66.

FN's verdensmål
8 – Anstændige jobs og økonomisk vækst

Københavns Kommunes placering på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste af kommunernes beskæftigelsesindsats

Beskrivelse

København indtager i 2024 en 63.-plads, og København opfylder derfor ikke top 25-målsætningen. I 2024 har København 400 flere borgere på offentlig forsørgelse, end man kunne forvente ud fra Københavns rammevilkår. Det er en stigning på 160 borgere i forhold til i 2023.

Målsætning

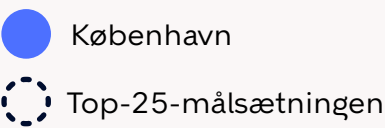
Målsætningen er, at at Københavns Kommune skal være i top-25 i 2025 på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangliste for, hvor gode de 98 kommuner er til at få borgerne i job og uddannelse og dermed væk fra offentlig forsørgelse. Målsætningen er administrativt fastsat i Københavns Kommune.

Kilde

Jobindsats.dk, STAR, Forventet og faktisk antal og andel fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse.

Note

Målingen angiver Københavns placering på Beskæftigelsesministeriets benchmark-rangering af kommunernes resultater, opgjort som forskellen mellem den faktiske og forventede andel af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse. Målingen dækker målgrupperne: dagpenge, kontantydelse, arbejdsmarkedsydelse, sygedagpenge, jobafklaringsforløb, kontant- og uddannelseshjælp, revalidering, forrevalidering, integrationsydelser, ledighedsydelse og ressourceforløb. Indikatoren muliggør en sammenligning af kommunernes indsats, men en placering i rangeringen afspejler ikke nødvendigvis indsatsens kvalitet.

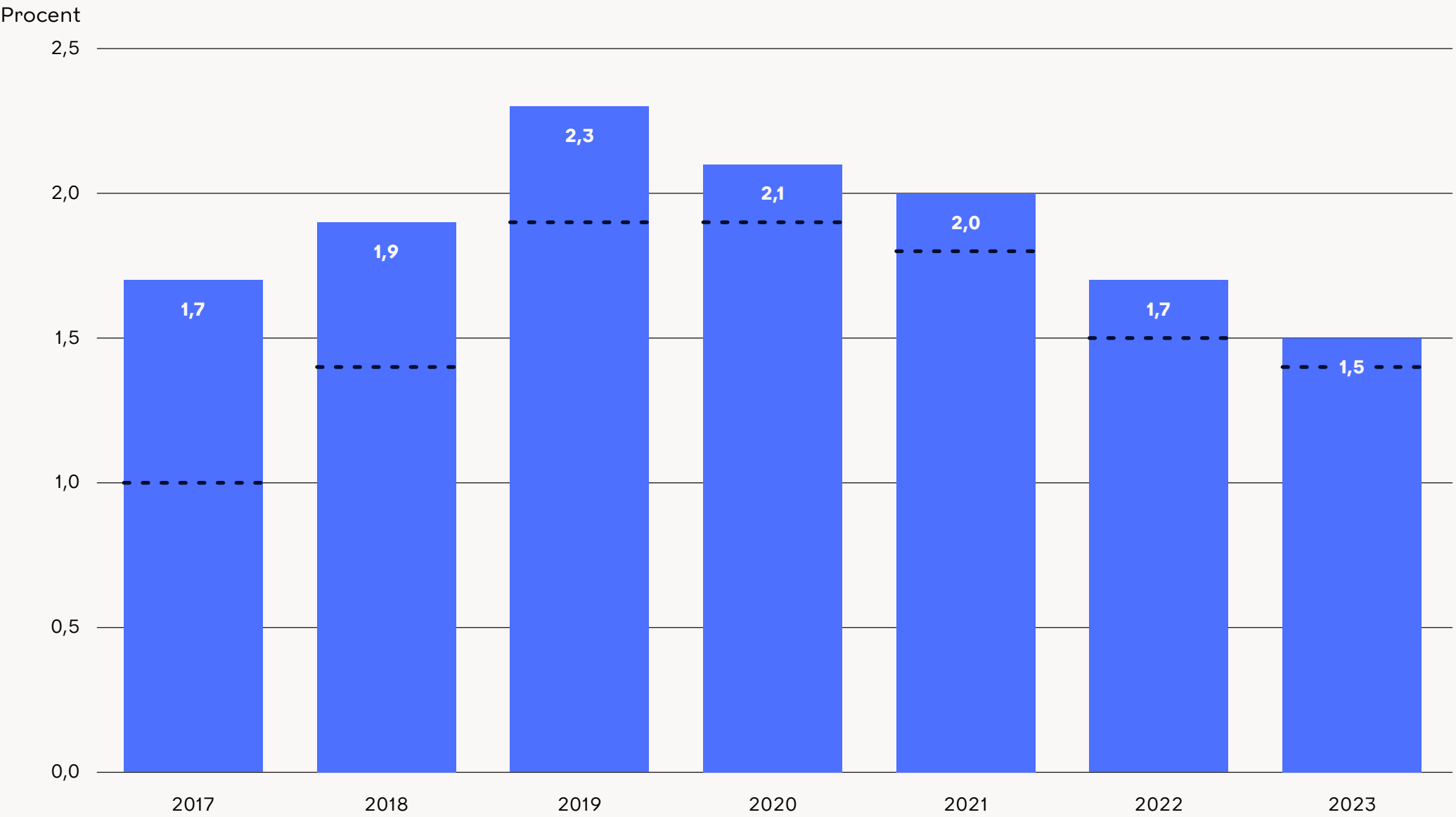
Eksisterende fokus

København fokuserer på at styrke beskæftigelsesindsatsen, bl.a. gennem en opskalering af den virksomhedsrettede indsats og et øget fokus på udsatte.

FN's verdensmål
8 – Anstændige jobs og økonomisk vækst

Arbejde og indkomst

Andelen af børn, der vokser op i økonomisk fattigdom

Beskrivelse

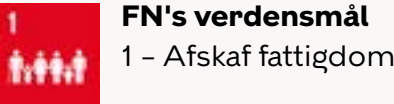
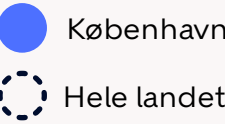
I 2023 levede 1,5 procent af alle børn i København i en familie, der tre år i træk har været økonomisk fattige. Andelen er dermed den laveste i hele perioden. Sammenlignet med resten af landet er andelen af 3-årsfattige børn højere i København. Denne forskel har dog været faldende siden 2017.

Kilde

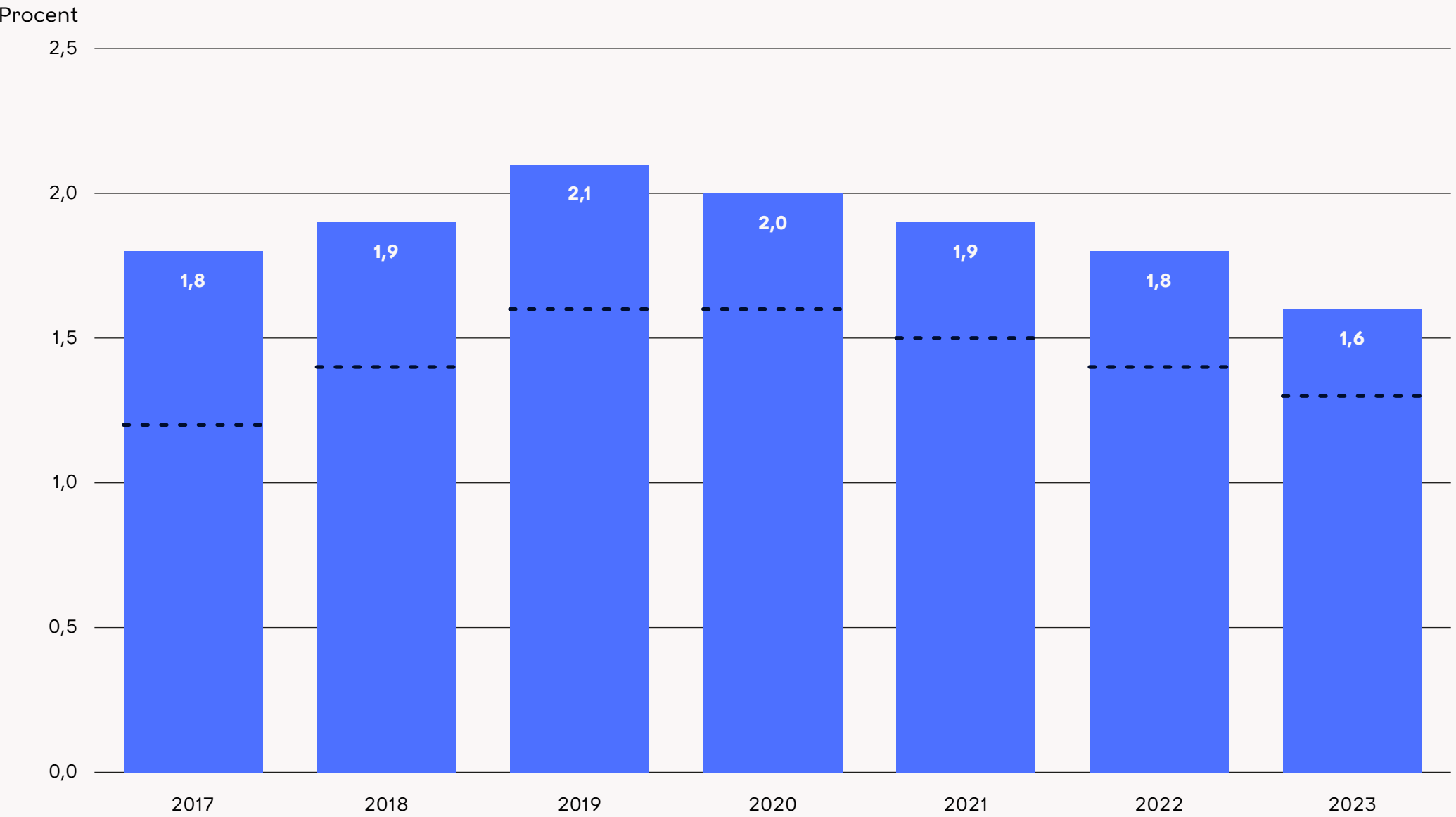
Københavns Kommunes beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note

Udregningen er baseret på Danmarks Statistiks fattigdomsdefinition, hvor en person defineres som fattig, hvis personens indkomst og formue er under lavindkomstgrænsen. Lavindkomstgrænsen er fastsat til 50 procent af medianindkomsten målt på ækvivaleret disponibel indkomst. Familier, hvor hovedforsørgeren er studerende eller er flyttet hjemmefra i året, defineres ikke som fattige.

Andelen af borgere, der lever i økonomisk fattigdom

Beskrivelse

I 2023 er andelen af økonomisk 3-årsfattige 1,6 procent. Fra 2017 til 2021 er andelen vokset både i København og i resten af landet. Sammenlignet med resten af landet er andelen af 3-årsfattige borgere højere i København. Denne forskel har dog været faldende i hele perioden.

Kilde

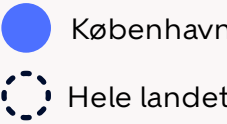
Københavns Kommunes beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note

Udregningen er baseret på Danmarks Statistiks fattigdomsdefinition, hvor en person defineres som fattig, hvis personens indkomst og formue er under lavindkomstgrænsen. Lavindkomstgrænsen er fastsat til 50 procent af medianindkomsten målt på ækvivaleret disponibel indkomst. Familier, hvor hovedforsørgeren er studerende eller er flyttet hjemmefra i året, defineres ikke som fattige.

Eksisterende fokus

Københavns Kommune startede i 2013 et arbejde med 'forhøjet vejledende rådighedsbeløb for enkeltydelser til udsatte borgere'. Formålet med indsatsen er bl.a. at reducere andelen af udsatte borgere, som er økonomisk pressede og udsættelsestruede.

Uddannelse

Adgang til livslang læring. Uddannelse er grundlaget for vores muligheder for at deltage i samfundet og gribe muligheder gennem hele livet.

Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen

Karaktergennemsnit i forhold til den socioøkonomiske reference

Andelen af elever med højt fravær

Andelen af elever med lav elevtrivsel

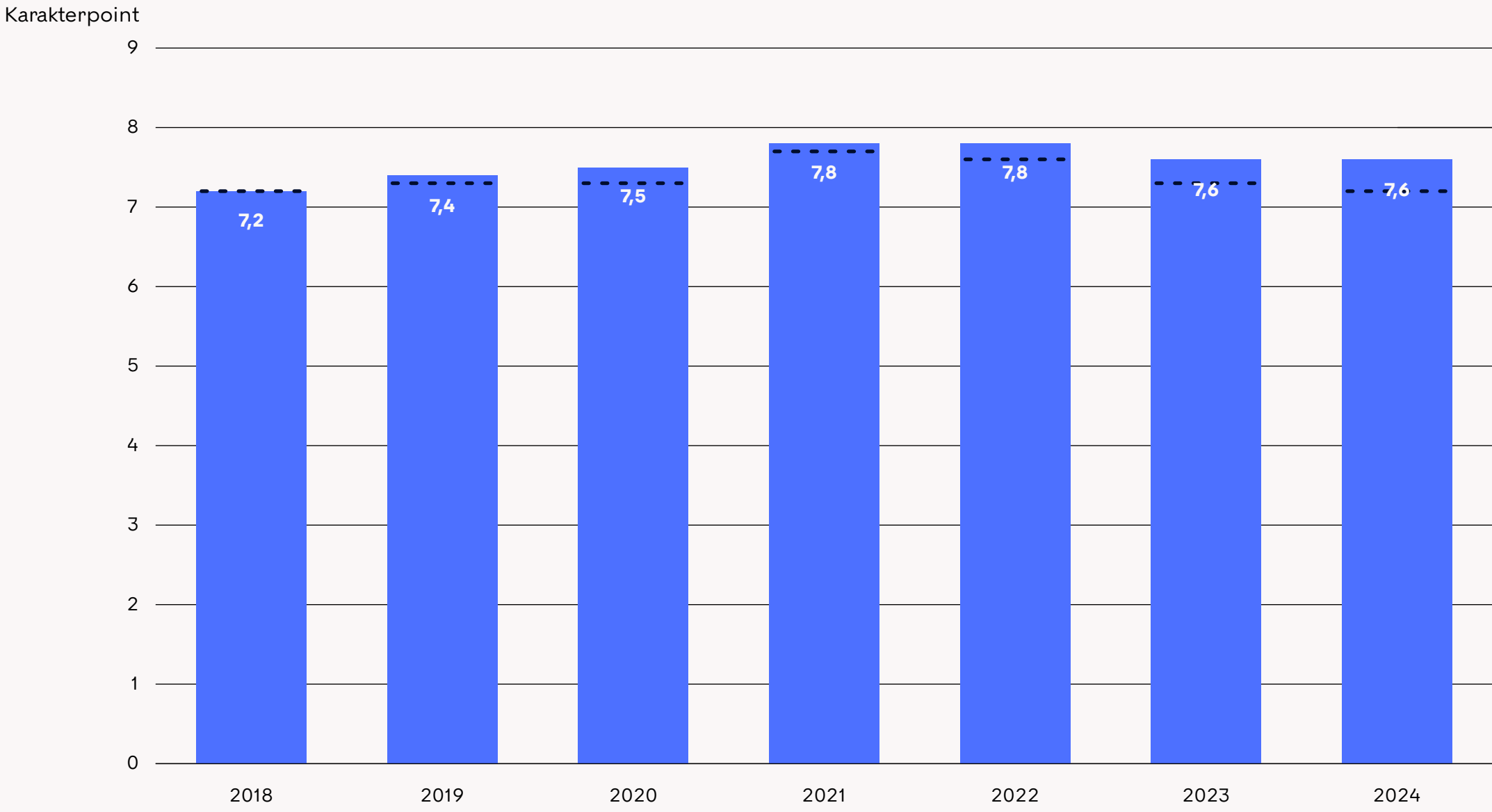
Antal bogudlån pr. borger

Andelen af unge lærepladssøgende med fuldførte grundforløb

Antal unge uden for uddannelse og beskæftigelse (NEET)

Andelen af 25-årige opvokset i Københavns Kommune, der har gennemført en ungdomsuddannelse

Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangseksamen

Beskrivelse

I 2021 og 2022 har karaktergennemsnittet været stigende, hvilket også er påvirket af særlige regler ved 9. klasseprøverne i forbindelse med coronapandemien. Det er derfor også naturligt, at resultaterne for både 2023 og 2024 ligger en smule lavere sammenlignet med de to forrige år. Karaktergennemsnittet i København ligger dog fortsat højere sammenlignet med niveauet før corona.

Kilde

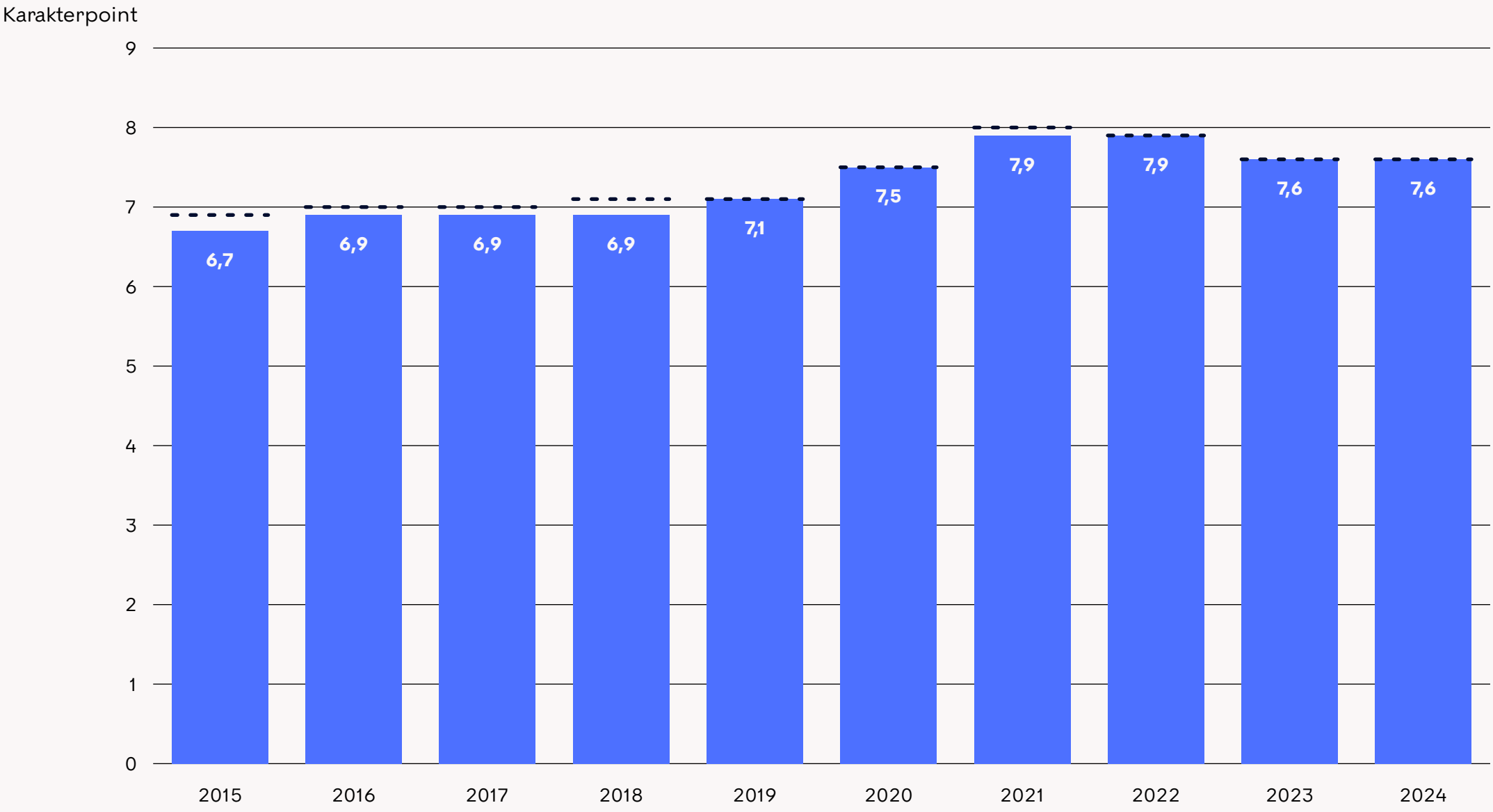
Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

Opgørelsen baseres på resultaterne for elever i 9. klasse ved alle 10 obligatoriske afgangsprøver i folke- og specialskoler. Privatister indgår ikke. Resultaterne for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2024, hvor der er brugt en anden metode.

- København
- Hele landet

Karaktergennemsnit i forhold til den socioøkonomiske reference

Beskrivelse

Figuren viser det faktiske karaktergennemsnit for elever i 9. klasse samt det karaktergennemsnit, som man kunne forvente på baggrund af elevernes baggrund (socioøkonomi). Efter en årrække, hvor den københavnske folkeskole klarede sig dårligere fagligt end forventet set i forhold til elevernes baggrund, er København nu på niveau med forventningerne.

Målsætning

Målsætningen bygger på et overordnet politisk ønske om at løfte elevernes faglige niveau og reducere betydningen af social baggrund. Benchmark er, at der ikke skal være forskel mellem det faglige gennemsnit og den socioøkonomiske reference, så eleverne præsterer på det forventede niveau.

Kilde

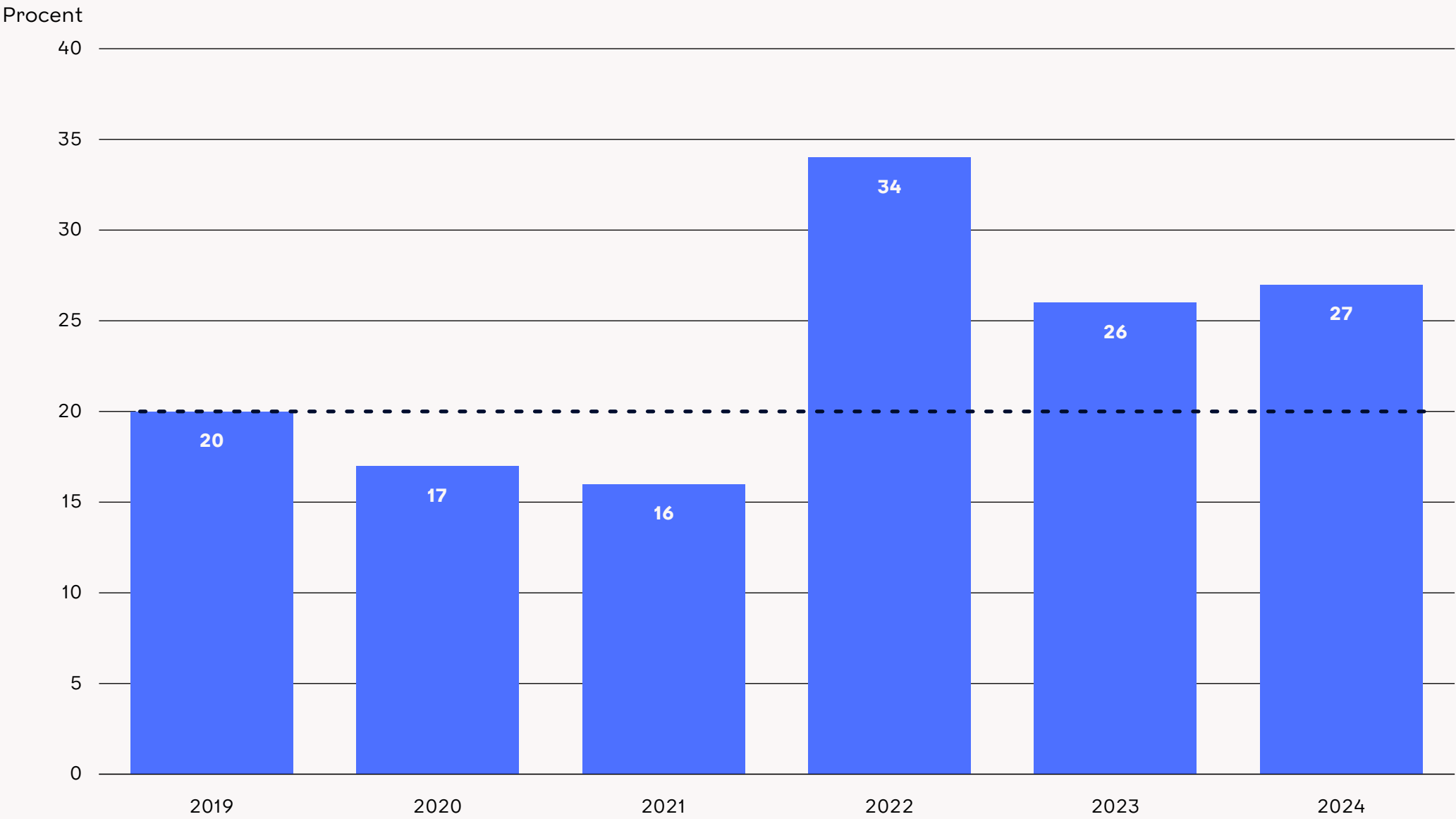
Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note

Det forventede karaktergennemsnit viser, hvordan elever på landsplan med samme baggrundsforhold har klarer afgangsprøverne i de enkelte år. Opgørelsen er baseret på elever i Københavns folkeskoler. Specialelever og privatister indgår ikke. Beregningen af socioøkonomiske referencer for skoleårene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 er foretaget i en begrænset version. Dette skyldes de særlige regler for prøveafvikling og karaktergivning grundet fuld eller delvis aflysning af prøverne i sommeren 2020, 2021 og 2022. Resultaterne for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2024, hvor der er brugt en anden metode.

- København
- Socioøkonomisk reference

Andelen af elever med højt fravær

Beskrivelse

Andelen af elever med et fravær på 10 procent eller over er 27 procent i 2024, hvilket er 7 procentpoint højere end målsætningen om 20 procent. De tre sidste år har ligget væsentligt over målsætningen. Det er dog svært at benytte de seneste års tal til at konkludere, at der er trivselsmæssige udfordringer for en øget andel elever i skolerne, da coronasituationen har betydet, at mange elever har haft markant flere sygedage.

Målsætning

Målsætningen er angivet som niveauet i 2019 før corona.

Kilde

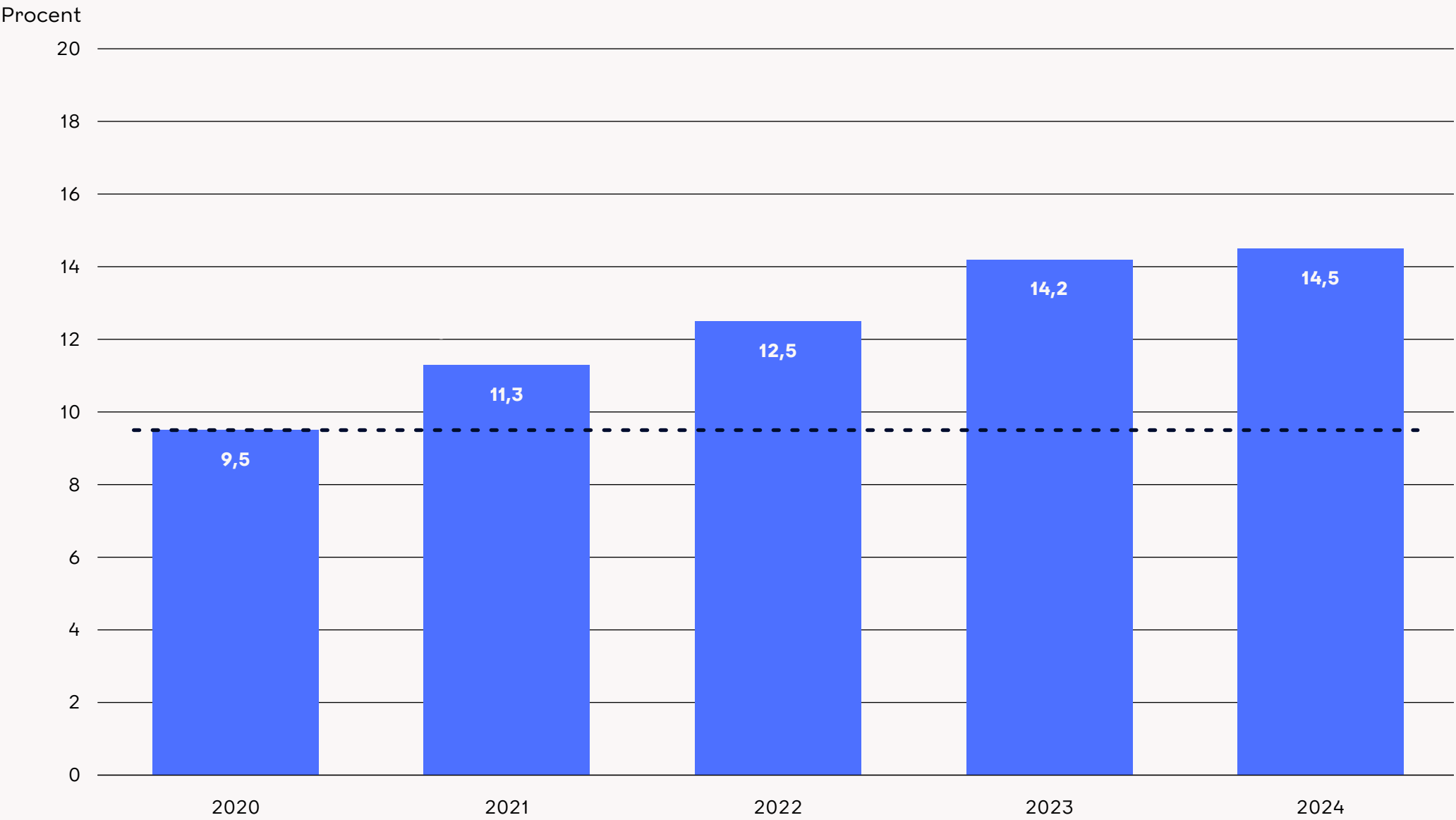
Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning

Note

Figuren viser det samlede fravær (Sygefravær, ulovligt fravær og ekstraordinært fravær)

- København
- 20 procent-målsætning

Andelen af elever med lav elevtrivsel

Beskrivelse

I 2024 er andelen af elever med lav elevtrivsel 14,5 procent i København. Andelen er steget med 5 procentpoint siden 2020.

Kilde

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning og Den nationale Trivselsundersøgelse

Note

Lav elevtrivsel beregnes på baggrund af den nationale trivselsmåling for elever i 4.-9. klasse. Andelen beregnes ud fra elevernes svar på spørgsmål om bl.a. mobning, ensomhed og mavepine. Tallene er opdateret på baggrund af nye beregninger for elevtrivsel, og derfor er de ikke sammenlignelige med sidste års model.

Eksisterende fokus

København har udviklet "Sammen kan vi mere – Trivselsstrategi for Københavns børn og unge 2024-2030", som peger på initiativer, der på tværs af byen kan bidrage til, at flere børn og unge får bedre trivsel.

- København
- Baseline 2020

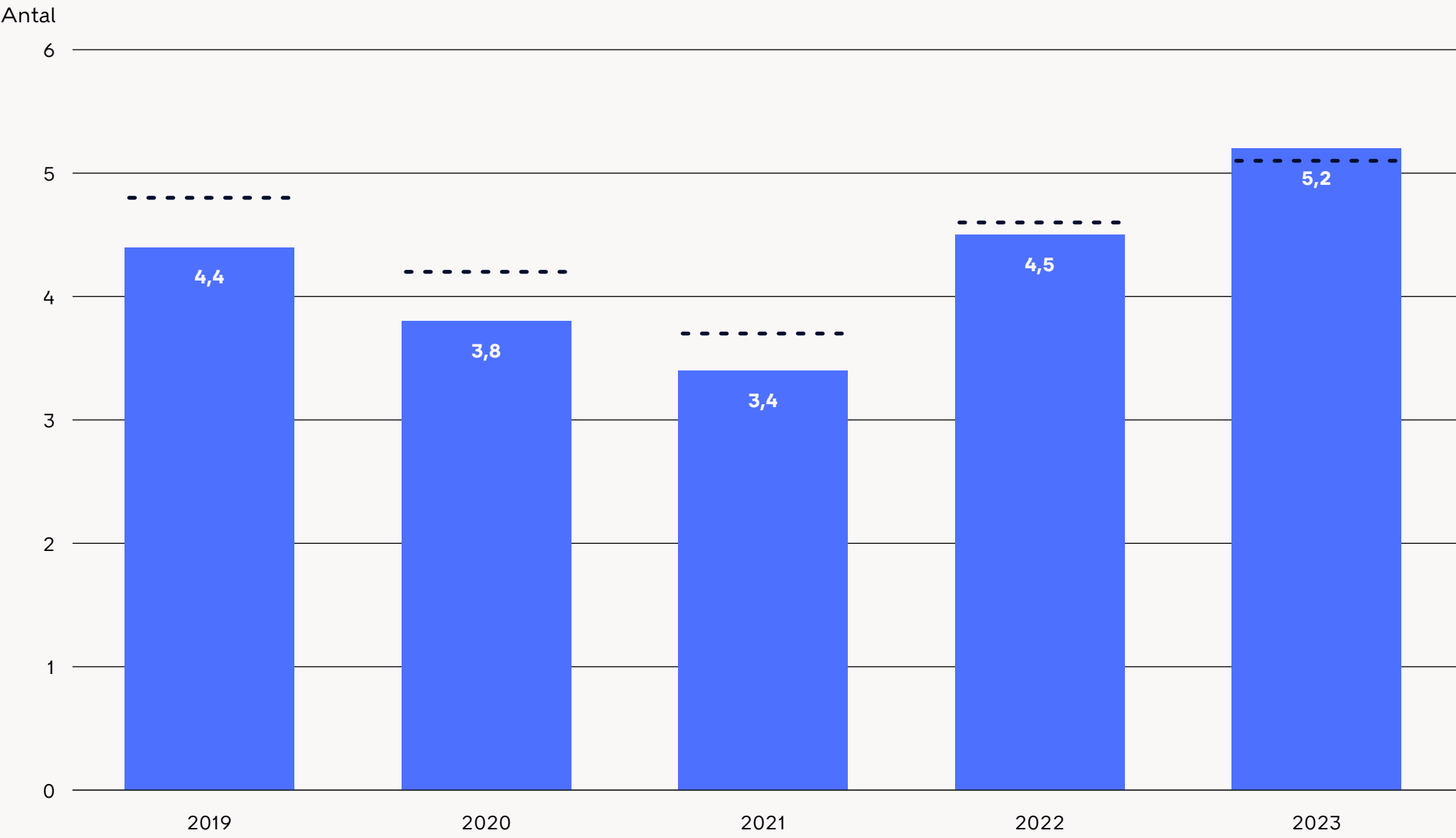

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

FN's verdensmål
4 – Kvalitetsuddannelse

Antal bogudlån pr. borger

Beskrivelse

I 2023 lå det samlede bogudlån i København på 5,2 udlån pr. borger, en smule højere end gennemsnittet for de øvrige seks største byer. Siden 2019 er udlånet i København steget med næsten 20 procent, mens stigningen i de øvrige byer kun var 6 procent. Dette peger på, at Københavns Biblioteker har haft en særlig stærk genopretning efter coronapandemien i 2020-2021 og fortsat oplever stigende udlån af både digitale og fysiske bøger.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/IBIB1A)

Note

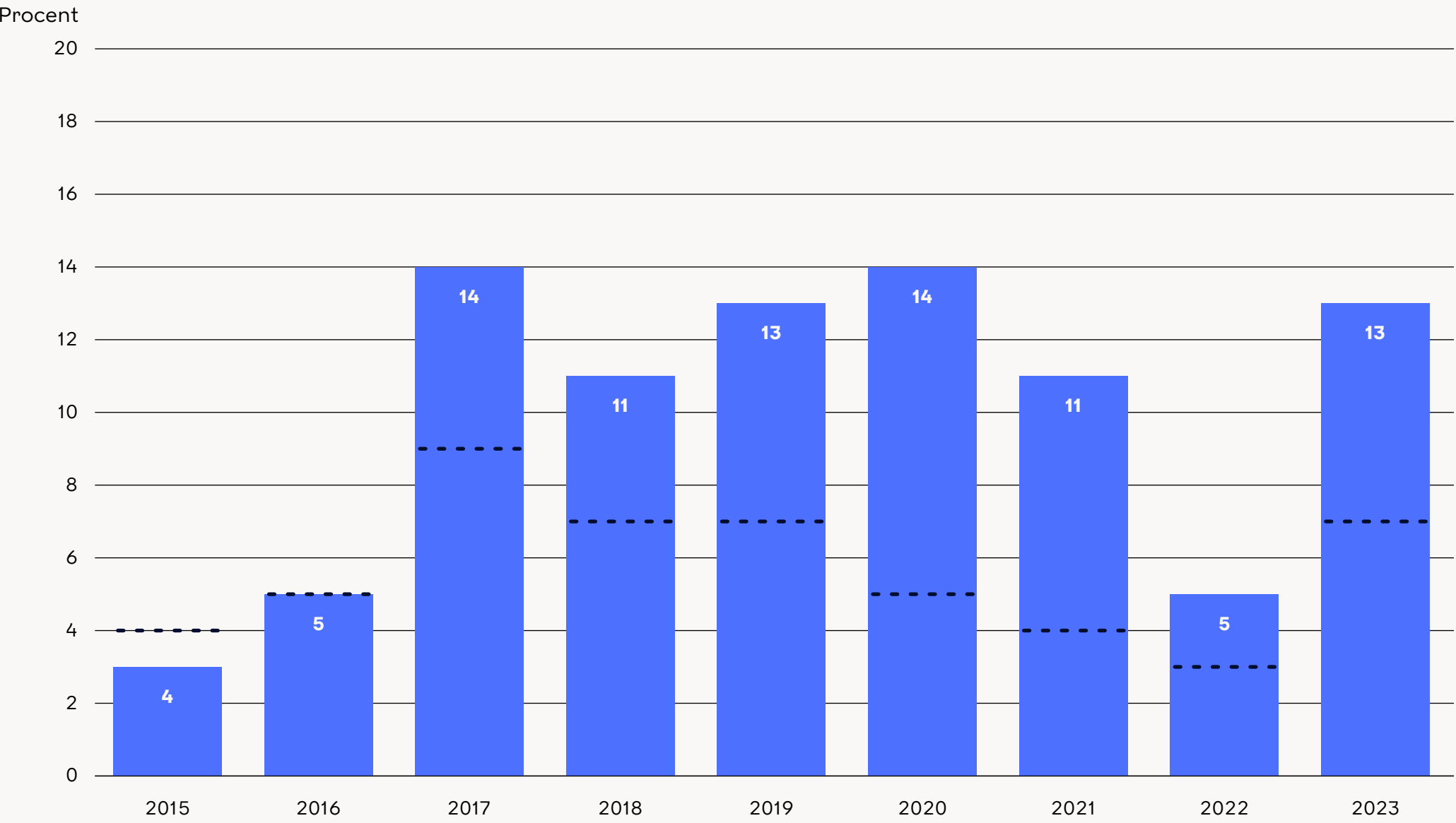
Danmarks statistik opgør data anderledes end kommunen selv gør, men denne data benyttes for at tillade tværkommunal sammenligning.

Eksisterende fokus

Biblioteksområdet er et kerneområde i Københavns Kommune og dermed også et område, hvor der er stort fokus. Københavns Biblioteker har siden 2018 haft særligt fokus på litteratur og læsning, hvorfor det mest relevante udlånstal drejer sig om bøger.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

Andelen af unge lærepladssøgende med fuldførte grundforløb

Beskrivelse

Efter et par år med færre unge uden læreplads, steg antallet markant i 2023. Antallet af unge københavnere med afsluttet grundforløb, som manglede en læreplads, gik fra 30 personer i 2022 til 77 personer i 2023. Det svarer til, at cirka 13 procent af dem, der påbegyndte et grundforløb i 2022, stod uden læreplads året efter. Til sammenligning var andelen på landsplan syv procent. Udviklingen peger på en forværring i adgangen til lærepladser i København.

Kilde

Børne- og Undervisningsministeriet (Udannelsesstatistik.dk) samt Danmarks Statistikbank (Statistikbanken.dk/UD-DAKT10)

Note

Unge er defineret som 15 til 29-årige. Antallet af lærepladssøgende er opgjort som antal lærepladssøgende med afsluttet grundforløb. Andelen af lærepladssøgende med afsluttet grundforløb er opgjort som andel af borgere, der har tilgået et erhvervsfagligt grundforløb året før.

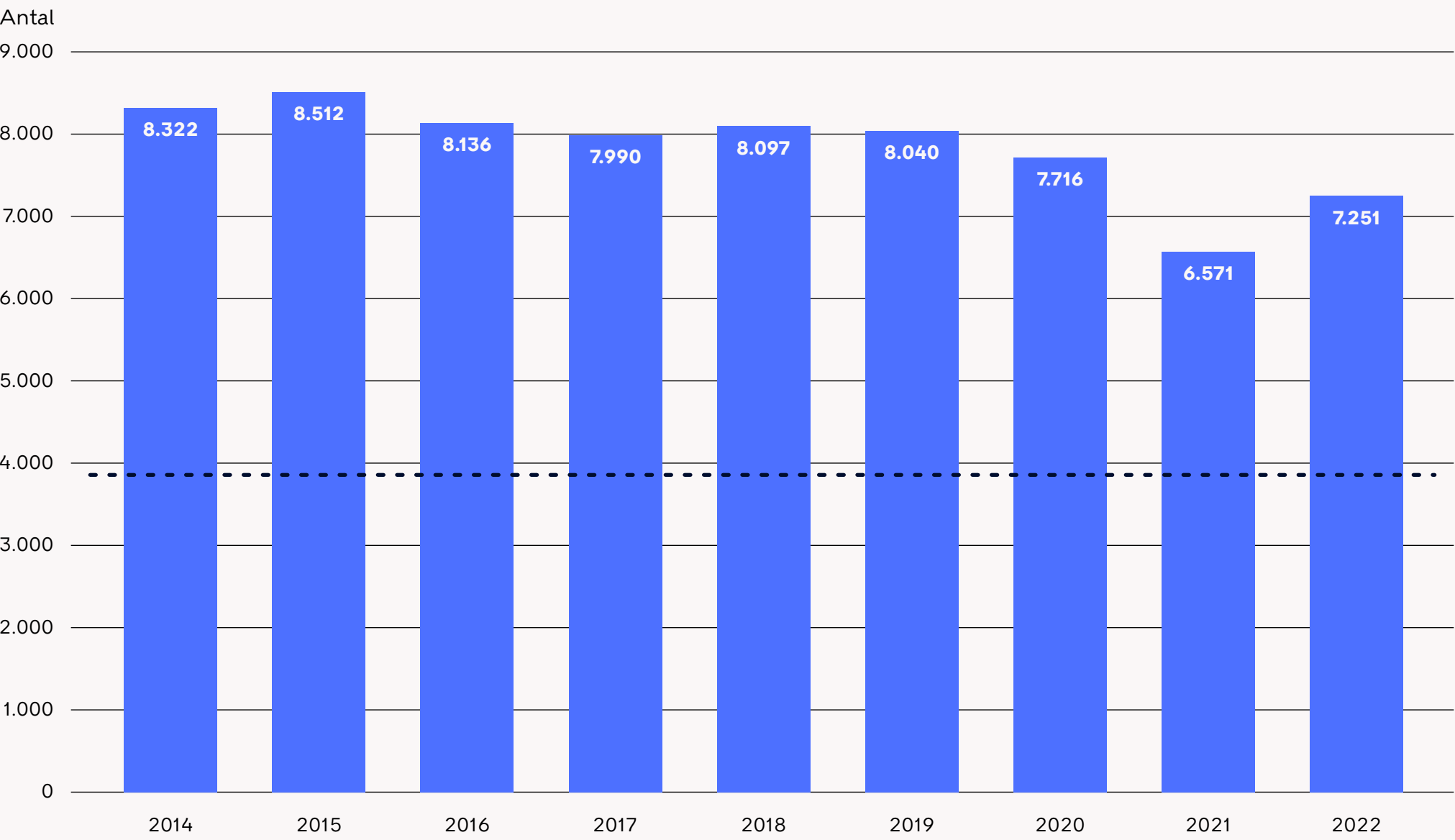
- København
- Hele landet

FN's verdensmål
4 – Kvalitetsuddannelse

Uddannelse

Antal unge uden for uddannelse og beskæftigelse (NEET)

Beskrivelse

I 2022 er antallet af NEET-unge 7.251, hvilket er markant højere end målsætningen for 2030 om 3.858 NEET-unge. Siden 2009 har der været fald i antallet af NEET-unge i København. Fra 2021 til 2022 er antallet af NEET-unge steget med 680 unge.

Målsætning

Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har besluttet, at antallet af NEET-unge fra 2020 skal halveres frem mod 2030.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/NEET1)

Note

NEET er en indikator, som angiver hvor stor en del af unge i en given aldersgruppe (16 til 24 år), der hverken er i beskæftigelse eller uddannelse.

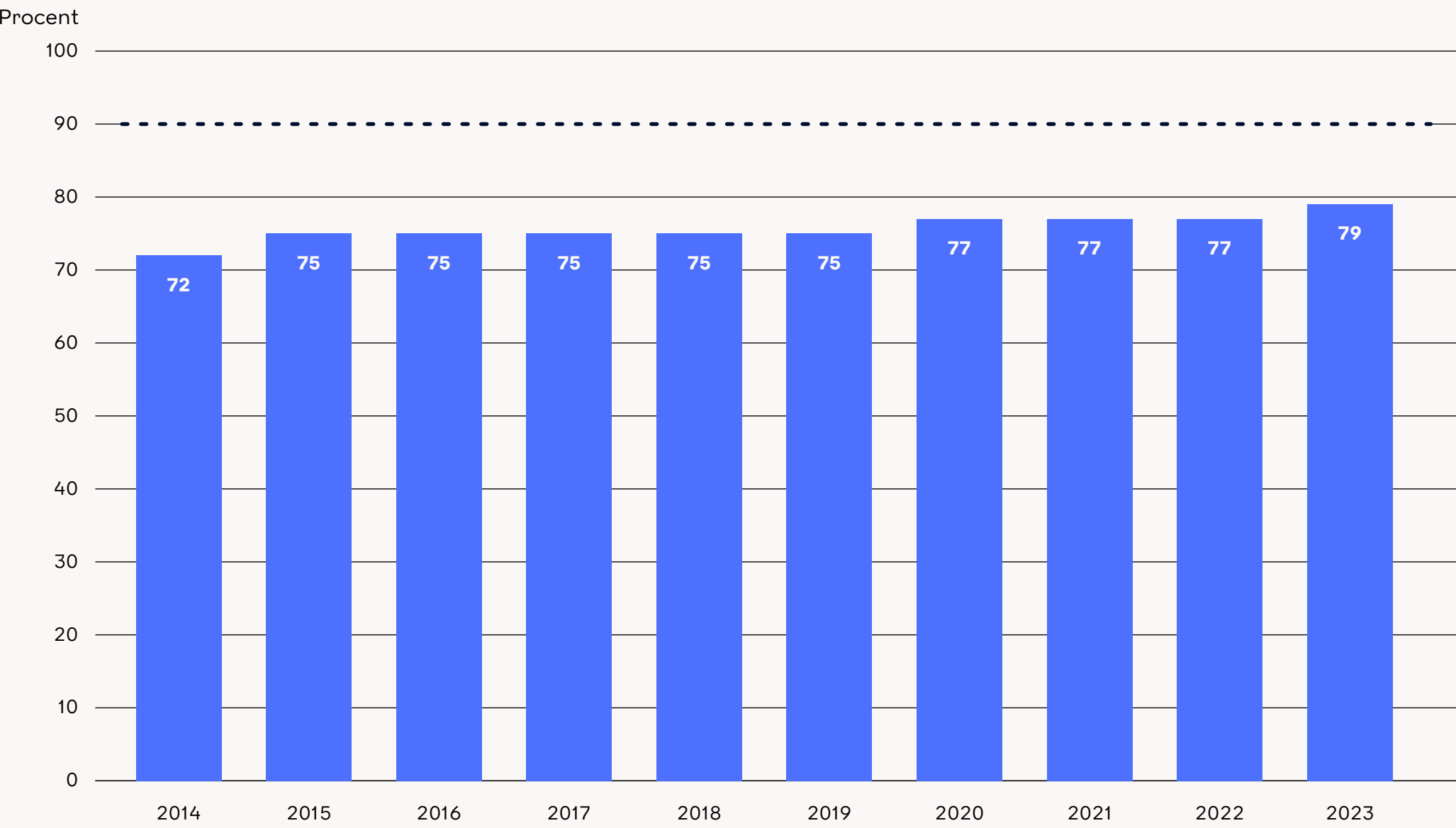
Eksisterende fokus

For at reducere andelen af unge uden job eller uddannelse (NEET) har kommunen etableret Københavns Kommunes Ungeindsats (KUI, 2019), som bl.a. tilbyder den unge en fast kontaktperson og sammenhæng i de kommunale tilbud.

- København
- 2030-målsætning

FN's verdensmål
8 – Anstændige jobs og økonomisk vækst

Andelen af 25-årige opvokset i Københavns Kommune, der har gennemført en ungdomsuddannelse

Beskrivelse

Andelen af unge opvokset i København, der har gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årig, er steget med syv procentpoint de seneste 11 år. Fra 2015 til 2019 lå andelen på et konstant niveau på 75 procent, men de senest år har udviklingen været positiv og ligger i 2023 på 79 procent.

Målsætning

Københavns Kommune har en politisk målsætning om, at mindst 90 procent af de 25-årige, der er opvokset i kommunen, skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2030.

Kilde

Københavns Kommune på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata

Note

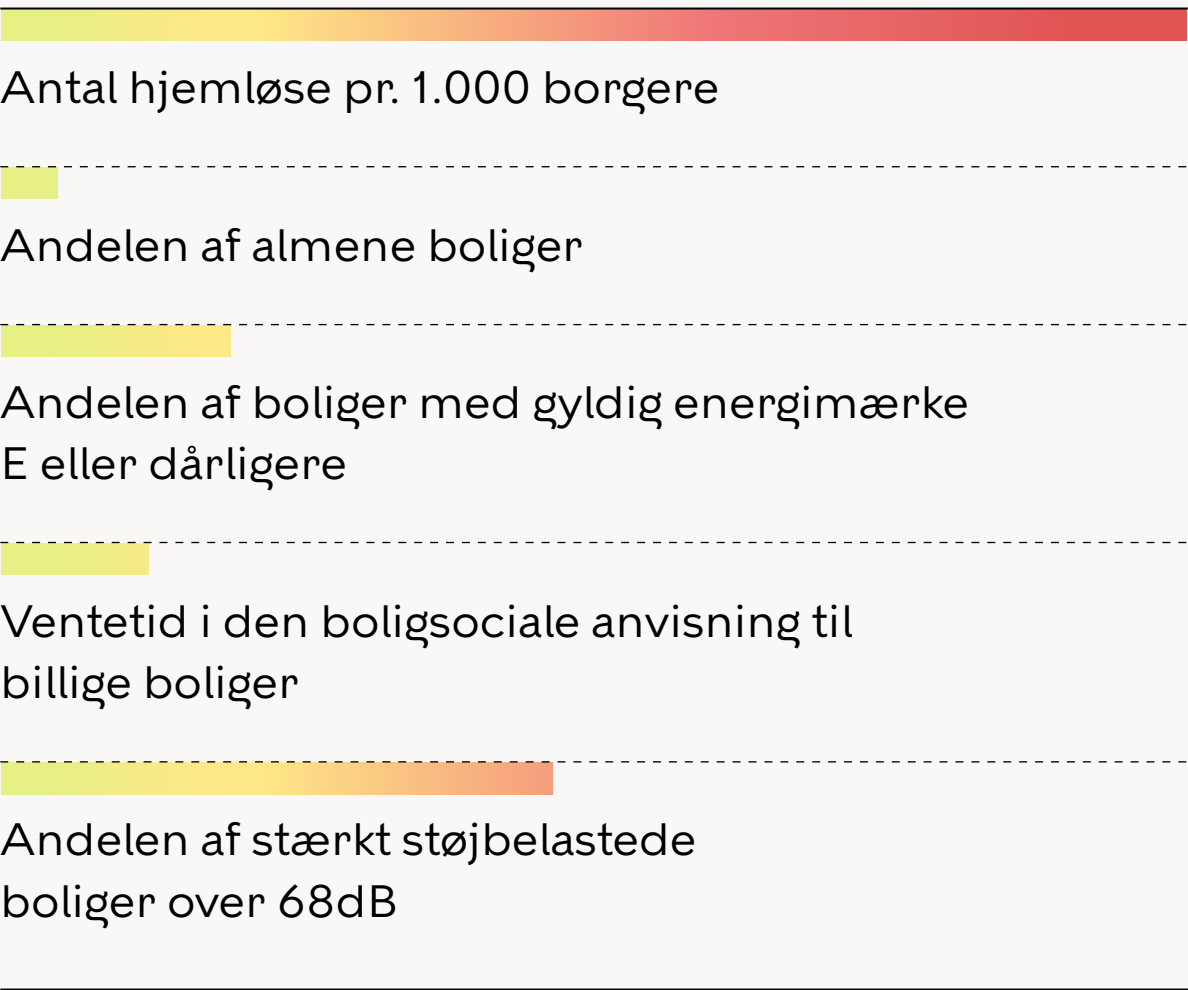
"Opvokset" er defineret ved, hvorvidt den unge som 14-årig havde bopæl i Københavns Kommune og fortsat bor der som 25-årig.

- København
- 90 procent-målsætning

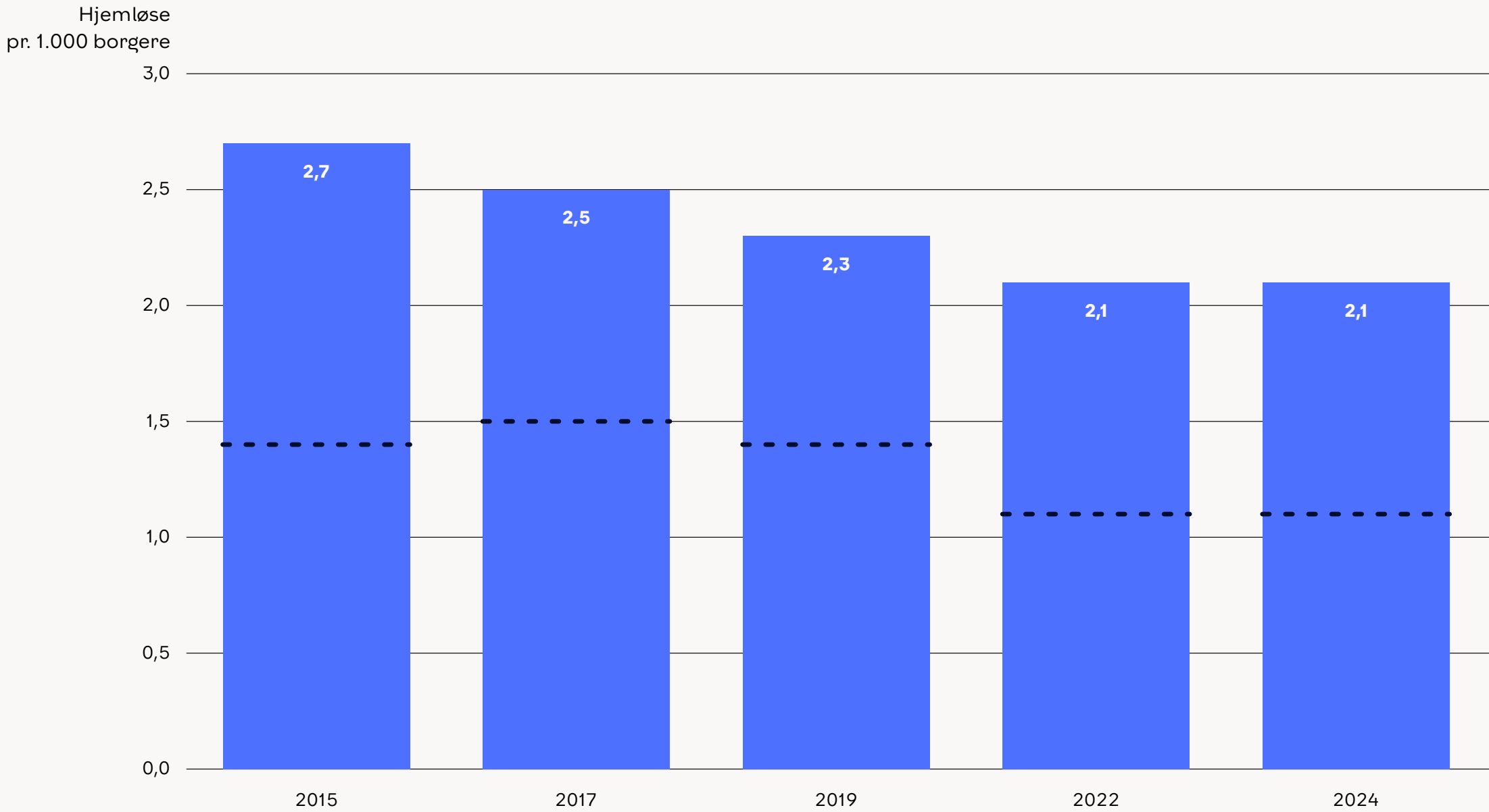
FN's verdensmål
4 – Kvalitetsuddannelse

Bolig

Ordentlige og sikre boliger, der er til at betale.
Bæredygtige og modstandsdygtige boliger og
byområder er en forudsætning for velfungeren-
de lokalsamfund og for at mindske risikoen for
naturkatastrofer og klimaforandringer.

Antal hjemløse pr. 1.000 borgere

Beskrivelse

København har et højere antal hjemløse pr. 1.000 borgere sammenlignet med gennemsnittet for de 6 største byer i Danmark. Dog viser data fra perioden 2015 til 2024, at antallet af hjemløse i København er faldende. I 2024 var der 2,1 hjemløse pr. 1.000 borgere i København, mens gennemsnittet for de 6 største byer (eksklusivt København) var 1,1 hjemløse pr. 1.000 borgere.

Kilde

VIVE, Hjemløshed i Danmark 2024 - National kortlægning, Obs. tilsvarende rapporter for 2022 og 2017 og Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/FOLK1A)

Note

Antallet af hjemløse pr. 1.000 borgere opgøres årligt som en andel af den samlede befolkning i København.

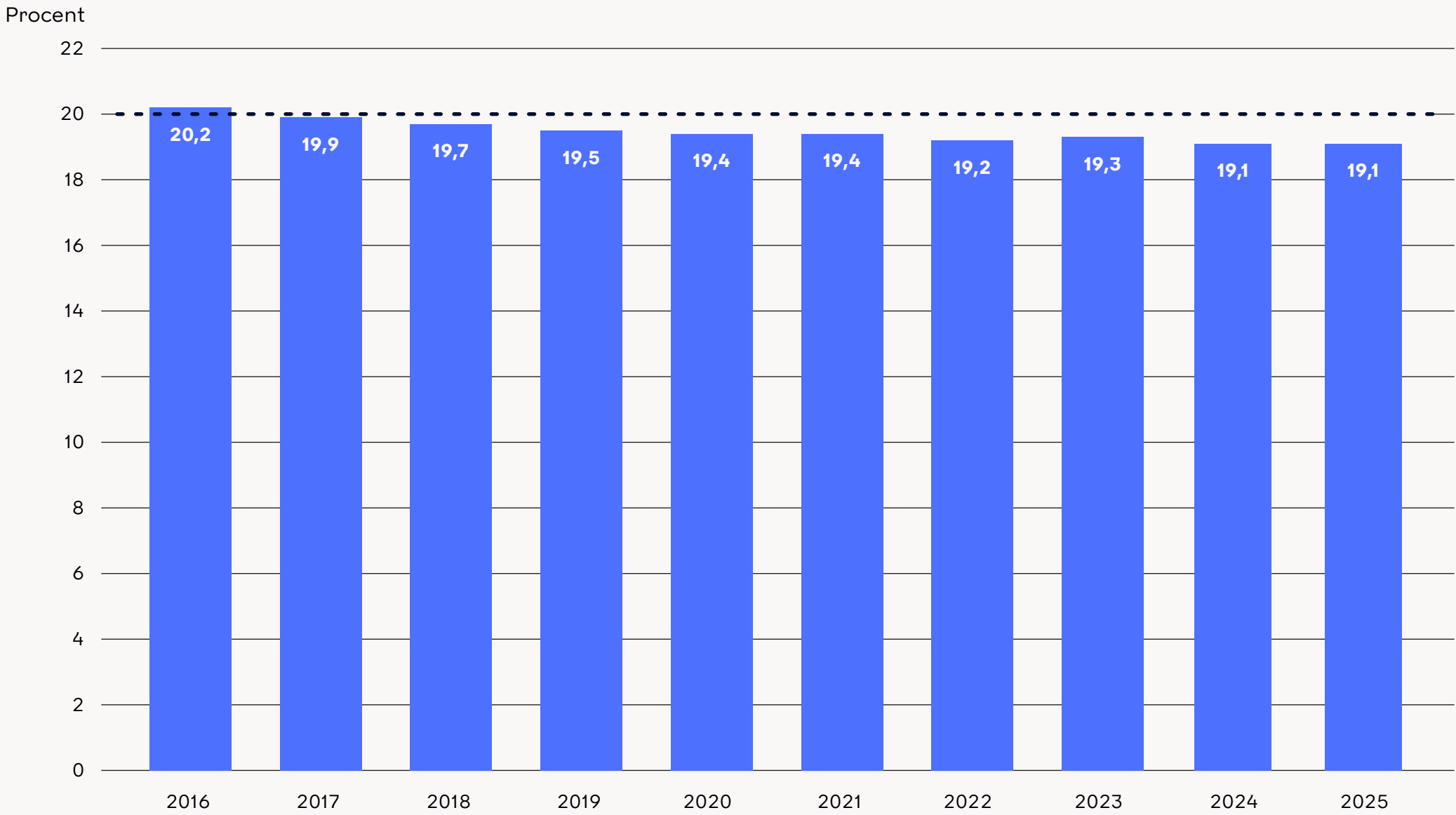
Eksisterende fokus

For at understøtte implementeringen af den nationale hjemløse-reform og ambitionen om at afskaffe langvarig hjemløshed er det med Kommuneplan 2024 muligt, at der kan bygges flere skæve boliger, samt plejeboliger til udsatte ældre.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Andelen af almene boliger

Beskrivelse

19,1 procent af boligerne i København er almene boliger, hvilket er 0,9 procent-point under målsætningen. I hele perioden en andelen af almene boliger faldet lidt, hvilket særligt skyldes udviklingen i antallet af private udlejningsboliger. Det var således kun i 2016, at andelen lå over de 20 procent.

Målsætning

I Kommuneplan 2024 er der sat en målsætning om, at andelen af almene boliger skal udgøre mellem 20-25 procent af boligerne i København.

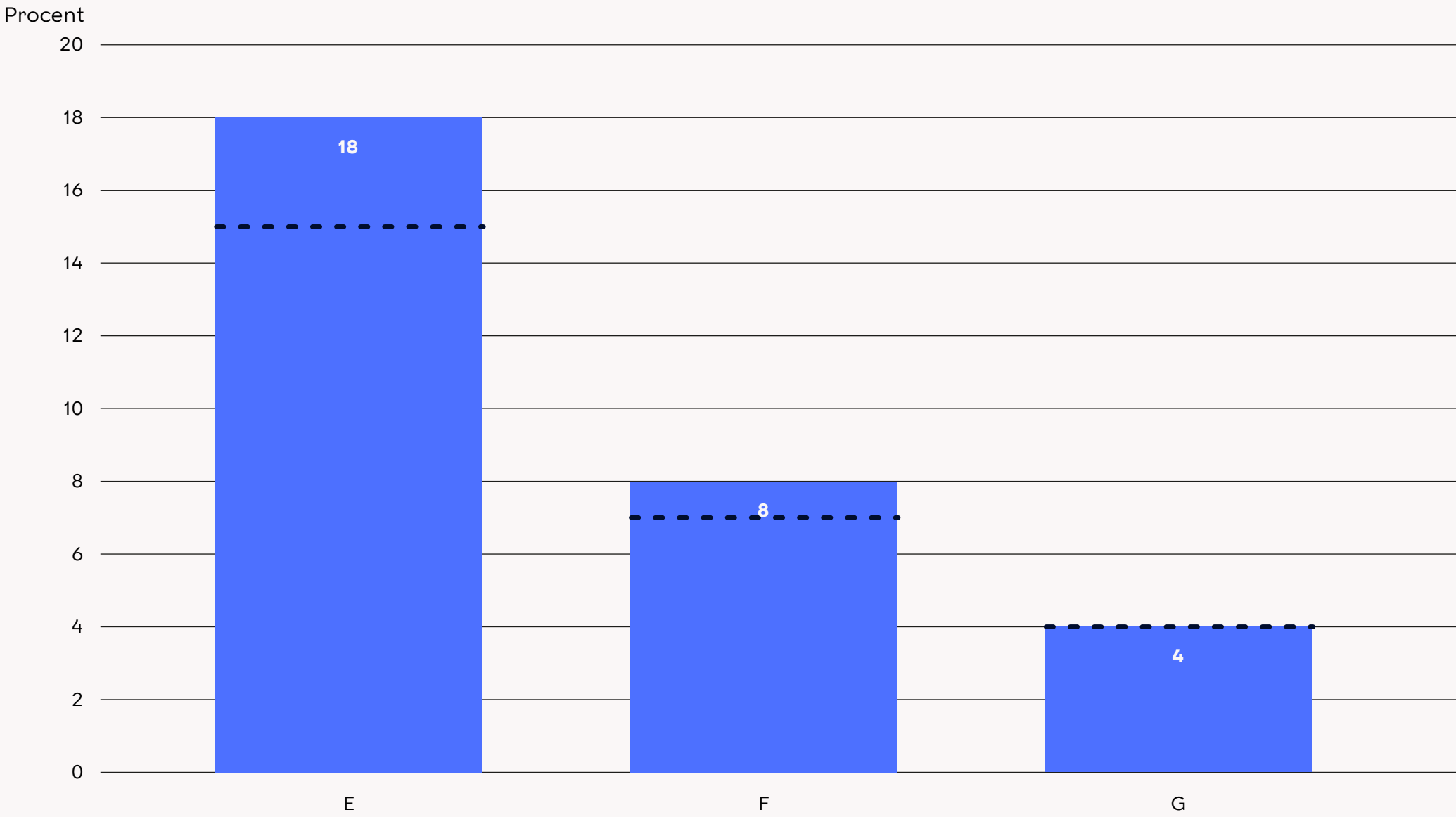
Kilde

Københavns Kommunes statistikbank (kk.statistikbank.dk)

- København
- 20 procent-målsætning

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Andelen af boliger med gyldig energimærke E eller dårligere

Beskrivelse
Omkring 30 procent af bygningsmassen til boligformål i København er energimærket E, F eller G ifølge Energistyrelsen. En nyere opgørelse fra Københavns Kommune (april 2025) tyder på, at andelen med de dårligste energimærker er faldet de senere år til omkring 19 procent.

Kilde
Energistyrelsen (SparEnergj.dk)

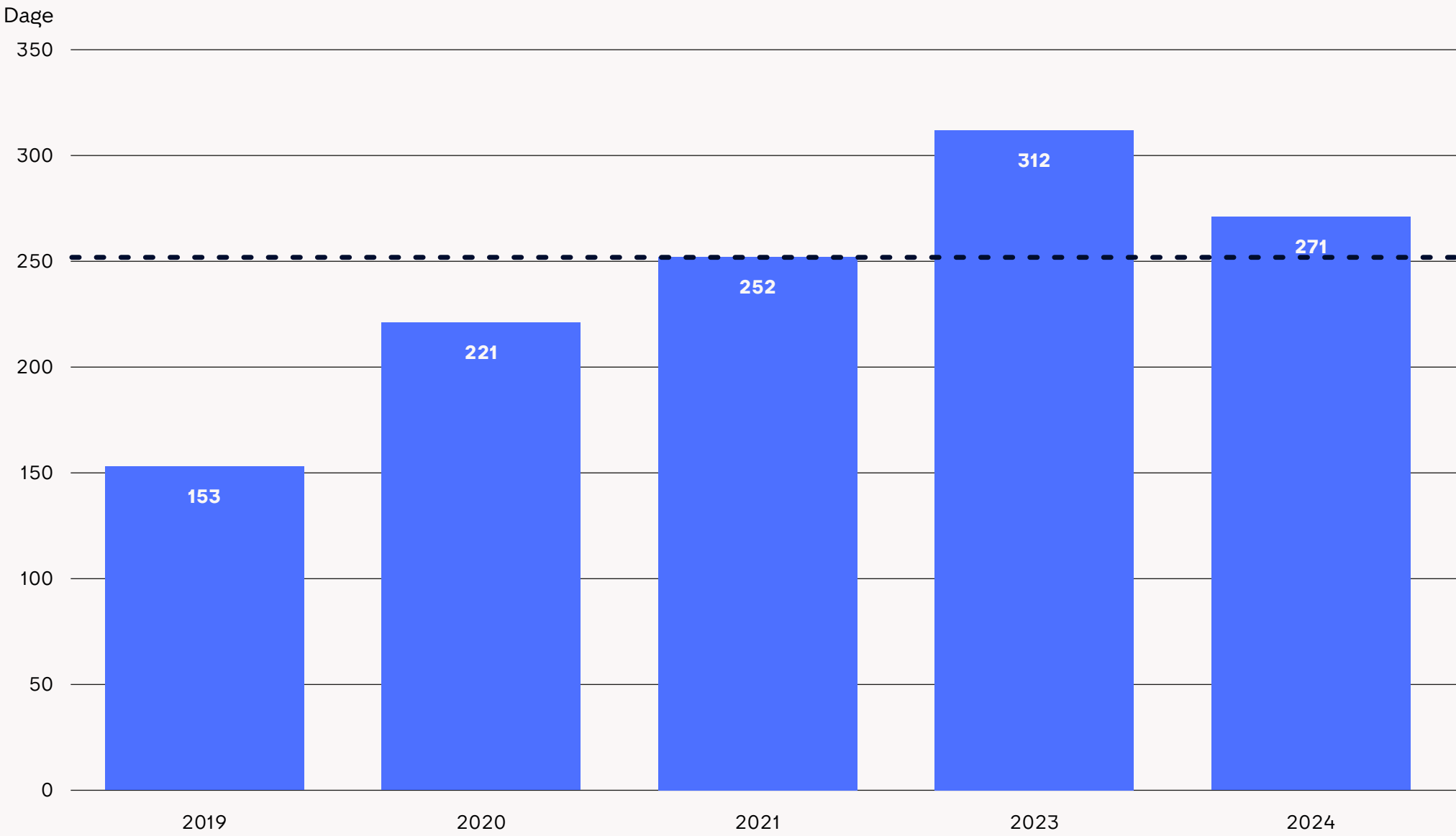
Note
Energimærker er en skala fra A til G, hvor en bolig med energimærke G bruger ca. 10 gange så meget energi pr. kvadratmeter som de bedste boliger med energimærke A. Københavns mange ældre parcelhuse og boligejendomme vil typisk kunne energirenoveres til minimum energimærke C. Optællingen af boligejendomme inkluderer både etageboligejendomme, parcelhuse, stuehuse på landejendomme og rækkehuse. Ejendomme uden gyldigt energimærke er ikke medtalt.

København

6-by gns. (ekskl. København)

FN's verdensmål
7 – Bæredygtig energi

Ventetid i den boligsociale anvisning til billige boliger

Beskrivelse
I 2024 var den gennemsnitlige ventetid på anvisning til en billig bolig i den boligsociale anvisning 271 dage, hvilket er et fald på 41 dage siden 2023. I modstrid med den umiddelbare forståelse af data, er der ikke tale om en kraftig stigning i ventetiden fra 2019 og frem. I stedet var der i 2019 et kraftigt fald. I 2018/19 blev der i Københavns Kommune anvist et ekstraordinært stort antal ungdomsboliger, hvilket forårsagede faldet i ventetiden. Ventetiden i 2021 afspejler niveauet før 2018. Til trods for denne korrektion har der været en stigning i ventetiden de seneste par år, som ikke kan tilskrives faldet i 2019. En af de primære årsager til stigningen i ventetiden er, at kommunen de seneste par år har modtaget færre boliger end tidligere.

Målsætning
Målsætningen om ingen vækst indebærer, at niveauet i 2021 på 252 dage fastholdes. Målsætningen er administrativt fastsat i Københavns Kommune.

Kilde
KMD Structura

Note
Billige boliger er defineret som et huslejeniveau på maks. 5.000 kr. om måneden. "Den boligsociale anvisning" hjælper borgere, der opfylder de boligsociale kriterier, og som har en psykisk, fysisk eller social udfordring, der gør det svært at finde en bolig på lige vilkår med andre. Der er ikke tilgængelig data for 2022, da man overgik til nyt fagsystem.

København

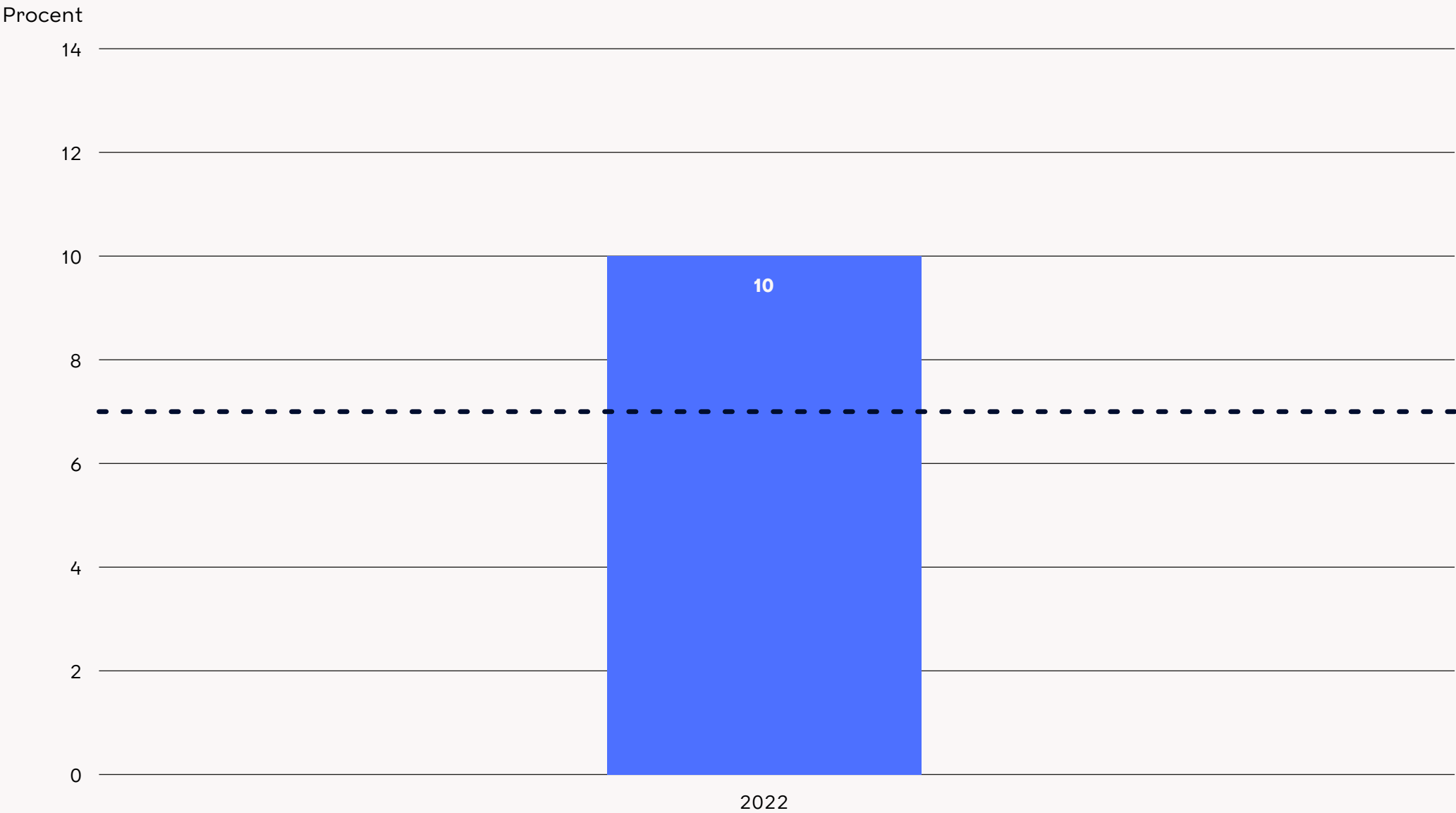
Målsætning, Ingen vækst efter 2021

Indikatoren påvirkes i høj grad af antallet af tilgængelige boliger. Der har de seneste år været et faldende antal tilgængelige boliger grundet lavere omsætning af almenboliger i København.

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Andelen af stærkt støjbelastede boliger over 68dB

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse
I 2022 er der 37.800 stærkt støjbelastede boliger i København, hvilket svarer til 10 procent af Københavns samlede antal boliger.

Målsætning
I 2024 er der med Handlingsplan for vejstøj 2024-2029 vedtaget en ny målsætning om, at andelen af boliger med en støjbelastning over 68 dB på facaden i 2029 maksimalt må udgøre 7 procent af det samlede antal boliger i København.

Kilde
Miljøstyrelsen (2022)

Note
Kortlægningen af antallet af støjbelastede og stærkt støjbelastede boliger er lovpligtig og skal opgøres hvert femte år. Kortlægningen gennemføres af Miljøstyrelsen.

● København
○ 7 procent-målsætning

Sundhed

Adgang til sundhedspleje af høj kvalitet til en overkommelig pris. Sundhedsyndelser giver mennesker nødvendig pleje og behandling for sygdom og skade fra fødsel til død og reducerer forekomsten af sygdomme markant.

Middellevetid

Andelen af voksne københavnere med lav score på den mentale helbredsskala

Andelen af voksne københavnere med lav score på fysisk helbredsskala

Andelen af voksne københavnere, der ryger dagligt

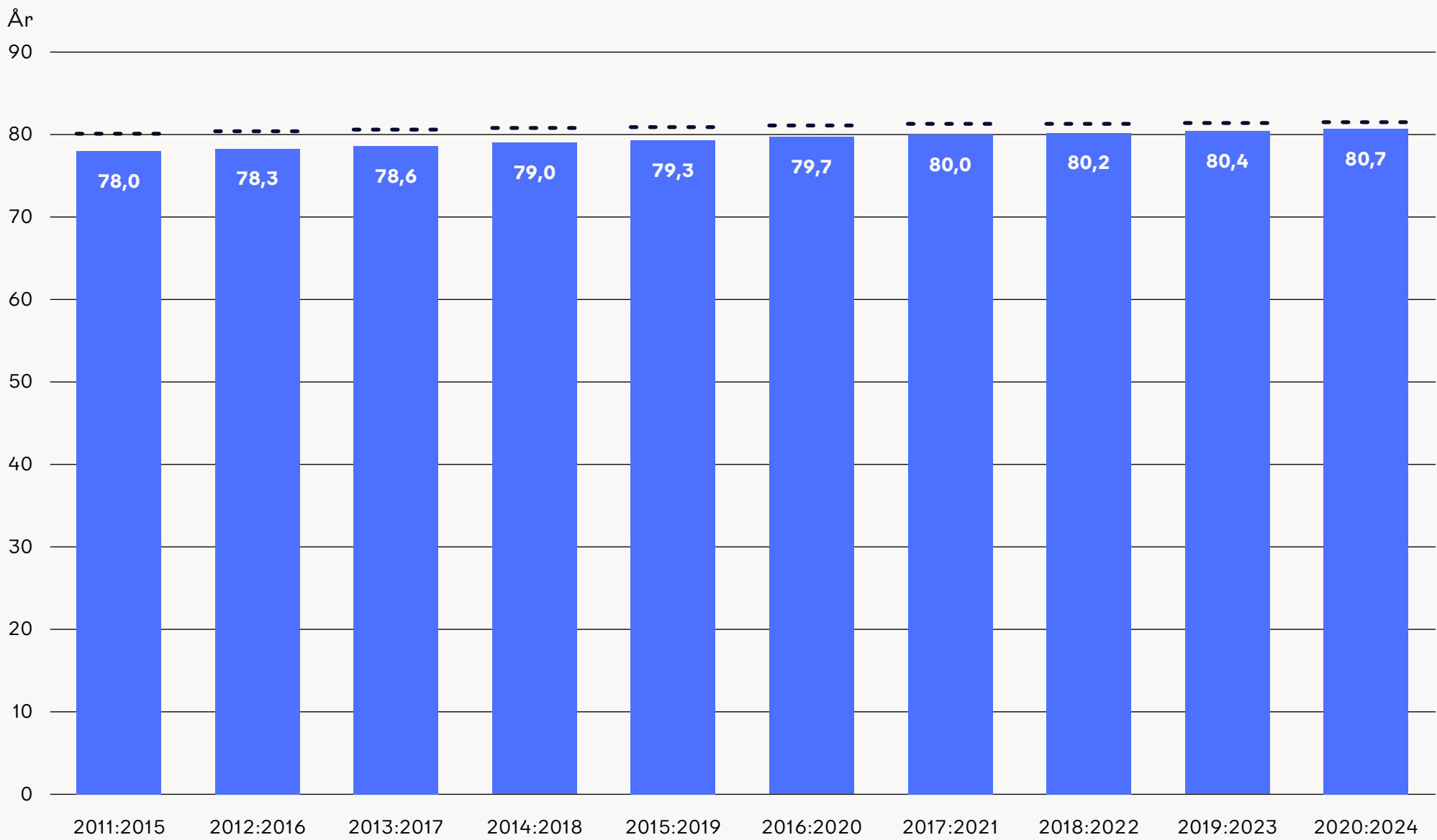
Andelen af voksne københavnere, der rusdrikker ugentligt

Andelen af voksne københavnere, der har lav fysisk aktivitet i fritiden

Antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening

Andelen af voksne københavnere, der har tegn på ensomhed

Middellevetid

Beskrivelse

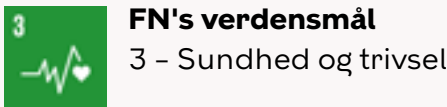
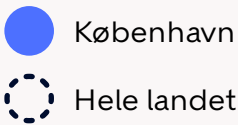
Middellevetiden er lavere i København sammenlignet med hele landet i hele perioden, men gabet er blevet mindre siden 2010 og ligger i dag på knap et år. Middellevetiden for københavnere er steget fra 78 til 80,7 år i perioden 2011:2015 til 2020:2024.

Kilde

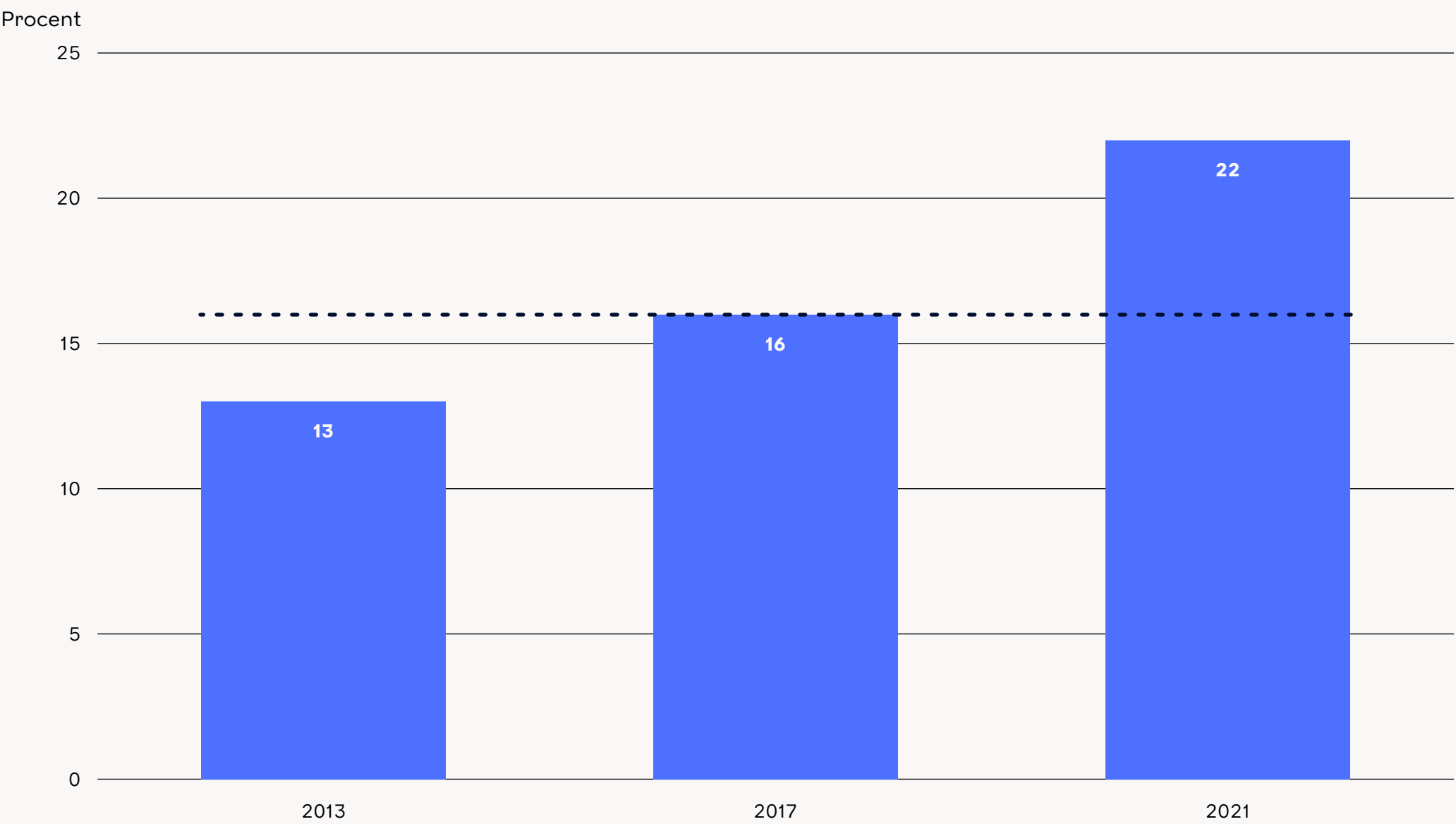
Danmarks Statistik (statistikbanken.dk/HISBK)

Eksisterende fokus

Københavns Kommunes sundhedspolitik "Nyd livet, københavnere" har fokus på københavnernes middellevetid, som er kortere end danskernes generelt.

Andelen af voksne københavnere med lav score på den mentale helbredsskala

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der har en lav score på den mentale helbredsskala, er siden 2013 steget fra 13 procent til 22 procent i 2021. Fra 2017 til 2021 er der sket en særlig stor stigning i andelen med lav score på den mentale helbredsskala, hvor denne er steget med seks procentpoint.

Kilde

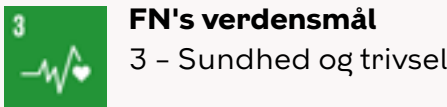
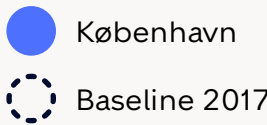
Den regionale sundhedsprofil

Note

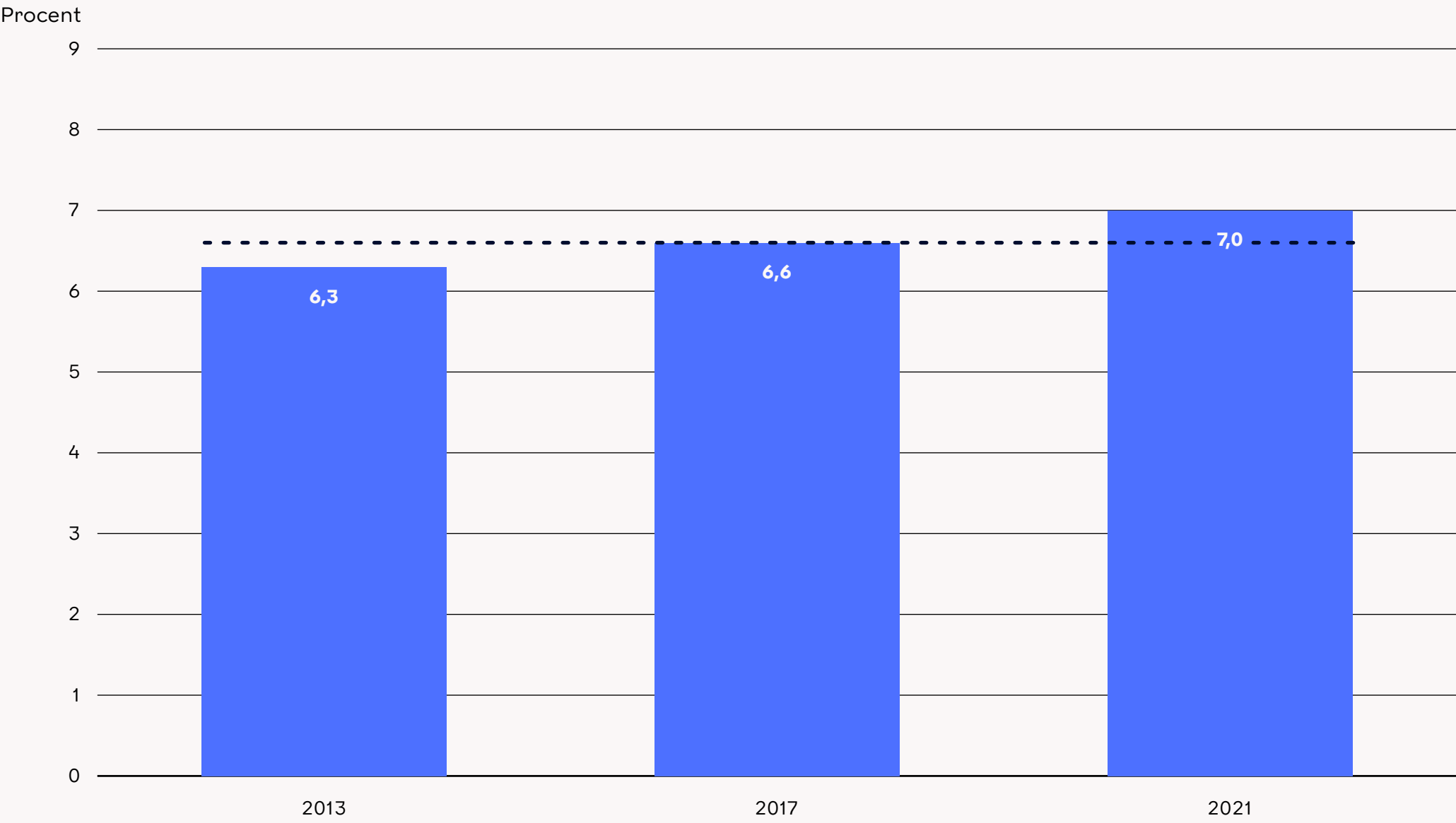
Den mentale helbredsskala er baseret på SF-12, som er et generisk spørgsmålsbatteri med tolv spørgsmål, handler om, hvorvidt man er hæmmet i at udføre en række daglige aktiviteter på grund af ens fysiske og mentale helbred. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

Eksisterende fokus

Københavns Kommune har en handplan for bedre mental sundhed, som sætter retningen for, hvordan trivsel og mental sundhed fremmes blandt københavnere.

Andelen af voksne københavnere med lav score på den fysiske helbredsskala

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der har en lav score på den fysiske helbredsskala, er steget fra ca. seks procent i 2013 til syv procent i 2021. Siden 2017 er andelen steget med 0,4 procentpoint, hvorfor udviklingen går i den forkerte retning.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

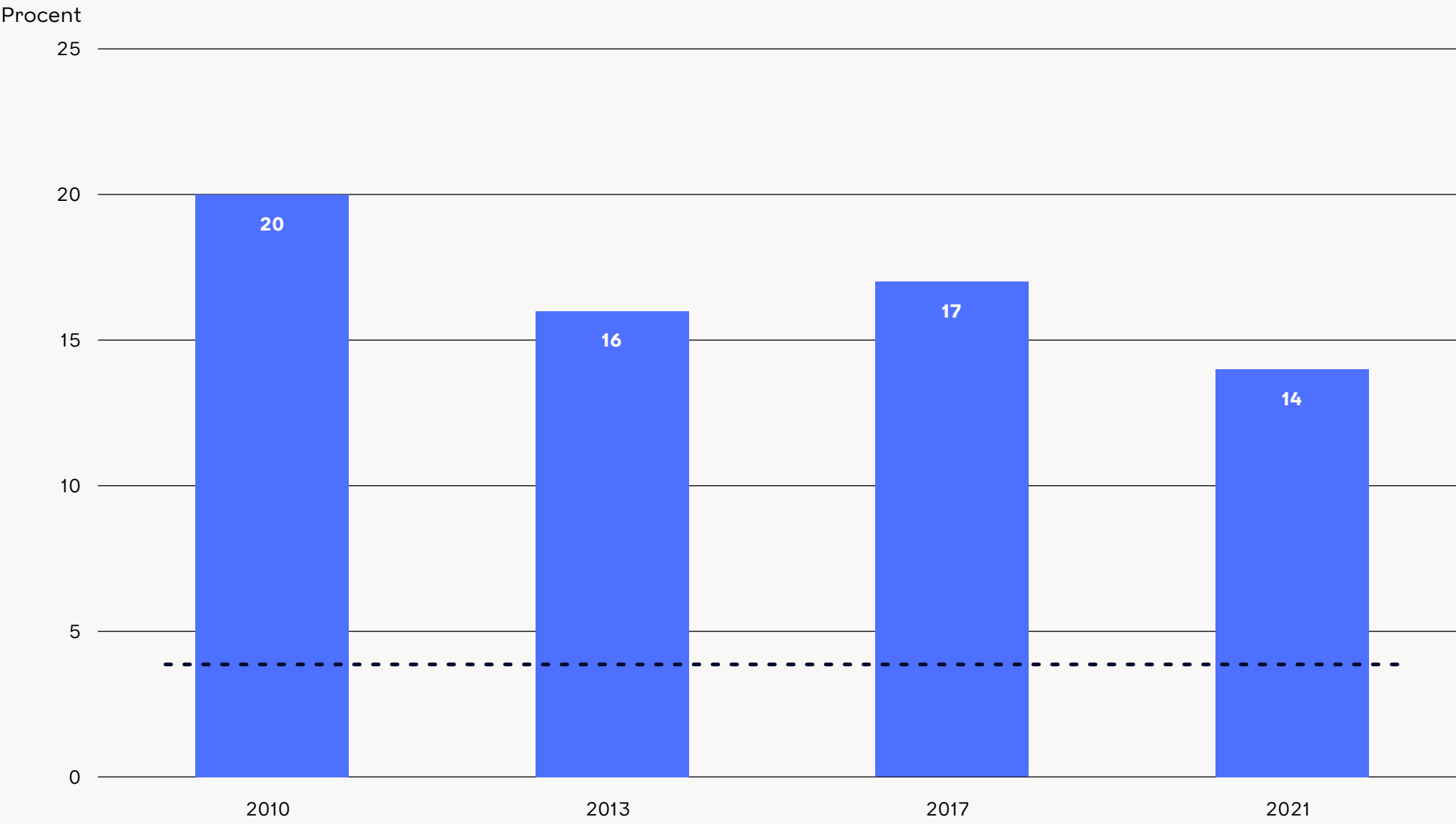
Note

Den fysiske helbredsskala er baseret på SF-12, som er et generisk spørgsmålsbatteri med tolv spørgsmål, som handler om, hvorvidt man er hæmmet i at udføre en række daglige aktiviteter på grund af ens fysiske og mentale helbred. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

- København
- Baseline 2017

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere, der ryger dagligt

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der ryger dagligt, er faldet fra 20 procent i 2010 til 14 procent i 2021. Andelen er dog fortsat markant over den politiske målsætning på 4 procent.

Målsætning

I Københavns Kommune er der en målsætning i Røgfrit København 2025 om at maks. 4 procent af københavnerne ryger i 2025. Det svarer til, at alle dem, som i dag ønsker at holde op med at ryge, får deres ønske opfyldt.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden. Grænserværdien for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2024.

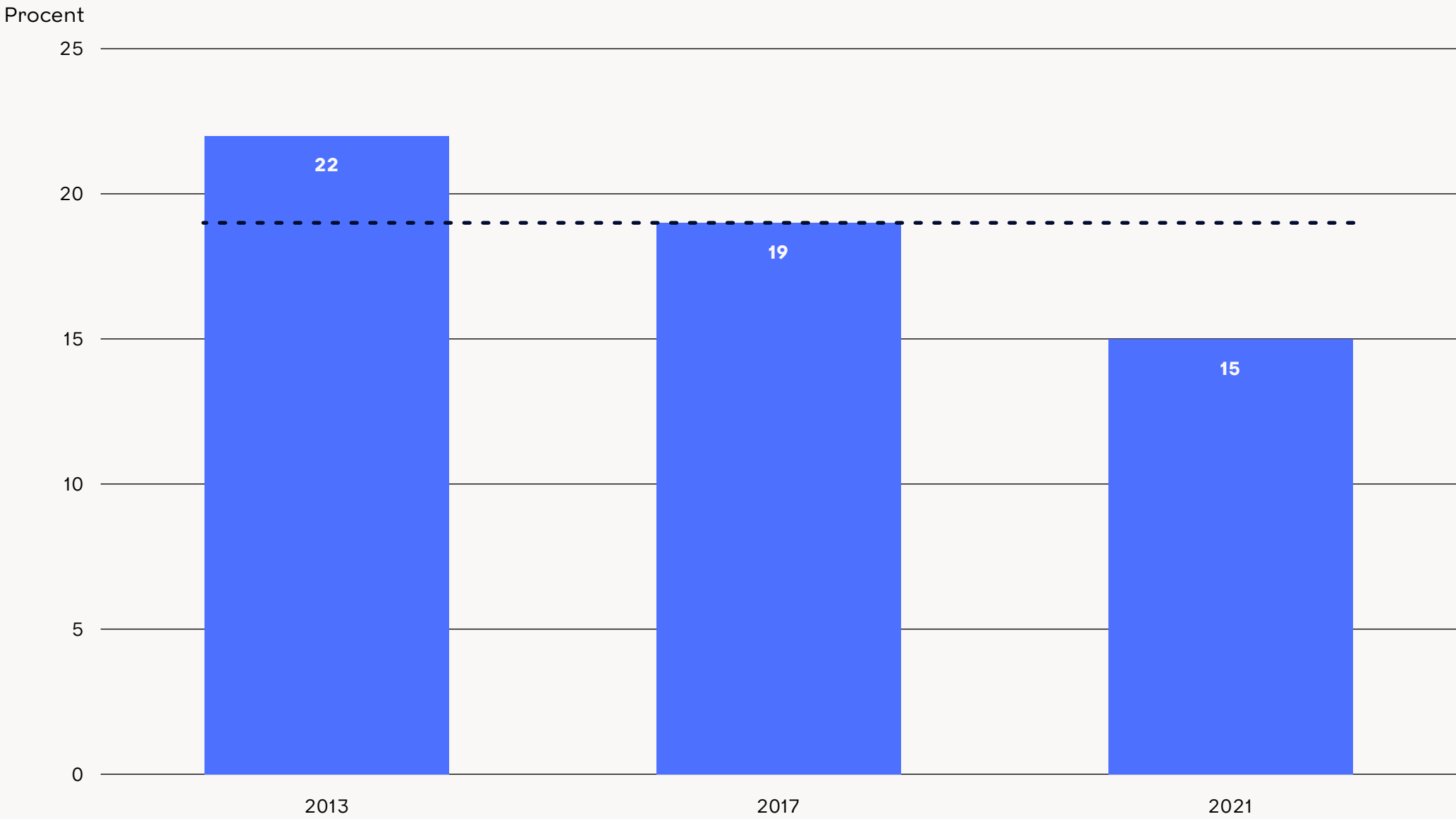
Eksisterende fokus

Rygning er et prioriteret indsatsområde i Københavns Kommunes sundhedspolitik. For at reducere antallet af rygere samarbejder kommunen med forskellige aktører i partnerskabet Røgfrit København 2025.

- København
- 4 procent-målsætning

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere, der rusdrikker ugentligt

Beskrivelse

Andelen af københavnere over 16 år, der rusdrikker ugentligt, er faldet fra 22 procent i 2013 til 15 procent i 2021. Andelen er faldet med fire procentpoint siden 2017, hvorfor udviklingen går i den rigtige retning.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

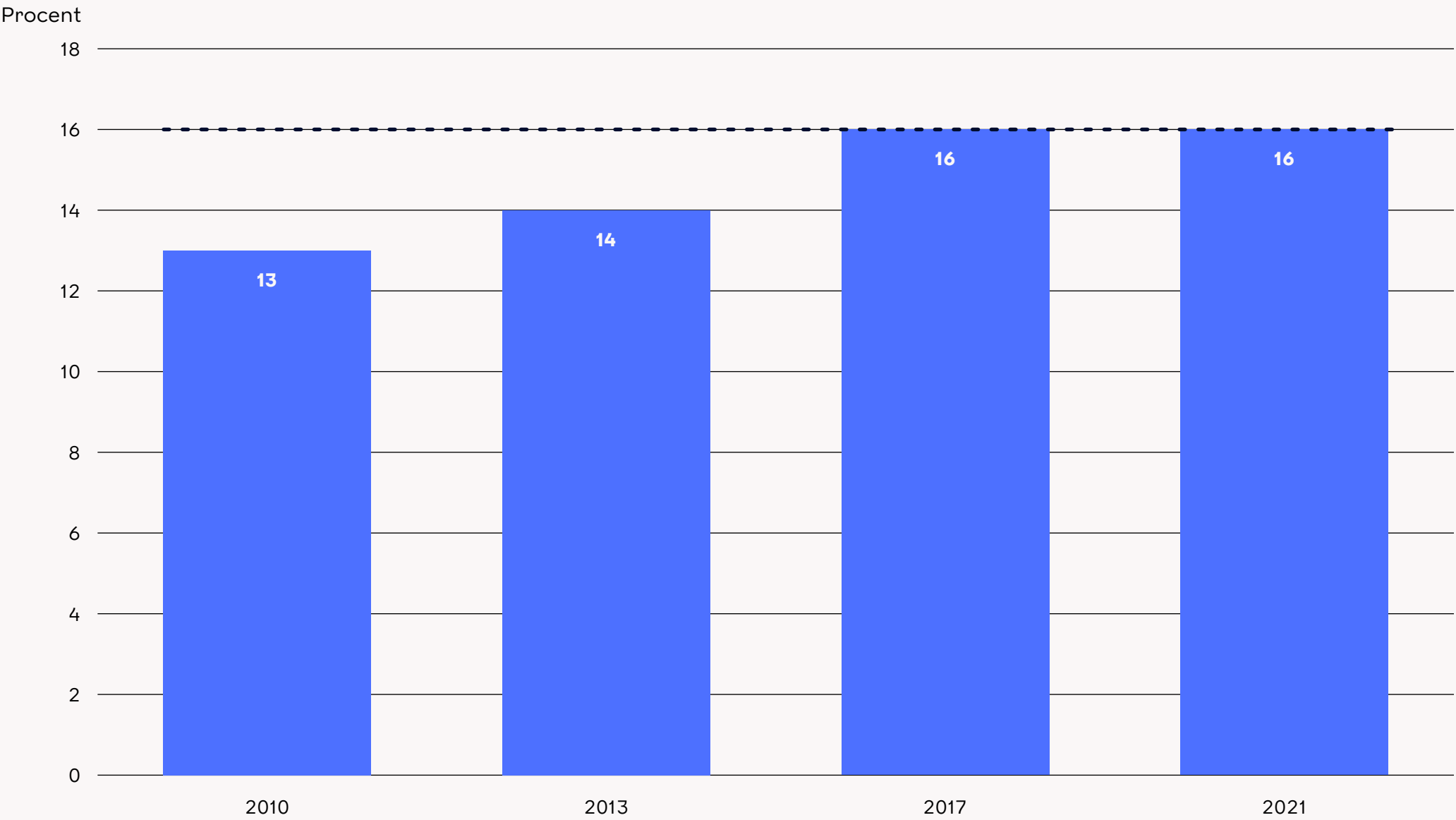
Rusdruk er defineret som at drikke fem eller flere genstande ved samme lejlighed (også kaldet binge drinking). Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

Eksisterende fokus

Alkohol er et højt prioriteret indsatsområde i Københavns Kommunes Sundhedspolitik.

- København
- Baseline 2017

Andelen af voksne københavnere, der har lav fysisk aktivitet i fritiden

Beskrivelse

16 procent af de voksne københavnere har lav fysisk aktivitet i fritiden, hvilket betyder, at de primært beskæftiger sig med aktiviteter som læsning, ser fjernsyn eller udfører andre stillesiddende aktiviteter. Andelen har været uændret siden 2017.

Kilde

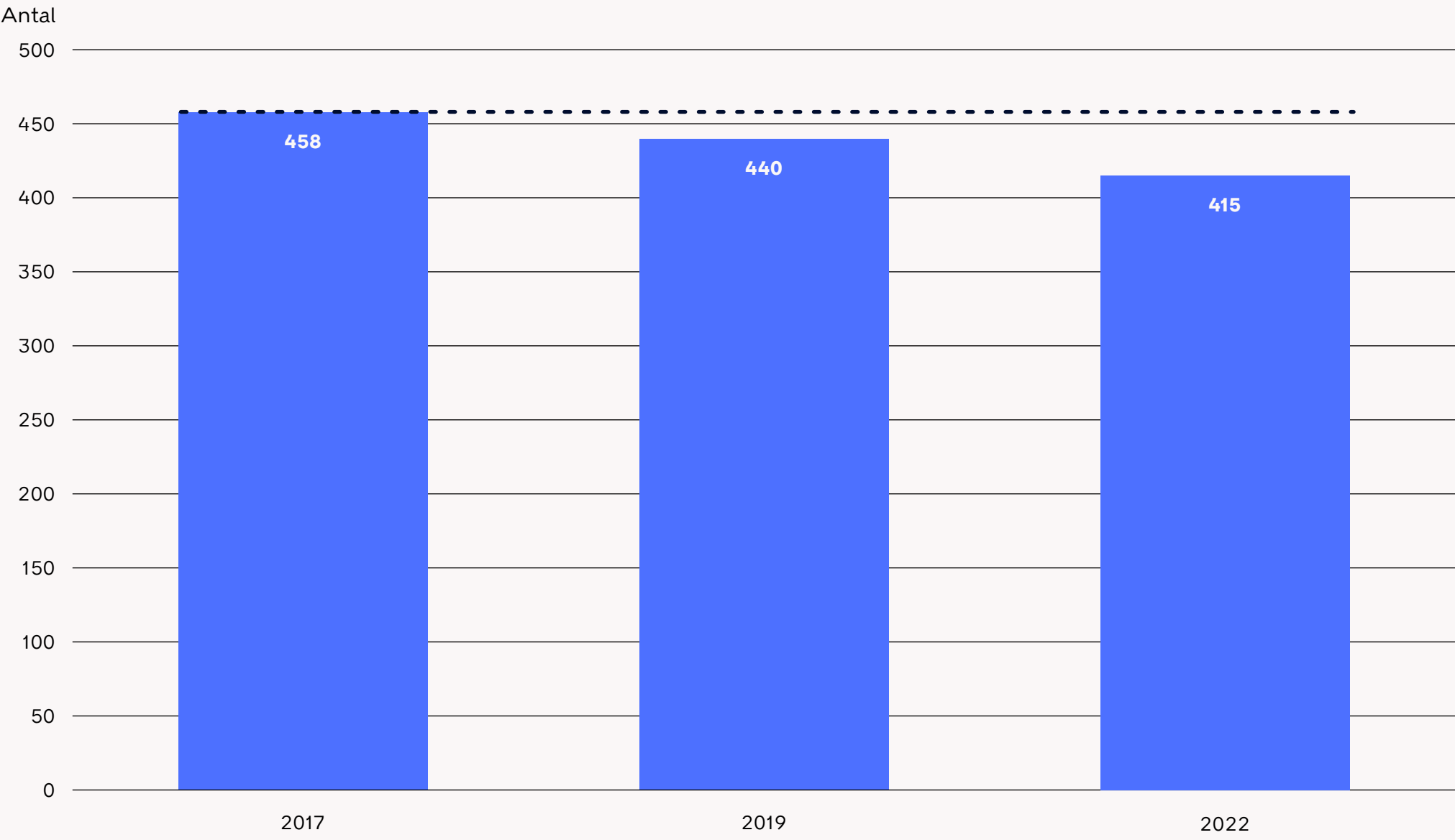
Den regionale sundhedsprofil

Note

Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

- København
- Baseline 2017

Antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening

Beskrivelse

I 2022 var luftforurening årsag til 415 for tidlige dødsfald i Københavns Kommune, svarende til ca. 11 procent af alle dødsfald. I 2017 var tallet 458, hvilket svarer til et fald på 9 procent.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi (2024)

Eksisterende fokus

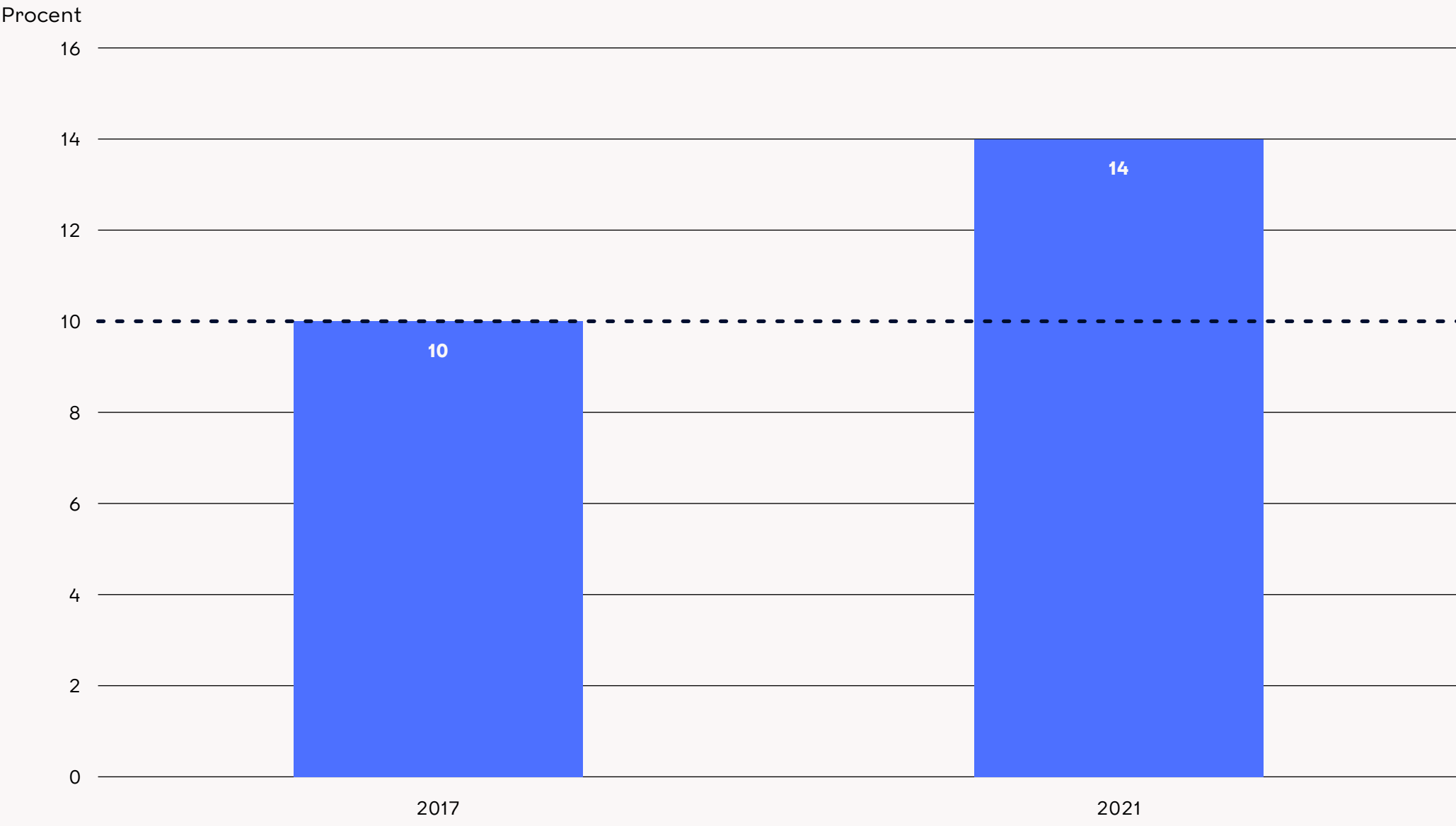
Københavns Kommune arbejder med indsatsen 'Progose for luftkvalitet og system for varslng af særligt sårbare borgere', der bl.a. har til formål at varsle sårbare borgere, samt skabe øget viden om sundhedskonsekvenser af luftforurening og på den baggrund tilrettelægge og iværksætte initiativer mod luftforurening. Indsatsen bygger videre på 'Øget viden om de sundhedsskadelige virkninger af luftforurening i København' der udløb ved udgangen af 2023.

- København
- Baseline 2017

3

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere, der har tegn på ensomhed

Beskrivelse

Siden 2017 er andelen af københavnere over 16 år, der har tegn på ensomhed, steget fra 10 procent til 14 procent. Ensomhed er størst blandt de unge (16-24 år) og de ældste (over 80 år) samt mennesker uden for arbejdsmarkedet.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

Tegn på ensomhed bygger på The Three-Item Loneliness Scale (T-ILS), hvor der spørges til 1) hvor ofte man føler sig isoleret fra andre, 2) hvor ofte man savner nogen at være sammen med, og 3) hvor ofte man føler sig udenfor. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

Eksisterende fokus

Forskning viser, at ensomhed reducerer livskvaliteten og øger risikoen for højet blodtryk, hjertesygdom og metabolisk syndrom. Københavns Kommunes Ældre- og Seniorpolitik og Handleplan for bedre mental sundhed har bl.a. fokus på at forebygge ensomhed.

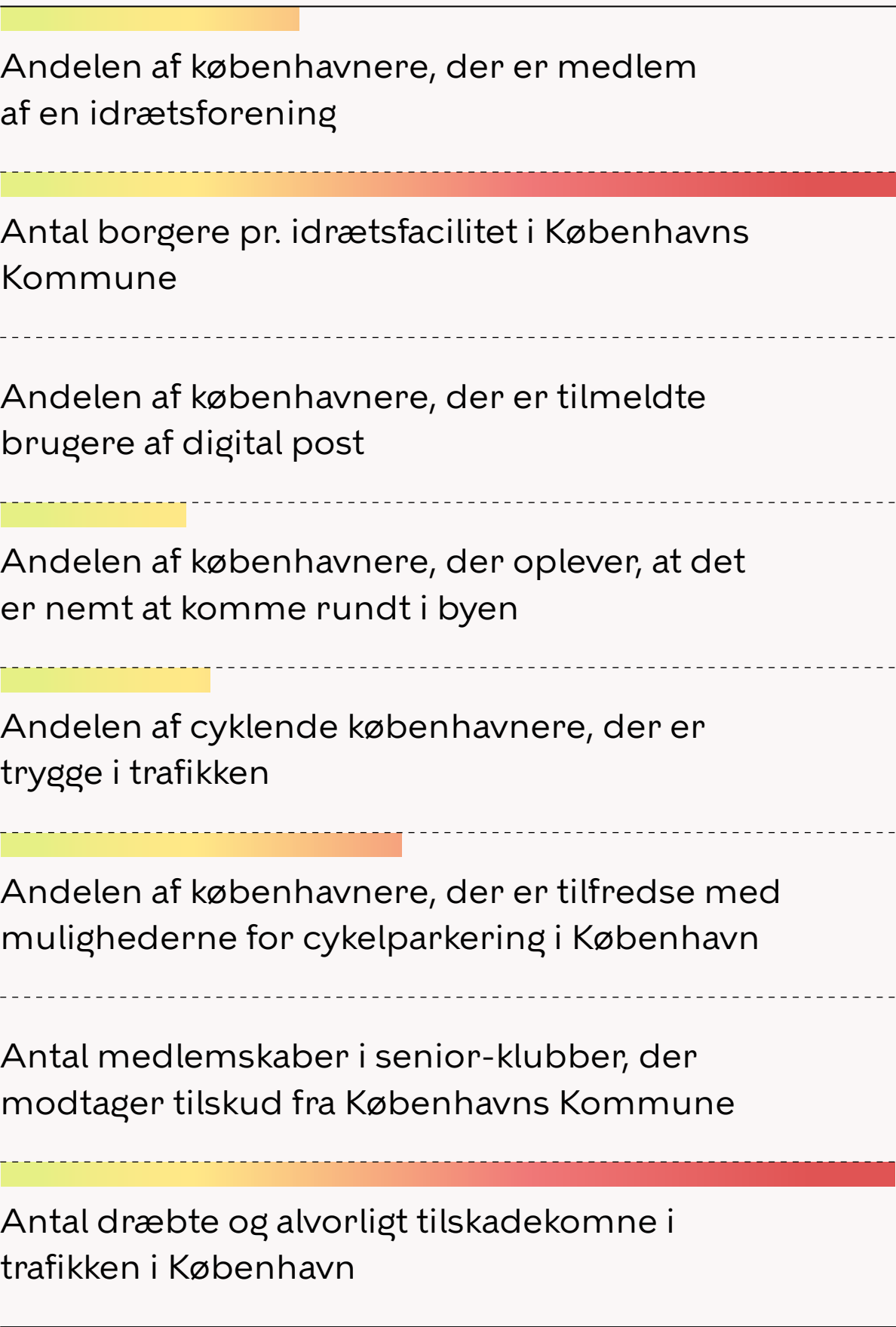
- København
- Baseline 2017

3

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

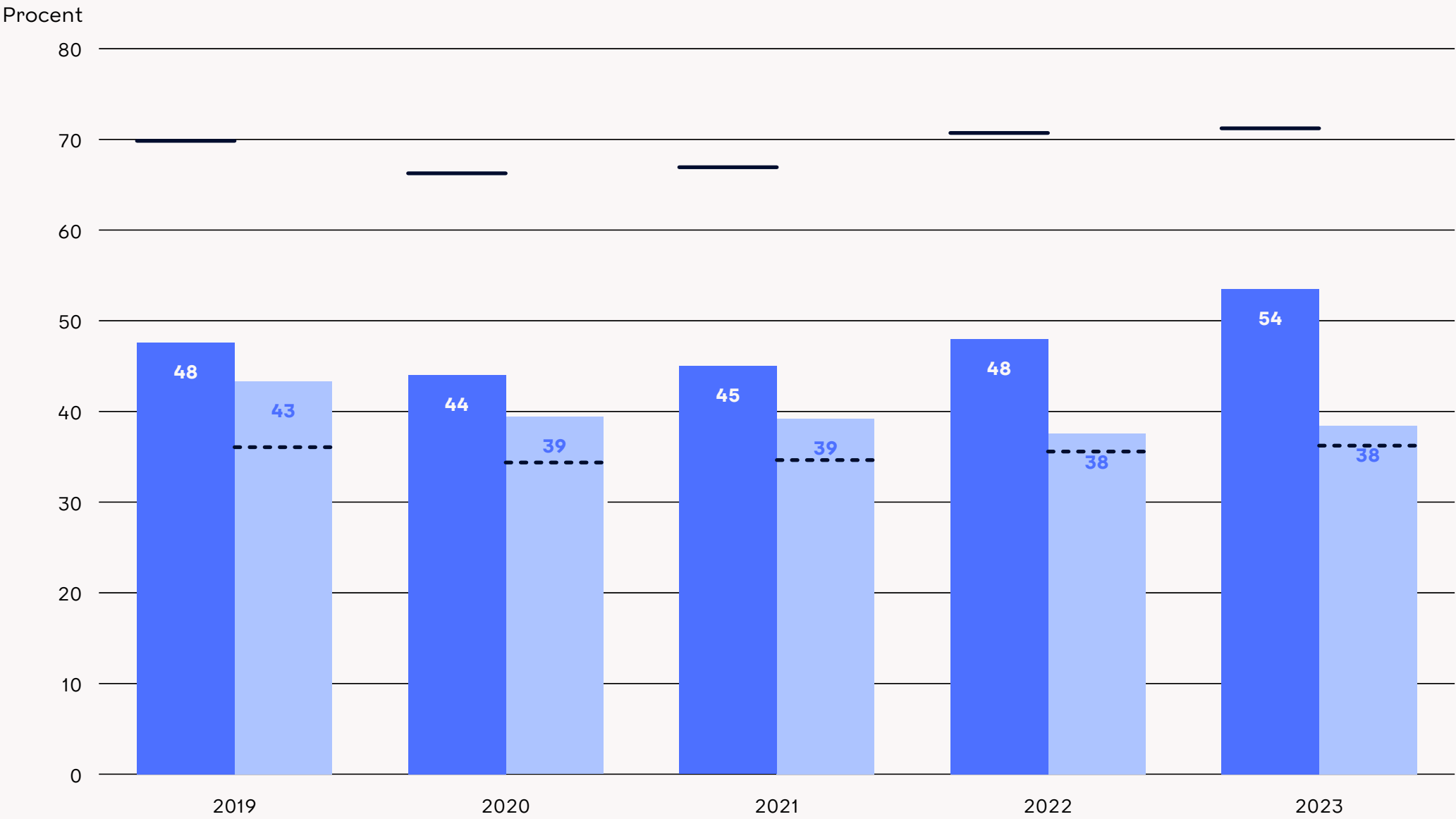
Netværk

Adgang til netværk af transport, kommunikation og støtte fra lokalsamfundet. Transportinfrastruktur, digital kommunikation, og sociale forbindelser er afgørende for at skabe muligheder og styrke velvære og modstandskraft.

Andelen af københavnere, der er medlem af en idrætsforening

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

I 2023 var 54 procent af børn og unge (0-24 år) i København medlemmer af en idrætsforening, en stigning fra 48 procent i 2019. Selvom udviklingen efter corona er positiv, ligger København stadig under landsgennemsnittet på 71 procent. Blandt voksne københavnere (25+ år) var 38 procent medlem af en idrætsforening i 2023. Denne andel har været stabil de seneste fem år og ligger en smule over landsgennemsnittet på 36 procent.

Kilde

DIF - Idrætten i tal og Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/BY2)

Note

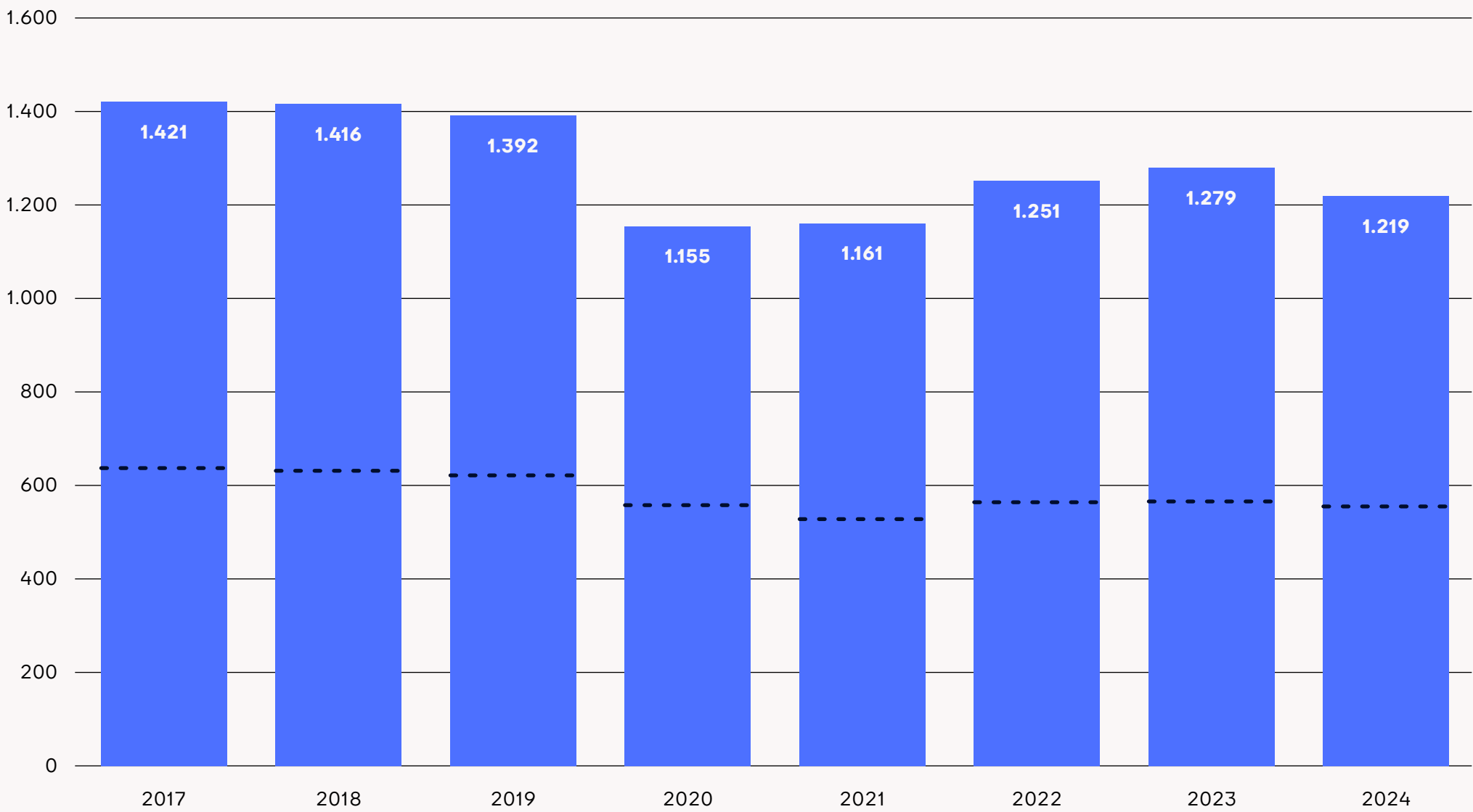
Resultaterne for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2024, da der er brugt en anden kilde.

- København 0-24 år
- Hele landet 0-24 år
- København 25+ år
- Hele landet 25+ år

Antal borgere pr. idrætsfacilitet i Københavns Kommune

LØSNINGSBEHOV

Indbyggere pr. anlæg

Beskrivelse

I 2023 var der 1.279 borgere i København pr. idrætsfacilitet. Det er 142 færre borgere pr. facilitet end i 2017, hvorfor udviklingen er gået i den rigtige retning de seneste år. På trods af denne positive udvikling ligger København stadig langt over antallet af borgere pr. idrætsfacilitet sammenlignet med de andre 6-byer, hvor der i 2023 var 566 borgere pr. idrætsfacilitet.

Kilde

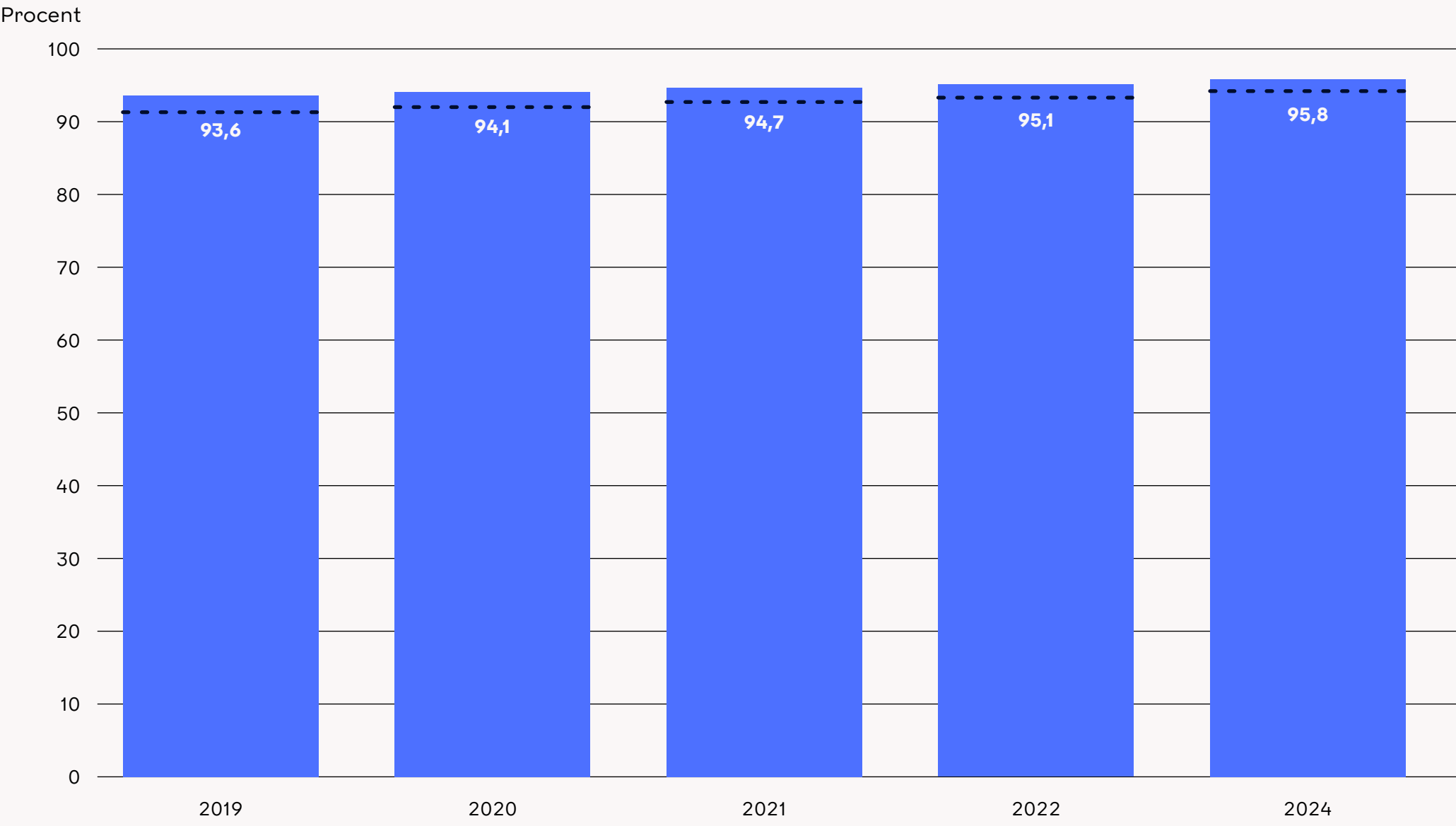
Idrættens Analyseinstitut - Facilitetsdatabasen

Note

Resultaterne for denne indikator er ændret i forhold til Københavns Doughnut 2024, da der er brugt en anden kilde.

- København
- 6-by gns. (eksl. København)

Andelen af københavnere, der er tilmeldte brugere af digital post

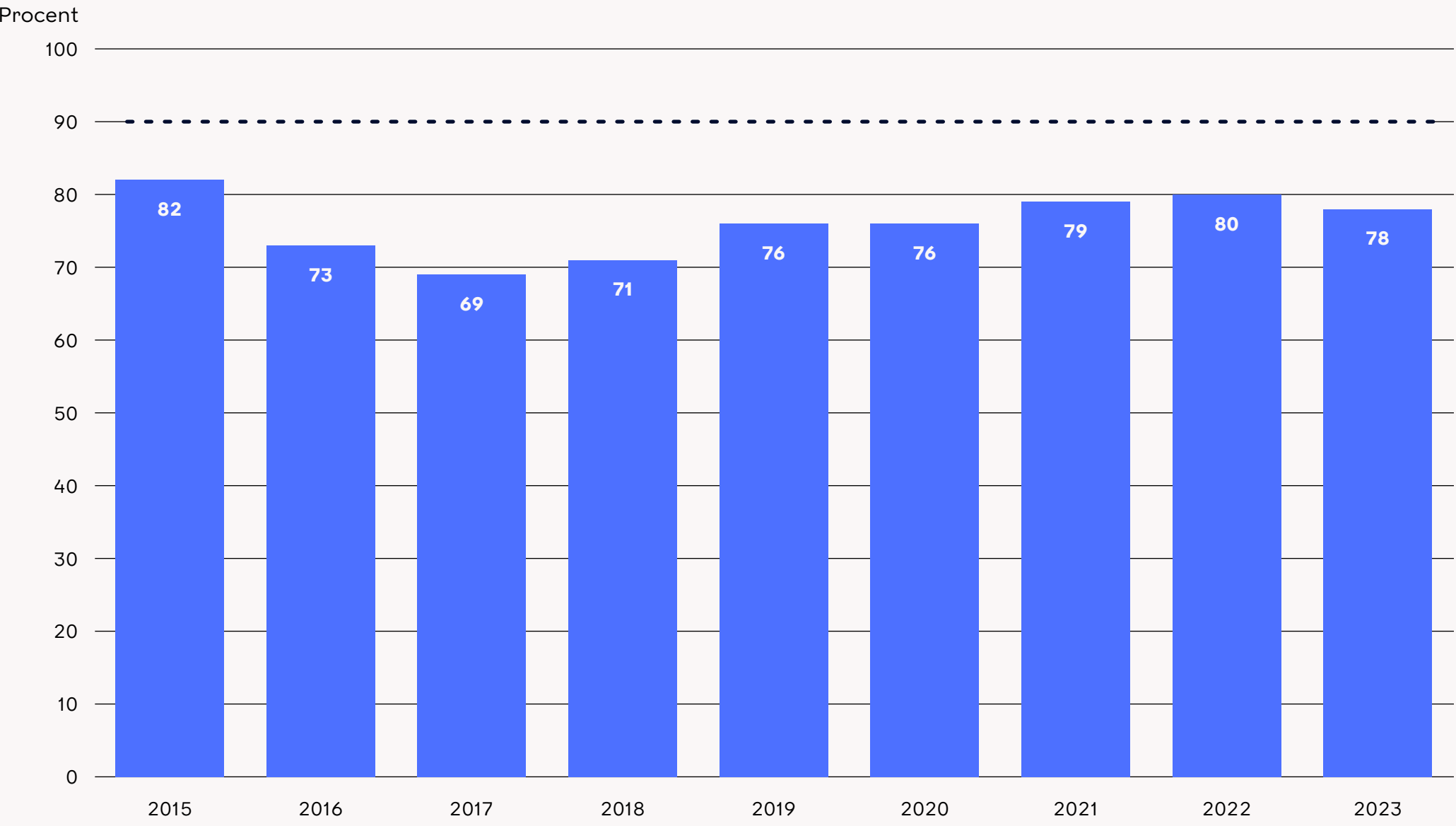
Beskrivelse
95,8 procent af borgere over 15 år i Københavns Kommune var i 2024 tilmeldt digital post. Der er samlet set sket en stigning i andelen af brugere siden 2019. København lever desuden op til målsætningen, idet kommunen ligger over landsgennemsnittet. Fra 2019 har der været en mindre stigning på 2,2 procentpoint i København.

Kilde
Digitaliseringsstyrelsen - Statistik om Digital Post

Note
Data er opgjort på baggrund af statistik fra 1. kvartal i de udvalgte år. Der er desuden fjernet de borgere, som har frameldt sig digital post. Årsagen til, at data for 2023 ikke fremgår, skyldes, at den ikke eksisterer.

- København
- Hele landet

Andelen af københavnere, der oplever, at det er nemt at komme rundt i byen

Beskrivelse
I 2023 oplevede 78 procent af københavnere, at det er nemt at komme rundt i byen. Det er et fald siden 2022 på 2 procentpoint. På trods af en generel positiv udvikling siden 2017 har København endnu ikke nået målsætningen om, at 90 procent skal have en oplevelse af, at det er nemt at komme rundt i København.

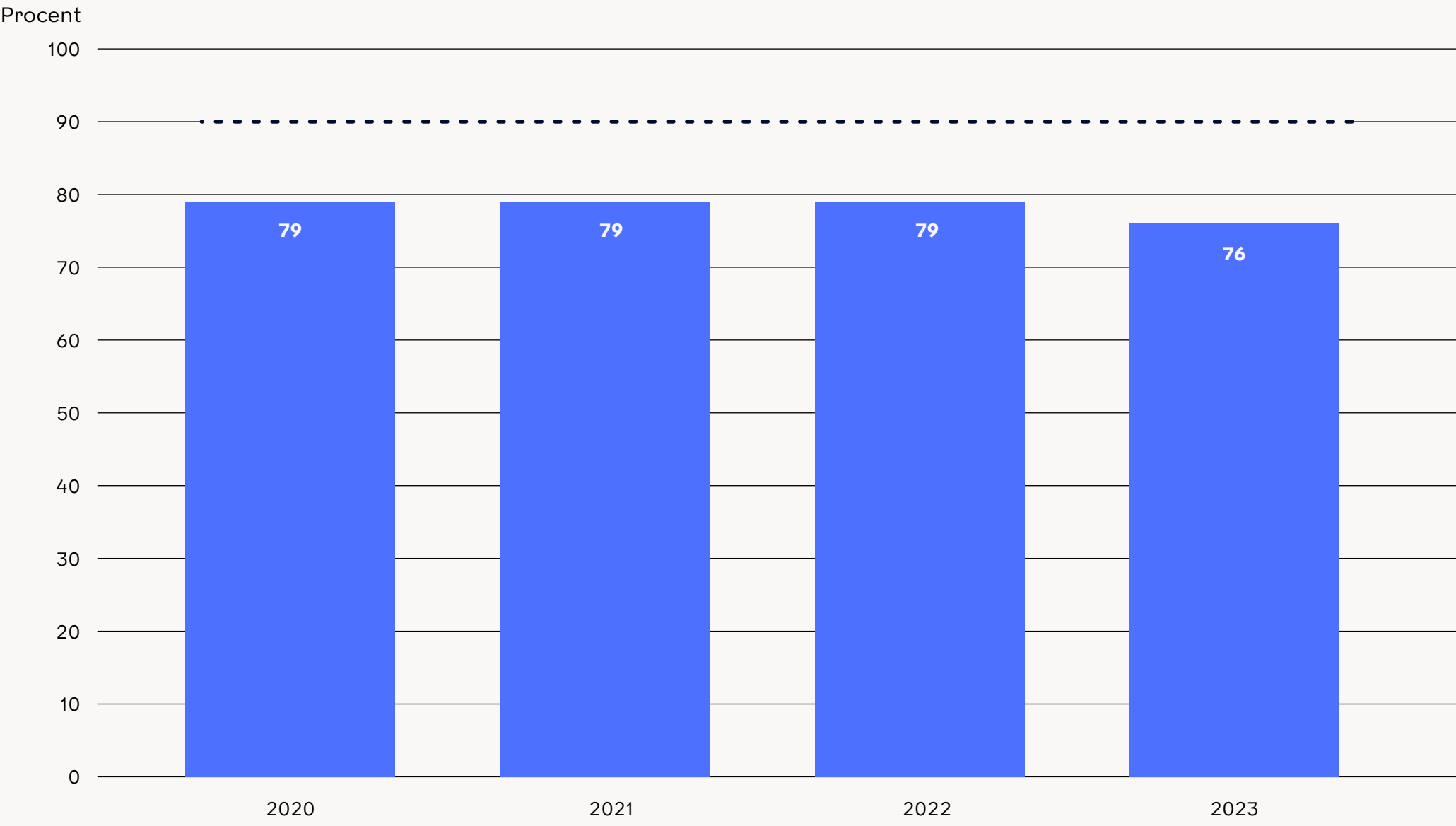
Målsætning
Målsætningen om, at 90 procent af københavnere skal opleve det som nemt at komme rundt i byen, er en del af Vores København.

Kilde
Københavns Kommunes, "Fællesskab København: Status på mål 2023" og Københavns Kommunes Borgerpanel

Note
Indikatoren er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt borgere der indgår i Københavns Kommunes Borgerpanel.

- København
- 90 procent-målsætning

Andelen af cyklende københavnere, der er trygge i trafikken

Beskrivelse

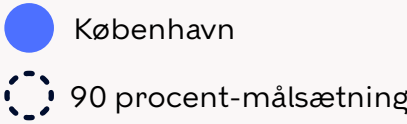
I 2023 føler 76 procent af de københavnere, der cykler i byen, sig trygge i trafikken. Det er et mindre fald sammenlignet med tidligere år. Dermed er målsætningen om 90 procent endnu ikke opnået.

Målsætning

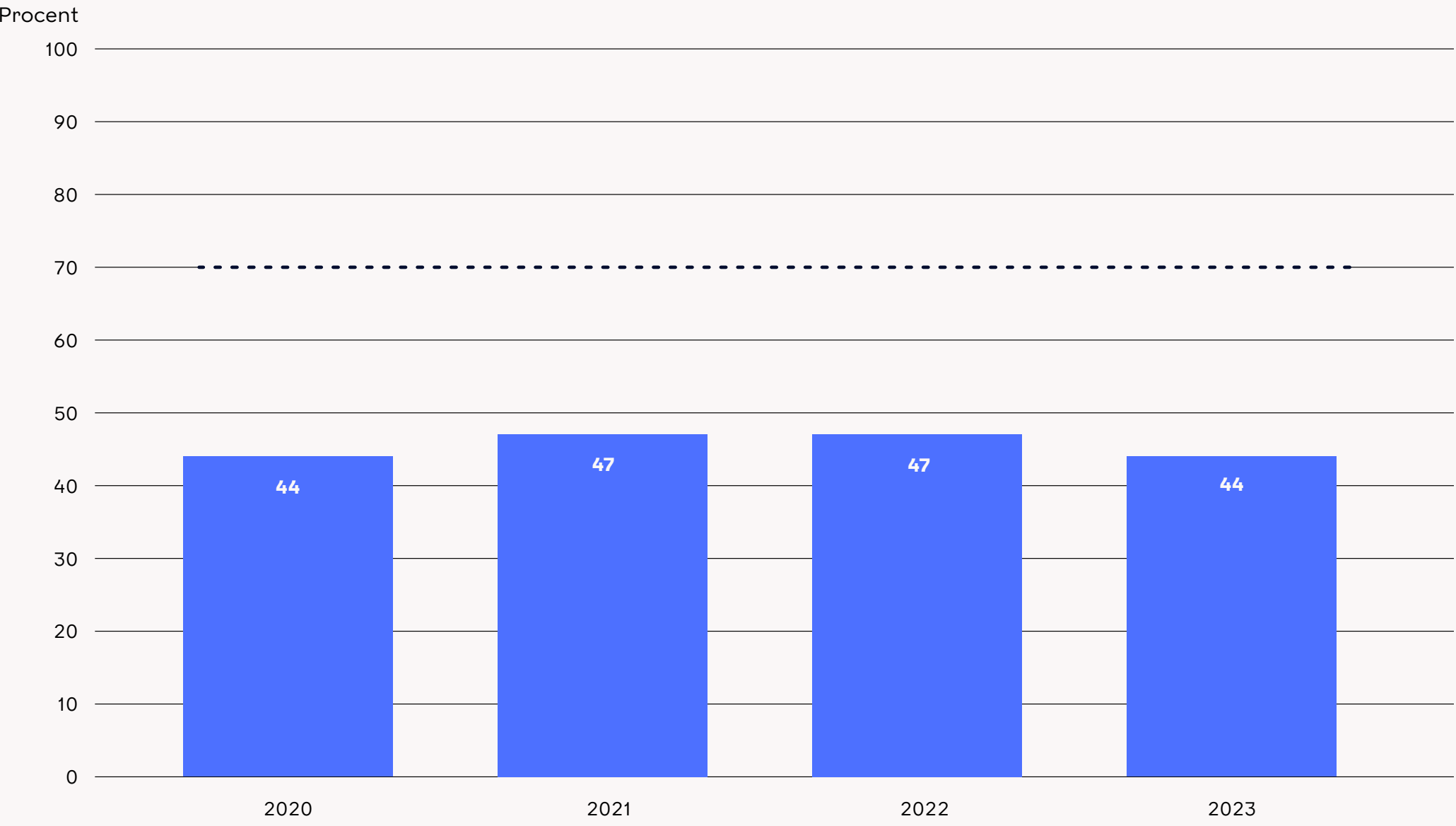
Af Københavns Kommunes Cykelstrategi fremgår det, at København har som målsætning, at 90 procent af byens cyklister af byens cyklister skal føle sig trygge i trafikken.

Kilde

Københavns Kommunes Mobilitetsredegørelse 2024

Andelen af københavnere, der er tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København

Beskrivelse

I 2023 er 44 procent af københavnernes tilfredse med mulighederne for cykelparkering i København, hvilket er på niveau med 2020. Således lever København ikke op til 70 procent-målsætningen. Bilparkering står for 9 procent af arealet mellem byens huse, mod 1 procent til cykelparkering. Samlet set vurderes der at være over 187.000 offentlige cykelparkeringspladser og ca. 125.400 kommunale bilparkeringspladser i København.

Målsætning

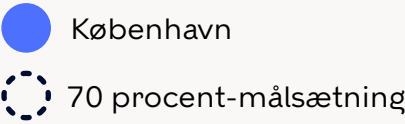
Ifølge Fællesskab København 2025 har Københavns Kommune en målsætning om, at 70 procent af københavnernes skal være tilfredse med mulighederne for cykelparkering i byen i 2025.

Kilde

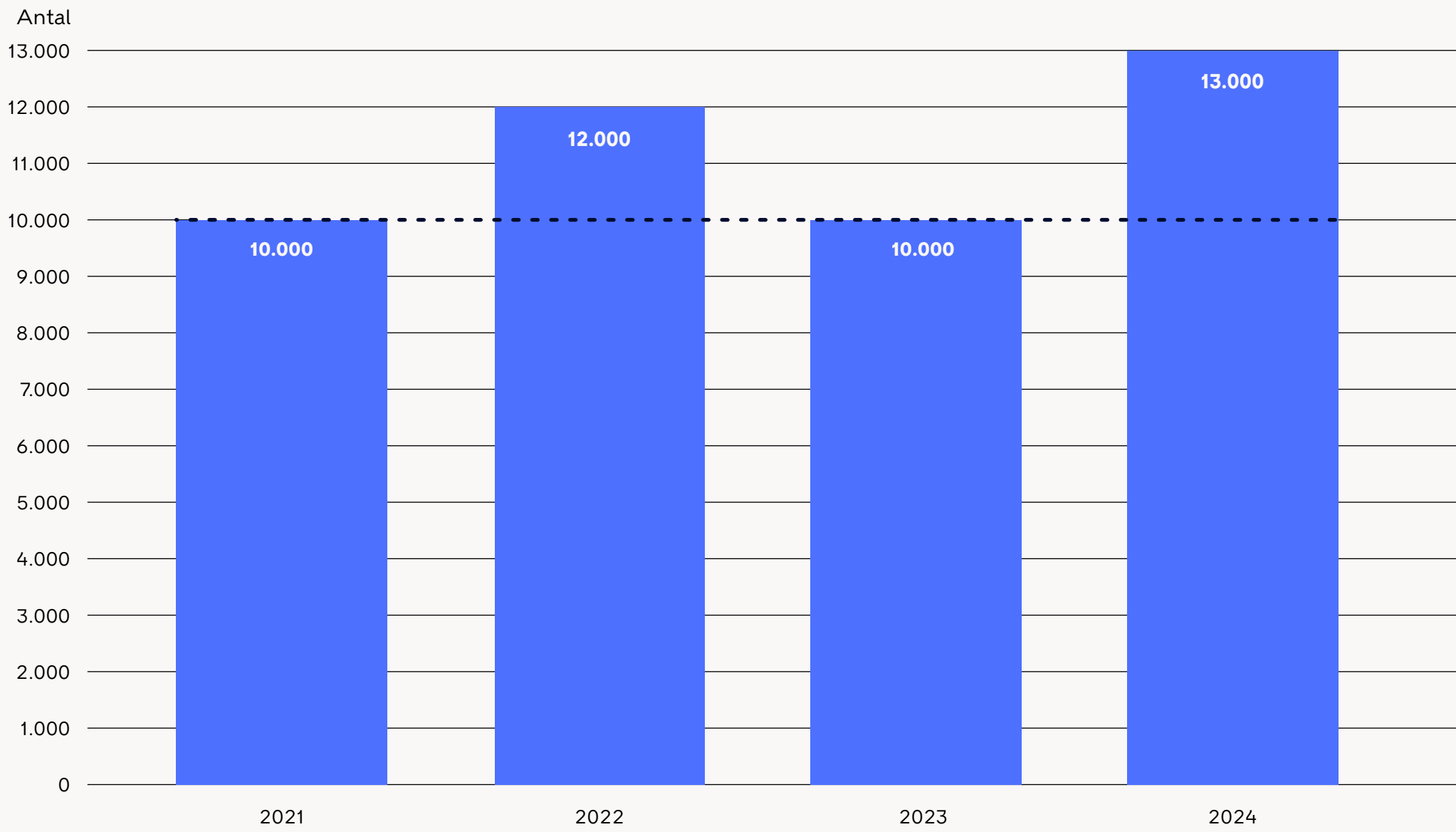
Københavns Kommunes Mobilitetsredegørelse 2024

Eksisterende fokus

I Mobilitetsredegørelsen 2024 fremgår det, at der aktivt arbejdes på at etablere ladcykelstativer ved udvalgte stationer, busstoppesteder og i Middelalderbyen.

Antal medlemsskaber i seniorklubber, der modtager tilskud fra Københavns Kommune

Beskrivelse

Antallet af medlemsskaber i senior-klubber med tilskud er steget fra ca. 10.000 i 2021 til 13.000 i 2024.

Kilde

Estimat over ansøgning og fremmødestatistik, Københavns Kommunes Sundhed- og Omsorgsforvaltning, Områdekantor Syd, 2024

Note

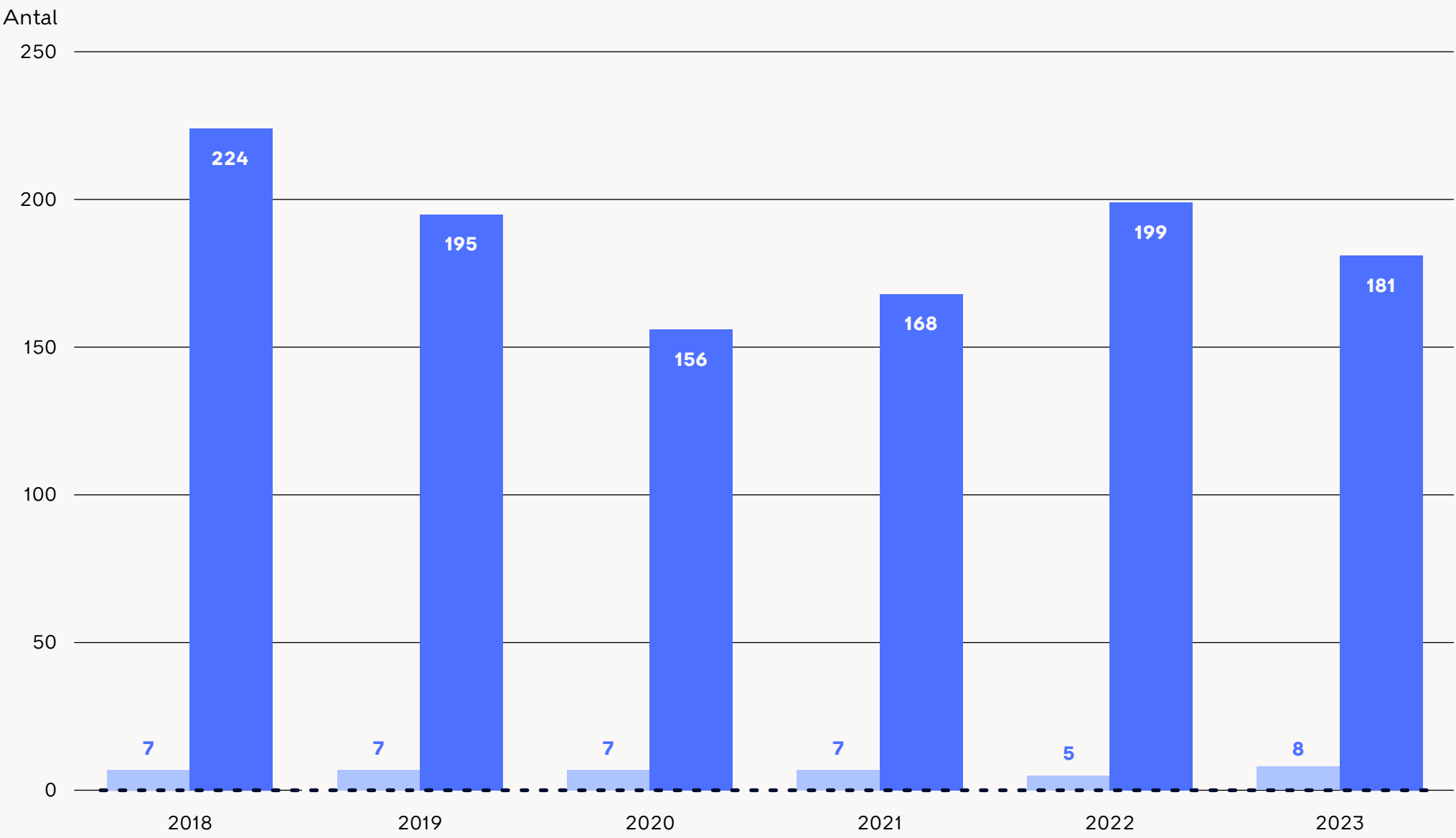
Figuren viser antal medlemsskaber i senior-klubber med §79 tilskud.

Eksisterende fokus

Københavns Kommune har en vision om, at fællesskaber skal understøtte en række indsatser, der skal forebygge og bekæmpe ensomhed. Kommunen samarbejder med organisationer i civilsamfundet om at fremme og understøtte frivillige fællesskaber for ældre. Københavns Kommune yder årligt tilskud til seniorklubber efter Servicelovens § 79, der har et aktiverende og sundhedsfremmende formål.

- København
- Baseline 2021

Antal dræbte og alvorligt tilskadekomne i trafikken i København

Beskrivelse

I 2023 var der samlet set 181 alvorligt tilskadekomne i trafikken i Københavns Kommune, hvilket er et fald på 19 procent siden 2018. I 2023 blev 8 dræbt i trafikken i Københavns Kommune. Det samlede antal er således fortsat langt fra 2025-målsætningen.

Målsætning

Københavns Kommune har vedtaget en målsætning om nul dræbte eller alvorligt tilskadekomne i trafikken i 2025 (BR-beslutning 6. nov. 2017).

Kilde

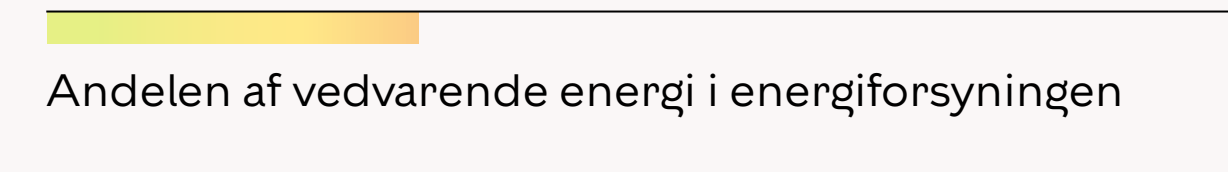
Vejdirektoratet, vejman.dk

- Alvorligt tilskadekomne
- Dræbte
- 2025-målsætning

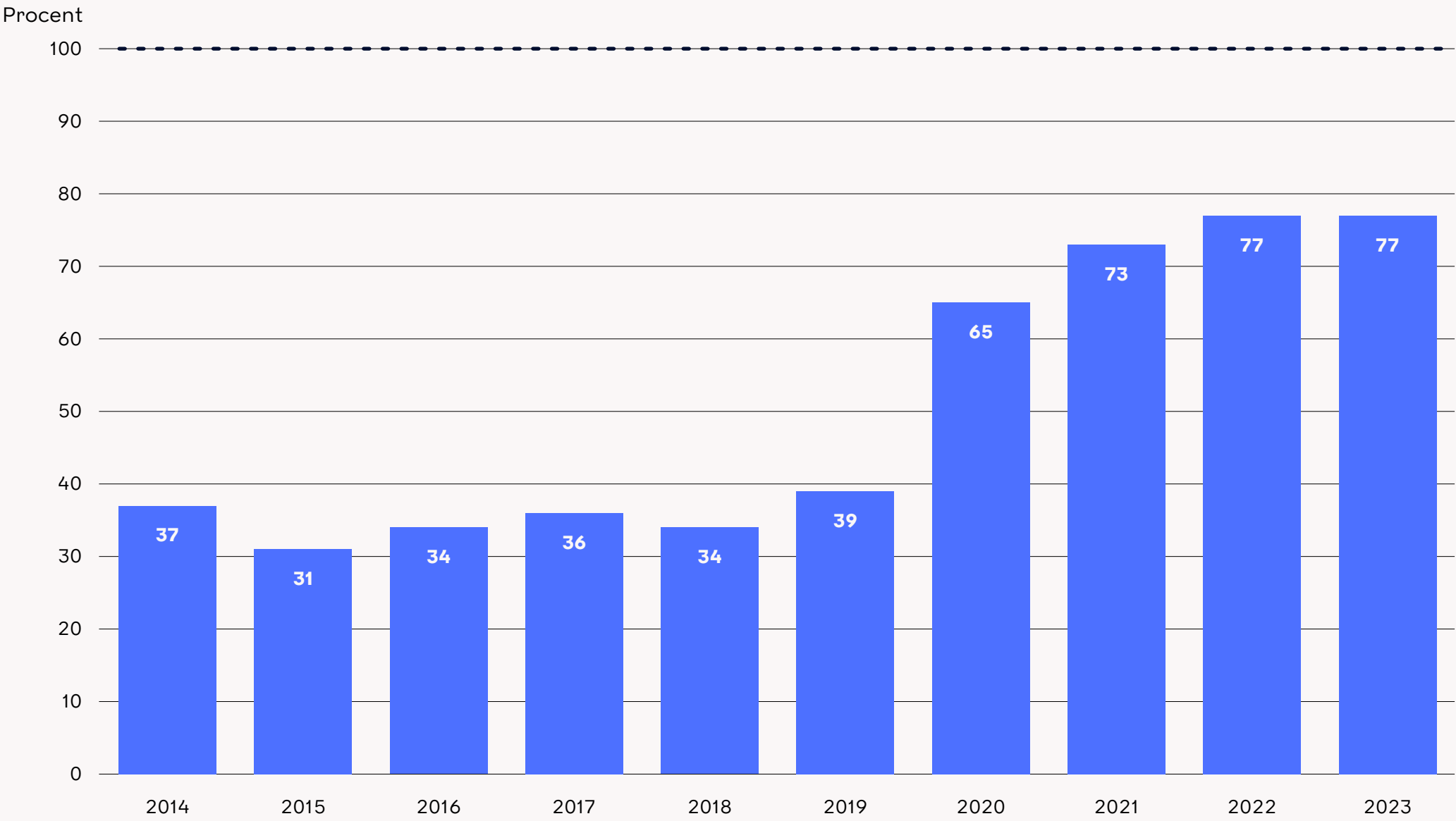
Energi

Adgang til grøn energi, som er til at betale.

Adgang til energi er en forudsætning for husholdningsliv, sundhedspleje, den lokale økonomi, uddannelsessystemet m.m.

Andelen af vedvarende energi i energiforsyningen

Beskrivelse

Siden 2014 er andelen af vedvarende energi i energiforsyningen steget fra 37 procent til 77 procent i 2023. København er dermed stadig et stykke fra målsætningen.

Målsætning

Ifølge Klimaplan 2025 skal byen sikre en elproduktion baseret på vedvarende energi, der overstiger det samlede elforbrug, svarende til 100 procent af elforbruget dækket af vedvarende kilder.

Kilde

Energistyrelsen, HOFOR, Energidataservice.dk og BIOFOS

- København
- 100 procent-målsætning

Vand

Adgang til rent vand og ordentlige sanitære forhold. Vand er en daglig nødvendighed for at drikke, bade, lave mad og vaske tøj.

Antal boliger uden eget WC i boligen

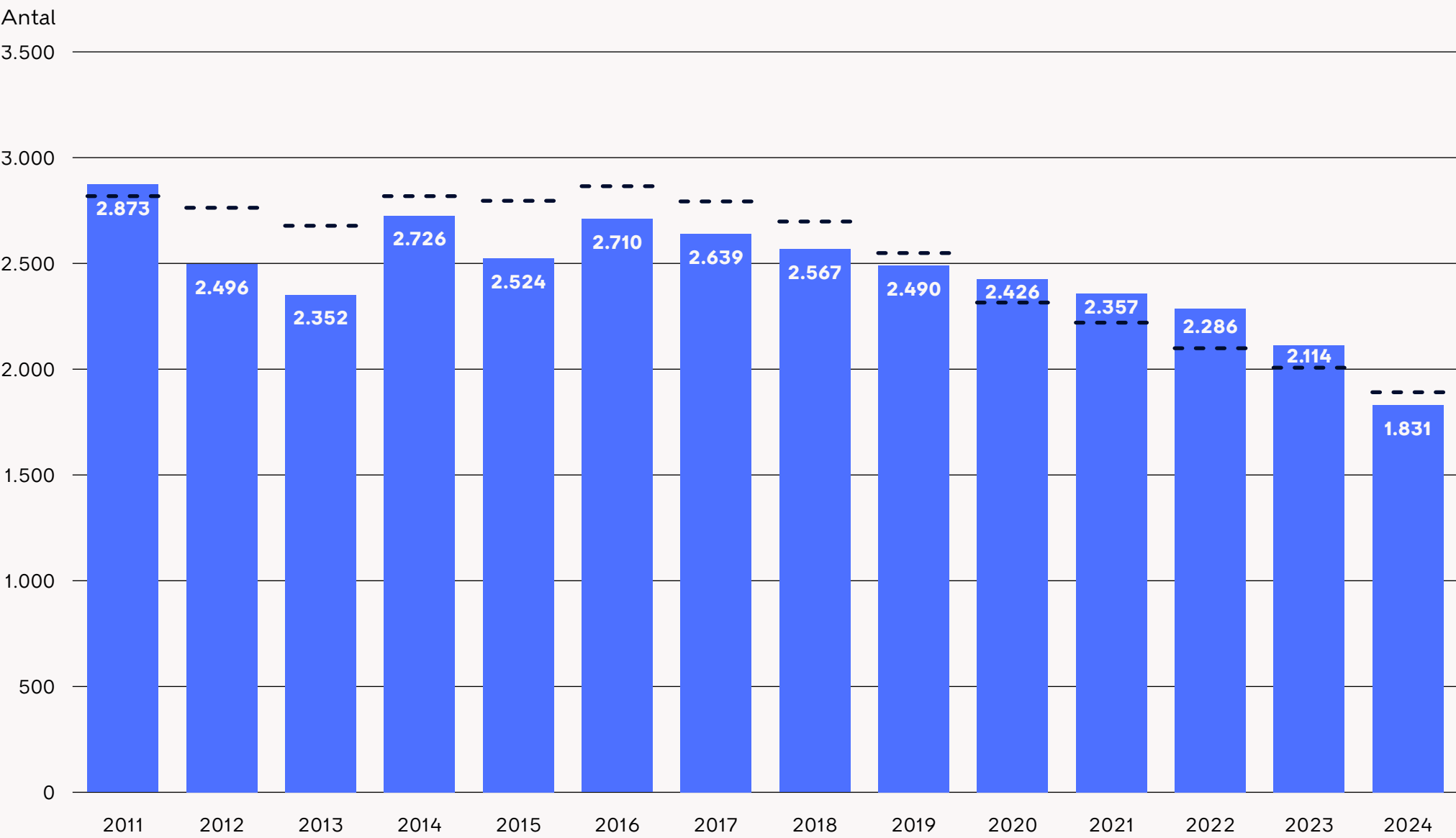

Antal boliger uden eget bad i boligen

Andelen af elever, der vurderer at have rene toiletforhold i grundskolen

Antal boliger uden eget WC i boligen

Beskrivelse

Antallet af boliger i København, der ikke er registreret med eget toilet i boligen, er siden 2011 reduceret med ca. 36 procent, men over 1.800 husstande i København har stadig ikke tidssvarende toiletforhold.

Målsætning

Benchmark er de øvrige byer i 6-bysamarbejdet, omregnet i forhold til, hvis de havde samme antal boliger som København.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/BOL102)

Note

Opgørelsen medtæller boliger uden WC, boliger registreret med uoplyst toiletforhold, og boliger med adgang til WC uden for boligen (fx toilet på bagtrappen i ældre etagebyggerier).

Eksisterende fokus

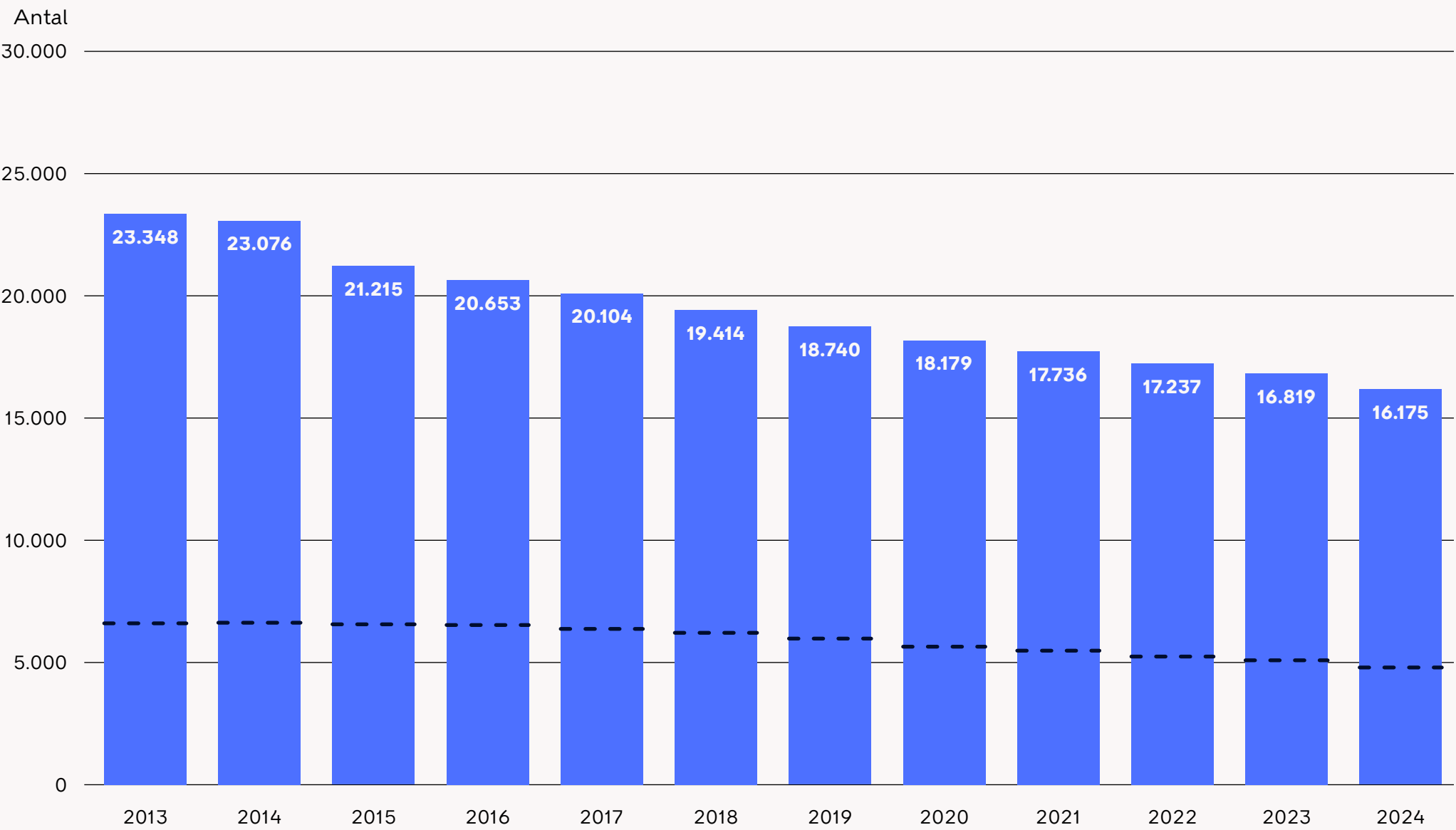
Københavns Boligkommission har fra 2023 kortlagt og igangsat en opsøgende indsats målrettet disse boliger, og kommunen tilbyder i dag bygningsfornyelsesstøtte til etablering af toilet og badeværelse i boliger, som mangler.

- København
- 6-by total (ekskl. København)

FN's verdensmål

6 – Rent vand og sanitet

Antal boliger uden eget bad i boligen

Beskrivelse

Antallet af boliger i København, der ikke er registreret med eget bad inde i boligen, er siden 2011 reduceret med ca. 38 procent, men over 16.000 husstande i København kan stadig ikke tage bad i deres egen lejlighed.

Målsætning

Benchmark er de øvrige fem byer i 6-bysamarbejdet, indekseret i forhold til, hvis de havde samme antal boliger som København.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/BOL102)

Note

Opgørelsen medtæller boliger uden bad, boliger registreret med uoplyst badeforhold, og boliger med adgang til bad uden for boligen (fx i kælderen i ældre etagebyggerier).

Eksisterende fokus

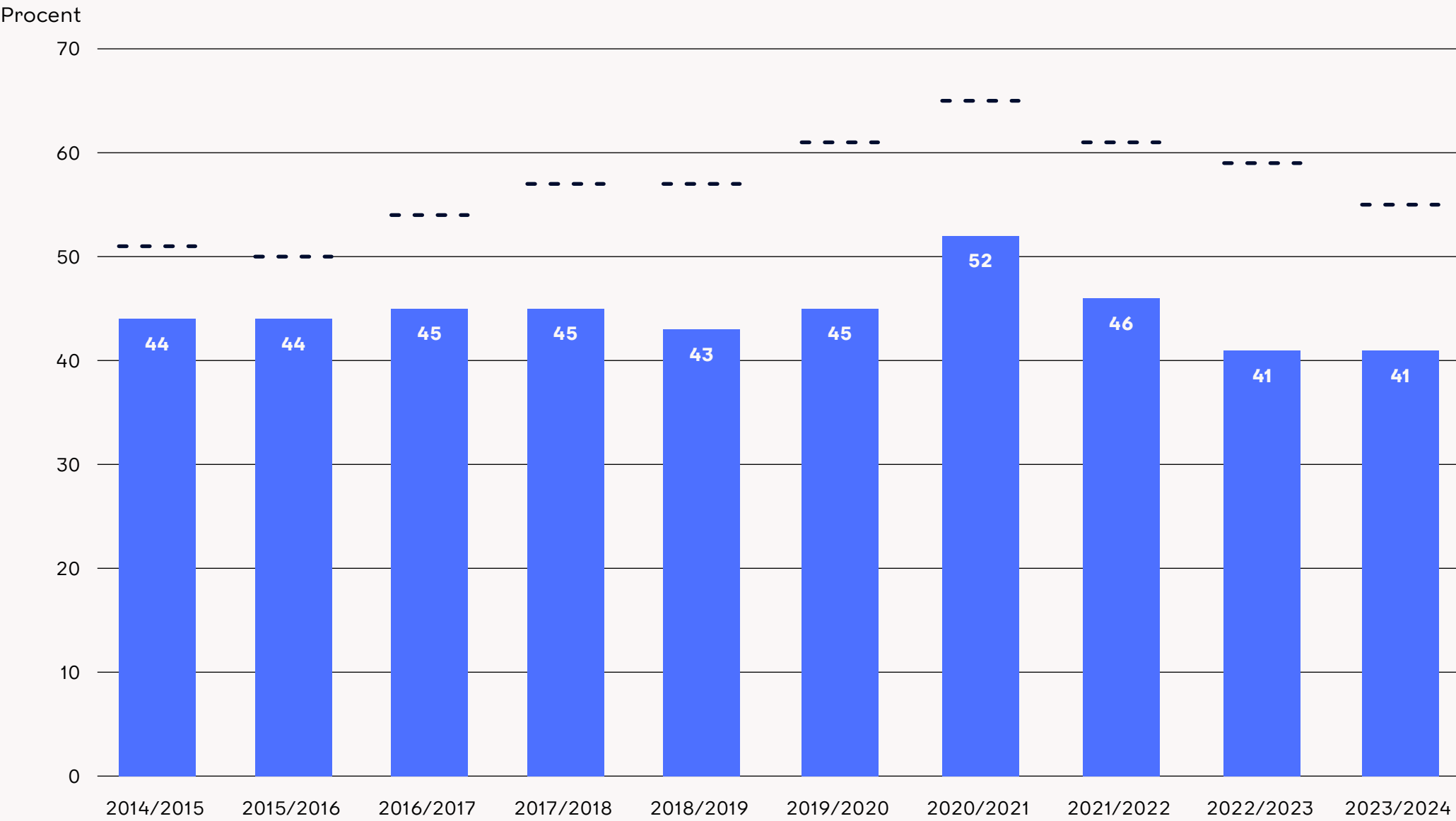
Københavns Kommune tilbyder i dag bygningsfornyelsesstøtte til etablering af toilet og badeværelse i boliger, som mangler.

- København
- 6-by total (ekskl. København)

FN's verdensmål

6 – Rent vand og sanitet

Andelen af elever, der vurderer at have rene toiletforhold i grundskolen

Beskrivelse
I skoleåret 2023/2024 vurderer 41 procent af eleverne i 0.-3. klasse i København, at toiletterne på skolen er rene. Dette er et fald på 3 procentpoint siden skoleåret 2014/2015. Sammenlignet med de resterende seks største byer i Danmark vurderer færre elever i København at have rene toiletforhold. I 2023/2024 vurderede 55 procent af eleverne i 6-byerne (eksklusiv København), at toiletterne på deres skole er rene. Siden 2014/2015 er forskellen mellem København og øvrige seks største byer steget fra 7 til 16 procentpoint i 2022/2023, men i 2023/2024 er forskellen faldet en smule og ligger nu på 13 procentpoint.

Målsætning
Benchmark er at opnå den gennemsnitlige andel for de seks største byer i Danmark eksklusivt København. Gennemsnittet beregnes som et simpelt gennemsnit af resultaterne fra de respektive byer.

Kilde
Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

Note
Opgørelsen omfatter elever i 0.-3. klasse, der har svaret på spørgsmålet "Er toiletterne på skolen rene?". Eleverne har haft svarmulighederne "Ja, nogle gange", "Ja, for det meste", "Nej" eller "Ønsker ikke at svare på spørgsmålet". De elever, der har svaret "Ja", betragtes som dem, der vurderer toiletforholdene som rene.

- København
- 6-by gns. (ekskl. København)

FN's verdensmål
6 – Rent vand og sanitet

Mad

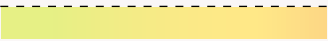
Ordentlig, tilstrækkelig og nærende mad. Daglige måltider er essentielt for et sundt liv, og derfor skal alle mennesker have adgang til tilstrækkelig og nærende mad, som er til at betale.

Andelen af elever i 0.kasse, 5.klasse og 8.klasse med svær overvægt

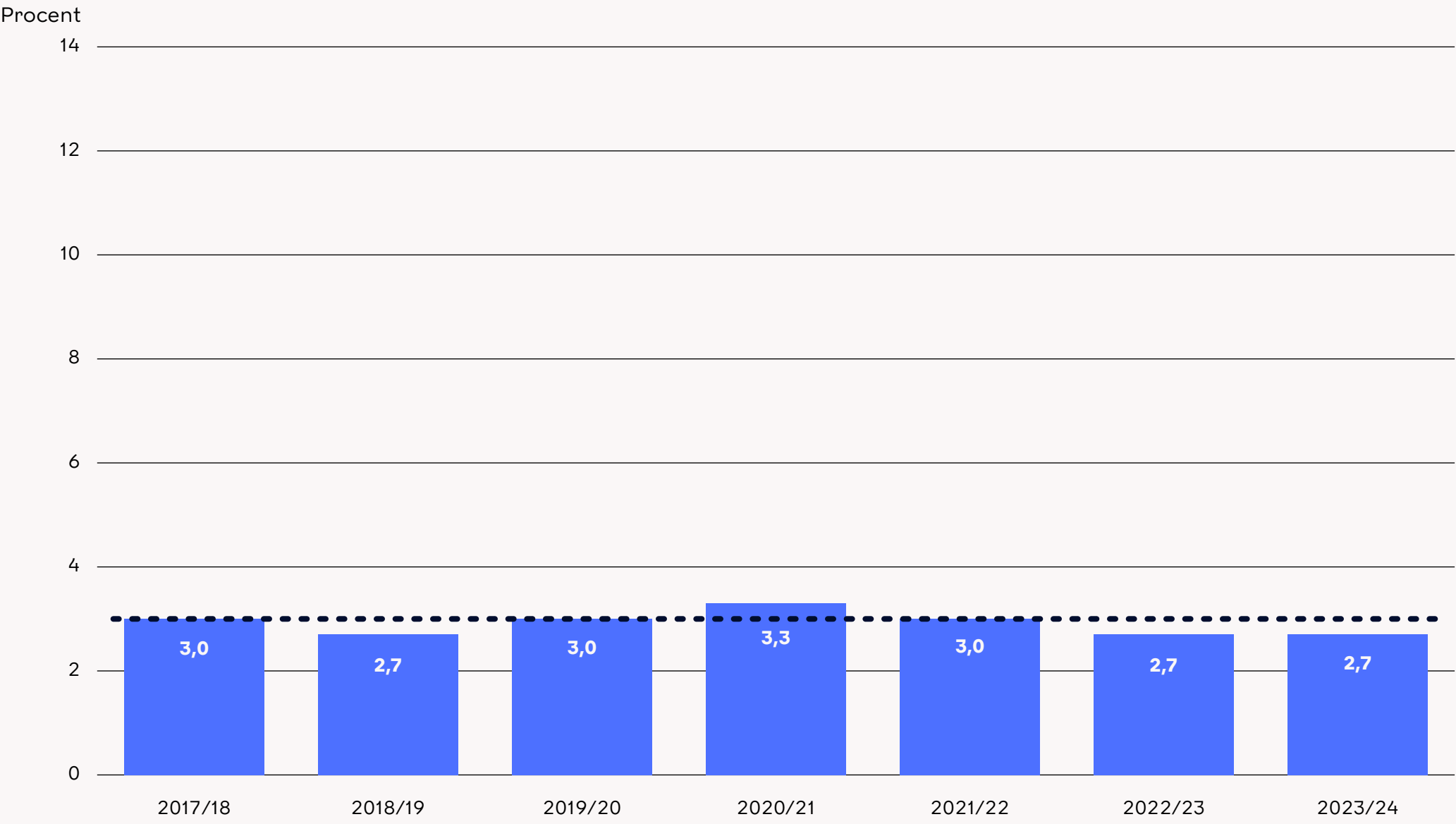
Andelen af voksne københavnere med svær overvægt

Andelen af voksne københavnere med undervægt

Andelen af voksne københavnere med usundt kostmønster

Andelen af elever i 0.kasse, 5.klasse og 8.klasse med svær overvægt

Beskrivelse

I skoleåret 2022/2023 var andelen af elever, der lider af svær overvægt i København, 2,7 procent. Andelen har holdt sig forholdsvis konstant i perioden fra 2017/2018 til 2022/2023 med et mindre fald på 0,3 procentpoint.

Kilde

Københavns Kommunes Sundhedsdataark Skole 2023. Sundhedsplejens fire undersøgelser/samtaler i skoleårene 2017/2018 til 2022/2023.

Note

Data repræsenterer et gennemsnit af andelen af elever med svær overvægt i 0., 5. og 8. klasse i København. Svær overvægt er givet ved et BMI på over 30. BMI står for Body Mass Index og er angivet ved kg/m².

København

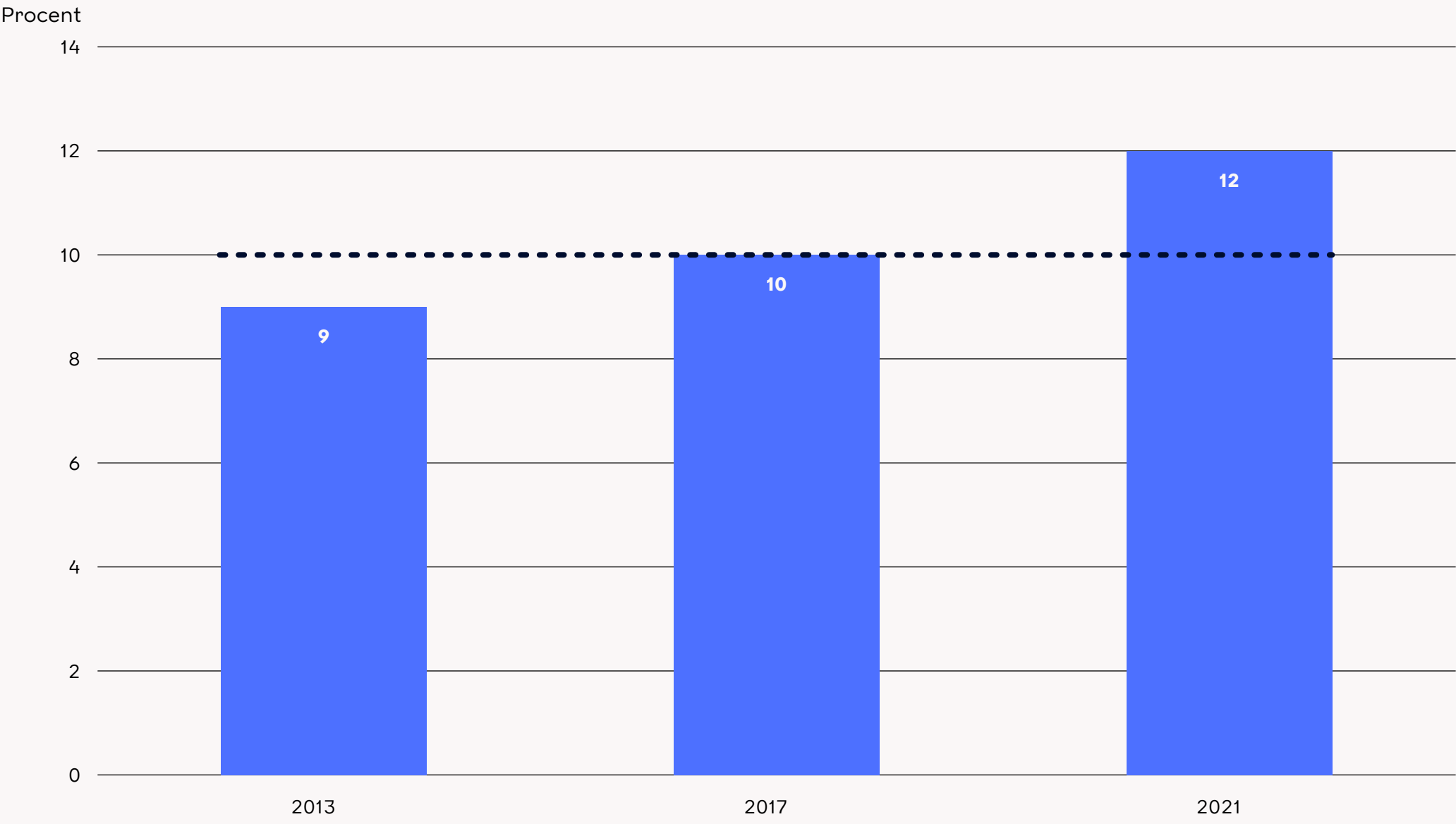
Baseline 2017/18

3

FN's verdensmål

3 – Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere med svær overvægt

Beskrivelse

Siden 2013 er andelen af københavnere over 16 år, som er svært overvægtige, steget fra ni procent til 12 procent. Fra 2017 til 2021 er andelen steget med to procentpoint.

Kilde

Den regionale sundhedsprofil

Note

Svær overvægt er givet ved et BMI på over 30. BMI står for Body Mass Index og er angivet ved kg/m². Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden. Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år, hvorfor denne først vil blive opdateret i 2025.

Eksisterende fokus

Det er et mål i Københavns Kommunes sundhedspolitik, at sund mad skal være tilgængelig for alle københavnere. Københavns Kommunes sundhedspolitik har fokus på overvægt, men der er ingen handleplan på området.

København

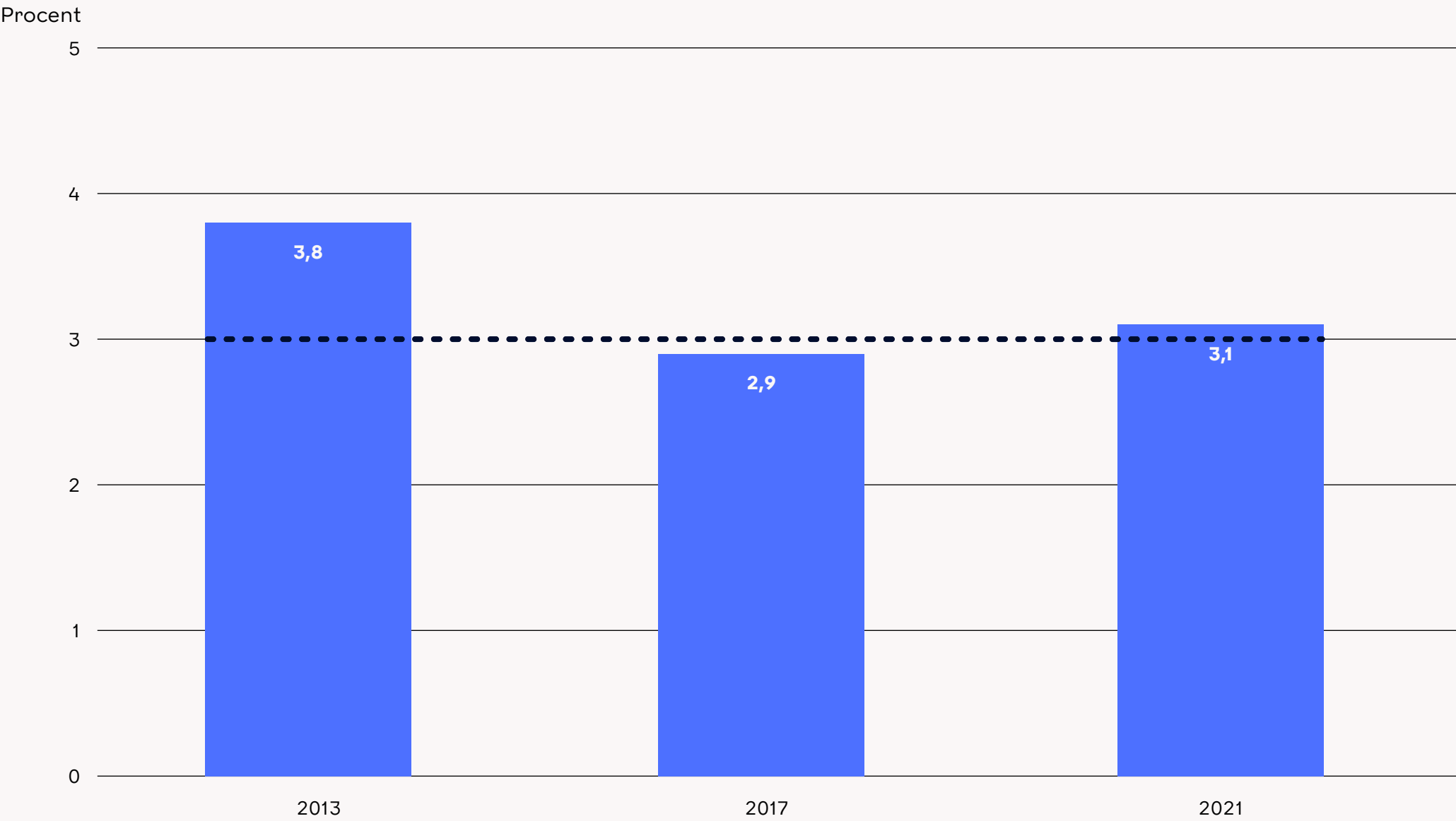
Baseline 2017

3

FN's verdensmål

3 – Sundhed og trivsel

Andelen af voksne københavnere med undervægt

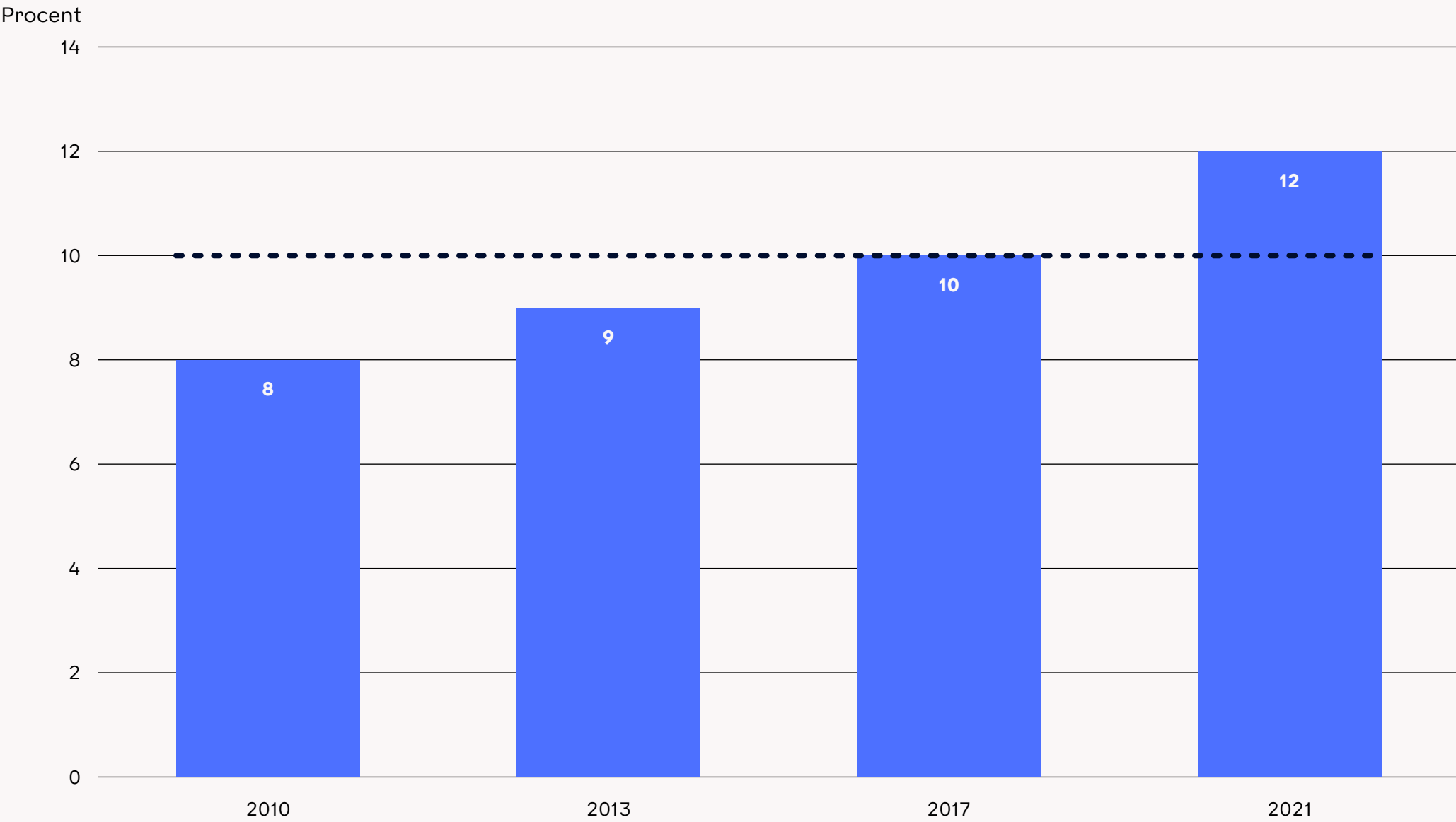
Beskrivelse
Andelen af undervægtige københavnere over 16 år er faldet fra 3,8 procent i 2013 til 3,1 procent i 2021. Fra 2017 til 2021 har andelen ligget på et nogenlunde konstant niveau.

Kilde
Den regionale sundhedsprofil

Note
Undervægt er givet ved et BMI på under 18,5. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

● København
○ Baseline 2017

Andelen af voksne københavnere med usundt kostmønster

Beskrivelse
Andelen af københavnere over 16 år, der har et usundt kostmønster, er steget fra otte procent til 12 procent i perioden 2010 til 2021. Fra 2017 til 2021 er andelen steget med to procentpoint.

Kilde
Den regionale sundhedsprofil

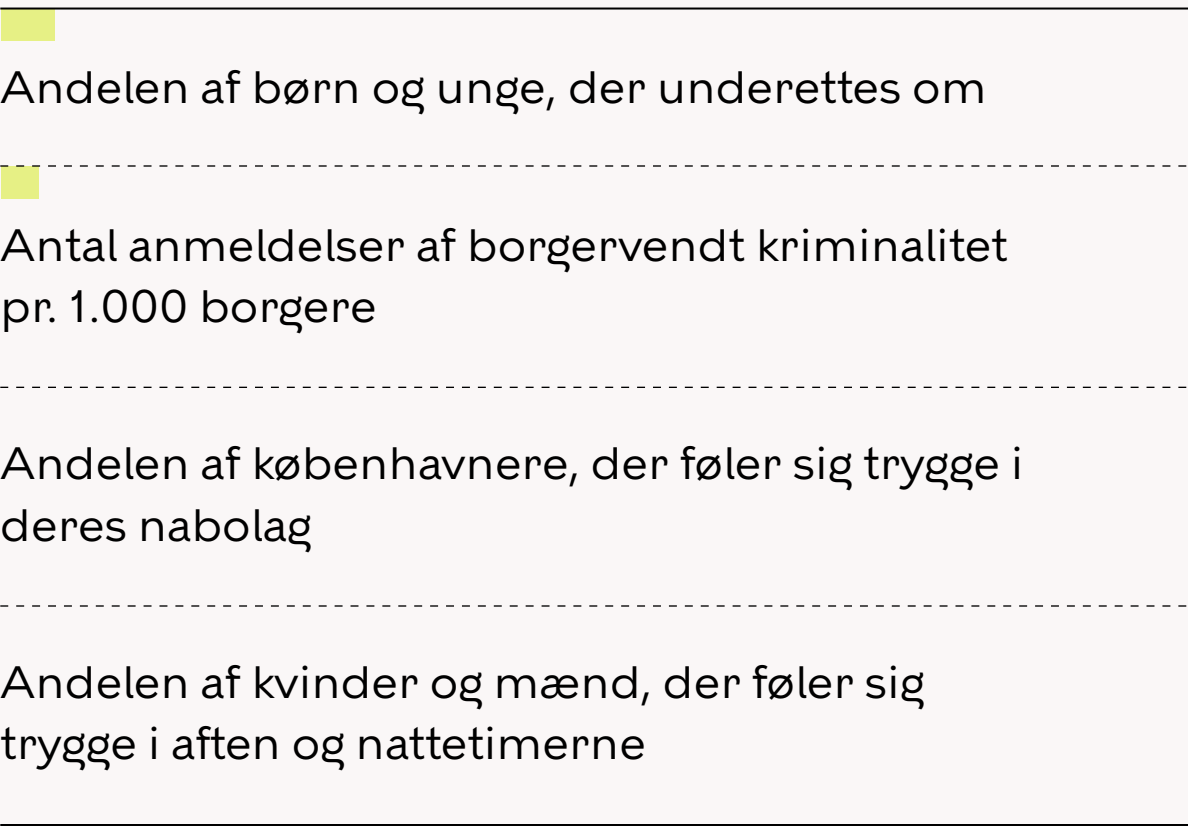
Note
Et usundt kostmønster indebærer et lavt indtag af frugt, grønt og fisk samt et højt indtag af mættet fedt. Målingen indgår i den regionale sundhedsprofil, der belyser trivsel, sundhed og sygdom blandt borgere på 16 år eller derover i Region Hovedstaden.

Eksisterende fokus
Det er et mål i Københavns Kommunes sundhedspolitik, at sund mad skal være tilgængelig for alle københavnere.

● København
○ Baseline 2017

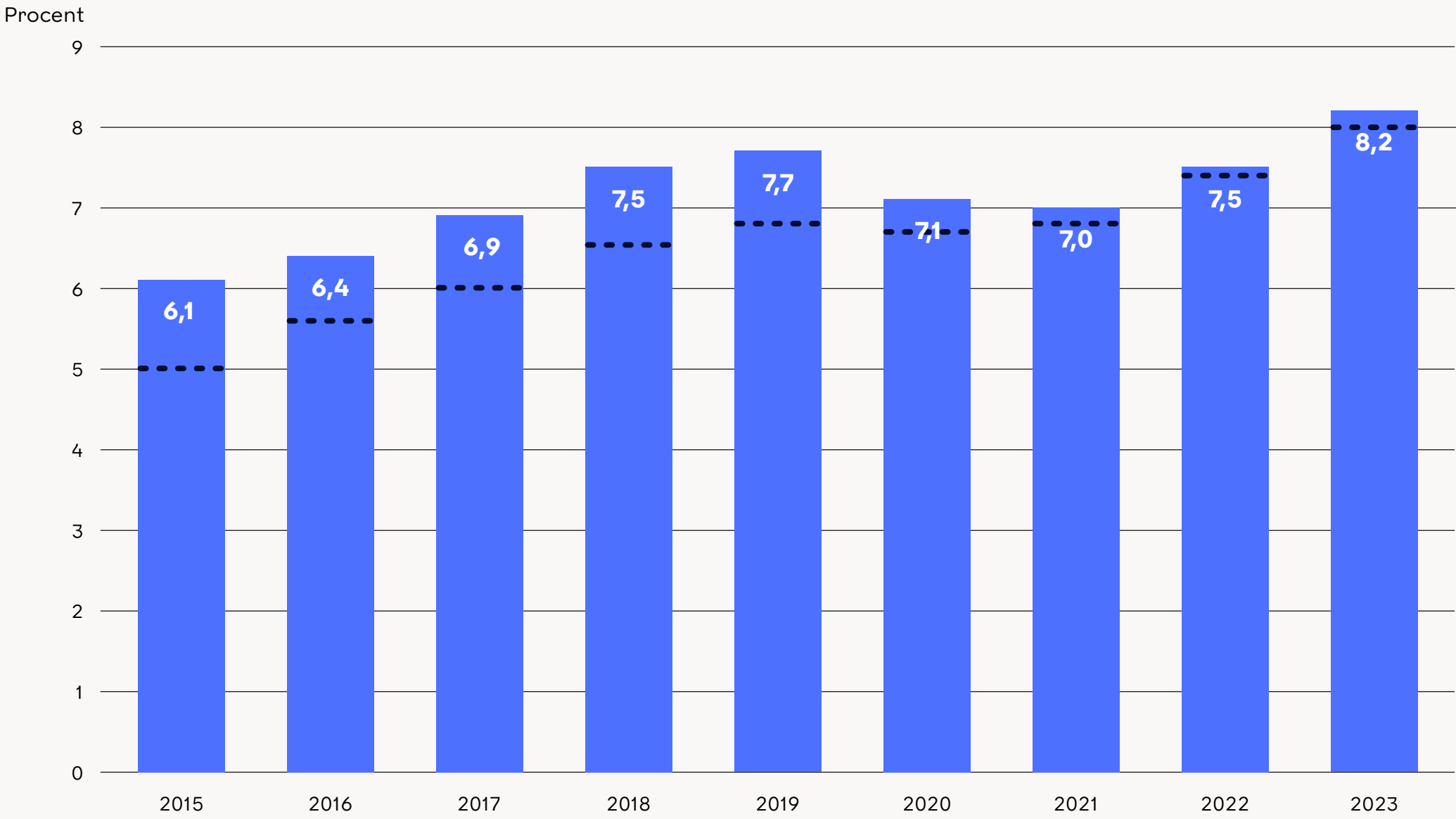
Fred og retfærdighed

Retssikkerhed, regeringsansvar og adgang til retfærdighed. Fredelige og retfærdige samfund gør det muligt for mennesker at leve i deres lokalsamfund, fri for frygt og udnyttelse. Retfærdige samfund modarbejder korruption i erhvervslivet og i politik ved at opbygge effektive og ansvarlige institutioner på alle niveauer.

Fred og retfærdighed

Andelen af børn og unge, der underrettes om

Beskrivelse

Andelen af børn og unge, der underrettes om, har generelt været stigende både i København og på landsplan. Dog er der et fald i andelen i 2020 og 2021, hvilket sandsynligvis skyldes nedlukningen under coronakrisen. I de senest tilgængelige år 2022 og 2023 ses en stigning i antallet af underretninger igen. I hele perioden har København haft en større andel af børn og unge, der underrettes om, sammenlignet med landsgennemsnittet. Denne forskel er dog faldet markant de seneste år, og i 2023 ligger den på kun 0,2 procentpoint.

Kilde

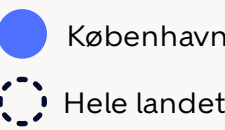
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/UND2 og Statistikbanken.dk/FOLK1A)

Note

Børn og unge defineres som personer i alderen 0 til 17 år. Underretninger refererer til henvendelser til kommunen fra fagpersoner eller borgere, ofte som følge af bekymrende adfærd eller mistanke om mistrivsel eller mangelfuld omsorg i hjemmet.

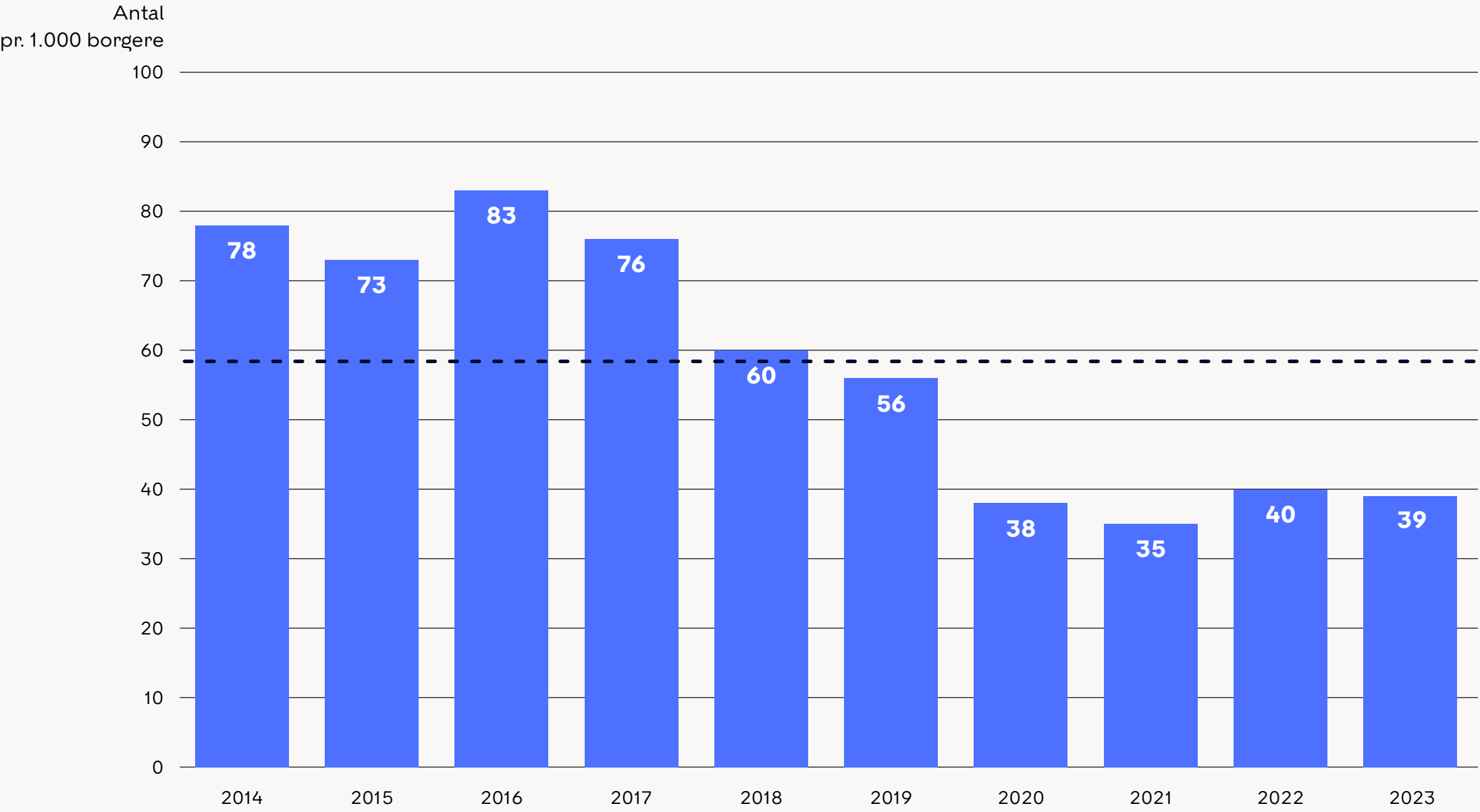
Eksisterende fokus

Antallet af underretninger er ikke i sig selv positivt eller negativt. Det vigtige er, at der underrettes, når det er nødvendigt, og at kvaliteten af underretningerne er høj nok til, at det hurtigt kan føre til de rette foreanstaltninger. Københavns Kommune arbejder derfor med at højne kvaliteten af de professionelle underretninger gennem daginstitutions- og skolesocialrådgiverordningerne. Yderligere arbejder

kommunen på at styrke den tidlige indsats for småbørn, hvilket skal bedre barnets trivsel og derved forebygge behovet for underretninger. Dette gøres bl.a. med en styrket rådgivningsindsats for kommende og nybagte forældre og med særlige tilbud til sårbare småbørnsfamilier.

Antal anmeldelser af borgervendt kriminalitet pr. 1.000 borgere

Beskrivelse

I 2023 blev der anmeldt 25.734 tilfælde af borgervendt kriminalitet i Københavns Kommune, svarende til 39 anmeldelser pr. 1.000 borgere. Der har været en stigning i anmeldelsestallet i 2022 sammenlignet med 2020 og 2021, hvilket var forventeligt, da kriminalitetsniveauet i de år var påvirket af coronakrisen. Niveauet i 2023 er dog ikke faldet tilsvarende. Antallet af anmeldelser pr. borger er dog faldet generelt siden 2014. Tyveri fra borgere er den hyppigste anmeldelsestype.

Målsætning

I Københavns Kommune er der en målsætning i Sikker By Strategi 2022-2025, om den borgervendte kriminalitet skal fastholdes eller være lavere end niveauet fra 2018-2019 på 57,8 anmeldelser pr. 1.000 indbyggere.

Kilde

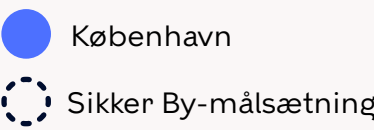
Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2024

Note

Antallet af anmeldelser af borgervendt kriminalitet pr. 1.000 borgere opgøres årligt og inkluderer anmeldte tilfælde af kriminalitet, der er rettet mod borgere i Københavns Kommune.

Eksisterende fokus

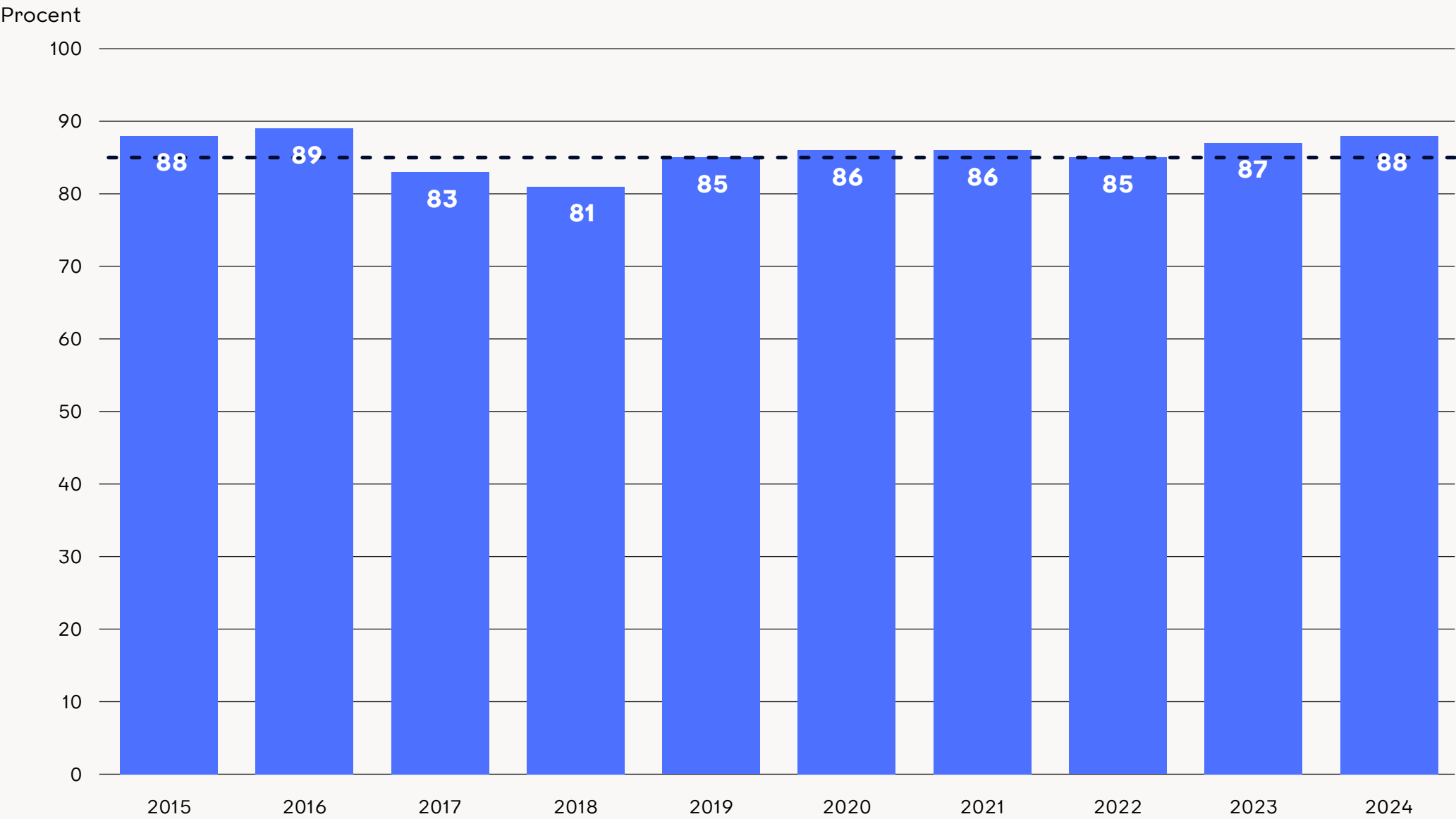
Indikatoren viser den borgervendte kriminalitet og dermed kommunens indsats for at opretholde et lavt kriminalitetsniveau. Sikker By Strategi 2022 understøtter dette mål og giver en ramme for at reducere kriminalitet i København frem mod 2025.

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Fred og retfærdighed

Andelen af københavnere, der føler sig trygge i deres nabolag

Beskrivelse

I 2024 føler 88 procent af københavnere sig trygge i deres nabolag. Siden 2015 har andelen af københavnere, der føler sig trygge, svinget omkring 86 procent. Målsætningen indfries med 3 procentpoint. Af Tryghedsundersøgelsen fremgår det yderligere at det særligt er stoppesteder, stationer og grønne områder at københavnere oplever utryghed.

Målsætning

Københavns Kommune har i Sikker By Strategi 2022-2025 en målsætning om, at mindst 85 procent af borgerne i alle bydele skal føle sig trygge.

Kilde

Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse 2024

Note

Andelen af borgere, der føler sig trygge, opgøres årligt baseret på Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse, som måler borgernes følelse af tryghed i deres nabolag.

Eksisterende fokus

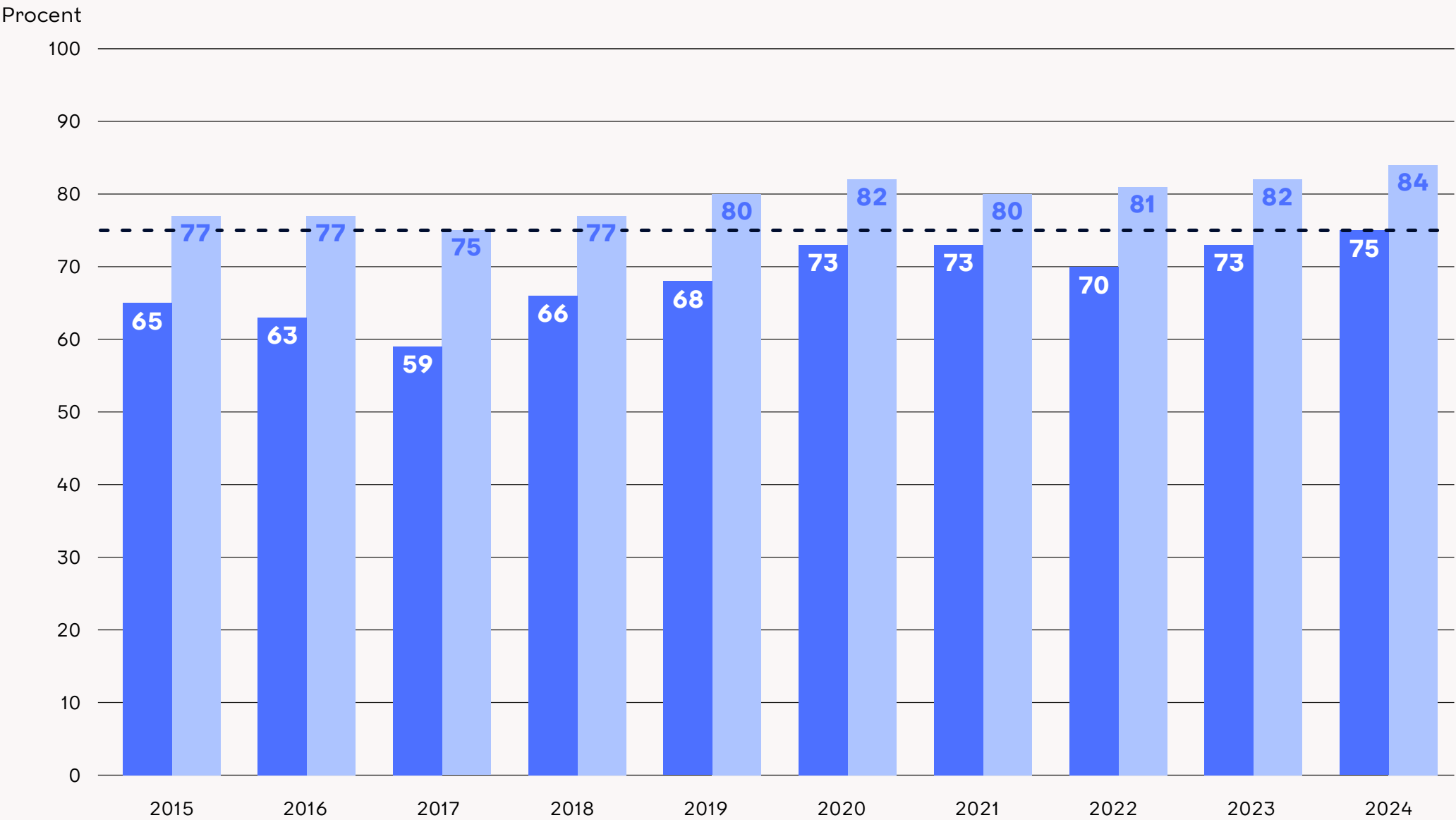
Københavns Kommune arbejder aktivt med at forbedre trygheden i de bydele, hvor andelen er lavere end 85 procent.

- København
- 85 procent-målsætning

FN's verdensmål
16 – Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Andelen af kvinder og mænd, der føler sig trygge i aften og nattetimerne

Beskrivelse

I 2023 føler 75 procent af kvinder og 84 procent af mænd sig trygge i aften- og nattetimerne. Over de seneste 10 år er andelen af trygge mænd steget med 5 procentpoint, mens andelen af trygge kvinder er steget med 6 procentpoint. Forskellen i tryghed mellem mænd og kvinder har dog været relativt konstant i de fleste år i perioden. 2024 er første år i perioden, hvor andelen af kvinder der føler sig trygge lever op til 75 procent målsætningen.

Målsætning

Københavns Kommune har i Sikker By Strategi 2022-2025 en målsætning om, at mindst 75 procent af borgerne i aften- og nattetimerne skal føle sig trygge.

Kilde

Tryghedsundersøgelse 2024

Note

Respondenterne angiver deres oplevelse af tryghed og kriminalitet i de seneste 12 måneder i et spørgeskema.

Eksisterende fokus

I Sikker By strategien 2022-2025 er et af fokusområderne "Kvindes tryghed i aften- og nattetimerne". Der er bl.a. iværksat et initiativ med tryghedsvagter for at gøre det trygt for byens beboere og gæster at færdes i det offentlige rum om natten.

- Kvinder
- Mænd
- 75 procent-målsætning

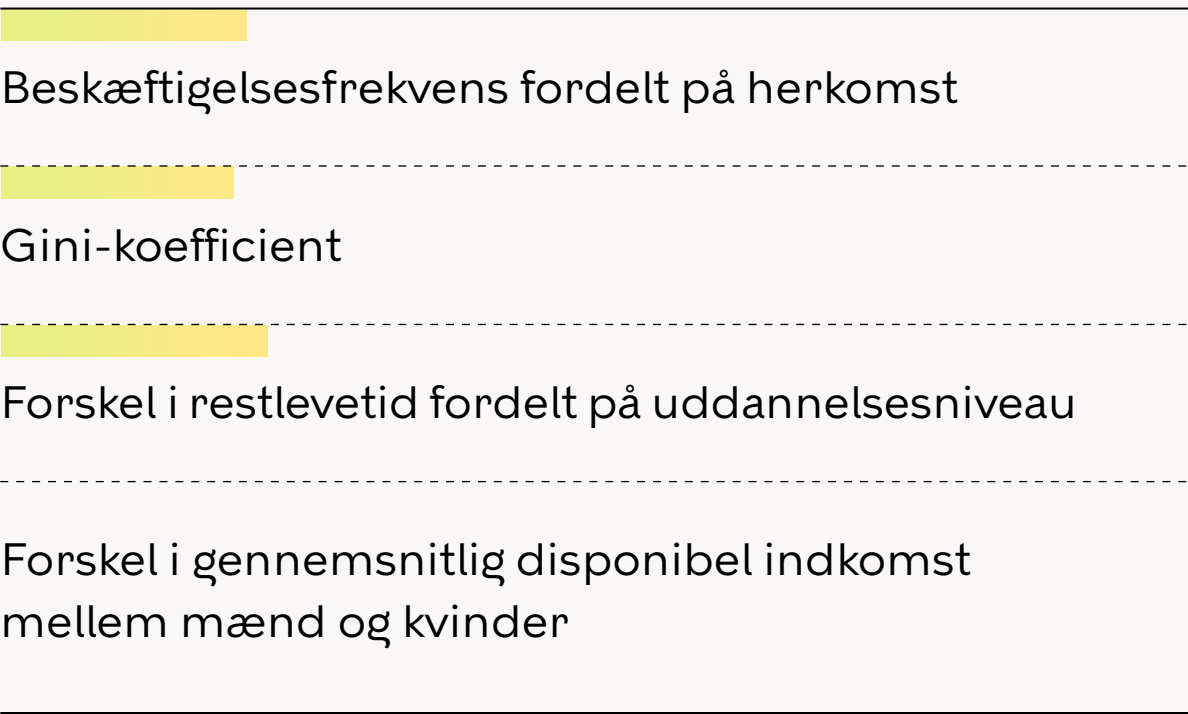
FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel

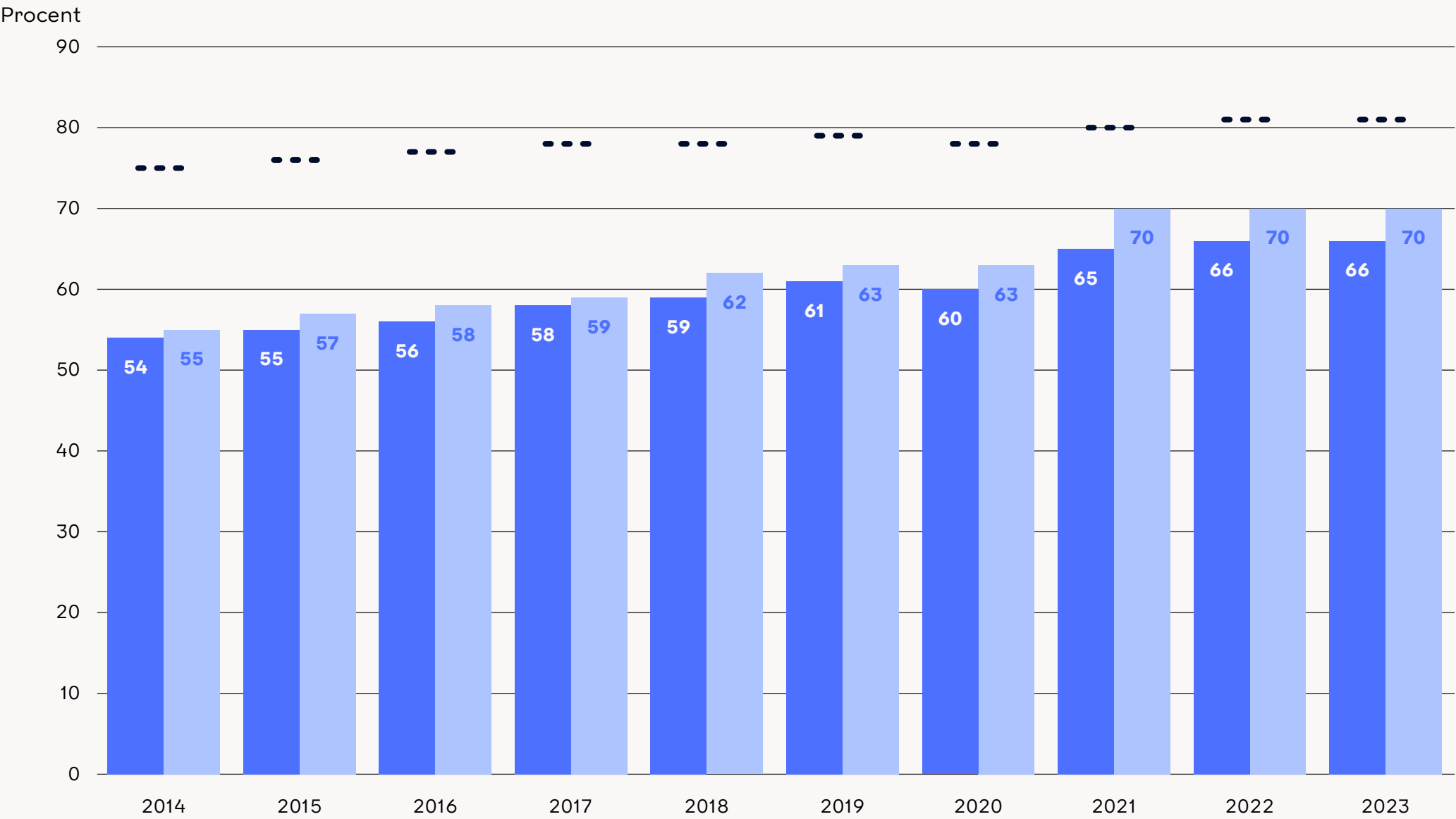
FN's verdensmål
5 – Ligestilling mellem køn

Lighed

Lige muligheder og mindske indkomstuligheden. Mennesker, der lever i mere lige samfund, er sundere, sikrere og mere tillidsfulde sammenlignet med mennesker i mindre lige samfund.

Beskæftigelsesfrekvens fordelt på herkomst

Beskrivelse

I 2023 var beskæftigelsesfrekvensen i København 66 procent for indvandrere, 70 procent for efterkommere og 81 procent for borgere med dansk oprindelse. Forskellen mellem borgere med dansk oprindelse og indvandrere var 15 procentpoint og 11 procentpoint for efterkommere. Selvom beskæftigelsesfrekvensen har været lavere for indvandrere og efterkommere, er den steget med i gennemsnit 3 procentpoint årligt, mod ca. 1 procentpoint for borgere med dansk oprindelse. Forskellen er dermed reduceret siden 2017.

Målsætning

Målsætningen er, at indvandrere og efterkommere opnår en mindst ligeså høj beskæftigelsesfrekvens som borgere med dansk oprindelse. Det er dog ikke en politisk vedtaget målsætning.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/RAS200)

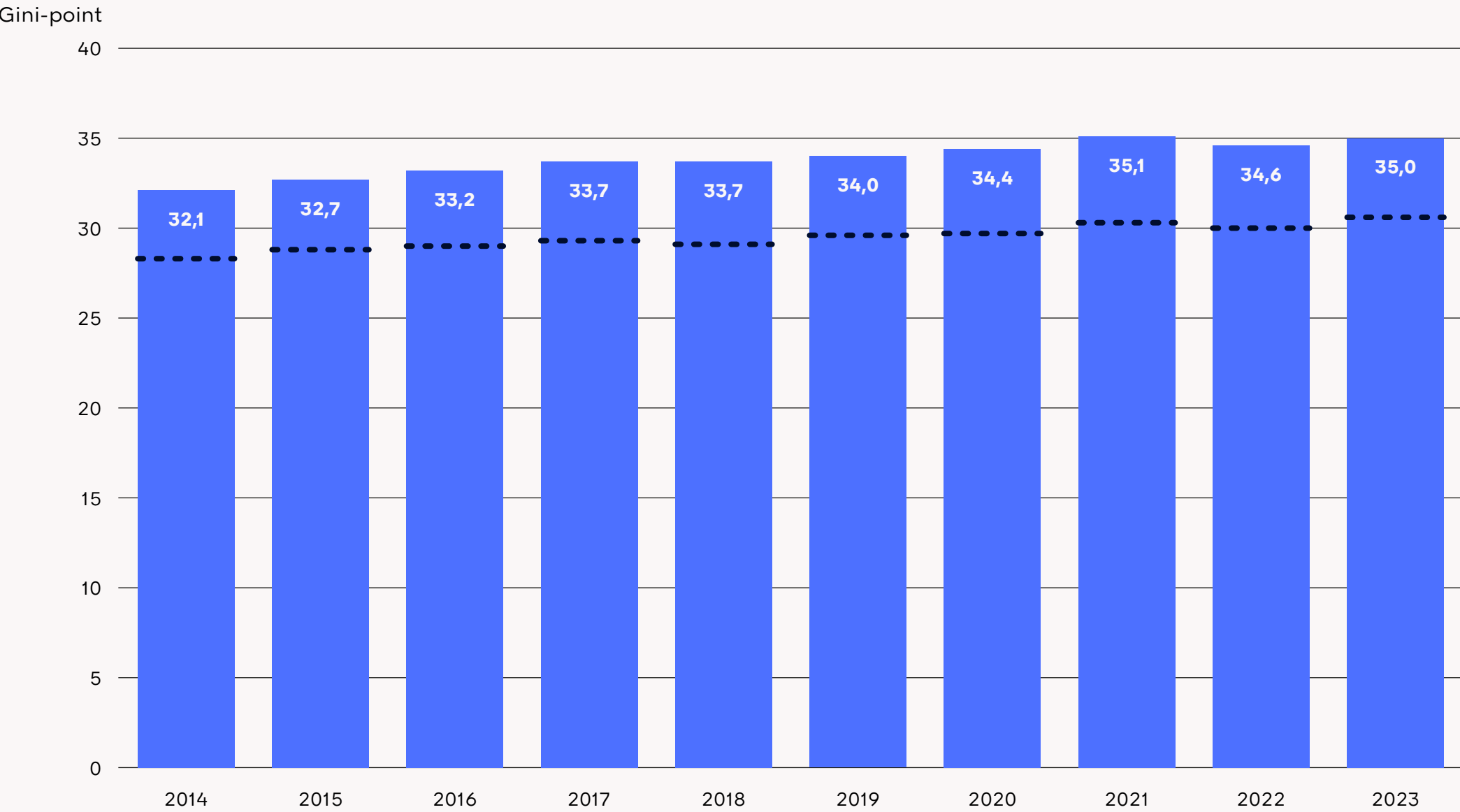
Note

Beskæftigelsesfrekvensen angiver antal beskæftigede som andel af en given befolkningsgruppe i aldersgruppen 16-66.

- Indvandrere
- Efterkommere
- Borgere med dansk oprindelse

FN's verdensmål
8 – Anstændige jobs og økonomisk vækst

Gini-koefficient

Beskrivelse

I 2023 var Gini-koefficienten på 35 i København, hvilket er 4,4 point højere end på landsplan, hvilket betyder at der er større ulighed i København. Gini-koefficienten for København har været stigende i hele perioden. Gini-koefficienten for hele landet har også haft en stigende tendens, men den har været mindre sammenlignet med København.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/IFOR41)

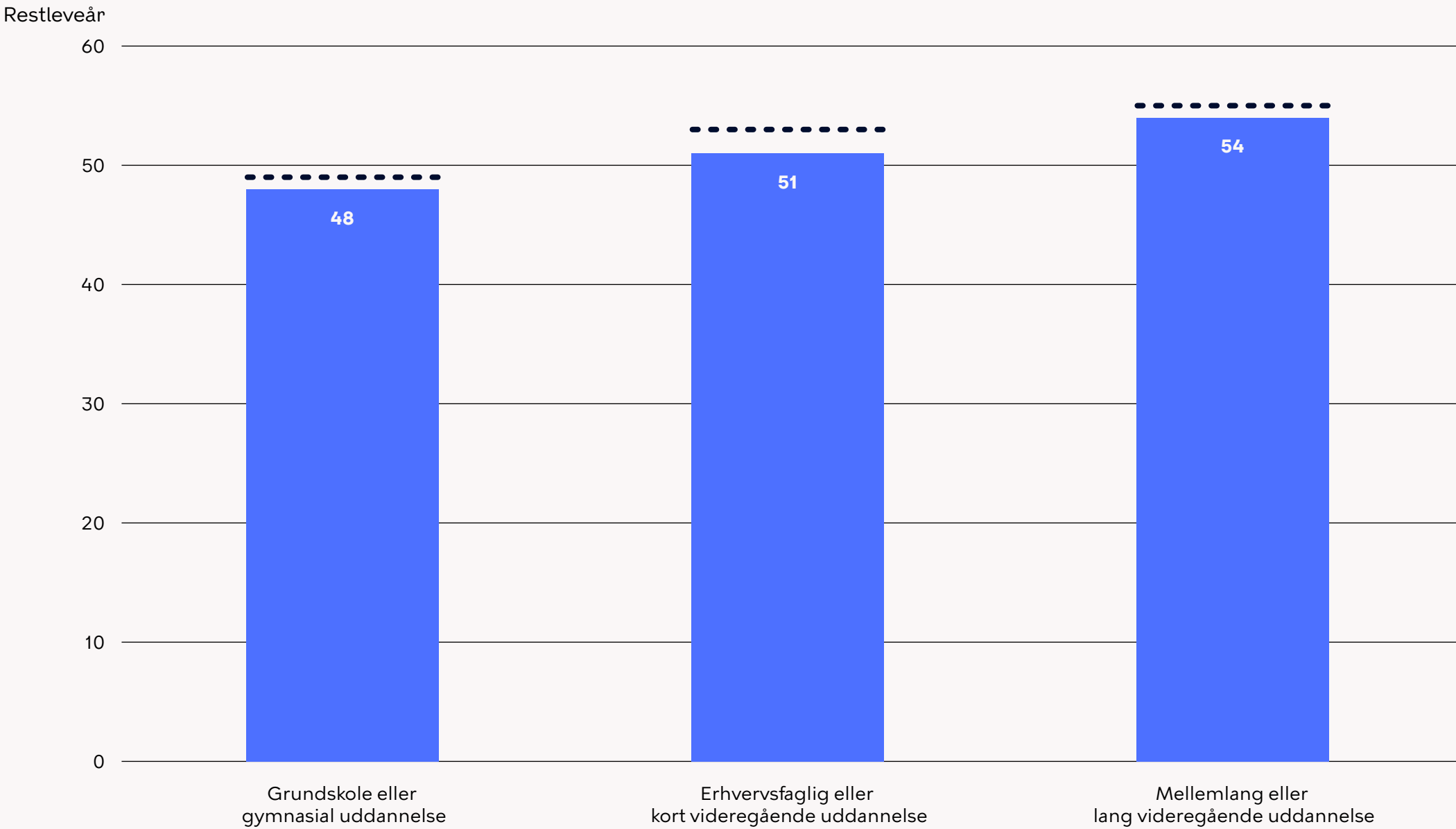
Note

En Gini-koefficient på nul repræsenterer total lighed og 100 betyder, at én person har hele indkomsten.

- København
- Hele landet

FN's verdensmål
10 – Mindre ulighed

Forskel i restlevetid fordelt på uddannelsesniveau

Beskrivelse
Københavnerne lever længere, jo højere deres uddannelsesniveau er. I 2021 lever borgere med en mellemlang eller lang videregående uddannelse i gennemsnit 6 år længere end borgere, der har grundskole eller gymnasial uddannelse som højest fuldførte uddannelse. Sammenlignet med hele landet er forskellen i den gennemsnitlige restlevetid på tværs af uddannelsesniveau højere i København.

Kilde
Københavns Kommune på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

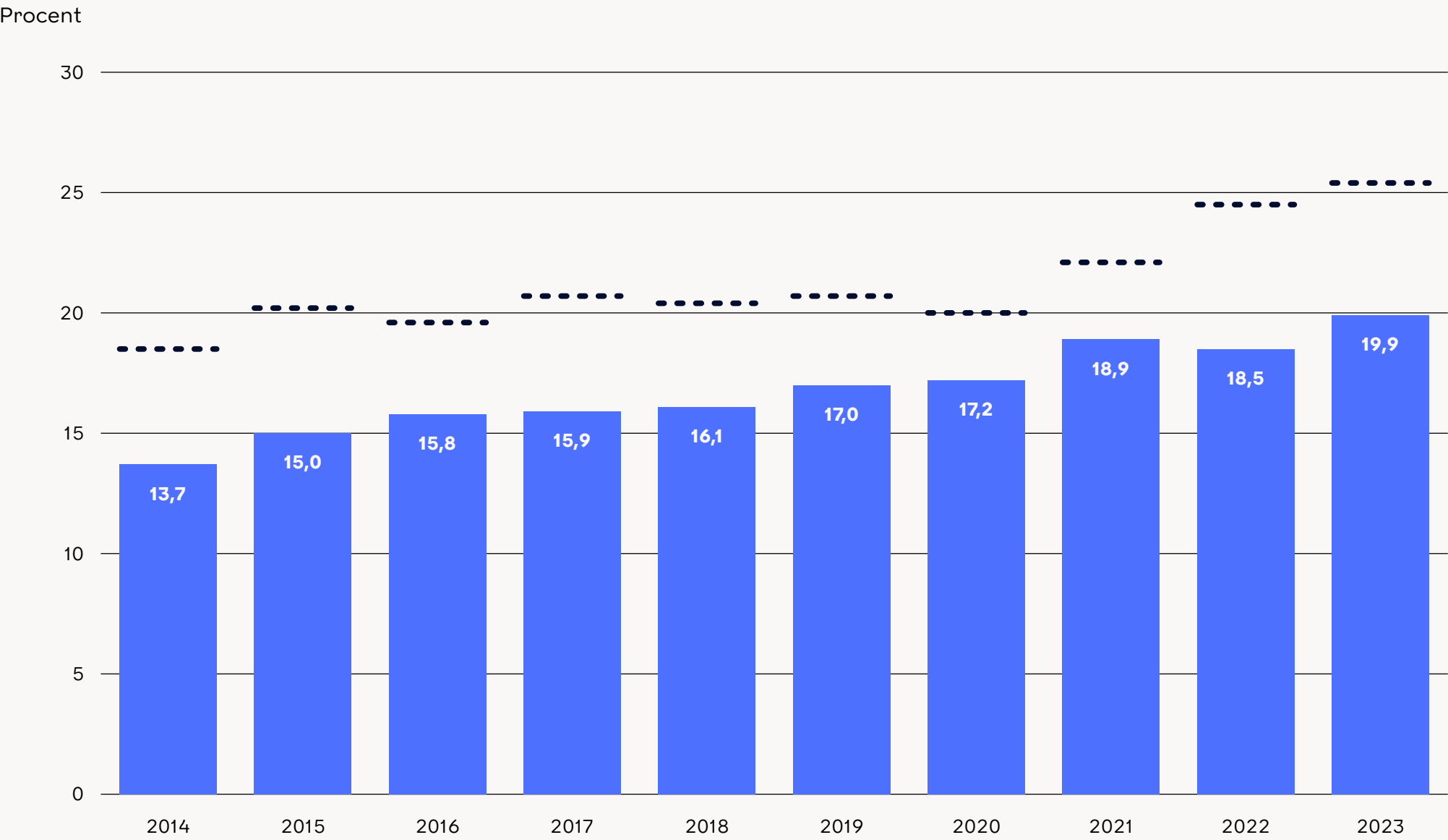
Note
Tallet er gennemsnit af restlevetiden for 30-årige i henholdsvis København og hele landet i perioden 2017 til 2021 udregnet på baggrund af en femårsperiode.

● København
○ Hele landet

10

FN's verdensmål
10 – Mindre ulighed

Forskel i gennemsnitlig disponibel indkomst mellem mænd og kvinder

Beskrivelse
I 2023 havde mænd i København en gennemsnitlig disponibel indkomst, der var 20 procent højere end kvinders, og forskellen har været stigende over hele perioden. Forskellen er dog mindre end i de øvrige seks største byer, hvor den i 2023 var 25,5 procent—5,5 procentpoint højere end i København.

Målsætning
Målsætningen er, at løngabet i København ikke må overgå løngabet i gennemsnittet af de resterende 6-byer.

Kilde
Danmarks Statistik
(Statistikbanken.dk/INDKP101)

Note
Disponibel indkomst defineres som indkomst efter skat og renter, tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig. Opgørelsen omfatter mænd og kvinder med en disponibel indkomst. Procentsatsen er beregnet ud fra kvindernes indkomst, hvor mandens løn er X procent højere end kvindens.

Eksisterende fokus
Københavns Kommune vedtog i 2023 en Kønsligestillingspolitik, hvor det bl.a. fremgår, at "København skal være en by med lige muligheder for alle. En by med kønsligestilling."

● København
○ 6-by gns. (ekskl. København)

5

FN's verdensmål
5 – Ligestilling mellem køn

Ligestilling

Ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinder og piger. At sikre, at alle uanset køn har lige adgang til uddannelse, sundhedspleje, anstændigt arbejde og repræsentation i politiske og økonomiske beslutningsprocesser er væsentlige elementer i et retfærdigt samfund.

Forskel i mænd og kvinders brug af barselsdagpengedage

Kønsbalance blandt lønmodtagere med ledelsesarbejde på arbejdspladser placeret i Københavns Kommune

Karakterforskel mellem drenge og piger ved folkeskolens afgangseksamen

Karakterforskel mellem elever med vestlig (inkl. dansk) og ikke vestlig baggrund ved folkeskolens afgangseksamen

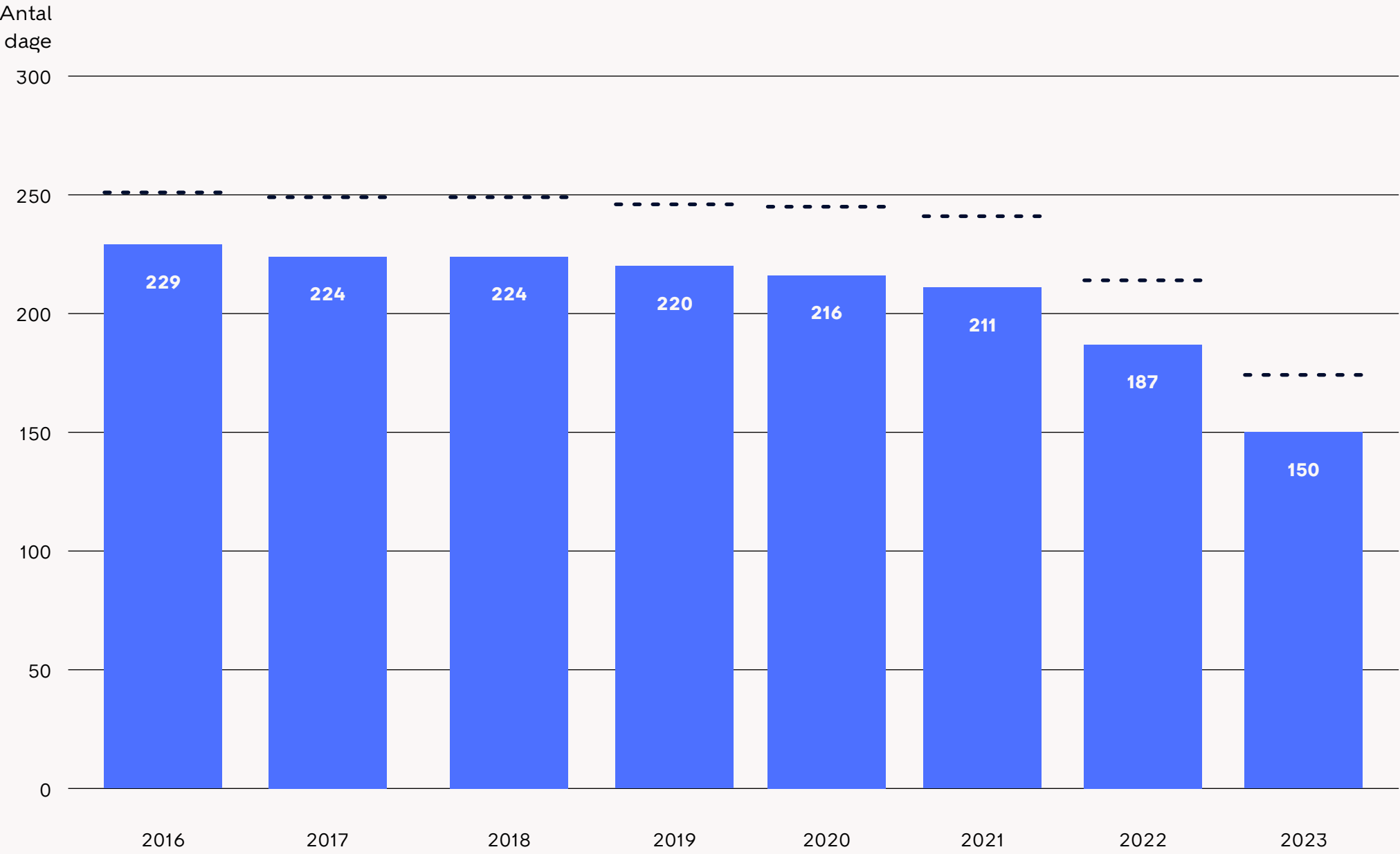
Andelen af mænd og kvinder med lav score på den mentale helbredsskala

Andelen af unge med lav trivsel i skolen opdelt på køn

Andelen af unge der oplever at blive forskelsbehandlet opdelt på køn

Forskel i restlevetid mellem køn

Forskel i mænd og kvinders brug af barselsdagpengedage

Beskrivelse

I 2023 havde mænd i København i gennemsnit 80 barselsdagpengedage, mens kvinder havde 230, hvilket svarer til en forskel på 150 dage. Siden 2016, hvor forskellen var 229 dage, er gabet faldet. Forskellen har generelt været mindre i København end i resten af landet. Den mest markante ændring ses fra 2021 til 2022, hvilket skyldes ændringerne i barselsloven pr. 2. august 2022.

Kilde

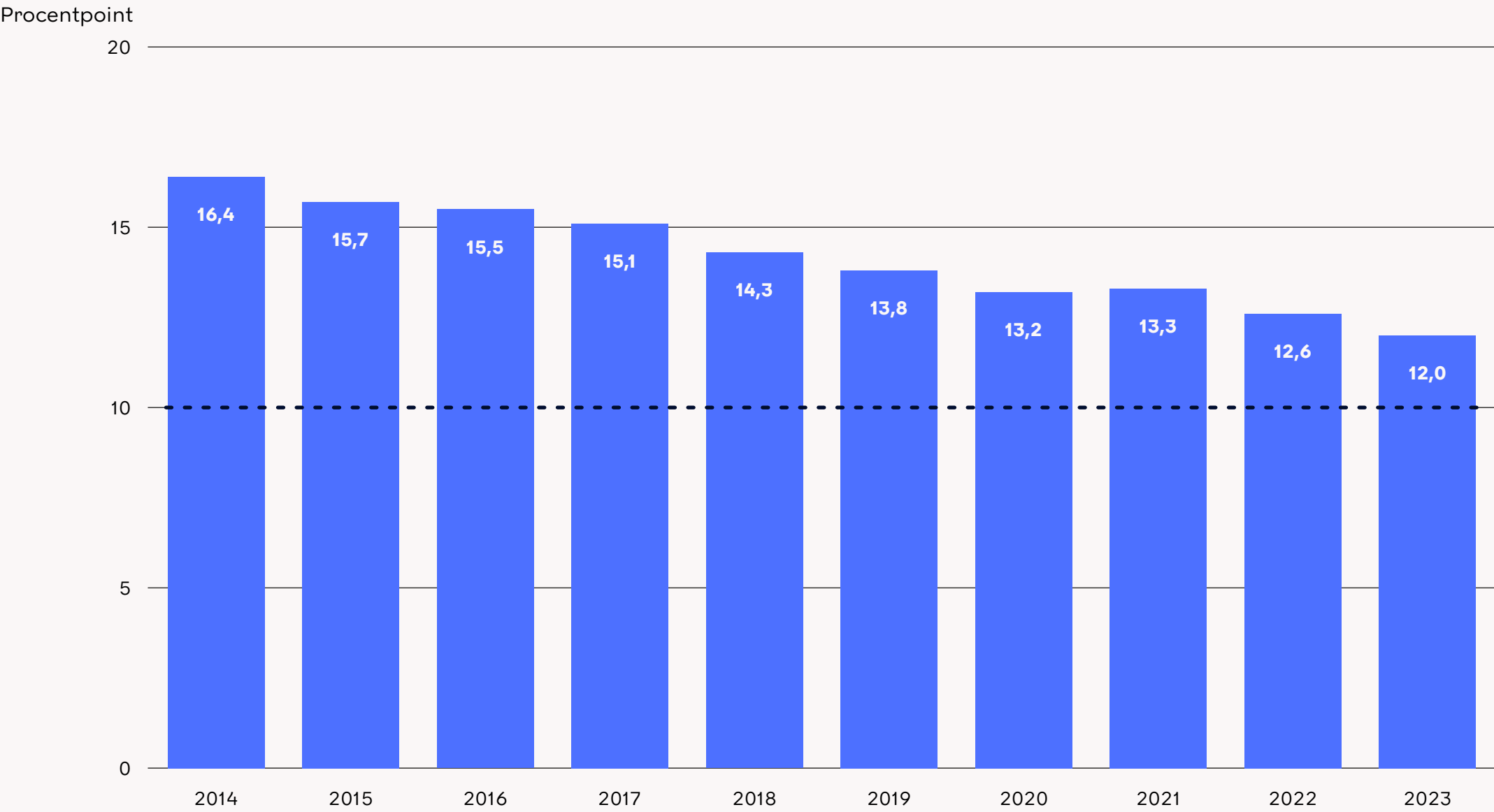
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/LIGEF11)

Note

Opgørelsen omfatter hele landsdelen Byen København, hvilket inkluderer Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Dragør Kommune og Tårnby Kommune. Opgørelsen omfatter samboende forældre, hvor begge er berettigede til barselsdagpenge. Tallene vises pr. forældreårgang, som består af de par, der har fået et barn i løbet af det pågældende år.

- Landsdel byen København
- Hele landet

Kønsbalance blandt lønmodtagere med ledelsesarbejde på arbejdspladser placeret i Københavns Kommune

Beskrivelse

I 2023 udgjorde mandlige lønmodtagere med ledelsesarbejde i Københavns Kommune 62 procent og kvinder 38 procent. Kommunens målsætning er dermed ikke opnået, men afstanden er reduceret til 2 procentpoint, hvilket er den mindste i perioden.

Målsætning

Københavns Kommune har en målsætning om ligelig kønsfordeling (mindst 60/40) blandt niveau-1 og niveau-2 ledere inden 2026 for kommunens egne ansatte. Denne målsætning anvendes her i en bredere kontekst for alle medarbejdere med arbejdssted i kommunen.

Kilde

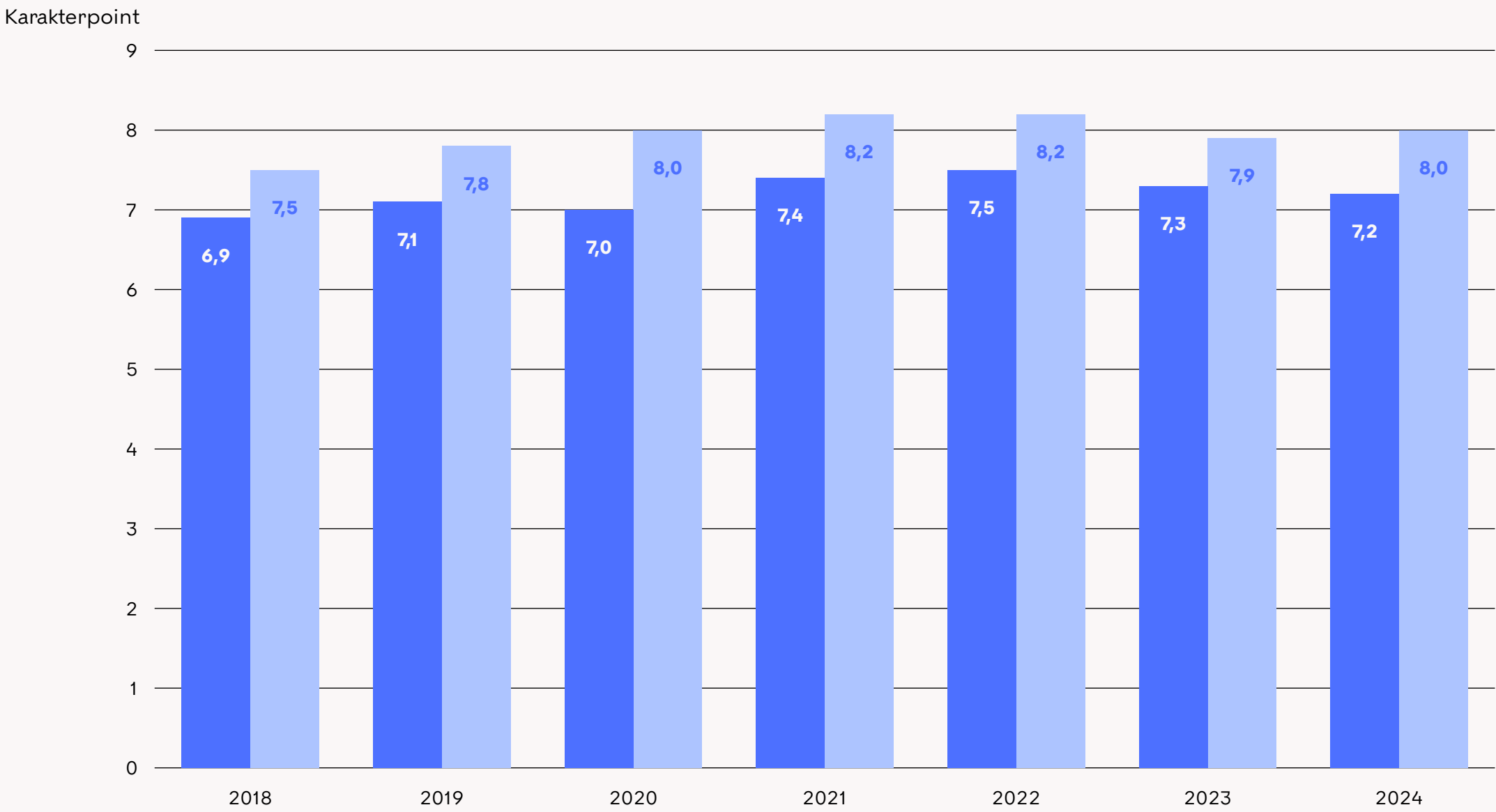
Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/RAS301)

Note

Opgørelsen omfatter lønmodtagere med ledelsesarbejde på arbejdspladser i Københavns Kommune.

- Forskel fra ligefordeling, København
- 60/40-målsætning

Karakterforskel mellem drenge og piger ved folkeskolens afgangseksamen

Beskrivelse

I 2024 er karakterforskellen mellem drenge og piger i København i gennemsnit 0,8, med piger som den højeste. Forskellen har været markant gennem hele perioden og viser ingen tegn på at forsvinde.

Målsætning

Målsætningen bygger på et overordnet politisk ønske om at løfte elevernes faglige niveau og reducere betydningen af baggrund. Målet er, at der ikke skal være forskel mellem piger og drenges faglige resultater.

Kilde

Børne- og Undervisningsministeriet (Uddannelsesstatistik.dk)

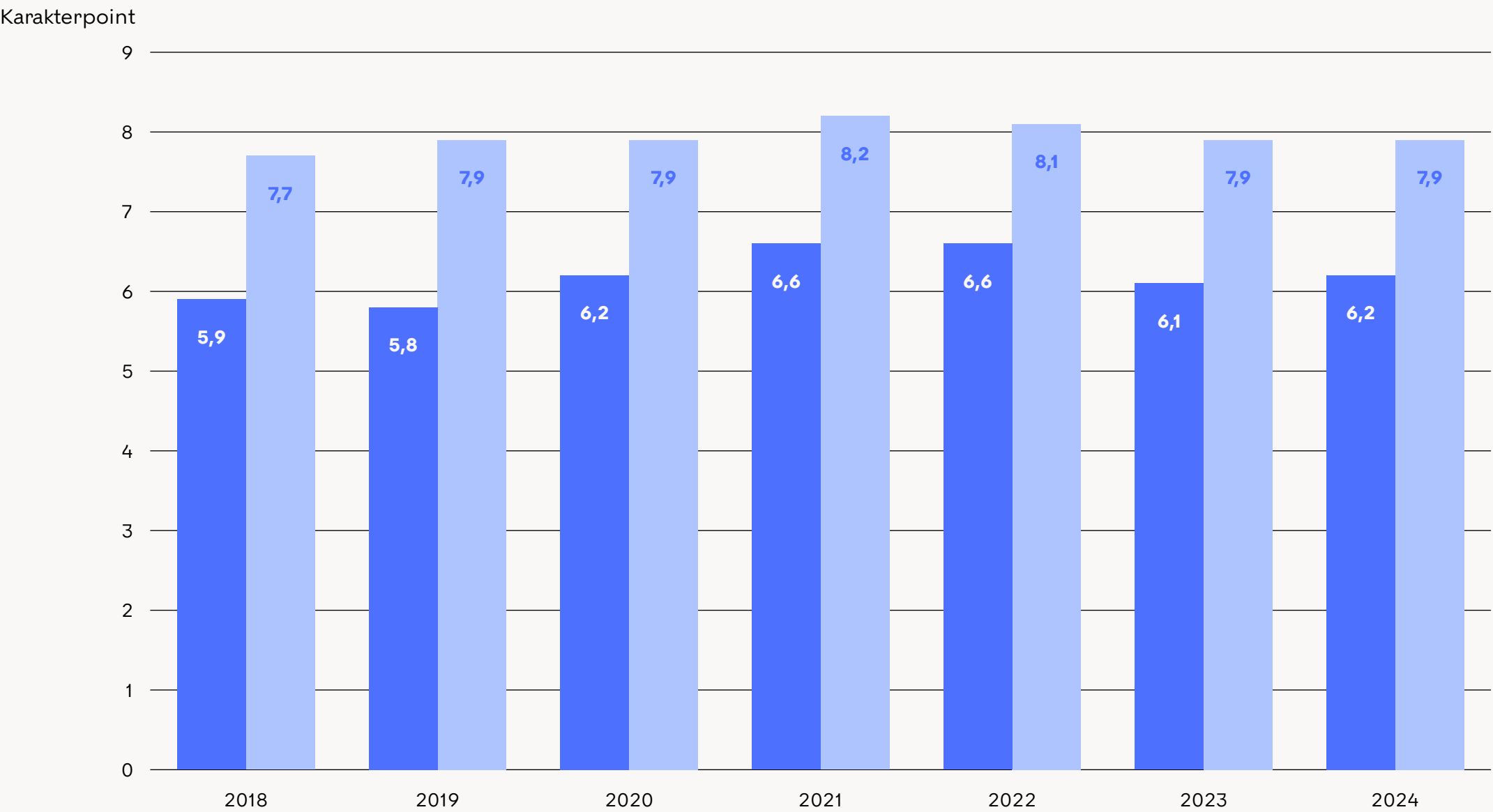
Note

Figuren viser karaktergennemsnittet for drenge og pigers ved alle 10 obligatoriske afgangsprøver i 9. klasse i Københavns folkeskoler (almen- og specialskoler).

- Drenge
- Piger

FN's verdensmål
4 – Kvalitetsuddannelse

Karakterforskel mellem elever med vestlig (inkl. dansk) og ikke-vestlig baggrund ved folkeskolens afgangseksamen

Beskrivelse

I 2024 er karakterforskellen mellem elever med vestlig og ikke-vestlig baggrund i København i gennemsnit 1,7, hvor elever med vestlig baggrund opnår de højeste karakterer. Forskellen har været markant gennem hele perioden og viser ingen tegn på at forsvinde.

Målsætning

Børne- og Ungdomsudvalgets strategi 2019 til 2021 har defineret et mål om at nedbringe karaktergabets til ét karakterpoint mellem elever med vestlig og ikke-vestlig baggrund.

Kilde

Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsforvaltning

Note

Figuren viser karaktergennemsnittet for elever med vestlig (inkl. dansk) og ikke-vestlig baggrund i 9. klasse ved alle 10 obligatoriske afgangsprøver i folkeskolen (almen- og specialskoler).

- Ikke-vestlig baggrund
- Vestlig baggrund

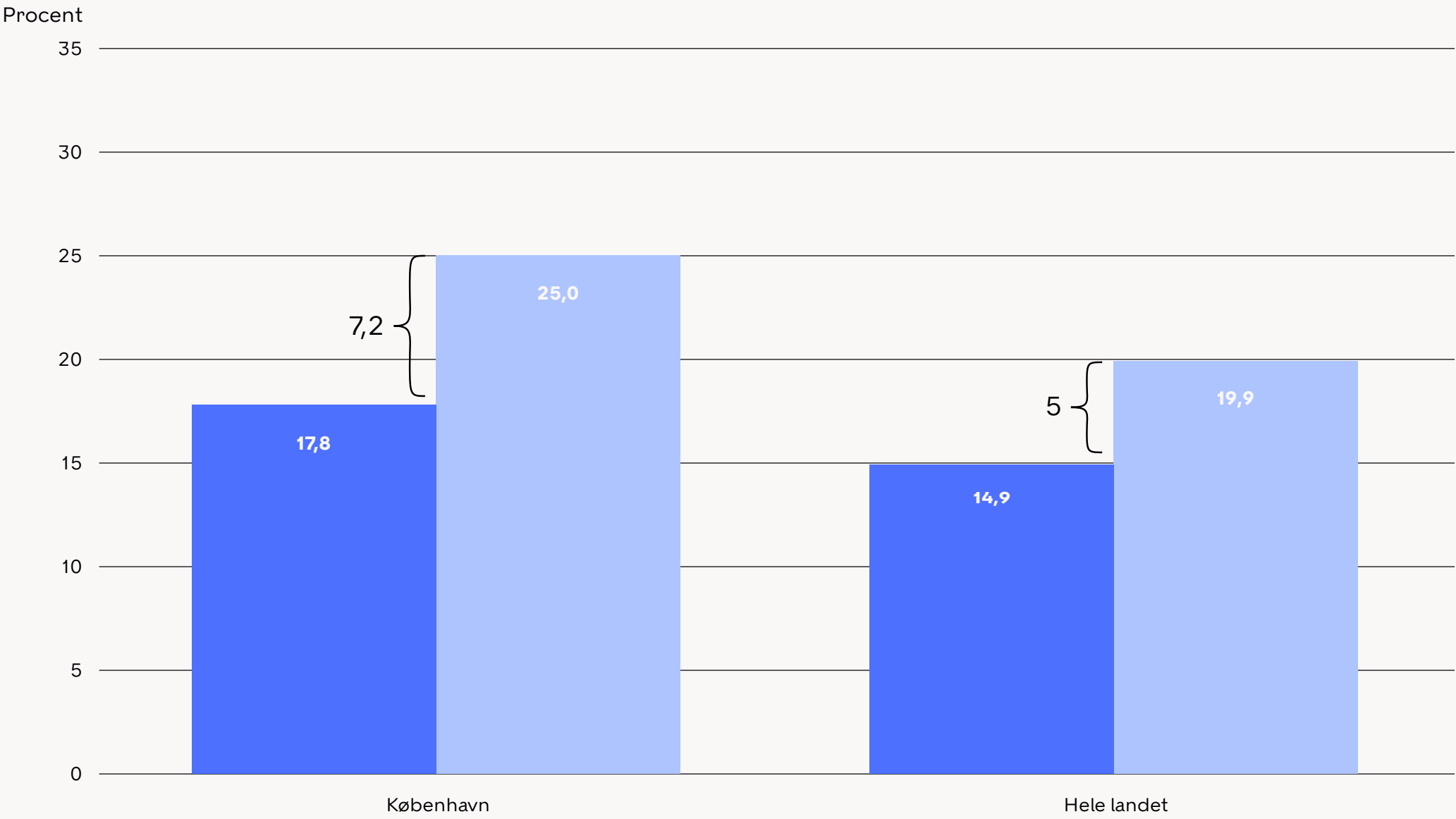
FN's verdensmål
4 – Kvalitetsuddannelse

FN's verdensmål
10 – Mindre ulighed

Ligestilling

Andelen af mænd og kvinder med lav score på den mentale helbredsskala

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse
I både København og på nationalt plan har en større andel af kvinder mentale helbredsudfordringer sammenlignet med mænd, men forskellen er større i København. I 2021 havde 17,8 procent af mændene i København en lav score på den mentale helbredsskala, mens det gjaldt 25 procent af kvinderne, hvilket er en forskel på 7,2 procentpoint. På landsplan var forskellen 5 procentpoint.

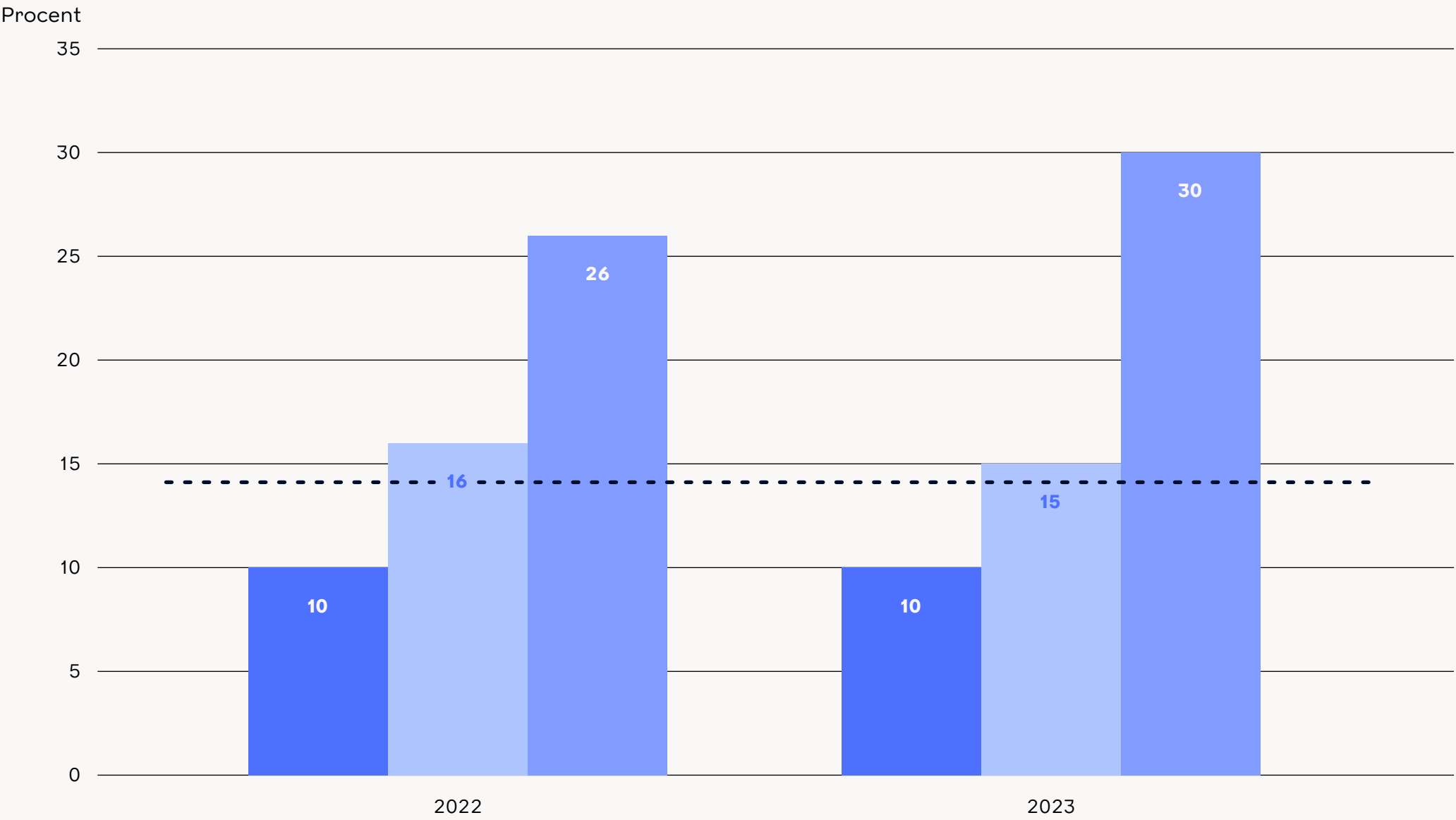
Kilde
Den regionale sundhedsprofil

Note
Den regionale sundhedsprofil udarbejdes hvert fjerde år og opdateres næste gang i 2025. Forum for Mænds Sundhed peger på, at mænd kan være mere tilbøjelige end kvinder til at underrapportere psykisk mistrivsel, hvilket kan være en del af forklaringen på forskellen mellem kønnene.

- Mænd
- Kvinder

Andelen af unge med lav trivsel i skolen opdelt på køn

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse
I København angiver 10 procent af mænd, 15 procent af kvinder og 30 procent af nonbinære og transpersoner, at de 'ikke' eller 'slet ikke' har det godt i skolen. Selvom det præcise antal LGBT+ børn og unge er ukendt, viser Ungeprofilen, at andelen er stigende, og at deres trivsel er markant dårligere end andres.

Målsætning
Københavns Kommunes vision for trivsel blandt unge er beskrevet i Børne- og Ungdomsudvalgets strategi 2022-2025, hvor det fremgår, at 'alle børn og unge i København skal trives og have de bedste betingelser for at udvikle sig.' I Kønsigestillingspolitik 2023-2026 står der, at 'alle børn og unge, uanset køn og seksuel orientering, skal føle sig trygge og høre til.' Benchmarken for trivslen er et gennemsnit af alle besvarelserne.

Kilde
Ungeprofilen 2023/2024 og Ungeprofilen 2022/2023

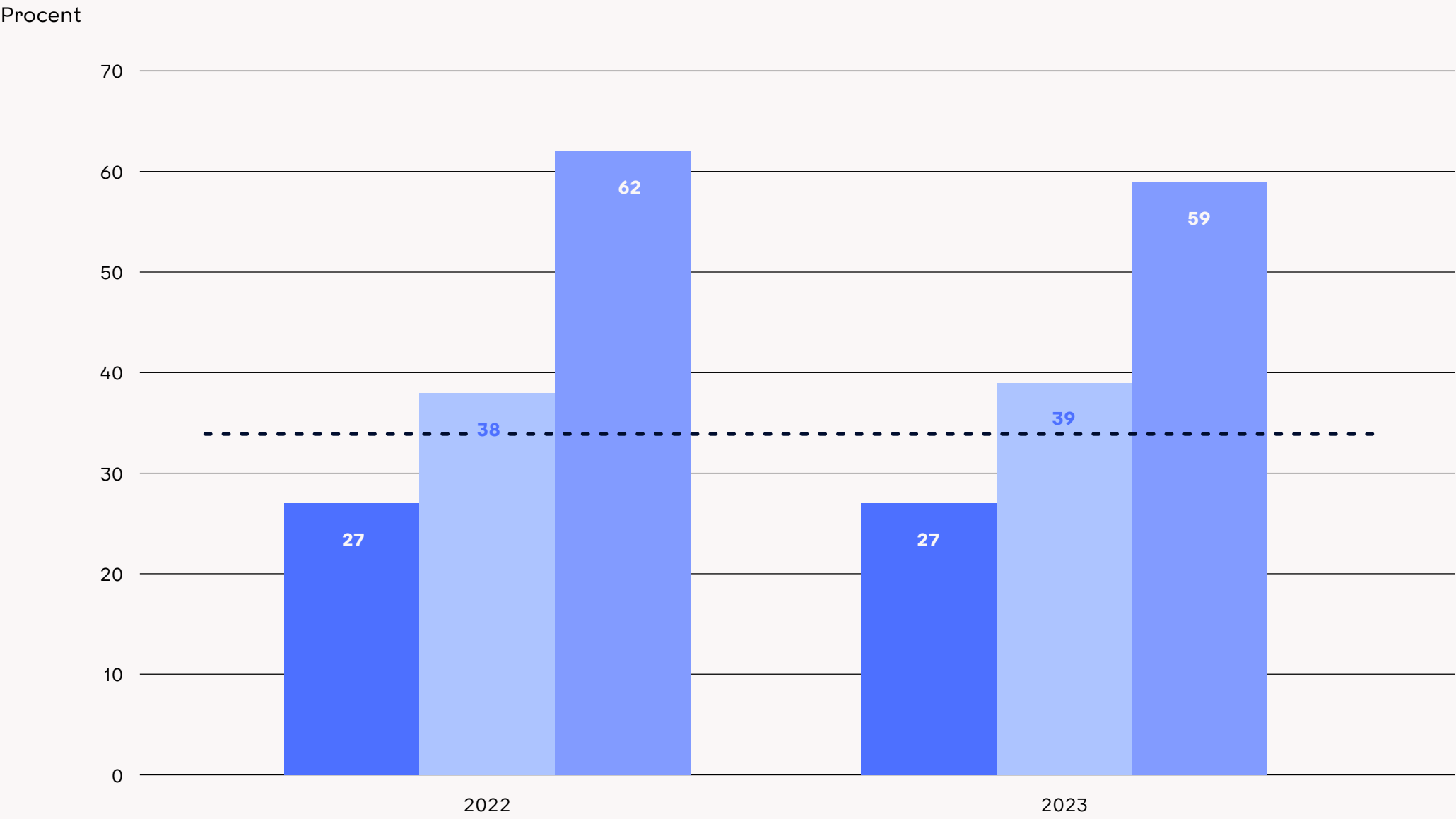
Note
De unges besvarelser er opgjort som kvinde, mand eller non-binær + transkønnet i 2023, hvor transkønnede ikke var en selvstændig svarmulighed i 2022. Unge, der har angivet at være transkønnet kvinde eller mand, indgår i kategorien 'non-binær + transkønnet'. De unge er i alderen 15-30 år og går på en ungdomsuddannelse.

Eksisterende fokus
Indsatser rettet mod unge i LGBT+ målgruppen er et vigtigt område for Københavns Kommune, der er beskrevet i kommunens Kønsigestillingsredegørelser og i Slutrapportering og evaluering af Københavns Kommunes LGBTI+ politik (2019-2023).

- Mænd
- Kvinder
- Non-binær og transkønnet
- Gennemsnit

- FN's verdensmål**
3 – Sundhed og trivsel
- FN's verdensmål**
5 – Ligestilling mellem køn

Andelen af unge der oplever at blive forskelsbehandlet opdelt på køn

Beskrivelse

34 procent af de 15-30 årige i København har oplevet at blive forskelsbehandlet de seneste to måneder, hvor 8 procent har oplevet det mange gange. Flere unge nonbinære og transpersoner (59 procent) har oplevet forskelsbehandling end kvinder (39 procent) og mænd (27 procent). Når det gælder dem, der har oplevet forskelsbehandling mange gange, er forskellen endnu større: 29 procent af nonbinære og transpersoner, mod 7 procent af mænd og 8 procent af kvinder. De tre hyppigste årsager til forskelsbehandling er 'køn', 'udseende' og 'fødeland/hudfarve'.

Målsætning

I Kønsligestillingspolitikken 2023-2026 står der, at 'alle børn og unge, uanset køn og seksuel orientering, skal føle sig trygge

og høre til.' Benchmark for trivslen er et gennemsnit af alle besvarelserne.

Kilde

Ungeprofilen 2023/2024 og Ungeprofilen 2022/2023

Note

De unges besvarelser er opgjort som kvinde, mand eller non-binær + transkønnet i 2023, hvor transkønnede ikke var en selvstændig svarmulighed i 2022. Unge, der har angivet at være transkønnet kvinde eller mand, indgår i kategorien 'non-binær + transkønnet'.

Eksisterende fokus

Indsatser rettet mod unge i LGBT+ målgruppen er et vigtigt område for Københavns Kommune.

- Mænd
- Kvinder
- Non-binær og transkønnet
- Gennemsnit

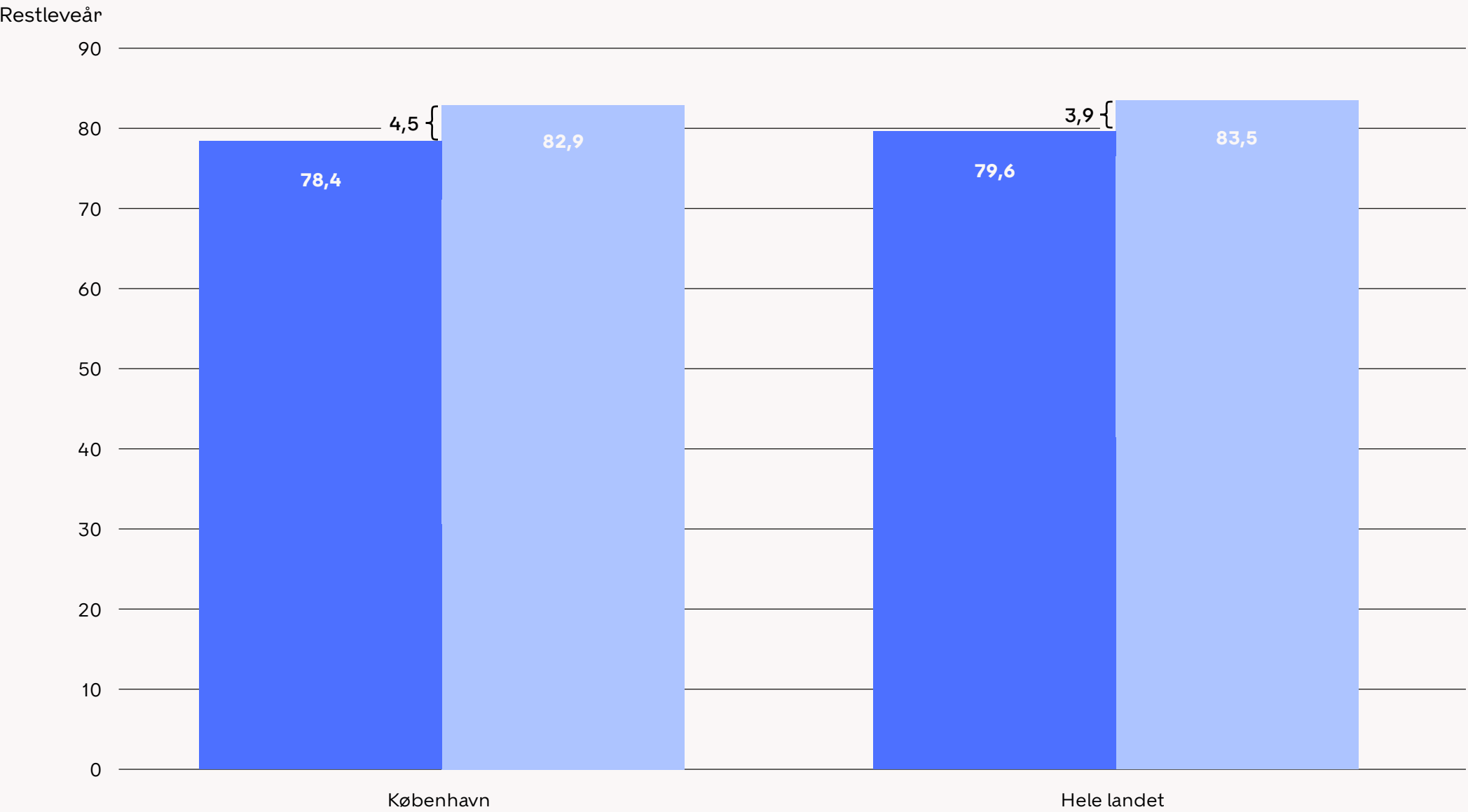

FN's verdensmål
3 - Sundhed og trivsel

FN's verdensmål
5 - Ligestilling mellem køn

Forskel i restlevetid mellem køn

Beskrivelse

Der er stor forskel i restlevetiden mellem mænd og kvinder. Både i København og i hele landet har kvinder længere restlevetid som 0-årige end mænd. Generelt gælder det, at københavnere lever kortere sammenlignet med borgere fra hele landet. I perioden 2019 til 2023 har København en større skævridding på tværs af køn end hele landet. I perioden 2020 til 2024 har København en forskel i restlevetid mellem køn på 4,7 år, mens den for hele landet ligger på 3,9 år.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/HISBK)

Note

Tallet er gennemsnit af restlevetiden for 0-årige københavnere og borgere i hele landet i perioden 2019 til 2023 udregnet på baggrund af en femårsperiode for at sikre et solidt statistisk grundlag.

- Mænd
- Kvinder

De planetære grænser

De planetære grænser er udviklet af Earth System Science. De beskriver de klima- og miljømæssige begrænsninger, som klodens bio-fysiske og økologiske systemer opererer under. En planetær grænse betegner et punkt, hvor menneskelig påvirkning af jordens øko- og klimasystemer er så massiv, at det kan medføre uoprettelig skade på planeten.

Udvalget af indikatorer, der skal vise, hvordan København performer i forhold til de planetære grænser, er særligt begrænset af, at det på nuværende tidspunkt er svært at omsætte de planetære grænser til lokale grænseværdier for København. Som noget nyt inkluderer Københavns Doughnut 2025 dimensionerne kemisk forurening og forsurening af havene. Det betyder, at det nu kun er nedbrydning af ozonlaget og "grønt" ferskvand, som ikke belyses, hvilket skyldes, at det ikke har været muligt at få adgang til relevant data for hverken København eller Danmark. I de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at opstille kvantitative indikatorer for den gennemsnitlige københavnere, der kan sættes i forhold til den specifikke planetære grænse, er indikatorer for den gennemsnitlige dansker anvendt. Derudover er der suppleret med lokale indikatorer for København med tilhørende lokale målsætninger, hvor det har været muligt.

Kemisk forurening

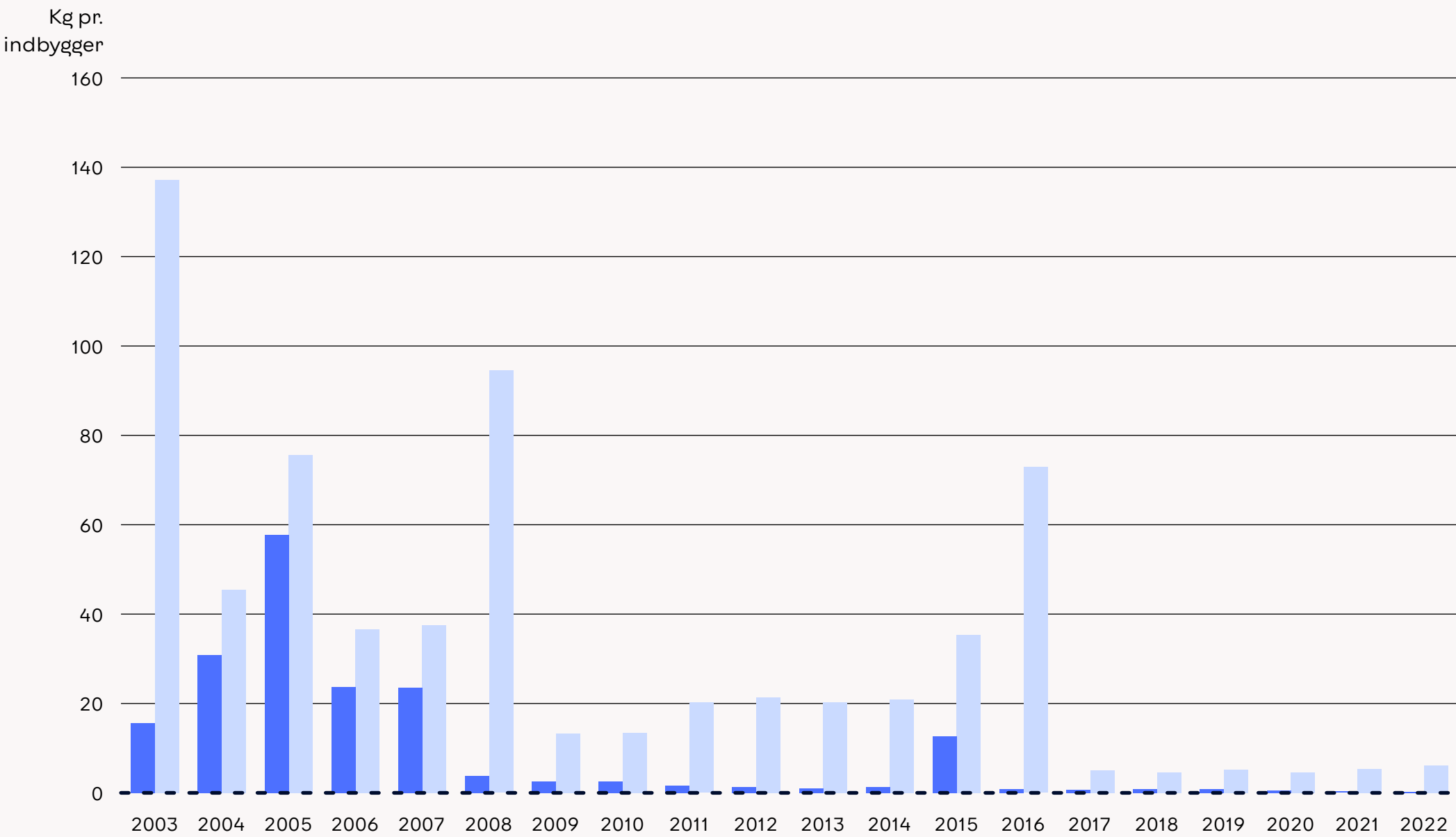
Når skadelige stoffer, fx i form af syntetisk fremstillede kemikalier, radioaktive stoffer eller tungmetaller, frigives til biosfæren, kan de forblive i lang tid med virkninger, der kan være irreversible. Og når de ophobes i vævet hos levende skabninger, herunder fugle og pattedyr, reducerer de fertiliteten og forårsager genetiske skader, hvilket bringer økosystemer på land og i havene i fare.

Anvendelse af særligt problematiske stoffer pr. indbygger

Anvendelse af mistænkt problematiske stoffer pr. indbygger

Kemisk forurening

Anvendelse af særligt problematiske stoffer pr. indbygger

Beskrivelse

Denne indikator omfatter kemikalier med veldokumenterede skadelige effekter på miljøet og/eller mennesker. Figuren viser store udsving i anvendelsen over tid, ofte med perioder med højt forbrug efterfulgt af markante reduktioner. Dette kan skyldes hamstring op til skærpet regulering, hvorefter implementeringen fører til et betydeligt fald. Siden 2017 har anvendelsen været lav.

Målsætning

Ifølge Richardson et al. (2024) er den planetære grænse defineret som 0 procent udledning af syntetiske kemikalier til miljøet uden tilstrækkelig testning. På grund af manglende data benyttes den definition baseret på anvendelsen af særligt problematiske stoffer, i stedet for den planetære definition.

Kilde

ECHA, Authorization List (Annex 14) og ECHA, Kandidatlisten (artikel 59, stk. 10, i REACH-forordningen)

Note

Både Authorization List og Kandidatlisten dækker stoffer klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene, reproduktions-skadende, bioakkumulerende eller giftige. Opgørelsen dækker hele Danmark, og det antages, at anvendelsen i København svarer til landsgennemsnittet. Forbruget er beregnet som anvendelse pr. indbygger i Københavns Kommune og Danmark. Ændringer i godkendelser og lovgivning kan påvirke omfanget af registrerede farlige stoffer, hvilket kan forklare stigningen i 2016, hvis flere stoffer er blevet ført til registeret på grund af lovgivningsmæssige opdateringer.

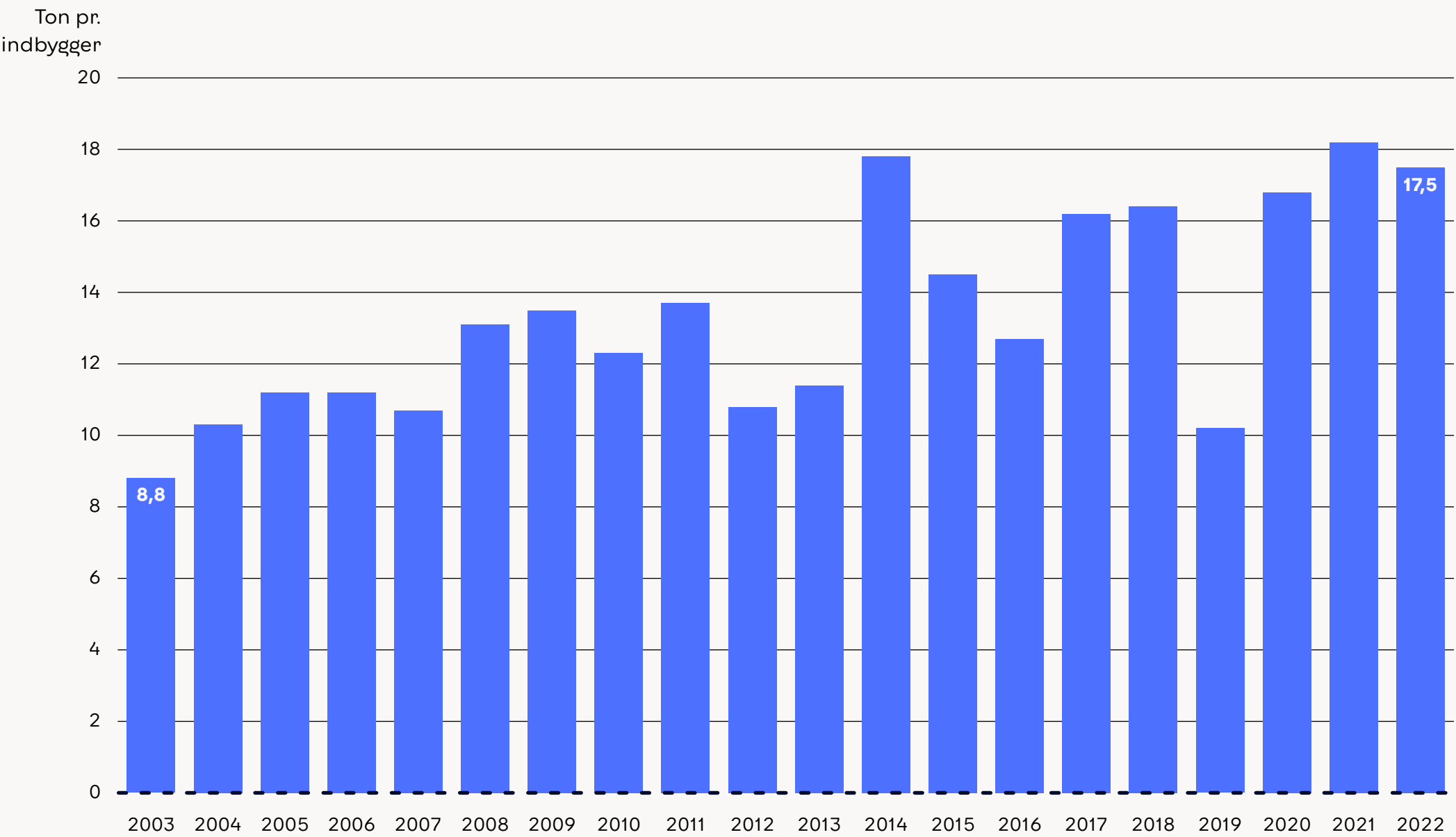
- ECHA's Autorization List (140 kemiske stoffer)
- ECHA's kandidatliste (487 kemiske stoffer inkl. Authorization List)
- Planetær grænse

FN's verdensmål
6 – Rent vand og sanitet

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

FN's verdensmål
15 – Livet på land

Anvendelse af mistænkt problematiske stoffer pr. indbygger

Beskrivelse

Denne indikator omfatter kemikalier, der enten er dokumenteret skadelige eller mistænkes for at være det. Dokumentationen for disse stoffer er mindre omfattende end for særligt problematiske stoffer, og listen inkluderer derfor også kemikalier, hvis skadelige effekter endnu ikke er fuldt belyst. Figuren viser, at mængden er fordoblet fra 2003 til 2022, hvor den nåede 17,5 ton pr. indbygger.

Målsætning

Ifølge Richardson et al. (2024) er den planetære grænse defineret som 0 procent udledning af syntetiske kemikalier til miljøet uden tilstrækkelig testning. På grund af manglende data benyttes den definition baseret på anvendelsen af mistænkt problematiske stoffer, i stedet for den planetære definition.

Kilde

EU Taksonomien, "Do No Significant Harm" under "Pollution Prevention and Control" og den nordiske database SPIN

Note

EU Taksonomiens kriterier omfatter over 300.000 kemiske stoffer. Listen inkluderer Kandidatlisten fra ECHA og en lang række andre kemikalier, fra veldokumenteret skadelige til kun mistænkt problematiske. Forbruget er beregnet som anvendelse pr. indbygger i Københavns Kommune og Danmark. Ændringer i godkendelser og lovgivning kan påvirke omfanget af registrerede farlige stoffer, hvilket kan forklare flere af de markante brud i data, hvis eks. flere stoffer er blevet ført til registeret på grund af lovgivningsmæssige opdateringer.

- ECHA's kandidatliste (300.000 kemiske stoffer inkl. ECHA's kandidatliste)
- Planetær grænse

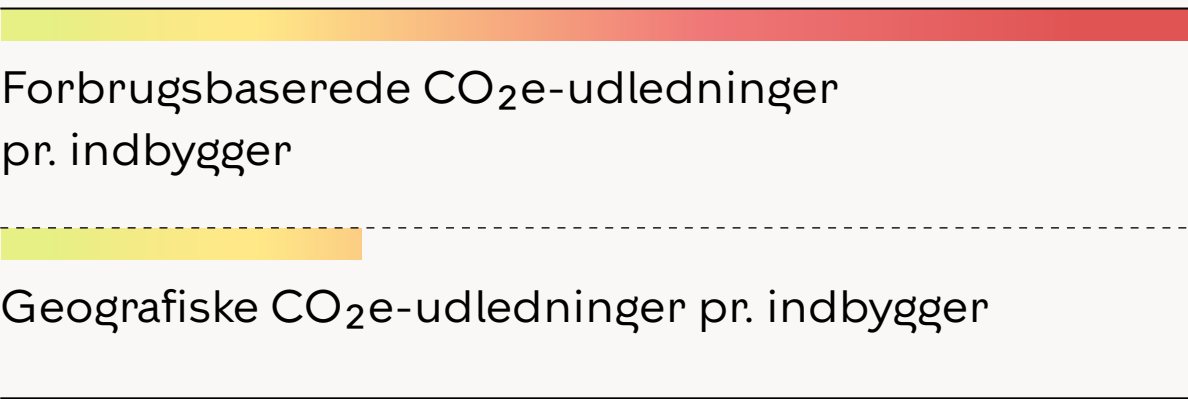
FN's verdensmål
6 – Rent vand og sanitet

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

FN's verdensmål
15 – Livet på land

Klimaforandringer

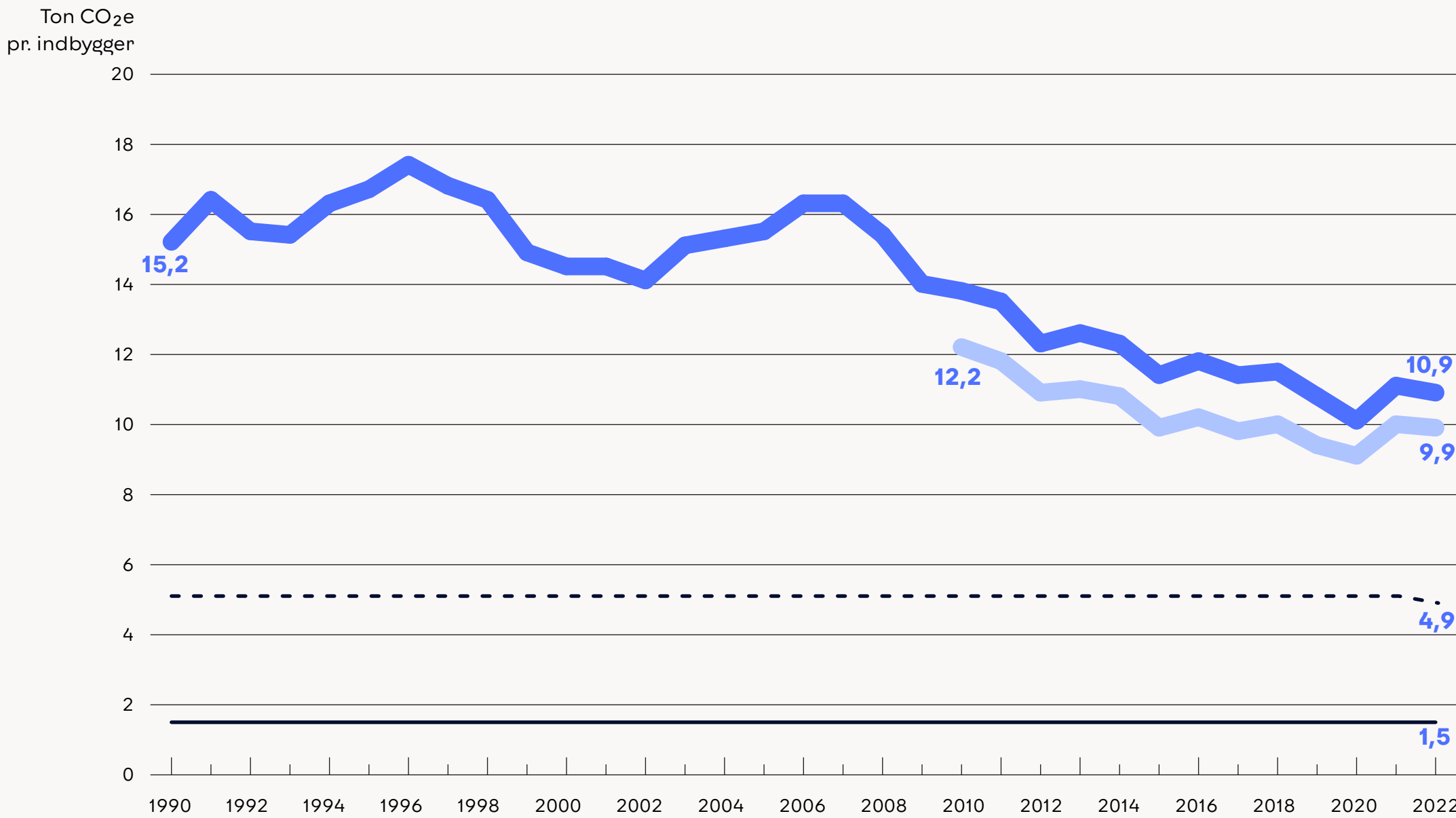
Når drivhusgasser som kuldioxid, metan og dinitrogenoxid frigives til atmosfæren, forstærker de jordens naturlige drivhuseffekt. Dette resulterer i global opvarmning, hvilket indebærer stigende temperaturer, hyppigere tørke, oversvømmelser, storme og havniveaustigning.

Klimaforandringer

Forbrugsbaserede CO₂e-udledninger pr. indbygger

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

De forbrugsbaserede CO₂e-udledninger var i 2022 ca. 11 ton pr. indbygger i Danmark, mens de er ca. 10 ton pr. indbygger i København. I København overskred de forbrugsbaserede CO₂e-udledninger pr. indbygger de planetære grænser med en faktor 2.

Målsætning

De planetære grænser for klimaforandringer er beskrevet af Steffen et al. (2015) og Richardson et al. (2023), med en opdateret vurdering fra IPCC (2021), som danner grundlag for de fastsatte grænseværdier her. Grænseværdien "DK klimabudget 1,5°C" er sat til 1,7 ton CO₂e pr. indbygger årligt frem til 2050. Den er beregnet ud fra et globalt CO₂e-budget på 400 Gt i 2020, en forventet global befolkning på 8 mia. i 2050 og et mål om

nuludledning derefter. Grænseværdien "IPCC-scenarie 1,8°C" var 5,1 ton CO₂e pr. indbygger i 2020 og falder frem mod 2100. Dette scenarie er baseret på en global temperaturstigning på 1,8°C over før-industrielt niveau ifølge ét af IPCC's fem scenarier.

Kilder

Energistyrelsen (2024), Center for Regional- og Turismeforskning(2023) og egne beregninger

Noter

Forbrugsbaserede CO₂e-udledninger omfatter udledninger fra den samlede efterspørgsel efter varer og tjenester relateret til husholdningernes privatforbrug, offentligt forbrug og investeringer. Der findes ingen specifik model til at beregne disse udledninger for København. I stedet

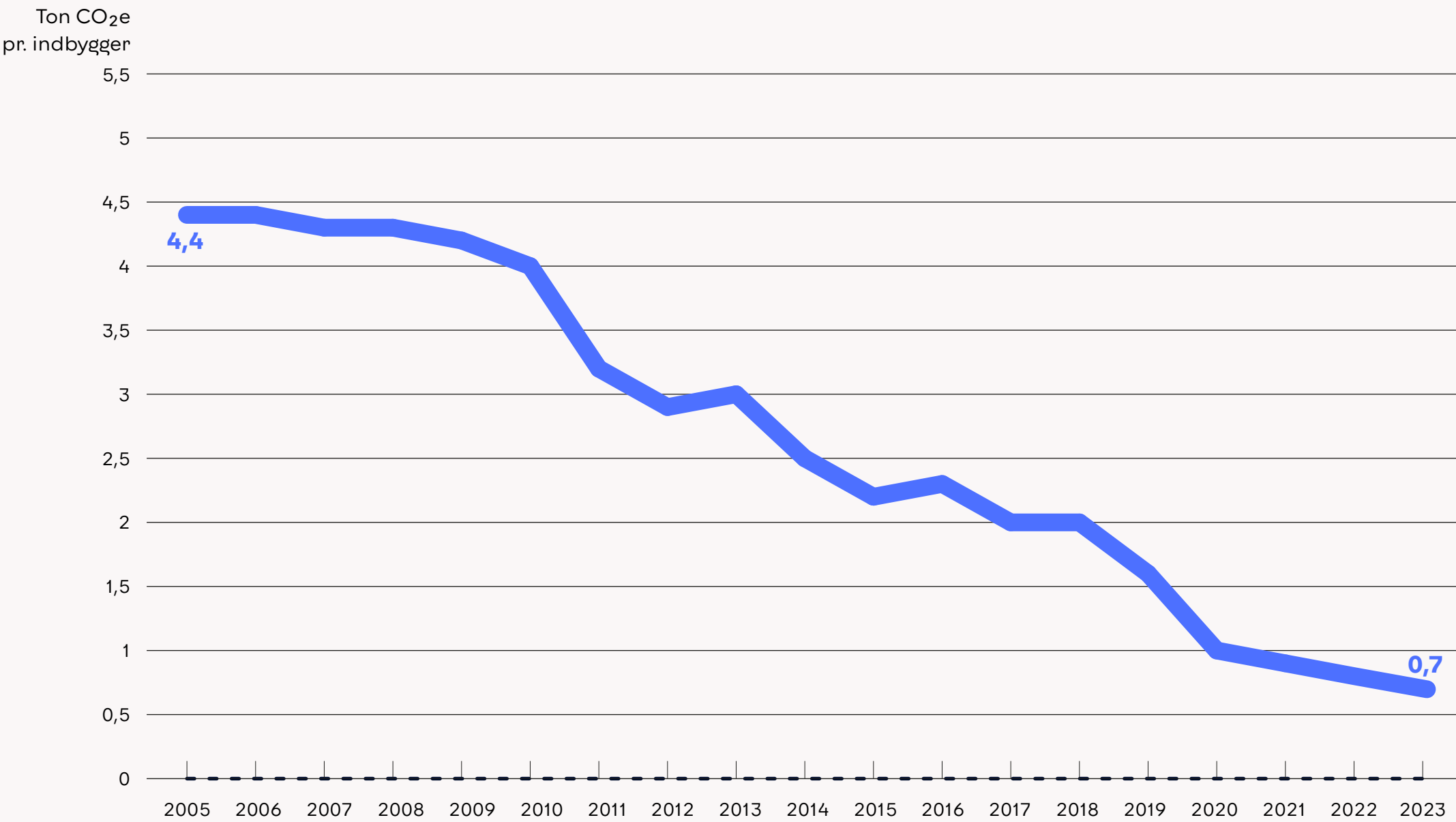
- Danmark
- København
- IPCC-scenarie 1,8° C
- DK klimabudget 1,5° C

anvendes tilpassede beregninger baseret på en selvstændig opgørelse af privatforbruget i København, hvor forbruget pr. indbygger i gennemsnit er både lavere og fordelt anderledes end for en gennemsnitlig dansker. Københavnerne bruger for eksempel en større andel af deres forbrug på føde- og drikkevarer, restaurantbesøg samt mobiltelefoner og IT-udstyr, men en mindre andel på energi til boliger, husleje, biler og brændstof.

Geografiske CO₂e-udledninger pr. indbygger (GPC-standard plus VE-godskrivning)

! LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

De geografiske CO₂e-udledninger var 0,7 ton pr. indbygger i 2023. København forventes således ikke at blive CO₂e-neutral i 2025. Dette skyldes, at det ikke forventes, at der kan etableres et CO₂e-fangst anlæg i fuld skala inden udgangen af 2025 i Amager Ressourcecenter. Der forventes en reduktion på ca. 80 procent af CO₂e-udledninger i 2025 i forhold til 2010, hvilket svarer til en restudledning på i alt ca. 400.000 ton i 2025, som svarer til ca. 0,6 ton pr. indbygger pr. år i 2025.

Målsætning

Af KBH 2025 Klimaplanen (2012) fremgår det, at København skal være CO₂e-neutral i 2025.

Kilde

CO₂-regnskab for Københavns Kommune 2023

Note

Figuren viser de geografiske CO₂e-udledninger pr. indbygger i København, inklusive godskrivninger fra vedvarende energi (VE-godskrivning), i forhold til klimamålet om CO₂e-neutralitet fra 2025 i KBH 2025-klimaplanen. Københavns Kommunes CO₂e-regnskab afgrænses geografisk til aktiviteter i byen. Ved opgørelsen med VE-godskrivning modregnes CO₂e-udledningen med produktionen af energi fra vind, sol, biomasse m.m., som kommunen har ejerandele i. En mere detaljeret beskrivelse findes i CO₂e-regnskabet.

Eksisterende fokus

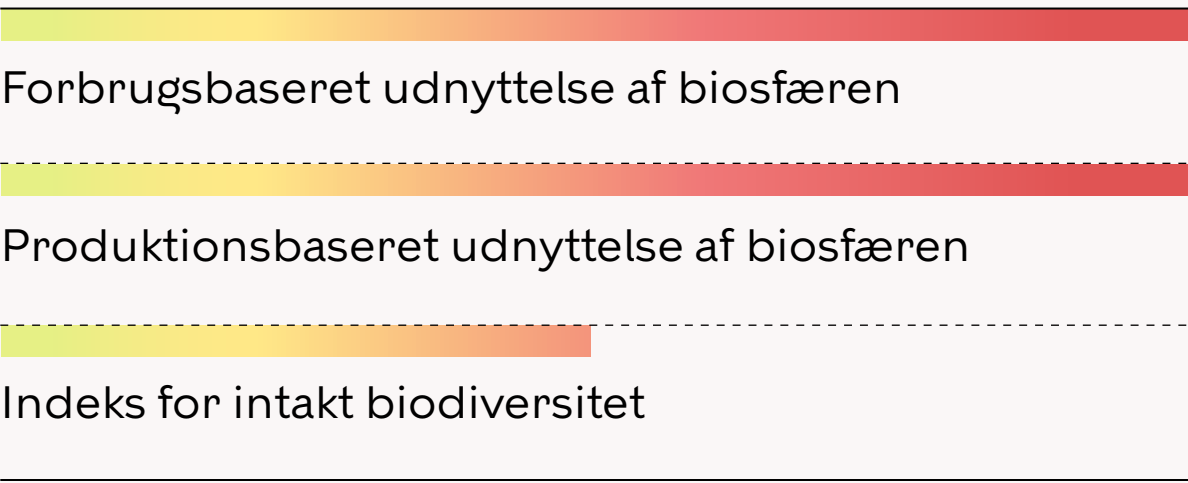
En ny klimaplan for 2035 ventes fremlagt i 2025 med en revideret målsætning for de geografiske CO₂e-udledninger ekskl. VE-godskrivninger.

- København
- KBH 2025 Klimaplanen - CO₂-neutral i 2025

Tab af biodiversitet

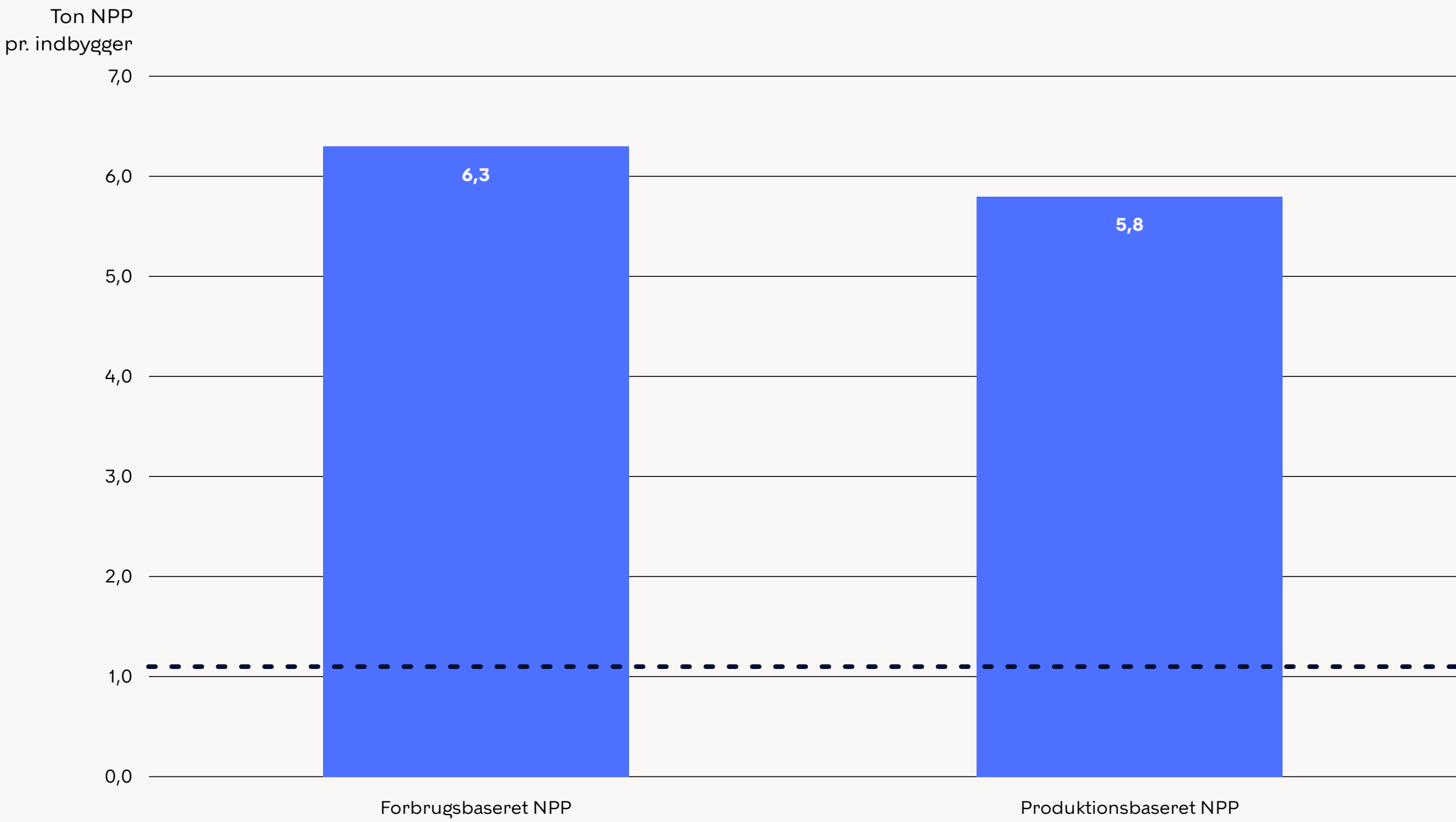
Et fald i antallet og mangfoldigheden af levende arter skader økosystemernes integritet og fremskynder arternes udryddelse. Dette øger risikoen for bratte og uoprettelige ændringer i økosystemerne, som reducerer deres modstandsdygtighed og underminerer deres evne til at levere næring til opretholdelse af liv.

Tab af biodiversitet

Forbrugs- og produktionsbaseret udnyttelse af biosfæren

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Forbrug og produktion i Danmark oversteg i 2007 den planetære grænse for biosfærens netto primærproduktion (NPP) på 1,1 ton pr. indbygger årligt.

Målsætning

Den planetære grænse for biosfærens netto primærproduktion (NPP) er sat til 1,1 ton pr. indbygger årligt, baseret på, at menneskelig udnyttelse af NPP globalt ikke bør overstige 10 procent af klodens samlede NPP. De planetære grænser for biosfærens integritet er beskrevet af Steffen et al. (2015) og omfatter indikatorer som den globale udryddelsesrate og BII-indekset. Disse indikatorer er dog ikke tilstrækkelige til at beskrive de fundamentale ændringer i menneskets udnyttelse af biosfæren.

Kilde

Kastner et al. (2015)

Note

Nettoprimærproduktionen (NPP) måler den samlede produktion af organisk stof, der sker ved hjælp af fotosyntesen i planter, alger og bakterier, fraregnet tab ved respiration. Den forbrugsbaserede udnyttelse dækker den NPP, som forbruges gennem varer og tjenester, uanset produktionssted, mens den produktionsbaserede udnyttelse dækker NPP knyttet til den produktion, der sker inden for landets grænser. De planetære grænser blev oprindeligt formuleret for "biodiversitet" og senere ændret til "biosfærens integritet". Planter, alger og bakterier udgør en central del af fødekæden og er grundlag for det meste af det liv, vi kender.

- Danmark
- Planetær grænse

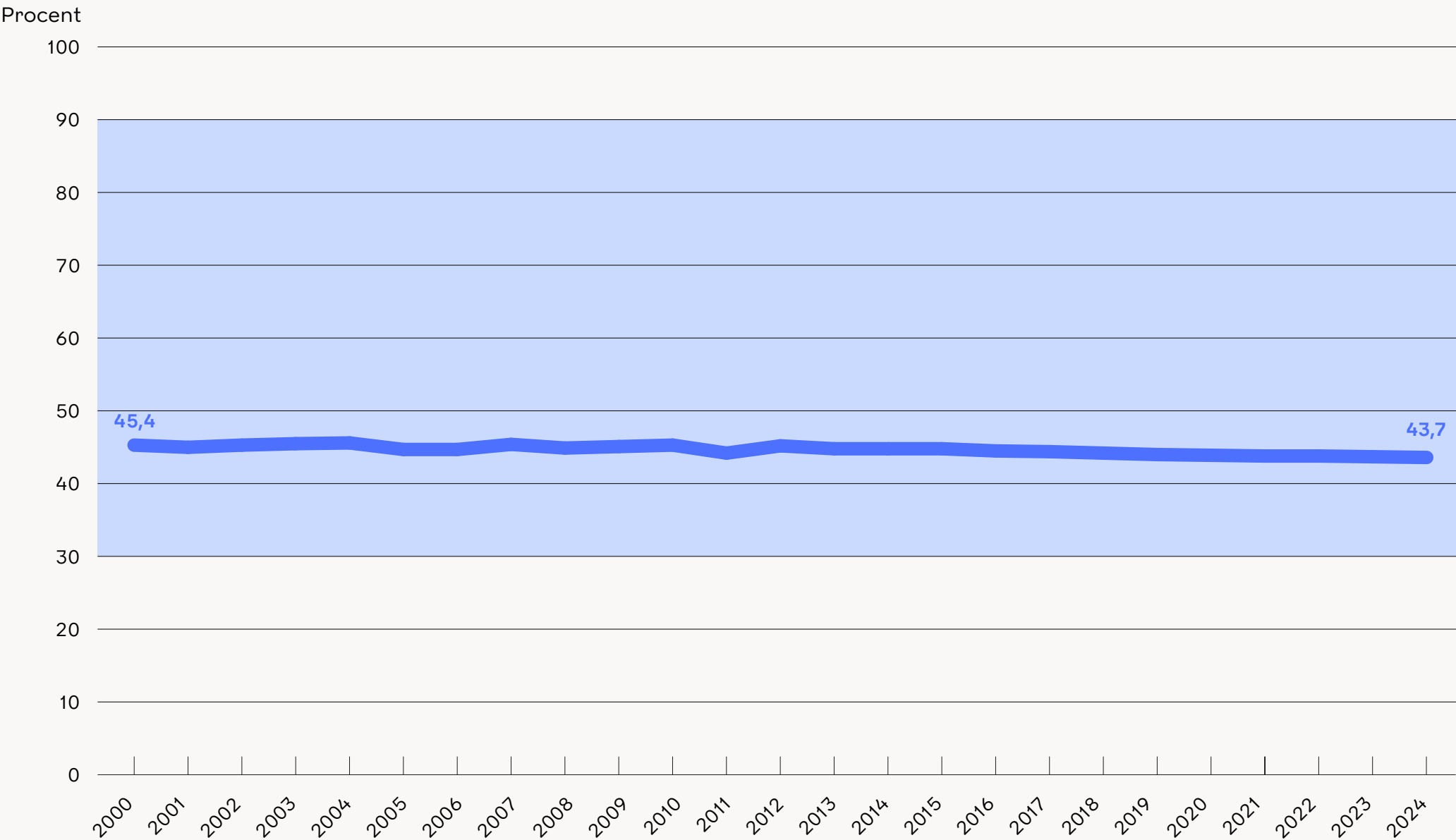
FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Indeks for intakt biodiversitet

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

I 2024 er Danmarks beregnede BII-niveau 43,7 procent, hvilket er et fald på 1,7 procentpoint siden 2000. Biodiversitetsrådet vurderede i 2022 naturens tilstand ud fra op mod 170 indikatorer og konkluderede, at biodiversiteten i Danmark fortsat er i tilbagegang. Den nuværende tilstand for flere arter, levesteder og økologiske processer vurderes som utilstrækkelig til at opretholde biodiversiteten på lang sigt.

Målsætning

En planetær grænse på 90 procent anvendes som grænseværdi, men denne værdi er forbundet med stor usikkerhed (90-30 procent), hvilket afspejler manglende viden om sammenhængen mellem BII og jordens systemfunktion (Steffen et al., 2015).

Kilde

Natural History Museum (nhm.ac.uk)

Note

Indekset for intakt biodiversitet, Biodiversity Intactness Index (BII), måler den tilbageværende naturligt forekomende biodiversitet på landjorden i et givet område. Det opgøres fra 0 til 100 procent, hvor 100 procent svarer til en uforstyrret tilstand med minimalt menneskeligt aftryk. De præsenterede resultater dækker Danmark og giver sandsynligvis et konservativt billede af udviklingen i København. Fra 2015 og frem er tallene baseret på det forventede BII beregnet ud fra SSP2-scenariet. Indekset inkluderer et bredt spektrum af planter, insekter og dyr samt modellering af biodiversitetspres fra faktorer som befolkningstæthed, veje og infrastruktur (Steffen et al. 2015).

- Danmark
- Usikkerhedszone

Eksisterende fokus

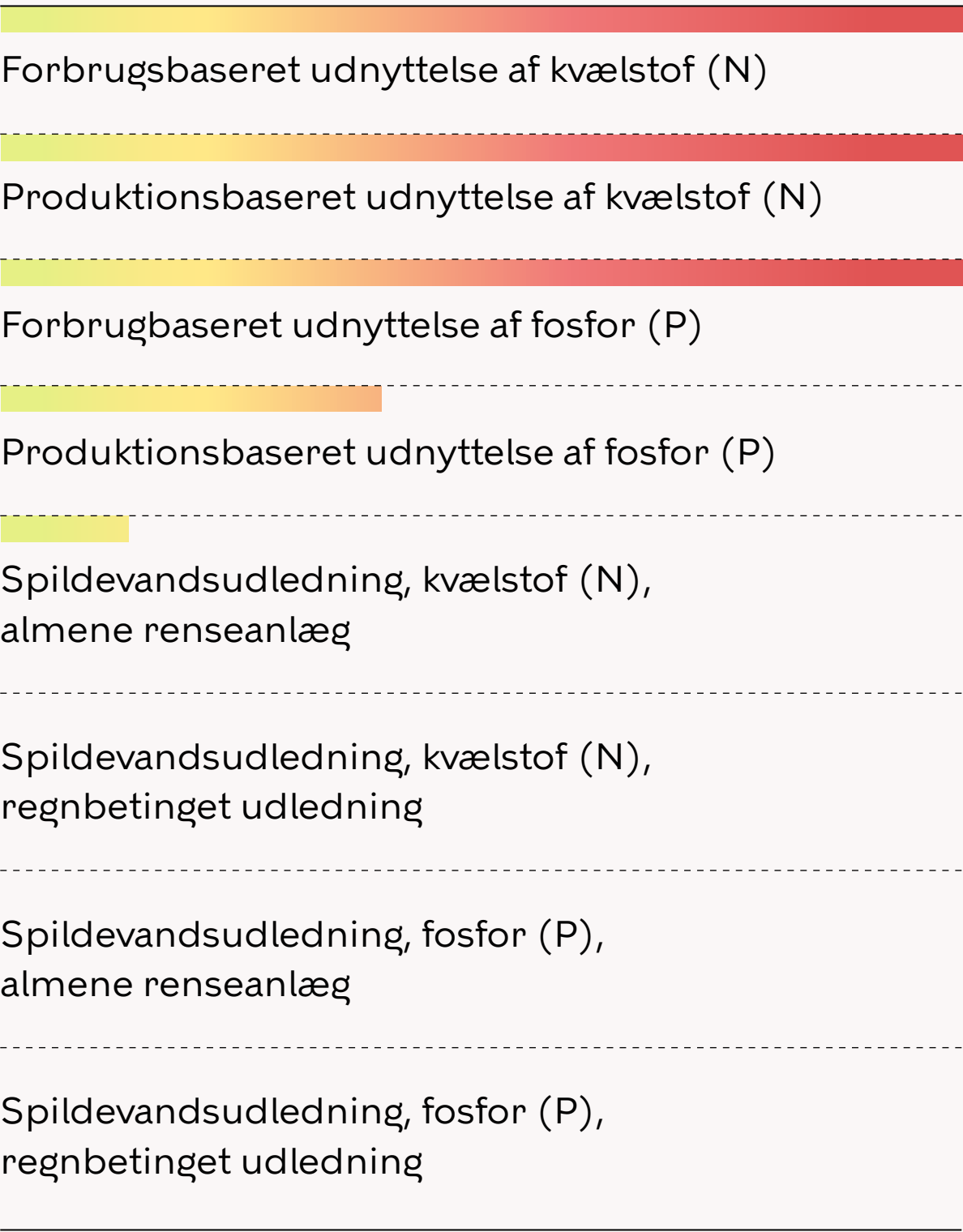
Københavns Kommune har vedtaget en biodiversitetsstrategi for 2022-2050 og en handleplan for 2022-2025, der inkluderer en årlig statusreddegørelse. Fra og med budget 2024 er der afsat midler til udvikling af et monitoreringsprogram, som vil muliggøre en mere præcis opfølgning på biodiversitetens udvikling i København.

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Kvælstof- og fosforudledning

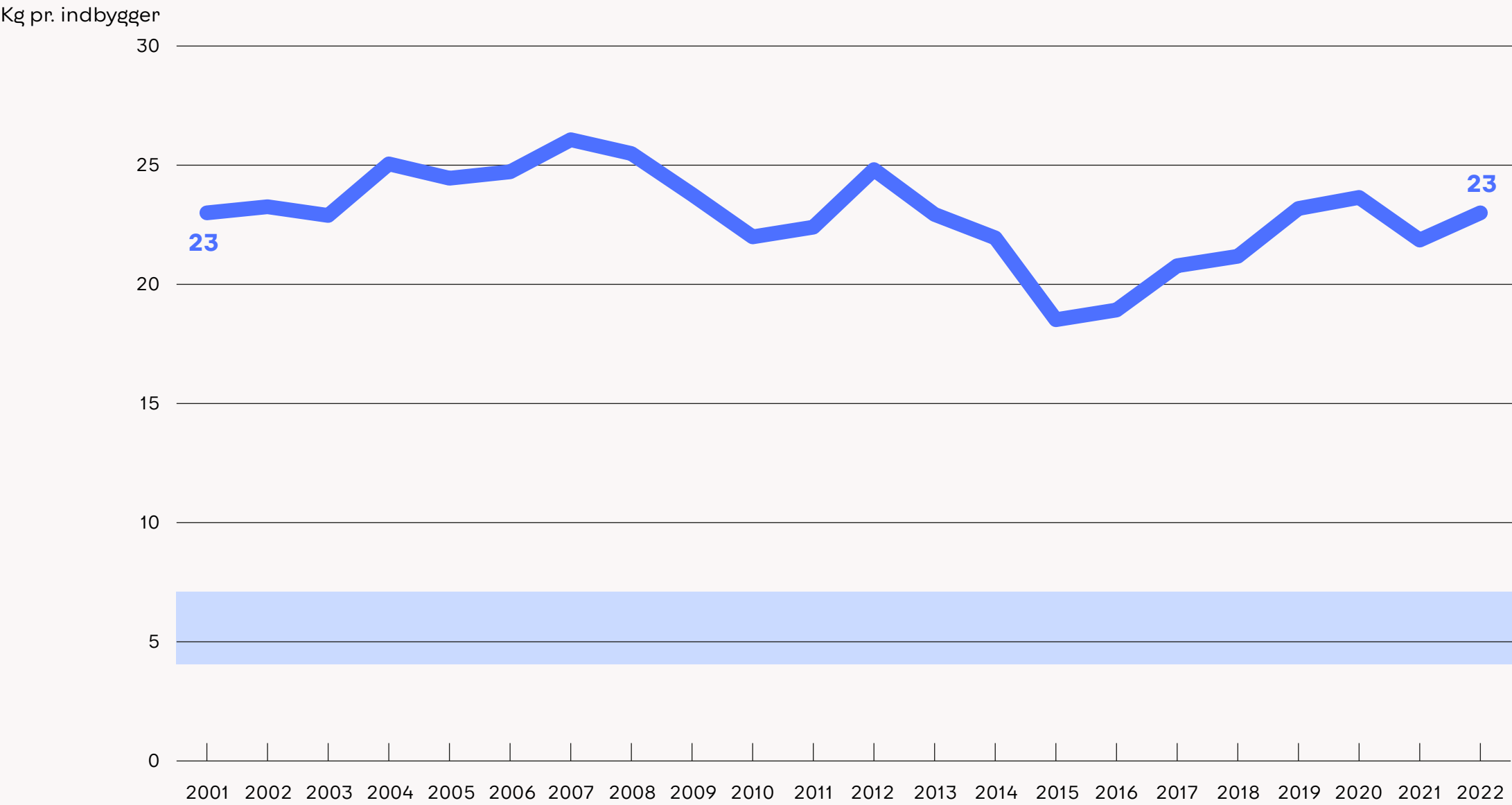
Reaktivt kvælstof og fosfor er ofte anvendt i landbrugsgødning, men kun en mindre del af det bliver faktisk optaget af de afgrøder, som det bliver tilført. Overskuddet løber ud i floder, søer og oceaner, hvor det forårsager algeopblomstring, der gør vandet grønt, brunt eller endda rødt. Disse opblomstringer kan være giftige og dræber andet vandlevende liv ved at sulte vandet for ilt.

Kvælstof- og fosforudledning

Forbrugsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Den menneskeskabte produktion af reaktivt kvælstof globalt er ca. fire gange større end den årlige produktion, der sker gennem naturens egne processer. Den forbrugsbaserede udnyttelse af kvælstof i Danmark er meget høj og har ikke set et væsentligt fald de sidste to årtier. Tilsvarende kan det forventes, at niveauet for kvælstofudnyttelse i København også er meget højt.

Målsætning

Den nedre grænse for kvælstofudnyttelse er 35 megaton pr. år (Rockström et al. 2009), mens den øvre grænse er 62 megaton pr. år (Steffen et al. 2015), begge omregnet til værdier pr. indbygger. Sammen udgør disse grænseværdier en usikkerhedszone, der markerer, hvornår kvælstofanvendelsen kan føre til markan-

te, irreversible ændringer i globale hav- og økosystemer. Den nedre grænse betragtes som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Figuren viser den forbrugsbaserede anvendelse af kvælstof, dvs. det samlede kvælstofforbrug forbundet med de varer og tjenester, som forbruges af borgere, uanset hvor i verden produktionen finder sted. Denne ubalance har både nu og på længere sigt betydelige økologiske og økonomiske konsekvenser. Kvælstof bidrager i forskellige former til overgødsning af søer og havområder. Derudover spiller kvælstof en rolle i nedbrydningen af stratosfærens ozonlag og i dannelsen af lokal luftforurening.

- Danmark
- Usikkerhedszone

12

∞

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

14

🐟

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

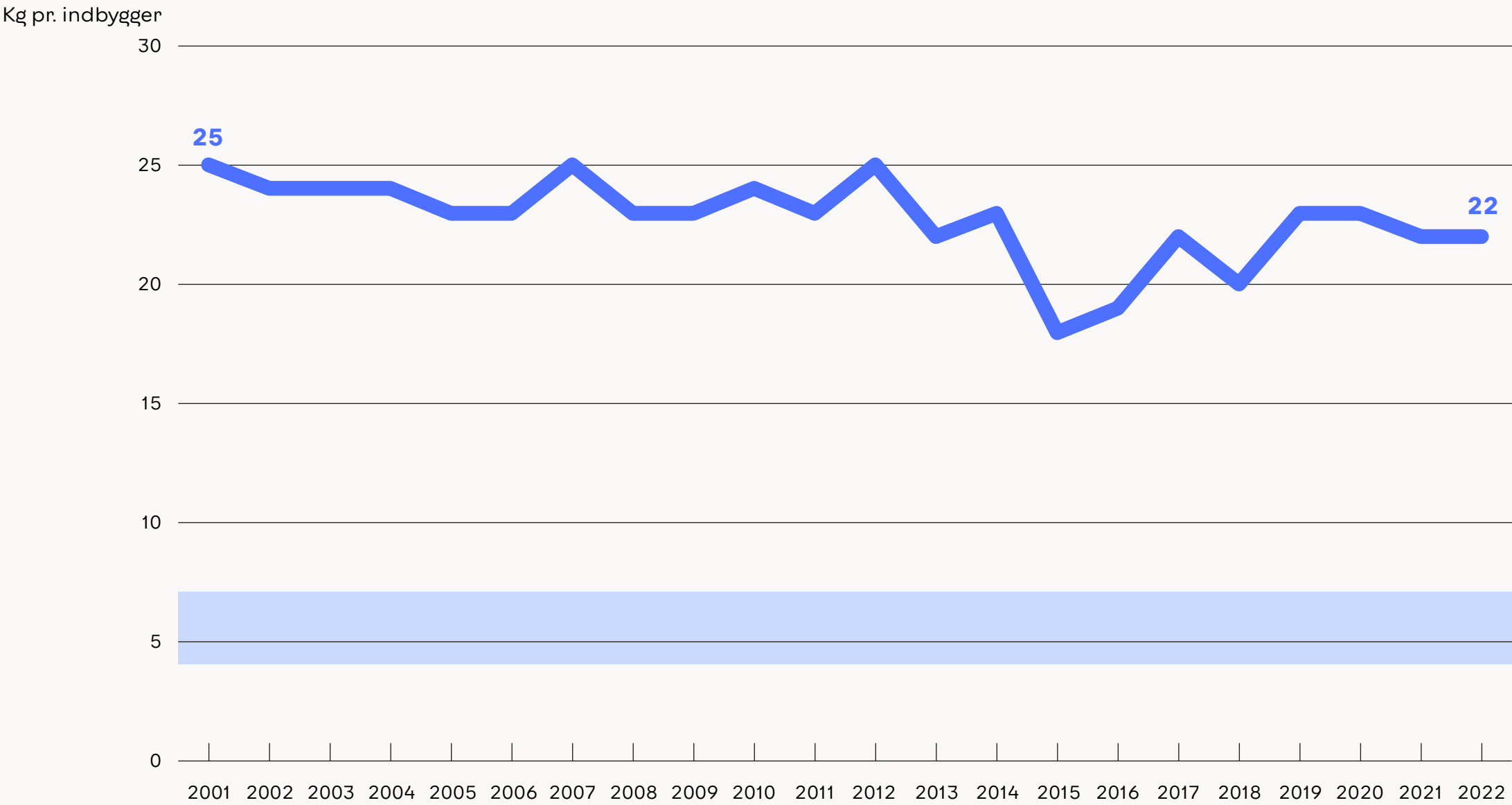
15

🌱

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Produktionsbaseret udnyttelse af kvælstof (N)

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Den menneskeskabte produktion af reaktivt kvælstof globalt er ca. fire gange større end den årlige produktion, der sker gennem naturens egne processer. Den produktionsbaserede udnyttelse af kvælstof i Danmark er høj og har ikke set et væsentligt fald de sidste to årtier. I København forventes niveauet for den produktionsbaserede kvælstofudnyttelse at være lavere sammenlignet med resten af landet, da landbrugsbaseret produktion er fraværende i byen.

Målsætning

Den nedre grænse for kvælstofudnyttelse er 35 megaton pr. år (Rockström et al. 2009), mens den øvre grænse er 62 megaton pr. år (Steffen et al. 2015), begge omregnet til værdier pr. indbygger. Sammen udgør disse grænseværdier en usikkerhedszone, der markerer, hvornår

kvælstofanvendelsen kan føre til markante, irreversible ændringer i globale hav- og økosystemer. Den nedre grænse betragtes som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Figuren viser den produktionsbaserede anvendelse af kvælstof, dvs. det samlede kvælstofforbrug fra produktionen inden for landets grænser, uanset hvor varerne senere forbruges. Denne ubalance har både nu og på længere sigt store økologiske og økonomiske konsekvenser. Kvælstof bidrager i forskellige former til overgødsning af søer og havområder med plantenæringsstoffer, klimaforandringer, nedbrydning af stratosfærens ozonlag og lokal luftforurening.

- Danmark
- Usikkerhedszone

12

∞

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

14

🐟

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

15

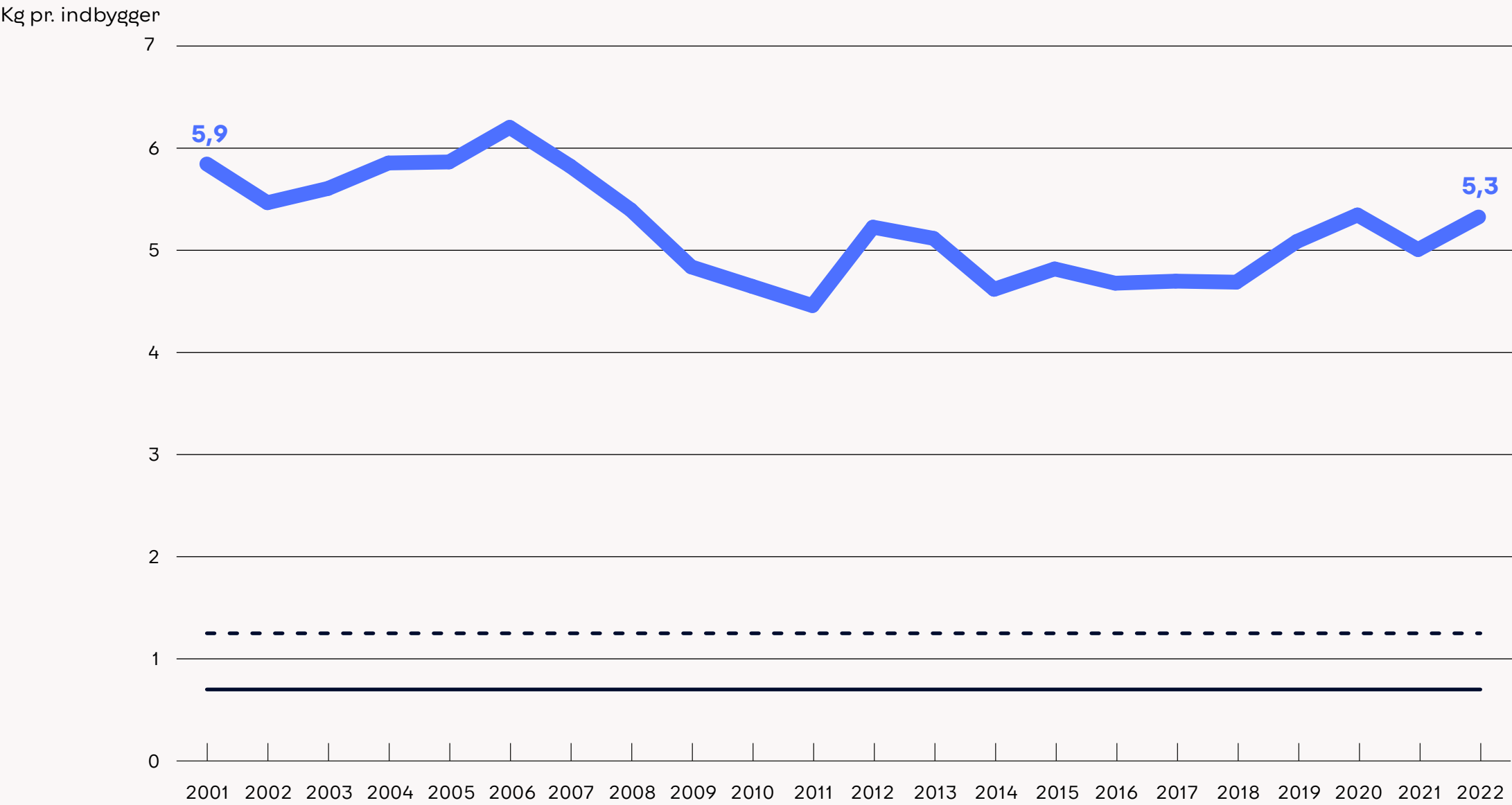
🌱

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Kvælstof- og fosforudledning

Forbrugsbaseret udnyttelse af fosfor (P)

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Selvom den forbrugsbaserede udnyttelse af fosfor i Danmark er faldet de seneste to årtier, overskrides begge grænseværdier stadig. Den forbrugsbaserede fosforudnyttelse afspejler, at størrelsen og sammensætningen af forbruget i Danmark skaber et betydeligt aftryk på fosforindholdet i produktionen uden for landets grænser. En del af dette aftryk stammer fra forbruget af kunstgødning og foder i den animalske produktion. Det er dog ikke muligt at præcisere, hvor stor en andel der kan tilskrives husholdningernes forbrugsmønstre, som også bidrager til fosforaftrykket.

Målsætning

De planetære grænser for fosfor inkluderer både en global og en regional grænseværdi. Den globale nedre grænse er 1,25 megaton fosfor pr. år, og afspejler risiko-

en for massiv overgødskning af søer og havområder med plantenæringsstoffer, iltsvind i verdens have og den efterfølgende forringelse eller udryddelse af liv i havet. Den regionale grænseværdi er 0,7 megaton fosfor pr. år og relaterer sig til risikoen for eutrofiering af ferskvand på regionalt eller lokalt niveau (Steffen et al. 2015). Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Figuren viser den forbrugsbaserede anvendelse af fosfor, dvs. det samlede fosforforbrug forbundet med de varer og tjenester, som forbruges af borgere, uanset hvor i verden produktionen finder sted.

- Danmark
- Nedre global grænse
- Nedre regional grænse

12

∞

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

14

🐟

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

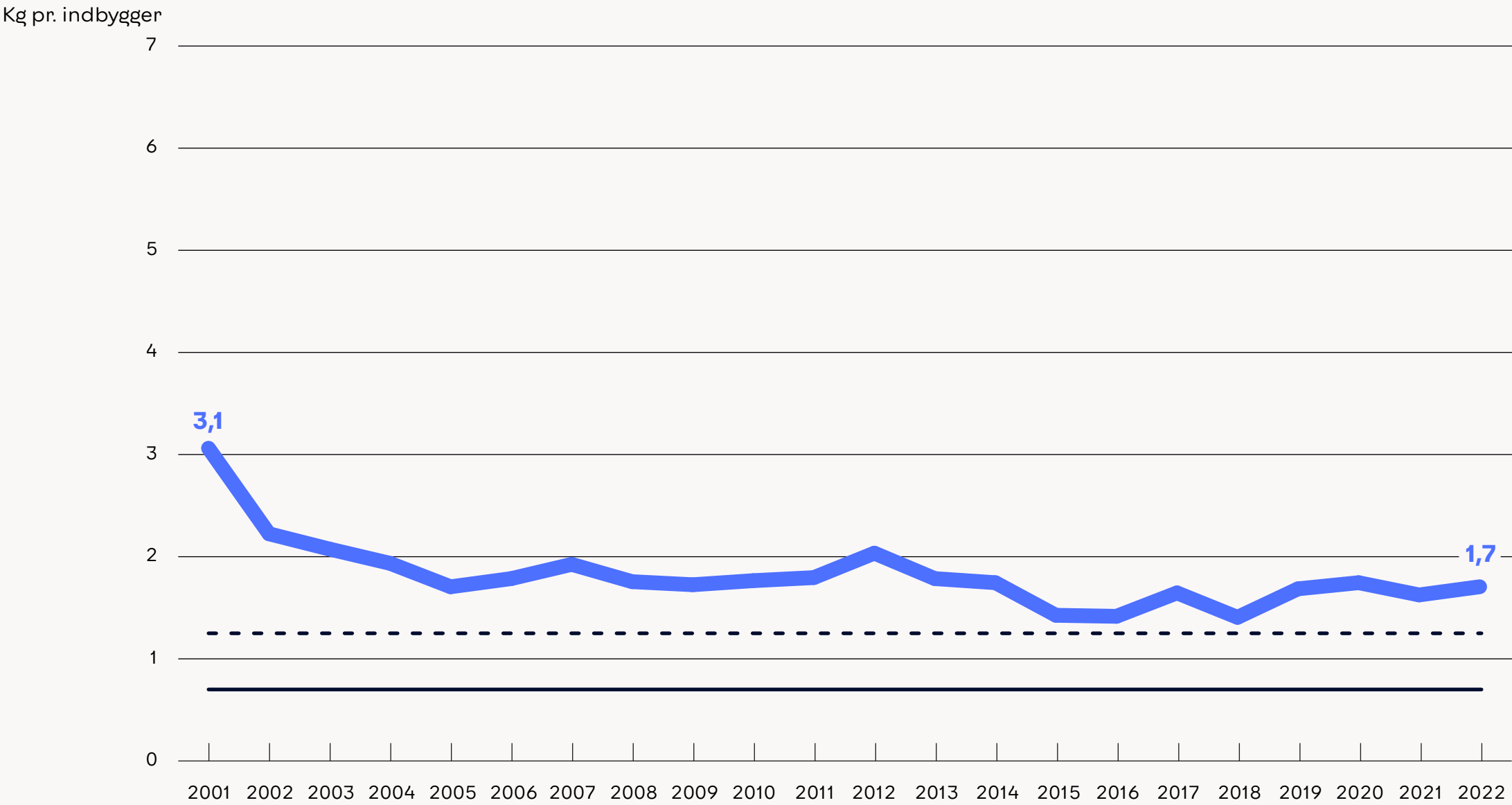
15

🌱

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Produktionsbaseret udnyttelse af fosfor (P)

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Den produktionsbaserede udnyttelse af fosfor er faldet i Danmark over de seneste to årtier, men at den stadig overskrider begge grænseværdier. Der er dog ingen væsentlig landbrugsproduktion i København, og den produktionsbaserede udnyttelse af fosfor i byen må derfor forventes at være relativt beskeden sammenlignet med hele landet.

Målsætning

De planetære grænser for fosfor inkluderer både en global og en regional grænseværdi. Den globale nedre grænse er 1,25 megaton fosfor pr. år, og afspejler risikoen for massiv overgødskning af søer og havområder med plantenæringsstoffer, iltsvind i verdens have og den efterfølgende forringelse eller udryddelse af liv i havet. Den regionale grænseværdi er 0,7

megaton fosfor pr. år og relaterer sig til risikoen for eutrofiering af ferskvand på regionalt eller lokalt niveau (Steffen et al. 2015) Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Figuren viser den produktionsbaserede anvendelse af fosfor, dvs. det samlede fosforforbrug fra produktionen inden for landets grænser, uanset hvor varerne senere forbruges.

- Danmark
- Nedre global grænse
- Nedre regional grænse

12

∞

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

14

🐟

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

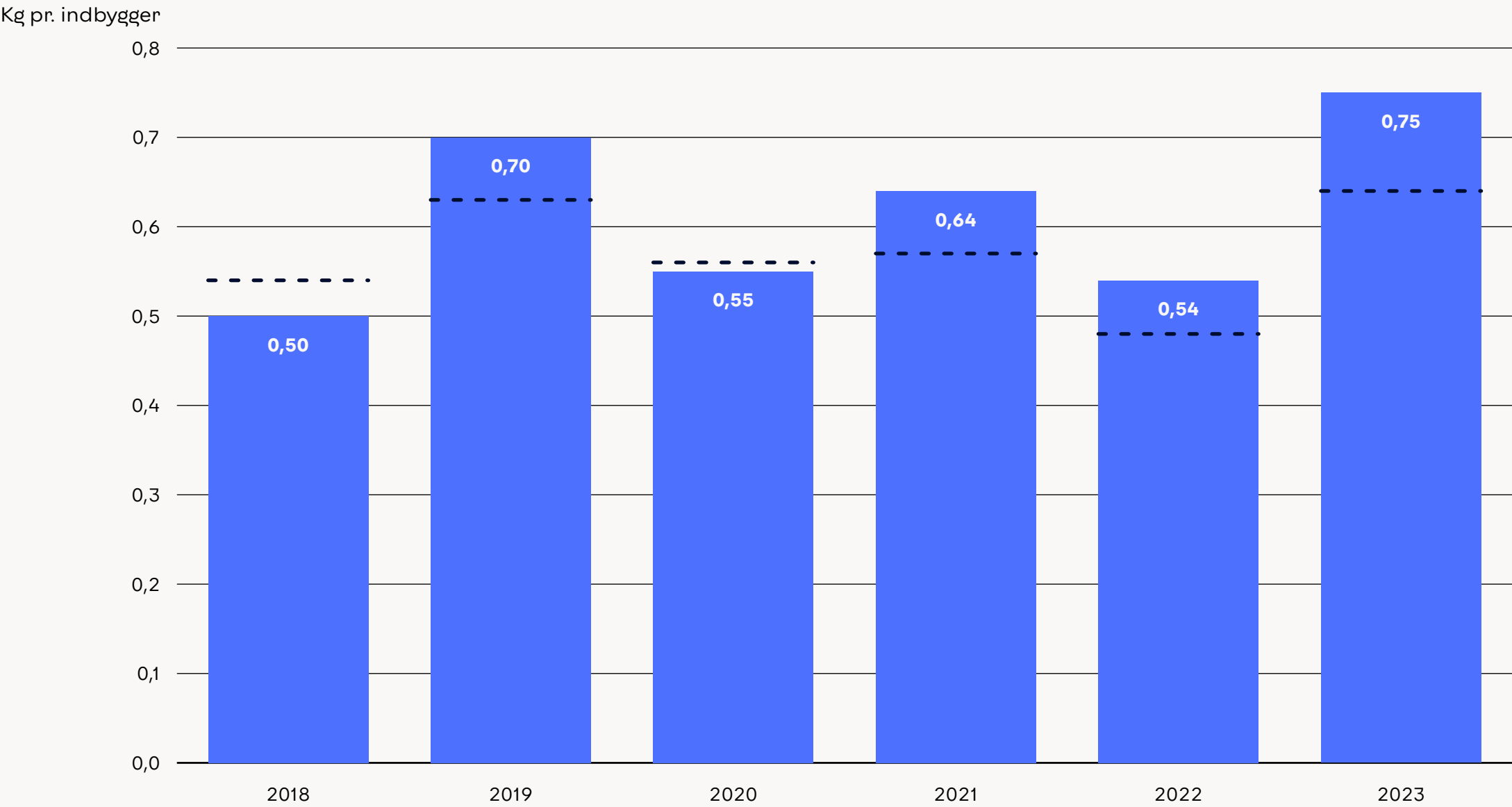
15

🌱

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Kvælstof- og fosforudledning

Spildevandsudledning, kvælstof (N), almene renselanlæg

Beskrivelse

Sammenlignet med hele landet har København en lidt højere spildevandsudledning af kvælstof fra almene renselanlæg. I 2023 er udledningen fra almene renselanlæg i København 0,75 kg pr. indbygger om året, mens den i hele landet er 0,65 kg pr. indbygger.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/VANDUD) og data fra BIOFOS

Note

Mængden af kvælstof i spildevandet varierer afhængigt af lokale faktorer, hvilket gør sammenligningen mellem København og resten af Danmark vanskelig. I København bidrager vejoverflader og regnskyl til en højere koncentration af kvælstof, og ca. 25 procent af spildevandet stammer fra

industri og institutioner. BIOFOS' anlæg på Lynetten og Damhusåen gennemgår ombygning, og den fulde kapacitet vil først være klar i 2026. Lokale forhold og anlægsudvikling spiller dermed en stor rolle i spildevandsbehandlingen i København.

Eksisterende fokus

Spildevandsudledning påvirker miljøet og folkesundheden ved at forurene havområder, søer og grundvand. Alle kommuner skal ifølge Miljøbeskyttelsesloven udarbejde en spildevandsplan, som sikrer korrekt bortskaffelse og overholdelse af statens vandområdeplaner. Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018 fastlægger et plangrundlag for spildevandsforsyningsselskaberne HOFOR og BIOFOS, som i perioden 2019-2028 investerer i at forbedre spildevandsinfra-

- København
- Hele landet

strukturen. Dette omfatter både kapacitet samt sikring af, at kloaksystemet og renselanlæggene ikke overskrider grænseværdierne for udledning.

12

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

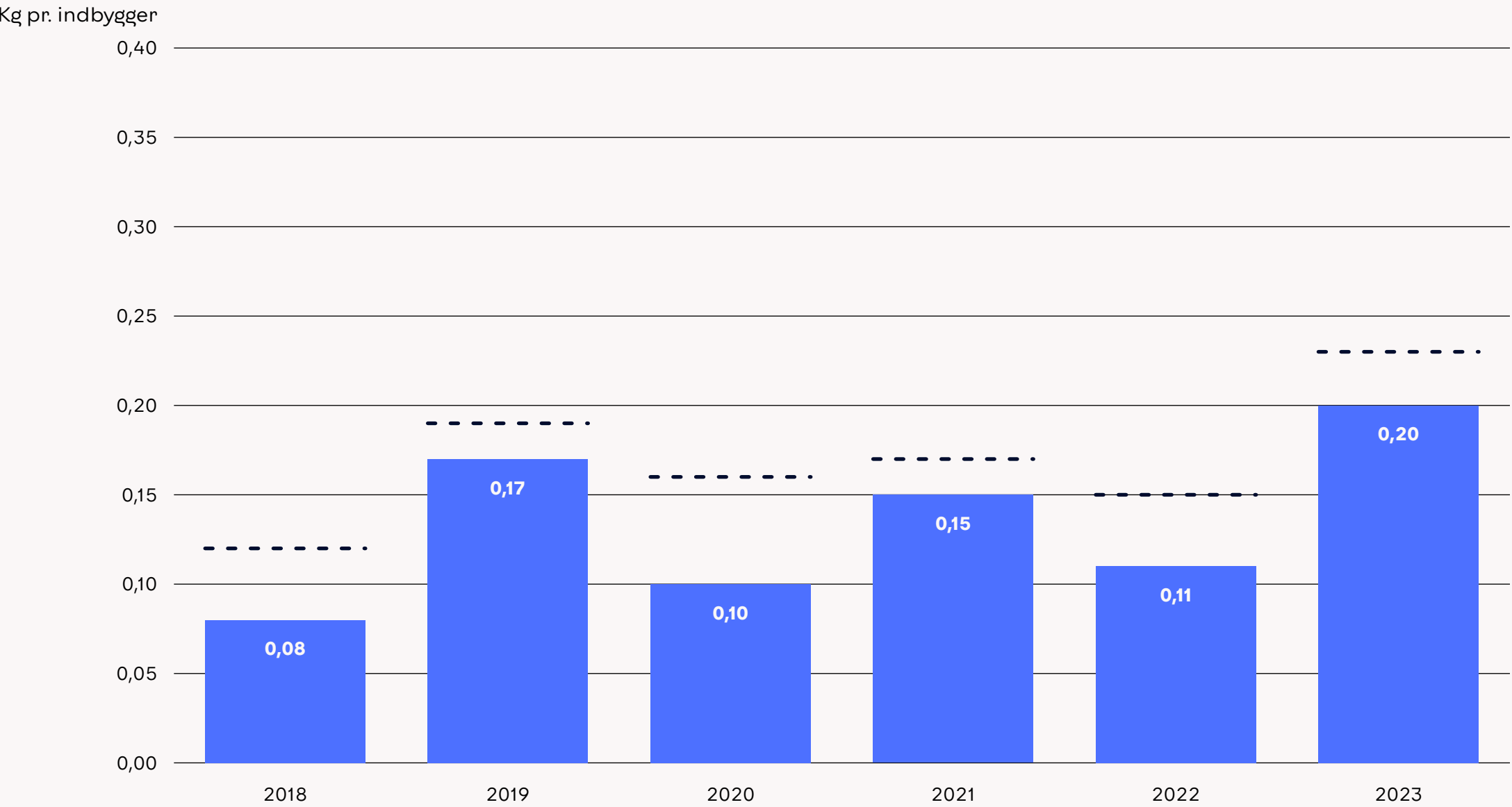
14

FN's verdensmål
14 – Livet i havet

15

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Spildevandsudledning, kvælstof (N), regnbetinget udledning

Beskrivelse

Sammenlignet med hele landet har København en lidt lavere spildevandsudledning af kvælstof fra regnbetinget udledning. I 2023 var udledningen 0,20 kg pr. indbygger om året i København, mens den i hele landet var 0,23 kg pr. indbygger.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/VANDUD) og data fra BIOFOS

Note

Mængden af kvælstof i spildevandet varierer afhængigt af lokale faktorer, hvilket gør sammenligningen mellem København og resten af Danmark vanskelig. I København bidrager vejoverflader og regnskyl til en højere koncentration af kvælstof, og ca. 25 procent af spildevandet stammer fra industri og institutioner. BIOFOS' anlæg

på Lynetten og Damhusåen gennemgår ombygning, og den fulde kapacitet vil først være klar i 2026. Lokale forhold og anlægsudvikling spiller dermed en stor rolle i spildevandsbehandlingen i København.

Eksisterende fokus

Spildevandsudledning påvirker miljøet og folkesundheden ved at forurene havområder, søer og grundvand. Alle kommuner skal ifølge Miljøbeskyttelsesloven udarbejde en spildevandsplan, som sikrer korrekt bortskaffelse og overholdelse af statens vandområdeplaner. Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018 fastlægger et plangrundlag for spildevandsforsyningsselskaberne HOFOR og BIOFOS, som i perioden 2019-2028 investerer i at forbedre spildevandsinfra-

- København
- Hele landet

strukturen. Dette omfatter både kapacitet samt sikring af, at kloaksystemet og renselanlæggene ikke overskrider grænseværdierne for udledning.

12

FN's verdensmål
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

14

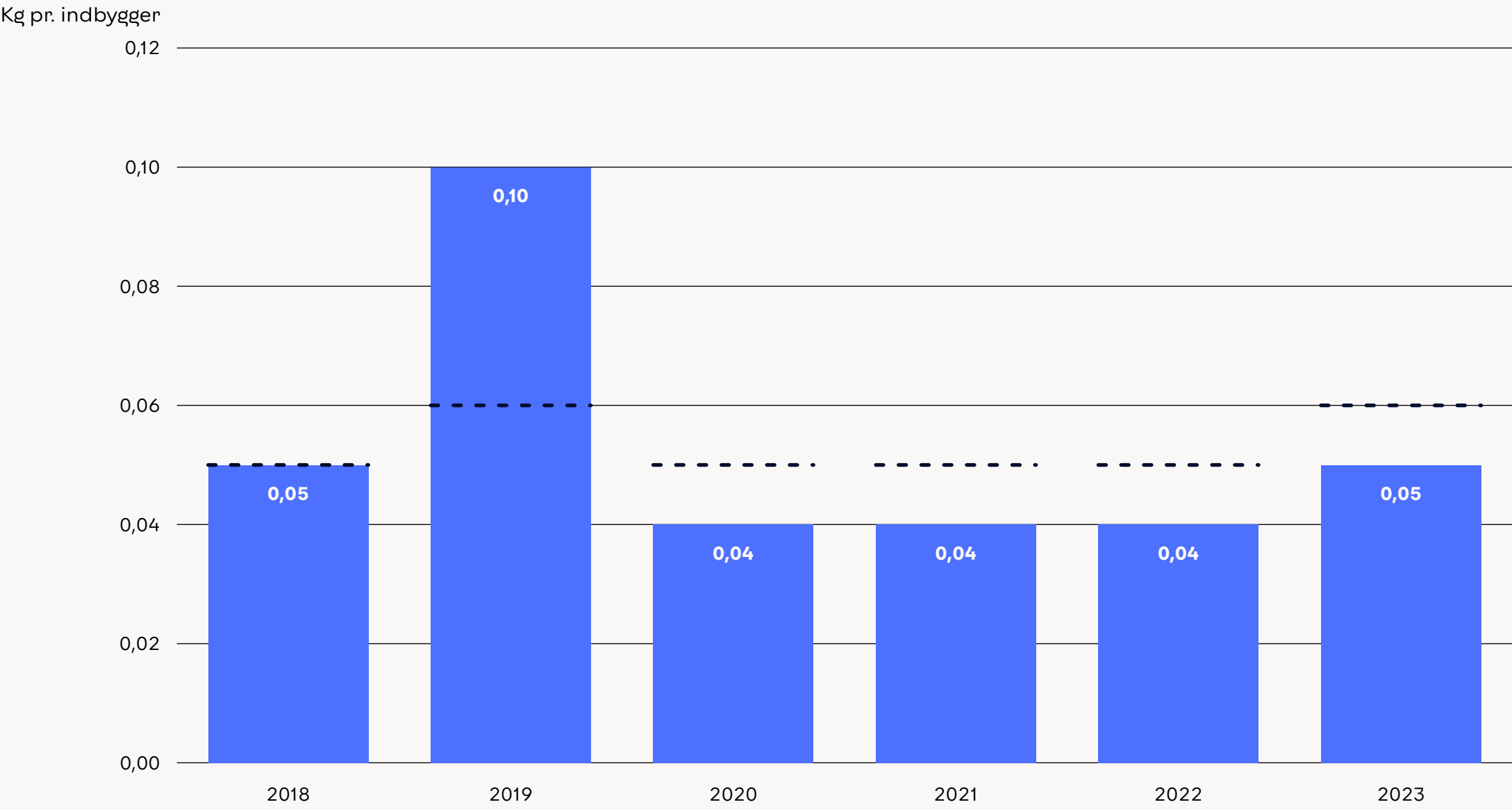
FN's verdensmål
14 – Livet i havet

15

FN's verdensmål
15 – Livet på landet

Kvælstof- og fosforudledning

Spildevandsudledning, fosfor (P), almene renselanlæg

Beskrivelse

Sammenlignet med hele landet har København de seneste år haft en lidt mindre spildevandsudledning af fosfor fra almene renselanlæg. I 2023 er spildevandsudledningen af fosfor fra almene renselanlæg 0,05 kg pr. indbygger om året, mens den er 0,06 kg pr. indbygger om året i hele landet.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/VANDUD) og data fra BIOFOS

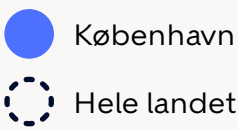
Note

Mængden af fosfor i spildevandet varierer afhængigt af lokale faktorer, hvilket gør sammenligningen mellem København og resten af Danmark vanskelig. I København bidrager vejoverflader og regnskyl til en højere koncentration af fosfor, og ca.

25 procent af spildevandet stammer fra industri og institutioner. BIOFOS' anlæg på Lynetten og Damhusåen gennemgår ombygning, og den fulde kapacitet vil først være klar i 2026. Lokale forhold og anlægsudvikling spiller dermed en stor rolle i spildevandsbehandlingen i København.

Eksisterende fokus

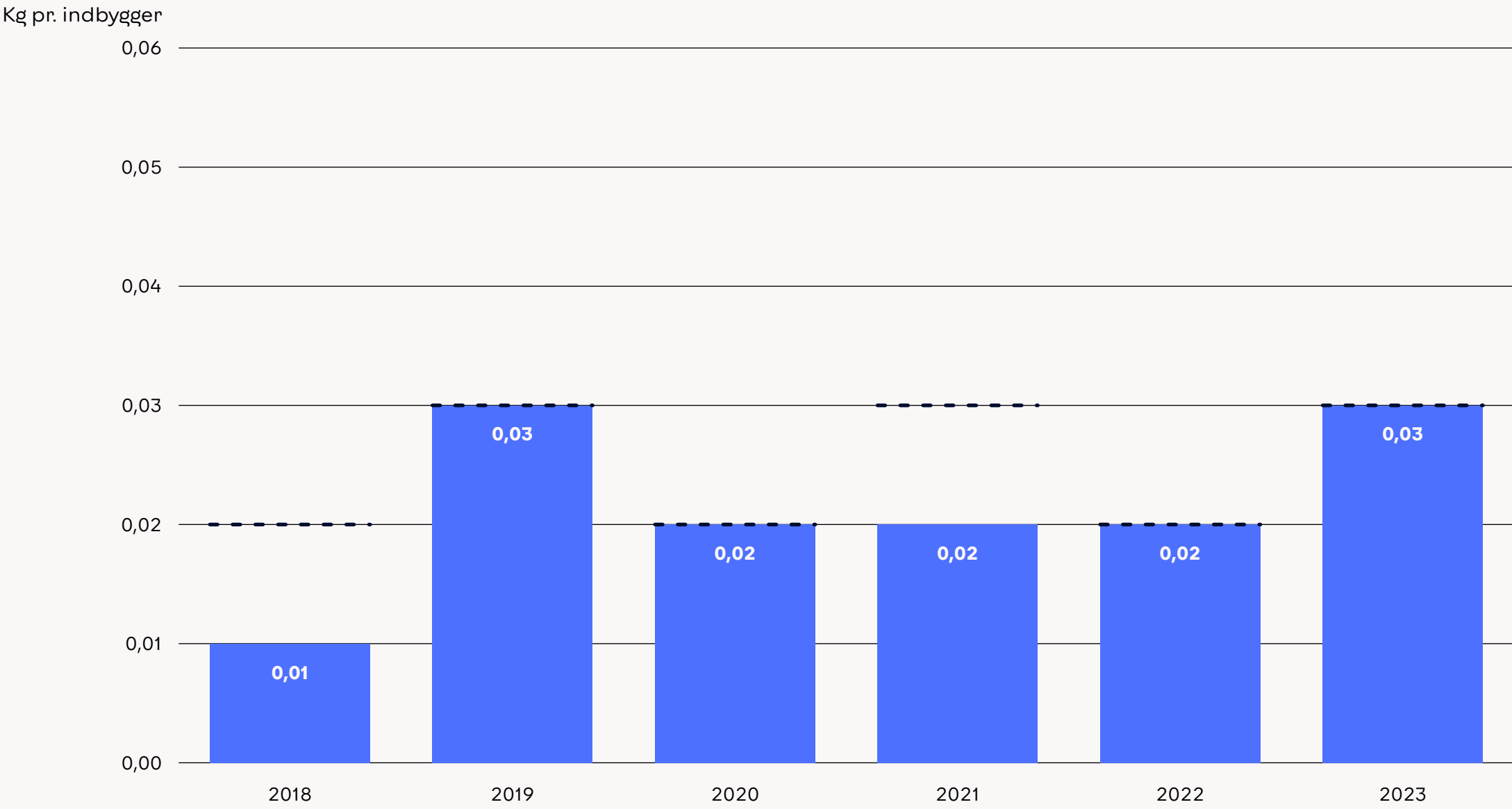
Spildevandsudledning påvirker miljøet og folkesundheden ved at forurene havområder, søer og grundvand. Alle kommuner skal ifølge Miljøbeskyttelsesloven udarbejde en spildevandsplan, som sikrer korrekt bortskaffelse og overholdelse af statens vandområdeplaner. Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018 fastlægger et plangrundlag for spildevandsforsyningsselskaberne HOFOR og BIOFOS, som i perioden 2019-2028

investerer i at forbedre spildevandsinfrastrukturen. Dette omfatter både kapacitet samt sikring af, at kloaksystemet og renselanlæggene ikke overskrider grænseværdierne for udledning.

Spildevandsudledning, fosfor (P), regnbetinget udledning

Beskrivelse

I hele perioden er spildevandsudledningen fra København på niveau med udledningen i resten af landet. I 2023 ligger udledningen på 0,03 kg pr. indbygger.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/VANDUD) og data fra BIOFOS

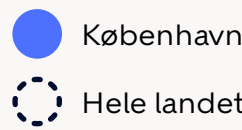
Note

Mængden af fosfor i spildevandet varierer afhængigt af lokale faktorer, hvilket gør sammenligningen mellem København og resten af Danmark vanskelig. I København bidrager vejoverflader og regnskyl til en højere koncentration af fosfor, og ca. 25 procent af spildevandet stammer fra industri og institutioner. BIOFOS' anlæg på Lynetten og Damhusåen gennemgår ombygning, og den fulde kapacitet vil først være klar i 2026. Lokale forhold og

anlægsudvikling spiller dermed en stor rolle i spildevandsbehandlingen i København.

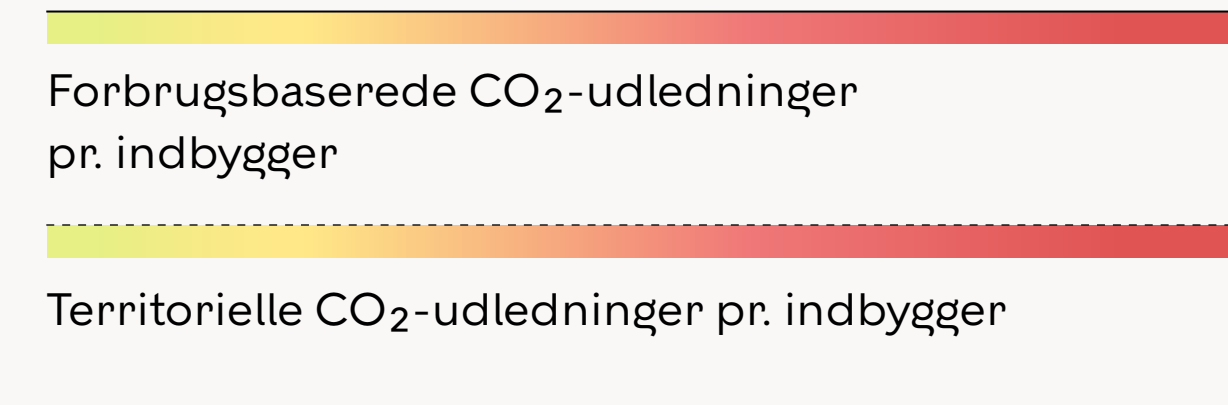
Eksisterende fokus

Spildevandsudledning påvirker miljøet og folkesundheden ved at forurene havområder, søer og grundvand. Alle kommuner skal ifølge Miljøbeskyttelsesloven udarbejde en spildevandsplan, som sikrer korrekt bortskaffelse og overholdelse af statens vandområdeplaner. Københavns Kommunes Spildevandsplan 2018 fastlægger et plangrundlag for spildevandsforsyningsselskaberne HOFOR og BIOFOS, som i perioden 2019-2028 investerer i at forbedre spildevandsinfrastrukturen. Dette omfatter både kapacitet samt sikring af, at kloaksystemet og renselanlæggene ikke overskrider grænseværdierne for udledning.

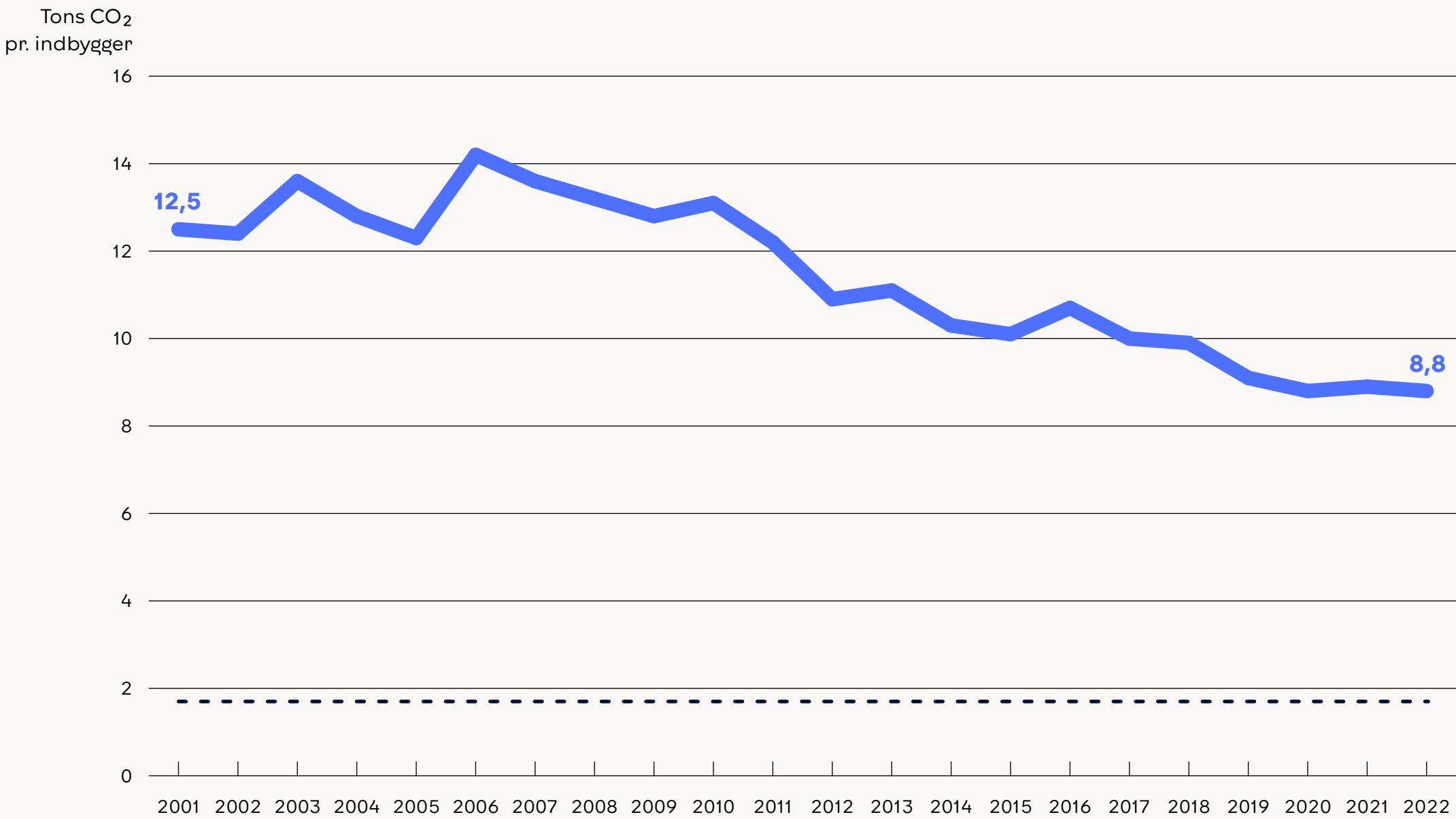
Forsuring af havene

Ca. en fjerdedel af den kuldioxid, der udledes af menneskelig aktivitet, opløses til sidst i havene, hvor det danner kulsyre og sænker pH-værdien af overfladevandet. Denne surhed reducerer tilgængeligheden af karbonationer, som er en essentiel byggesten, der bruges af mange marine arter til dannelse af skaller og skeletter. Denne manglende ingrediens gør det svært for organismer som koraller, skaldyr og plankton at vokse og overleve, hvilket bringer havets økosystem og dets fødekæde i fare.

Forsuring af havene

Forbrugsbaserede CO₂-udledninger pr. indbygger

Beskrivelse

I 2022 er den forbrugsbaserede CO₂ udledning pr. indbygger i forhold til den planetære grænse for forsuring opgjort til 8,8 tons CO₂ pr. indbygger, hvilket er mere end fem gange større end grænsen på 1,72 tons pr. indbygger. Trenden er dog, at udledningerne falder og er i 2022 5,4 tons mindre pr. indbygger sammenlignet med 2006.

Målsætning

Mængden af calciumcarbonat i havet hænger direkte sammen med CO₂-koncentrationen i atmosfæren. Grænsen for forsuring af havet er udtrykt ved en acceptabel grænse for calciumcarbonat mætning af havet (grænsen er <2.75 omega arag) svarende til en atmosfærisk CO₂-koncentration på 445 ppm.

Kilde

Dao et al. (2018), NASA (2025), Stadler et al. (2019), EDGAR 2023 (Emissions Database for Global Atmospheric Research) Community GHG Database

Note

Grænsen er oversat til en gennemsnitlig CO₂-udledning pr. indbygger et givent år. For den forbrugsbaserede udledning er der anvendt beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark baseret på en international MRIO-model (multi-regional input-output model). Data i figuren er baseret på Stadler et al. (2019) og afspejler værdier pr. indbygger i Danmark. Da havforsuring udelukkende drives af en kemisk reaktion mellem CO₂ og havets kulstof, er det kun CO₂-udledninger, der er relevante i denne sammenhæng.

- København
- Planetær grænse

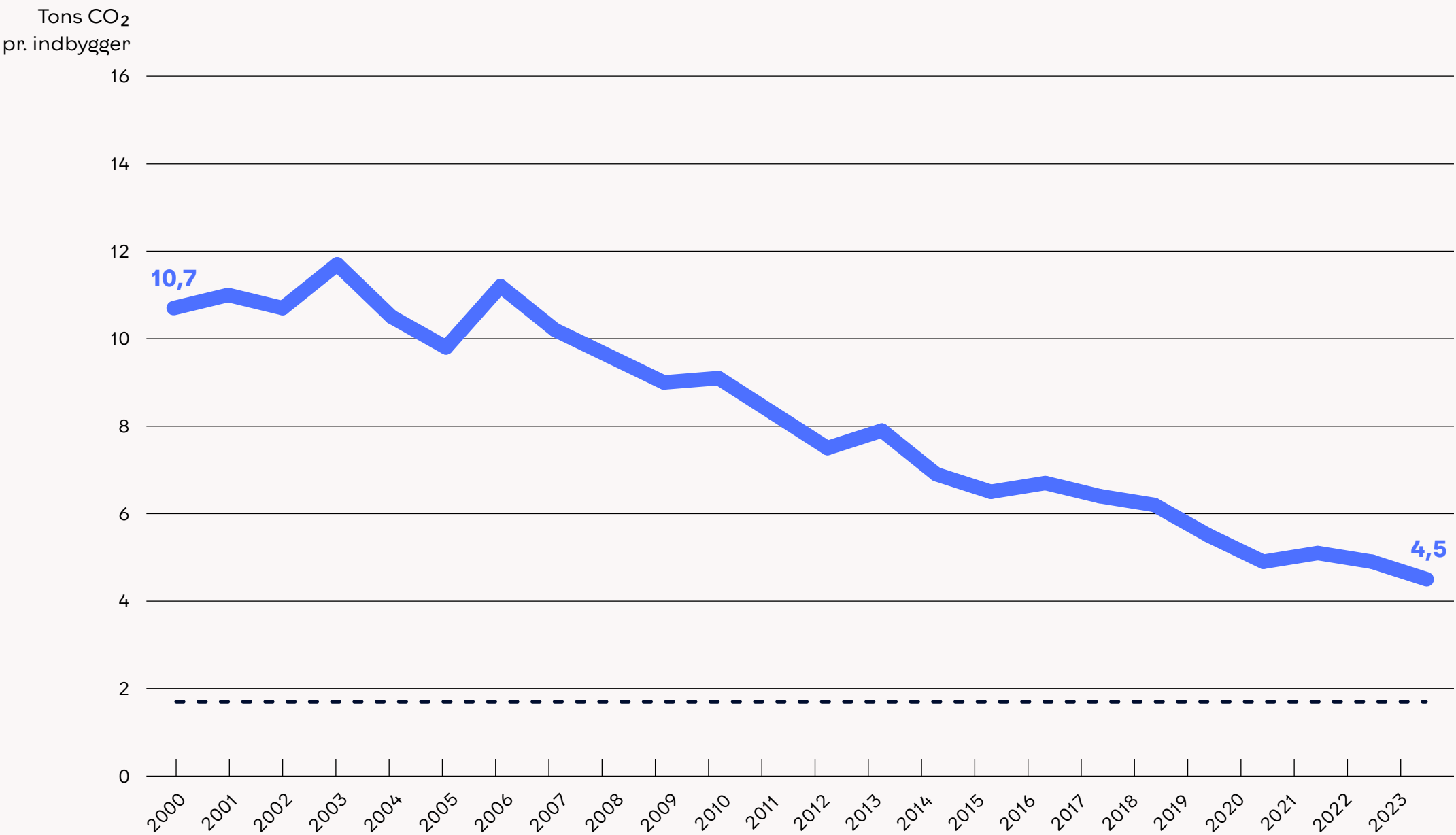
Derfor kan datagrundlaget for havforsuring ikke sammenlignes med datagrundlaget for klimaforandringer, hvor flere drivhusgasser som eks. metan og lattergas indgår.

Eksisterende fokus

De forbrugsbaserede CO₂-udledninger forventes påvirket af den kommende Klimastrategi 2035.

- FN's verdensmål**
13 – Klimaindsats
- FN's verdensmål**
14 – Livet i havet

Territorielle CO₂-udledninger pr. indbygger

Beskrivelse

I 2023 er den territorielle CO₂ udledning pr. indbygger i forhold til den planetære grænse for forsuring opgjort til 4,5 tons CO₂ pr. indbygger, hvilket er ca. 2,6 gange mere end grænsen på 1,72 tons pr. indbygger. Trenden viser dog, at udledningerne falder og er i 2023 reduceret mere end 60 procent i forhold til 2003.

Målsætning

Mængden af calciumcarbonat i havet hænger direkte sammen med CO₂-koncentrationen i atmosfæren. Grænsen for forsuring af havet er udtrykt ved en acceptabel grænse for calciumcarbonat mætning af havet (grænsen er <2.75 omega arag) svarende til en atmosfærisk CO₂-koncentration på 445 ppm.

Kilde

Dao et al. (2018), NASA (2025), Stadler et al. (2019), EDGAR 2023 (Emissions Database for Global Atmospheric Research) Community GHG Database

Note

Territorielle udledninger omfatter den CO₂, der udledes fra aktiviteter, der fysisk foregår inden for Danmarks grænser, såsom energiforbrug, industri og transport. I opgørelsen antages det, at en gennemsnitlig københavnere svarer til en gennemsnitlig dansker. Da havforsuring udelukkende drives af en kemisk reaktion mellem CO₂ og havets kulstof, er det kun CO₂-udledninger, der er relevante i denne sammenhæng. Derfor kan datagrundlaget for havforsuring ikke sammenlignes med datagrundlaget for klimaforandringer, hvor flere drivhusgasser som eks.

- København
- Planetær grænse

Eksisterende fokus

Udledningerne forventes påvirket af den kommende Klimastrategi 2035.

- FN's verdensmål**
13 – Klimaindsats
- FN's verdensmål**
14 – Livet i havet

Ferskvandsforbrug

Vand er essentielt for liv og bruges i vid udstrækning af landbruget, industrien og husholdninger. For store tilbagetrækninger af vand kan imidlertid forringe eller endda udtørre søer, floder og grundvandsmagasiner, skade økosystemer og ændre det hydrologiske kredsløb og klima.

Forbrugsbaseret udnyttelse af ferskvand
("blåt vand")

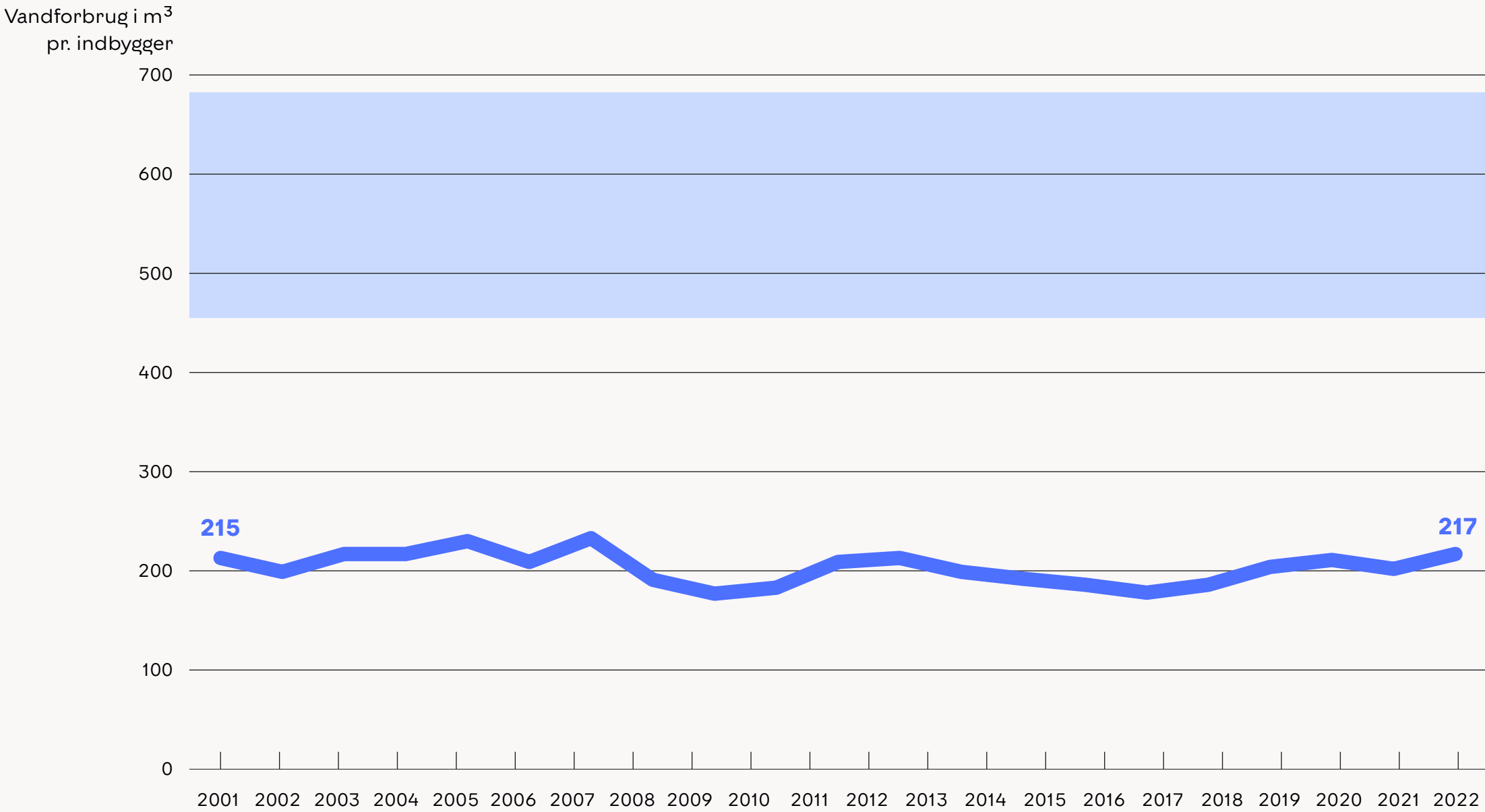

Produktionsbaseret udnyttelse af ferskvand
("blåt vand")

Ferskvandsforbrug

Forbrugsbaseret udnyttelse af ferskvand ("blåt vand")

Beskrivelse

Det forbrugsbaserede vandforbrug i Danmark ligger under de planetære grænseværdier, og det samme må antages at gælde for København. Den menneskelige udnyttelse af ferskvand til landbrug, industri og husholdninger er vokset markant globalt de seneste hundrede år. Forbruget af vand fortsætter med at stige for at imødekomme en stadig større menneskelig efterspørgsel efter fødevarer, biomasse og andre ressourcer.

Målsætning

Den nedre planetære grænseværdi for ferskvand er i absolutte tal 4.000 km³ (Rockström et al. 2009), mens den øvre planetære grænseværdi er fastsat til 6.000 km³ (Steffen et al. 2015). Begge grænseværdier omregnes her til værdier pr. indbygger baseret på en verdensbefolkning på 8,8 mia., som er et gennem-

snit af FN's fremskrivning (2020-2050). Tilsammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler usikkerhed om, hvornår udnyttelsen af ferskvand vil medføre markante, irreversible ændringer i globale økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Vandforbruget i figuren dækker over "blåt vand", som refererer til udnyttelsen af ferskvand fra tilgængelige kilder som søer, åer og grundvand. Produktionsbaseret vandforbrug dækker kun over det vand, der bruges til produktion inden for Danmarks grænser, uden at medregne vandforbrug i udlandet. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at

Danmark

Usikkerhedszone

beregne anvendelsen af ferskvand knyttet til forbrug i byen. I stedet anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark.

FN's verdensmål

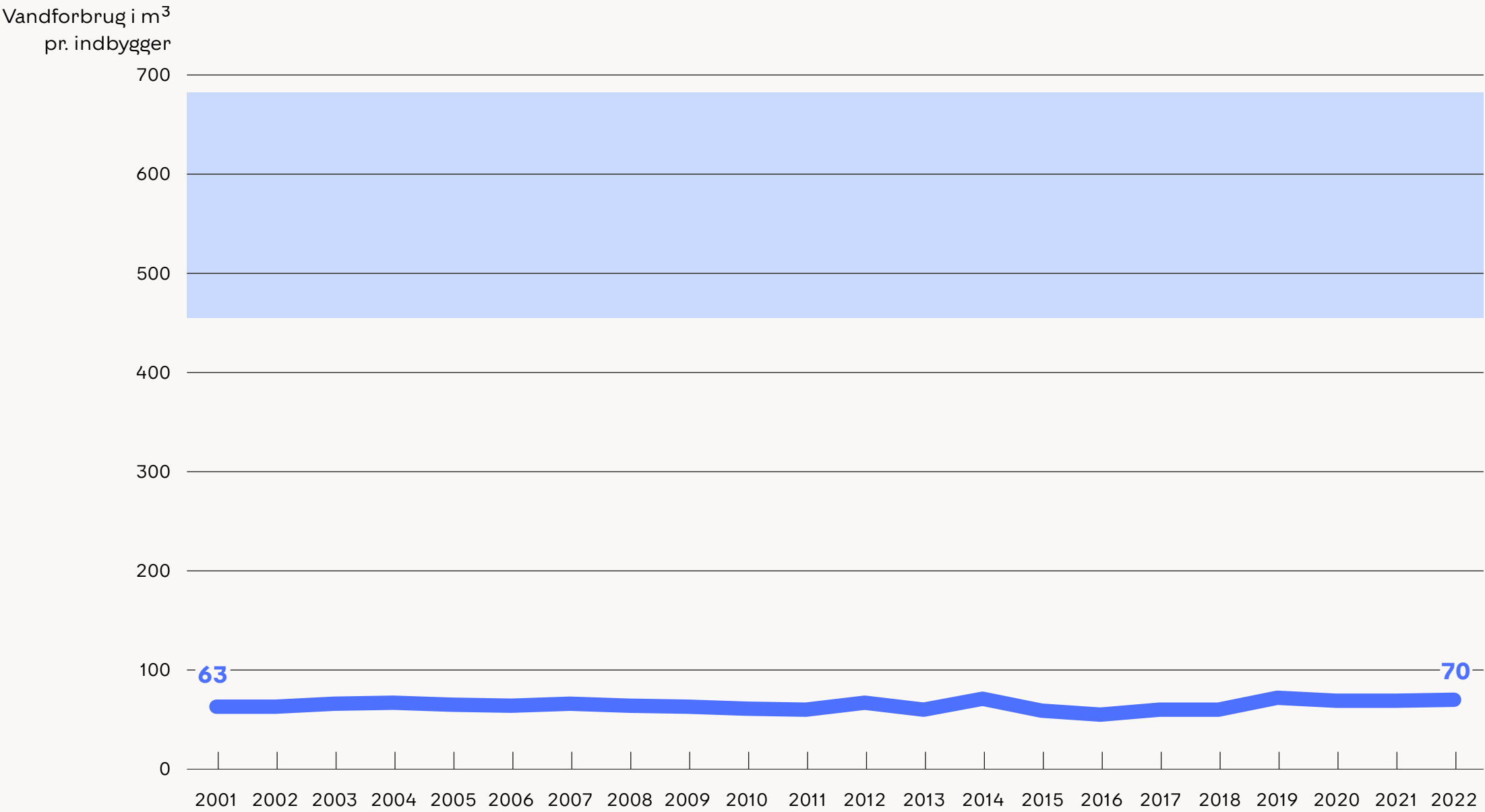
12 – Ansvarligt forbrug og produktion

FN's verdensmål

15 – Livet på land

Produktionsbaseret udnyttelse af ferskvand ("blåt vand")

Beskrivelse

Det forbrugsbaserede vandforbrug i Danmark ligger under de planetære grænseværdier. Det samme må antages også at gælde for København. Den menneskelige udnyttelse af ferskvand til landbrug, industri og husholdninger er vokset markant på globalt plan det seneste århundrede. Forbruget af vand fortsætter med at vokse for at imødekomme en stadig større menneskelig efterspørgsel efter fødevarer, biomasse m.m.

Målsætning

Den nedre planetære grænseværdi er i absolutte tal 4.000 km³ (Rockström et al. 2009), mens den øvre planetære grænseværdi er fastlagt til 6.000 km³ (Steffen et al. 2015). Begge omregnes her til værdier pr. indbygger med en verdensbefolkning på 8,8 mia. baseret på et gennemsnit af FN's fremskrivning (2020-2050).

Tilsammen udgør de to grænseværdier en usikkerhedszone, der afspejler usikkerhed om, hvornår udnyttelsen af ferskvand vil medføre markante irreversible ændringer i globale økosystemer. Den nedre globale grænseværdi er foreslået som den egentlige grænseværdi.

Kilde

Stadler et al. (2019)

Note

Vandforbruget i figuren dækker over "blåt vand", som er knyttet til udnyttelsen af ferskvand fra tilgængelige kilder som søer, åer og grundvand. Forbrugsbaseret vandforbrug omfatter både det vand, der forbruges direkte i Danmark, og det vand, der forbruges i udlandet til produktion af importerede varer og tjenester. Der er ikke udviklet en model specifikt for København til at beregne anvendelsen

Danmark

Usikkerhedszone

af ferskvand knyttet til forbrug i byen. I stedet anvendes beregninger for en gennemsnitlig indbygger i Danmark.

FN's verdensmål

12 – Ansvarligt forbrug og produktion

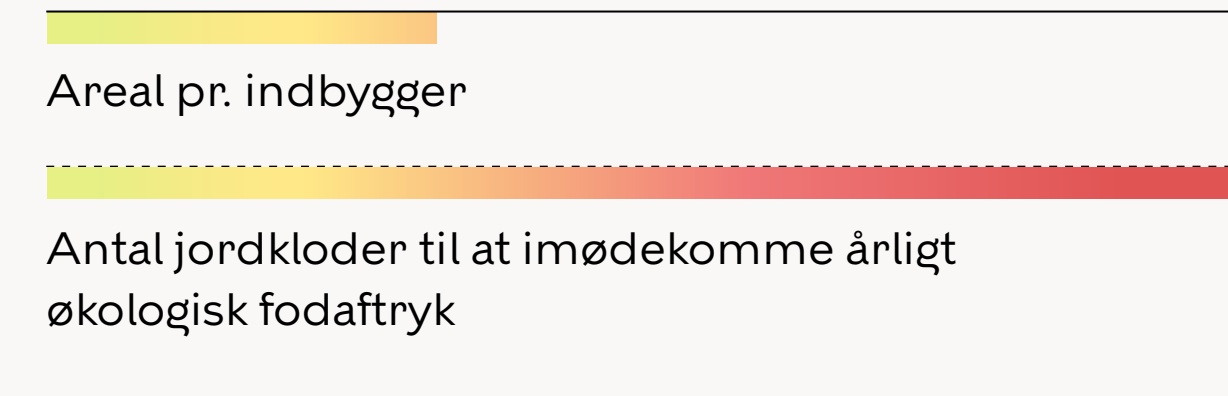

FN's verdensmål

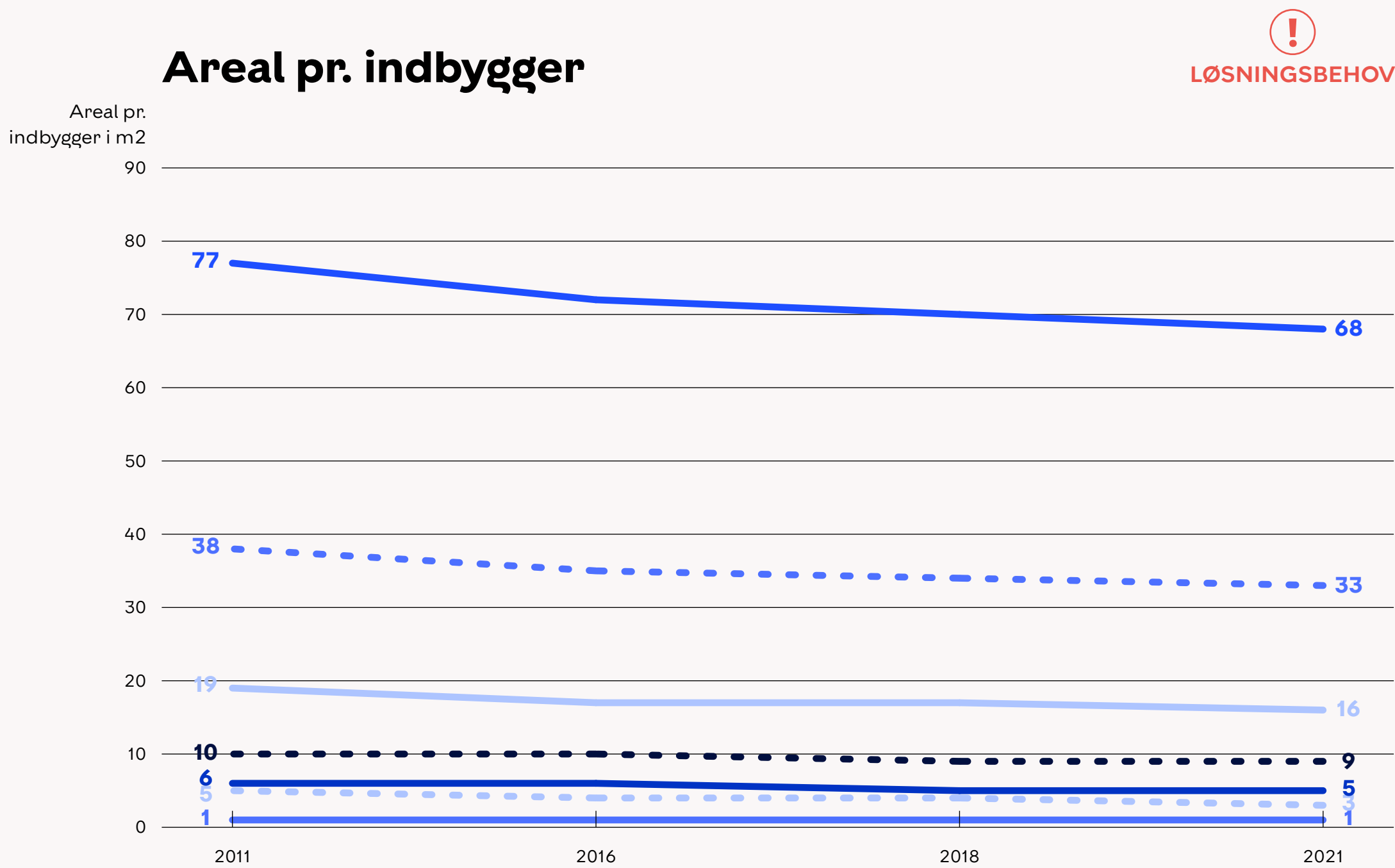
15 – Livet på land

Arealanvendelse

Konvertering af jord til menneskelig brug
– såsom at omdanne skove og vådområder til
byer, landbrugsjord og motorveje - udtømmer
jordens kulstofdræn, ødelægger rige dyrelivs-
habitater og underminerer jordens rolle i at
holde gang i de konstante kredsløb af vand,
kvælstof og fosfor.

Arealanvendelse

Beskrivelse

Omfanget af arealer pr. indbygger falder i takt med befolkningstilvæksten. Den viser desuden fordelingen af Københavns arealer på "grå", "grønne" og "blå" arealer, som i 2021 udgør henholdsvis 87 procent (bygninger, veje, jernbaner m.m.), 9 procent (hede, enge, skove, parker m.m.) og 4 procent (søer og vandløb m.m.).

Målsætning

Københavns Kommune har en målsætning, som fremgår af biodiversitetsstrategien, om at 30 procent af arealet i København skal bestå af grønne områder i 2050.

Kilde

Danmarks Statistik (Statistikbanken.dk/AREALDK)

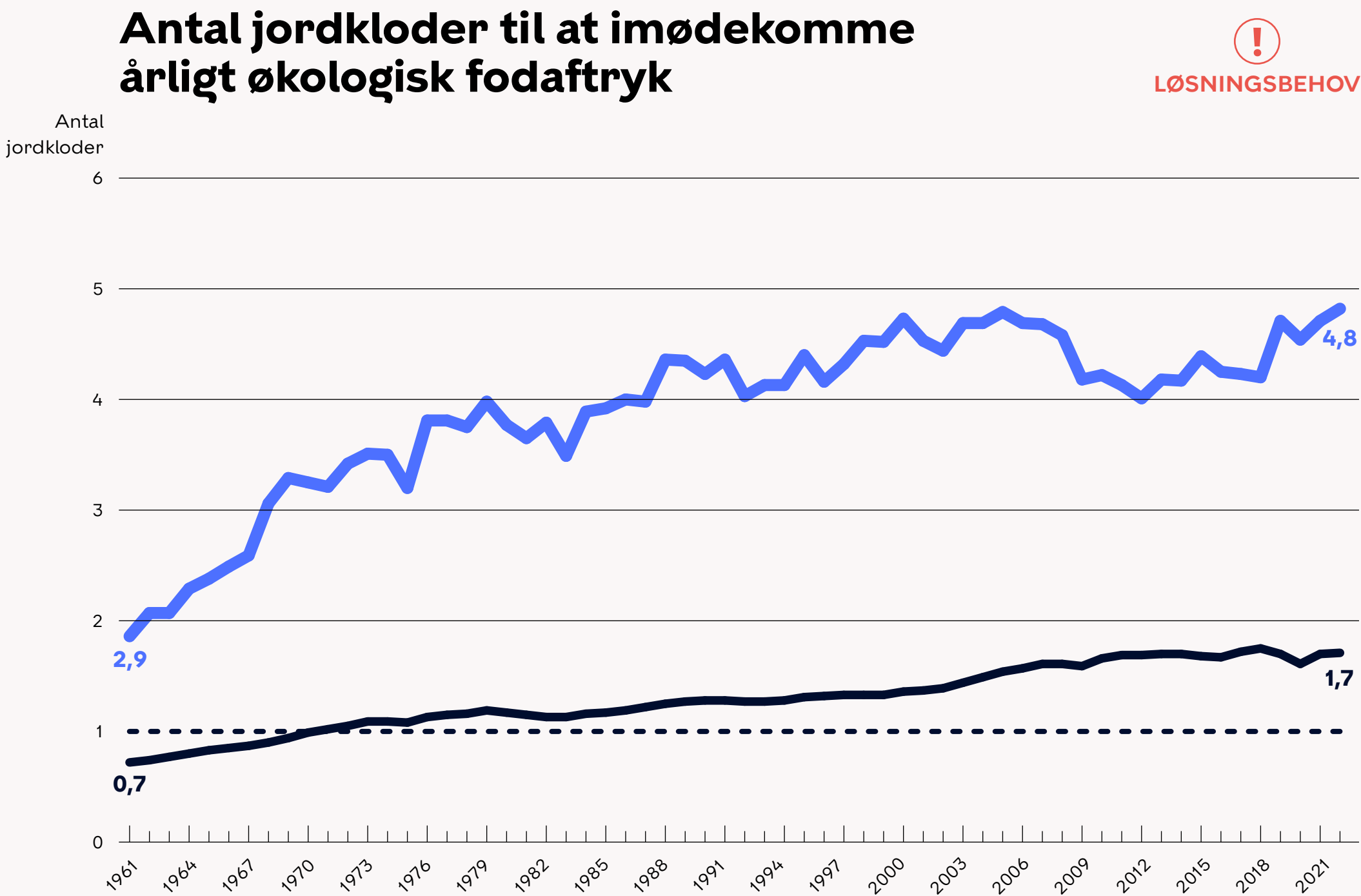
Note

Bemærk, at en del af arealet (ca. 5 m² pr. indbygger) ikke er klassificeret i arealregnskabet, og at tallene i figuren afviger markant fra Københavns Kommunes egen opgørelse af grønne og blå områder i 2022. Foreløbige tal for et "grønt BNP" for Danmark viser, at der er betydelige omkostninger forbundet med tab af biodiversitet og de trusler, der påvirker biodiversiteten på landsplan. I København har befolkningstilvækst, økonomisk vækst og øget beskæftigelse været gennemgående træk i udviklingen, som har resulteret i en markant velstandsstigning de seneste årtier. Denne udvikling har samtidig medført en øget efterspørgsel efter plads til at bo, arbejde og studere, hvilket har øget presset på arealerne i byen. For især de grønne områder indebærer dette en risiko for varige, irreversible ændringer knyttet til byudvikling og nybyggeri.

- Bygninger mm.
- Veje, jernbaner
- Øvrige kunstige overflader
- Heder, enge m.m.
- Søer og vandløb
- Skov
- Landbrugsafgrøder

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

Beskrivelse

Danmark har siden 1985 haft et økologisk fodaftryk, der svarer til et behov for mere end fire jordkloder, hvis alle mennesker på jorden levede som en gennemsnitlig dansker. I 2019 var resultatet 4,7 jordkloder for Danmark sammenlignet med 1,7 for verden som helhed. Hvis resten af verdens befolkning levede som i Danmark, ville den samlede globale biokapacitet være opbrugt efter 78 dage. Denne dag, kaldet "Earth Overshoot Day" af Global Footprint Network, er for 2025 den 19. marts i Danmark.

Kilde

Footprintnetwork.org

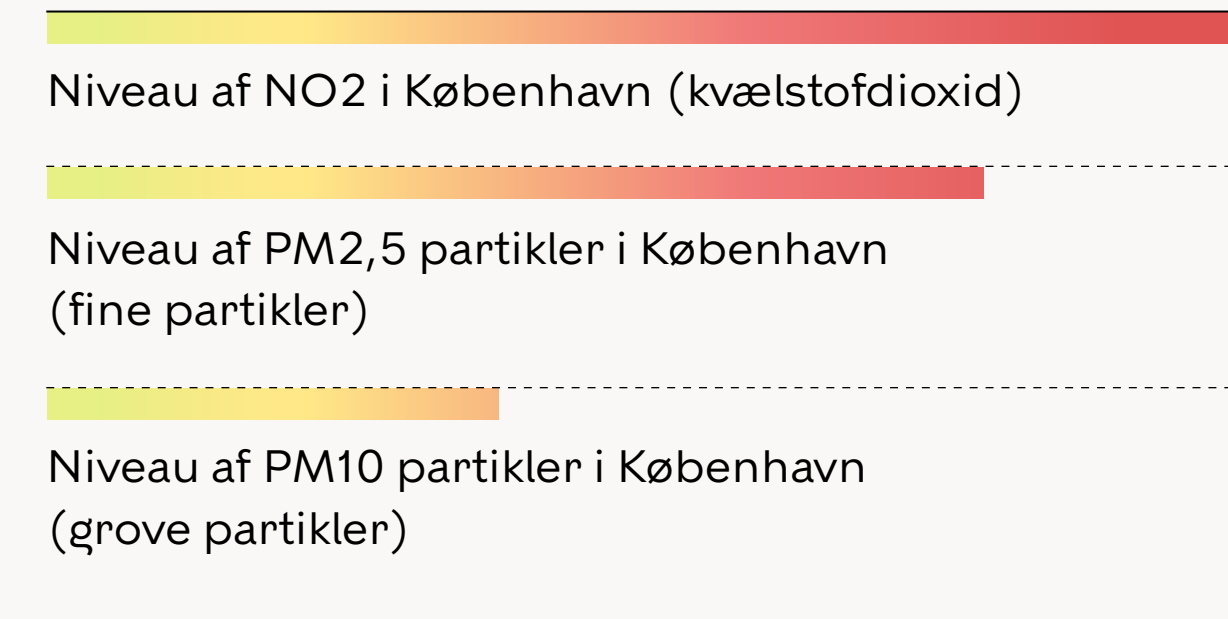
Note

Der findes ingen opgørelser af det økologiske fodaftryk for København, hvorfor opgørelsen for hele Danmark er anvendt.

- Danmark
- Verden
- Planetær grænse

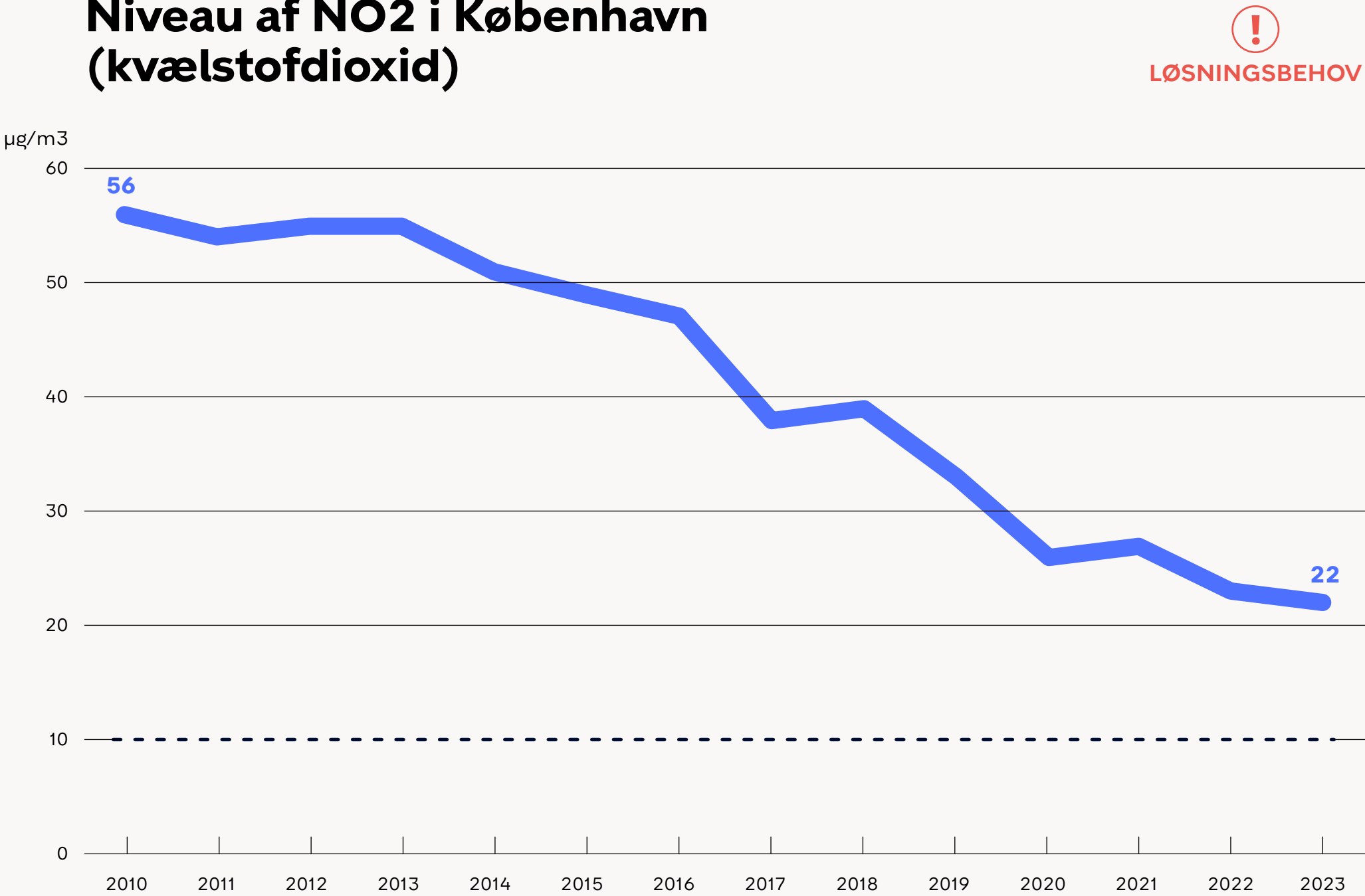
Luftforurening

Mikropartikler eller aerosoler, der udsendes i luften – såsom røg, støv og forurenende gasser – kan skade levende organismer. Desuden interagerer de med vanddamp i luften og kan derved påvirke skydannelsen. Når de udsendes i store mængder, kan disse aerosoler forårsage væsentlige ændringer i de regionale nedbørsmønstre, herunder ændre timingen og placeringen af monsunregn i tropiske områder. Der er endnu ikke defineret en egentlig grænseværdi fra et klima- og miljøvenligt perspektiv for luftforurening.

Luftforurening

Niveau af NO2 i København (kvælstofdioxid)

Beskrivelse

Ifølge målinger fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af NO2 over WHO's grænseværdi i 2023. Niveauet har dog været faldende siden 2010, hvilket indikerer, at udviklingen går i den rigtige retning.

Målsætning

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2025 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi (2024)

Note

Partiklerne stammer fra udledninger fra kraftværker, vejtrafik (motorer) og brændeovne. NO2 udledes i byerne primært fra diesel- og benzinbiler og er sundhedsskadeligt. Det skal bemærkes, at WHO skærpede sine retningslinjer i 2021, og det er disse, der er anvendt som grænseværdi her. Måleresultaterne stammer fra luftmålestationen på H.C. Andersens Boulevard.

- København
- WHO's retningslinjer

3

FN's verdensmål

3 – Sundhed og trivsel

11

FN's verdensmål

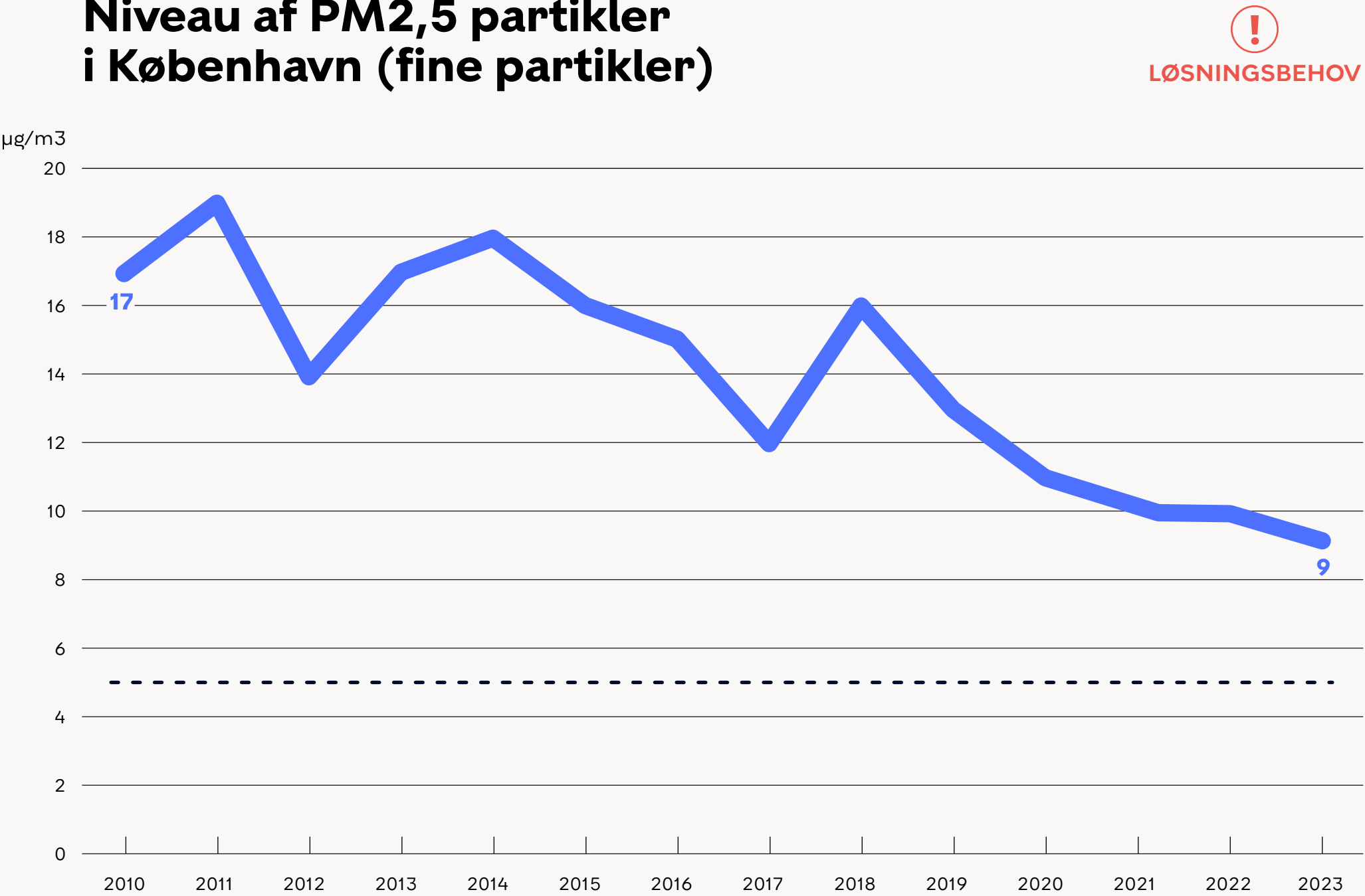
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

13

FN's verdensmål

13 – Klimaindsats

Niveau af PM2,5 partikler i København (fine partikler)

Beskrivelse

Ifølge målinger fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af PM2,5-partikler over WHO's grænseværdi i 2023. Selvom niveauet er lavere sammenlignet med 2010, har udviklingen været præget af større udsving i perioden.

Målsætning

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2025 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi (2024)

Note

Partiklerne stammer fra udledninger fra kraftværker, vejtrafik (motorer) og brændeovne. PM2,5 er de partikler, der anses for mest skadelige. Det skal bemærkes, at WHO skærpede sine retningslinjer i 2021, og det er disse, der er anvendt som grænseværdi her. Måleresultaterne stammer fra luftmålestationen på H.C. Andersens Boulevard.

- København
- WHO's retningslinjer

3

FN's verdensmål

3 – Sundhed og trivsel

11

FN's verdensmål

11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund

13

FN's verdensmål

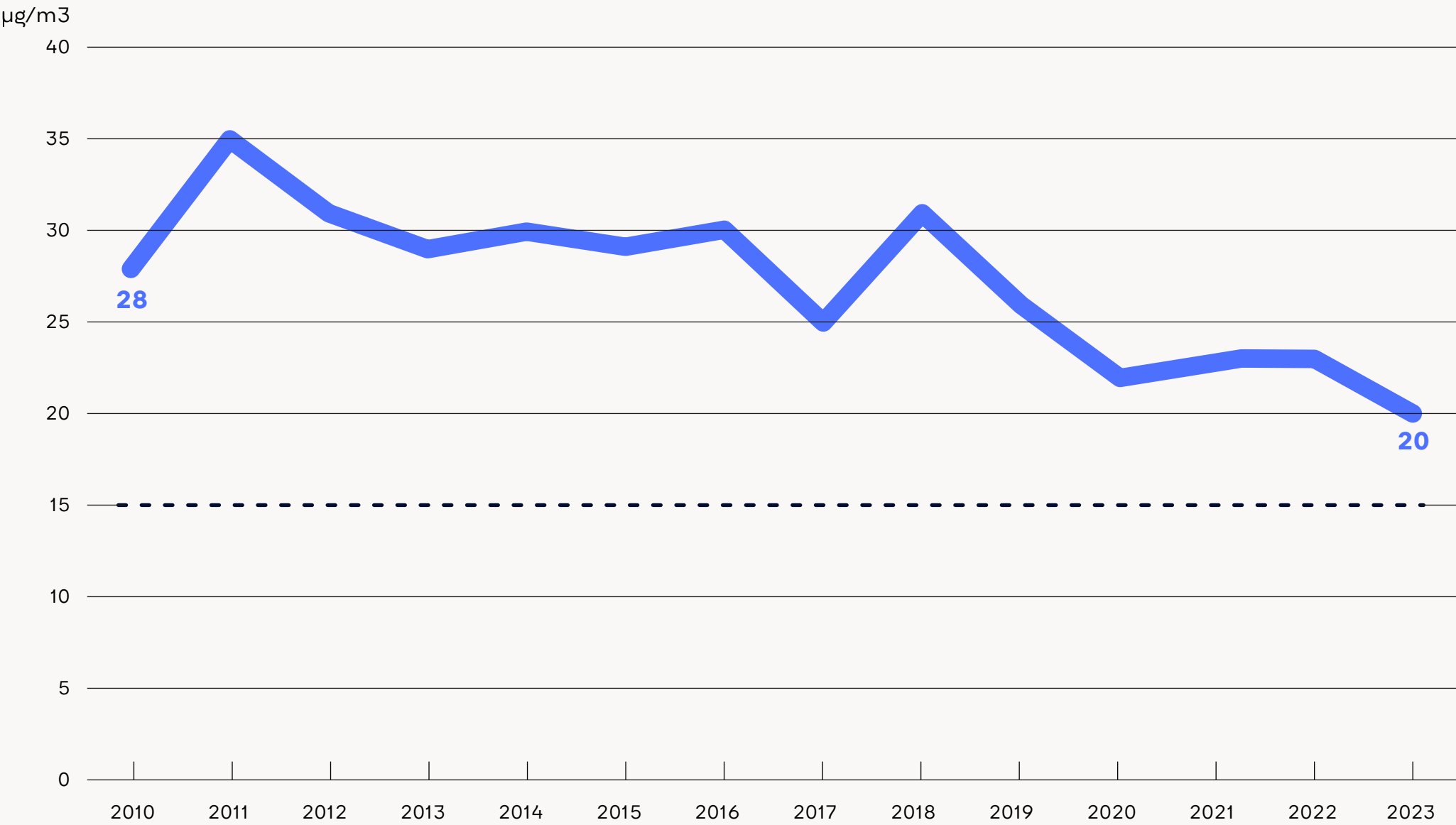
13 – Klimaindsats

Luftforurening

Niveau af PM10 partikler i København (grove partikler)

LØSNINGSBEHOV

Beskrivelse

Ifølge målinger fra Nationalt Center for Miljø og Energi ligger Københavns niveau af PM10-partikler over WHO's grænseværdi i 2023. Niveaulet er dog lavere sammenlignet med 2010.

Målsætning

WHO har retningslinjer for kvælstofdioxid, grove partikler og fine partikler. Målsætningen i Kommuneplan 2025 er, at luftkvaliteten i København skal leve op til WHO's retningslinjer.

Kilde

Nationalt Center for Miljø og Energi (2024)

Note

Partiklerne stammer fra udledninger fra kraftværker, vejtrafik (motorer) og brændeoovne. Det skal bemærkes, at WHO skærpede sine retningslinjer i 2021, og det er disse, der er anvendt som grænseværdi her. Måleresultaterne stammer fra luftmålestationen på H.C. Andersens Boulevard.

- København
- WHO's retningslinjer

-

FN's verdensmål
3 – Sundhed og trivsel
-

FN's verdensmål
11 – Bæredygtige byer og lokalsamfund
-

FN's verdensmål
13 – Klimainsats

Indeksering

Indikatorerne er opgjort og målt på forskellige skalaer og forhold sig til forskellige målsætninger og grænseværdier. For at udtrykke dem ensartet i den samlede Doughnutmodel er de indekseret.

For indikatorer i **det sociale fundament** er indekseringen foretaget med afsæt i to beregningsmetoder. Den første metode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at øge en værdi (fx en andel) for at opnå en målsætning. Den første beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = \frac{\text{Estimat for København}}{\text{Målsætning}}$$

På denne måde bliver værdierne indekseret, så værdier, der opfylder målsætningen, får et indeks på 1 eller derover. Har København derimod ikke nået målsætningen, vil indekset ligge under 1.

Eksempelvis kan det i forhold til dimensionen 'Uddannelse' være relevant med en indikator for andelen af 25-årige opvokset i Københavns Kommune, der har gennemført en ungdomsuddannelse.

$$0,88 = \frac{79 \text{ pct.}}{90 \text{ pct.}}$$

79 procent af unge 25-årige, der er opvokset i København, har gennemført en ungdomsuddannelse. Københavns Kommune har en målsætning om, at 90 procent af unge 25-årige, der er opvokset i København, skal have gennemført en ungdomsuddannelse. Det giver et indeks på 0,88, altså er vi ca. 15 procent fra målsætningen.

Den anden beregningsmetode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at reducere en værdi i forhold til en given målsætning. Med andre ord, kan målsætningen betragtes som en grænse, der ikke bør overskrides. Den anden beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = 1 - \left(\frac{\text{Estimat for København}}{\text{Målsætning}} - 1 \right)$$

Et eksempel er en indikator for andelen af elever med højt fravær i Københavns Kommune, som i 2024 var 27 procent. Her er målsætningen, at andelen skal ned på 2019-niveauet.

$$0,65 = 1 - \left(\frac{27 \text{ pct.}}{20 \text{ pct.}} - 1 \right)$$

Således vil en stigning i estimatet for København medføre en tilsvarende negativ udvikling i indekset. Det giver et indeks på 0,65, altså er vi ca. 35 procent fra målsætningen.

På denne måde sikres det, at indekseringen kan sammenlignes på tværs af indikatorer i det sociale fundament, uanset om målsætningen er et udtryk for, at Københavns Kommune ønsker at øge eller reducere en værdi.

For indikatorer inden for **de planetære grænser** er indekseringen ligeledes foretaget med afsæt i to forskellige beregningsmetoder. Den første metode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune ønsker at reducere en værdi for at sikre, at de planetære grænser ikke overskrides. Den første beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = \frac{\text{Estimat for København}}{\text{Grænseværdi}}$$

Værdier der overskrider grænseværdien, får således værdien 1 eller derover. Har København derimod ikke overtrådt grænseværdien, vil indekset være under 1.

Et eksempel er indikatoren for forbrugsbaserede CO₂e-udledninger under 'Klimaforandringer':

$$2,02 = \frac{9,9 \text{ ton CO}_2\text{e pr. indbygger}}{4,9 \text{ ton pr. indbygger}}$$

Foreløbige estimater indikerer, at den gennemsnitlige københavnere udleder 9,9 ton CO₂e om året som følge af forbrug. Forskning inden for de planetære grænser indikerer, at udledningen pr. indbygger skal være under 4,9 ton CO₂e pr. indbygger om året – globalt set. Indekseringen indikerer således, at de forbrugsbaserede CO₂e-udledninger er næsten dobbelt så høje som grænseværdien tillader.

Den anden beregningsmetode anvendes i de tilfælde, hvor Københavns Kommune bør øge en værdi, hvis vi skal holde os inden for de planetære grænser. Den anden beregningsmetode er givet ved:

$$\text{Indeks} = 1 - \left(\frac{\text{Estimat for København}}{\text{Grænseværdi}} - 1 \right)$$

Således vil et fald i estimatet for København medføre en tilsvarende stigning i indekset.